

Da det for Tiden er vanskeligt at være bl orienteret ved at læse den Presse, der er i hjemne, og da Kommunistisk Parti altid vil Udviklingen her og andre Steder, har vi bes sende dette lille Blad illoegalt.

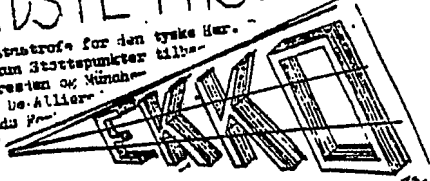
20. APRIL 1945.

UDGIVET AF KOMMUNISTISK PARTI I AARHUS

20. APRIL 1945

KRIGENS ALLERSIDSTE FASE

sidste Maaned har været en fuldstændig Katastrofe for den tyske Hær. den tyske Frontlinje er nu kun Stættepunkter tilbage som Hamborg, Berlin, Breslau og München. De tyske Soldater er allerede i Tysklands Provins og er på vej mod Vest.

Aarhus EKKO

10. Januar 1945.

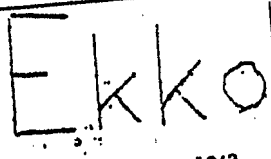
Udgivet af Kommunistisk Parti i Aarhus

Flertal vil være med en der er næst. Blandt de 1,5 Mill. store Krigsforbrydere og Nazilædere som er blevet arresteret den sidste Tid. Snart vil de blive arresteret det nazistiske System har gjort sig selv umuligt at overleve befristet. Tusinder af lig bliver afslagt og deres hoveder bragt til Stalingrad. General Lindemann og Pancke har været til sidste Patroen.

NYTAARSHILSEN til det danske Folk

Paa Tærskelen til det nye Aar - Befrielsens Aar - sender DANMARKS FRIHEDSKAMPEN alle Frihedsfrontens aktive Kampere! Vi sender vor Hilsen til alle dem, der sidder indespærret i koncentrationslejre!
Vi mindes alle dem, der uforfærdet gav deres liv for den danske Frihed. Vi sender vor Hilsen til alle dem, der har været med til at opretholde den danske tilbagetrækning og deltagelse i den danske Kamp. Det er med Stolthed og Kampet Hitler-Armeerne i Norge, Polen, Danmark og i det øjeblik nærmer sig den sidste dag. Vi sender vor Hilsen til alle dem, der har været med til at opretholde den danske tilbagetrækning og deltagelse i den danske Kamp. Det er med Stolthed og Kampet Hitler-Armeerne i Norge, Polen, Danmark og i det øjeblik nærmer sig den sidste dag.

Aarhus EKKO

1942

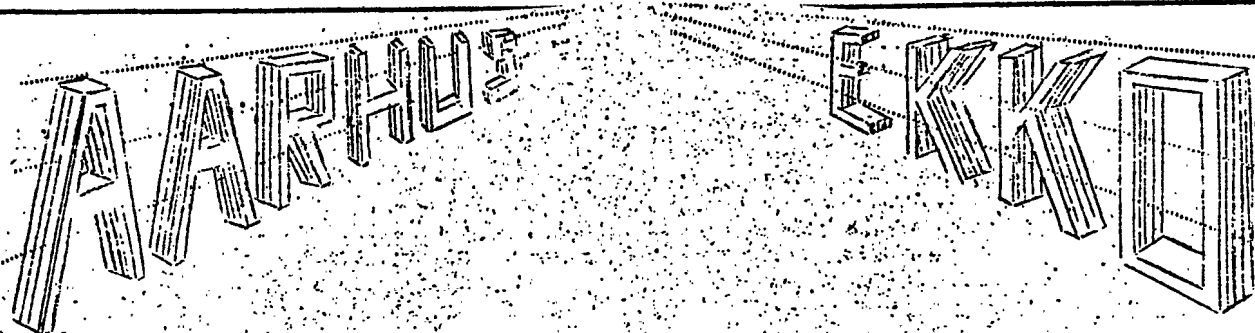
DU ADDER, DA DU RESORTER
DU ADDER, DA DU RESORTER

20. APRIL 1945.

UDGIVET AF KOMMUNISTISK PARTI I AARHUS

DKP OG FRIHEDSKAMPEN

18

Nr. 18.

Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti.
Aarhus Afdeling.

December 1944.

Jylland ved Nytaarskiftet.

Invasionsfrygten, der rider Tyskerne som en Mare, giver sig mange Udslag. Det er særlig kendt at General v. Hanncken med hele sin Stab har begivet sig til Silkeborg, og nu meldes fra hele Jylland om drastiske Forholderegler. Politiet har faaet Meddelelse om, at Befæstigstilstand kan ventes med kort Varsel. I Hadsund er der opført Betonmaure, som afskærer alle Tilgangsveje. Kun Fodgængere har Adgang til Byen. I Frederikshavn og Møriager er der bygget Tankspærringer i Gaderne som fører til Havnen. Hjærring er omgivet af "spanske Ryttere". Mange Steder i Aarhus, særlig ved Universitetet, er der gravet Skyttegrav. Den vidunderlige Marselisborg Skov - alle Aarhusianeres Stolthed og mest yndede Tilflugtssted om Sommeren - er Tyskerne i god Gang med at ødelægge, idet de graver Bunkers efter en større Maalestok. Eller "Fluepapiret" - et ligesaa yndet Udflugtssted - her har Tyskerne fulkommen skuret den grønne Plæne op med deres Landgangsbaade. I Sønderborg er der indrettet U-Baadsstation, og man kan i Sønderjylland iagttage stor tysk Interesse for Resterne af den gamle Befæstningslinie Syd for den gamle Grænse.

Gaderne præges af de tyske Jernbanefolk, som, 6000 ialt, nu ogsaa er ankommet, som om vi ikke havde nok af det Frapyl i Forvejen.

Det er mange Steder kommet til Ildkampe mellem Medlemmer af Waffen S.S. og Værneangsten. De sidste vil hjem nu, de har faaet nok af Hitlers Krig. Der er i Øjeblikket 100.000 tyske Soldater i Jylland, saa hvis de selv vil bidrage til at bringe Tallet ned skal vi hilse det med Glæde. Dog, denne Venlighed til trods - saa vader vi praktisk talt i Tyskere, der enten kommer slæbende med store Pakker, eller ogsaa siddende eller gaende uder af gode danske Produkter. Haanden paa Hjertet - har de nogensinde set dem paa anden Maade? Det er forstaaeligt at hele dette Slæng af "Drøvtyggere" tilsammen repræsenterer et umætteligt Gab. Vi kan fortælle Dem, at de her i Landet varande tyske Tropper - dette gualende Kolos - til deres Fortæring i Tiden 1/10 - 31/12 1943 har krævet bl.a. 5 Millioner 850 Tønd Stk. Eg! 1365 Tøns Kød! 432 Tøns Smør! 12190 Tøns Grøntsager og 30000 Tøns Kartofler. Hertil kommer saa hvad vi leverer af Madvarer til det sultende Tyskland. For at Tyskerne kan næske sig, saa danske Husmødre daglig staa i Kø for om muligt at redde lidt til Middagsmaden. Eller for at sige det med andre Ord saa plyndrer Tyskerne os for 7 - 8 Millioner Kr. om Dagen!

Men de danske Børn sultar og fryser.

Man Medaillen har en Bagside. For Tiden har "Aarhus Stifttidende" en Træskoindsamlingsgæst. Artiklerne herom illustreres med Billeder af Børn fra Aarhus Gader, som med nøgne Fødder vandre til Skole i det kolde Vintervejr. Atter andre holdes hjemme fordi de mangler Strømper og Fodtøj. Der er en forfærdende Mangel paa Strømper. Det kan skæde i Hjertet at se disse - vore egne Børn - Landets Børn - sulte og fryse, mens de tyske Soldater, som vandrønde "Pakke-Pyramider" sjosker gennem Gaderne.

14 Januar opfordrer Aarhus Aviserne private til at tage Studenterne til sig, da man ikke kan skaffe Lovi til dem. Hvorfor? - Fordi Tyskerne har indlöjgeret sig i de nye smukke Kollegier. Der er Bolighed her i Aarhus, som over hele det øvrige Land. Den 1. Januar var Situationen saaledes at Kommunen maatte tage sig af 149 Familier med ialt 779 Personer, der ikke selv har kunnet skaffe sig Bolighed. Altsaa børnerige Familier. Byrådets Skrig til Husejerne om kun at leje ud til Folk, der gennem to Aar har haft fast Ophold i Kommunen er ingen Løsning. Det kan vel ikke være Byrådets alvorlige Hensigt og Mening at Stavnsbaandet skal genindføres. Eller er det? I hvert Fald ligger det ikke paa Linie med den Kamp Folket i Dag fører. Det er de tyske "Tilflyttere", der skal sættes paa Porten, det er dem der breder sig alle Vegne, og det vilde Klasse Byrådet om det gav de Herrer en alvorlig Præmindelse om, at Opsigelsesfristen er overskredet. Naa - men forevrigt varer det ikke længe før Invasionen. og det danske Folk selv sætter de uhyggelige Lejere paa Galen.

Nøgne, frysende Fødder - kolde Stuar - studerende Ungdom uden Tag over Hovedet - Bolighed - Hunger og Sorg i danske-Hjem - det er besættelsens stadig mere og mere generende Følgesvende.

Unationale Arbejdsgivere stjaler, sammen med Tyskerne,
Brødet paa Bordet og Varmen i Kakkelovnen fra de Fattige!

Det skal ikke blive glemt, at der i denne dybt alvorlige Tid for Land og Folk - i en Tid, hvor den skamfulde Sult gjorde sit Indtog hos store Dele af det danske Folk, hvor Smaa-handværkere, Smaa-handlende, Husmænd, Tjenestemænd og Arbejdere led bitter Nød, at paa samme Tid viste Repræsentanterne for Storindustri, Storhaandværk, Storhandel og Storlandbrug en i højeste Grad unational Holdning ved deres konsekvente Nej Politik overfor de - Guderne skal vide - beskedne Krav, som Eiler Jensen, med stor Frimodighed, fremsætter i "Arbejdernes" Navn! Det skal ikke blive glemt, at det var de tonsangivende i Arbejdsgiverkredse, hvorefter adskillige kan takke Besættelsesmagten for en svulmende Bankkonto, de som evnede det frem for nogen, der nationalt set viste det mest lurvede Antræk. Arbejderne, ude paa Arbejdspladserne, saa selv rejse Kravene om Forbedringer af Arbejds- og Lønforhold, og herfra føre Bestræbelserne videre, for at gøre de faglige Organisationer til Rødskeber i Medlemmernes Hænder. Naar Eiler Jensen den 13 Januar gennem Dagspressen skruer sig op til stratosfæriske Højder af Forargelse over de grumme Arbejdsgivere, saa er det svært at tage ham alvorligt, naar man betragter sammes Holdning under selve Forhandlingerne. Forhandlere - der før de naar Forhandlingsbordet viser Villighed til at opgive beskedne Krav om, bare et Par Krummer fra de Riges Bord, er naturligvis ganske ude af Stand til, at skaffe Arbejderne Brød i Skabet, saa det virkelig kan mærkes. Eiler Jensen erklærer bl.a.:

"..... I Henhold til Forhandlingsreglerne har Arbejdsgiverne, ved deres åbenlyse Hvilje mod selv den ringeste Indrømmelse til D.s.F.s. Forhandlere, ogsaa juridisk tabt deres Ret, idet deres Stilling er direkte ulovlig. Men vi vil ikke lade dem dømmes juridisk, men nøjes med den moralske Fordømmelse".

Jo - det er en fin Mand, samme Hr. Jensen, men sidste dog noget forlornt Skaber, som om det kunde skaffe Brød paa Bordet og Varme i Kakkelovnen. Hvis der var blot et Gram af Alvor og hele Komædien, saa skulde disse Arbejdsgivere naturligvis dømmes juridisk. Men for dog ikke? Den moralske Fordømmelse har været over dem i al den Tid Udbytning har fundet Sted. Resultatet heraf har ikke hidtil vist sig særlig vitaminrige. Vi beklager, at maatte føre dette angreb frem paa en Tid hvor alle danske Kræfter skulde samles om Kampen mod Tyskerne, men Nøden i Arbejderhjemmene, og Harmen over det skete maa have Luft.

Modstanden vokser.

Trykket af den tyske Besættelse hviler Dag for Dag mere knugende paa Befolkningen, saan Modstanden vokser. Der forekom saaledes i November mere end 300 Sabotagehandlinger d.v.s. mere end 10 i Døgnet. Af disse var 65 % rettet mod danske Fabrikvirksomheder, som arbejder for Tyskerne. 15 % mod Jernbaner, Veje og tyske Transportmidler, mens de resterende 20 % hovedsagelig var rettet mod private Forretninger og Beboelseshuse ejet af Nazister eller Dan-skere, der er Væner med Tyskerne. Ingen Dansker er i Tvivl om Nødvendigheden af at ødelægge krigsvigtige Virksomheder, og det er nu ogsaa op for den sidste Skeptiker, at Sabotagen er langt at foretrække for Bombangreb, den er billigere, mindre risikabel for Byens Borgere og Ejendele, og den er navnlig mere virkningsfuld. Hvis Sabotagen ikke var saa ødelæggende for Fjenden, vilde han naturligvis ikke slæbe Krenchel og andre stikkende Individ-der til Mikrofonsen for at udbasunere deres landsforræderiske Fordømmelse af nationale Gær-ninger. Sabotagen gør kun ringe Skade i Kroner og Ører. Den er mindre end 5 % af de Bøleb, Fjenden skylder Nationalbanken - ca. 185 Millioner mod over 4 Milliarder - og for Tiden trækker Skylden, som nævnt, 7 Millioner daglig i Nationalbanken. Men intet Land naar op paa Højde med Danmark i Sabotage for Tiden. I Frankrig regner man med ca. 300 Sabotagehandlinger om Ugen. Det Tal var vi oppe paa i November. Interressant er, i denne Forbindelse, at det tyske Generalstabsvaaben ikke har kunnet sættes ind, paa Grund af en Sabotagehand-ling mod en Virksomhed i Aalborg, der fremstillede en lille, men nødvendig Del til dette Vaaben. "Naalestik"! - skriger de Herrer Hayér og Krenchel om den danske Sabotage. Javel - lad gaa med det, men selv en Elefant kan de af Naalestik, blot den får tilstrækkeligt man-ge. Det danske Folk vil paa Trods af alle demagogiske Verkommand fortsætte Modstanden - og Tyskerne ved det. Konrettelserne i December var et Forsøg paa at "rænse Baglandet". Det har navnlig da Meddelelsen om de bestialske Mord, som Tyskerne forøvede mod 5 Randere, der blev myrdet i Byen, gav den Sorg og Harme, der greb Befolkningen sig spontant Udtryk derved, at alle Flag i Byen højstes paa halv Stang med Naalhus og andre offentlige Bygninger som de første.

I den Anledning har Tyskerne tilkaldt Landets Politi- og Borgmester, og meddelt dem at "slige Demonstrationer" ikke tjener til at sprede den spændte Atmosfære". Nej! Sikkest ikke, men til Genæld kan et bedre Bevis for, at hele Befolkningen takker og ærer de faldne Helte ikke gives, og det tjener de Mænd, der led Flagens højse, til Ære, at de uden Væklæn gik i Spidsen for den almindelige Menings tilkundegivelse. Her fra Aarhus skal lyde et - Hat-ten af for Randers.

Junglens Lov.

Paa Baggrund af den voksende Modstandskraft i det danske Folk har Tyskerne nu, fuldkom- men desperate, for Alvor indført Junglens Lov i Danmark. Vi tænker her paa de Snigmord, der, som en Bølge, er skyldt ud over Landet. For kort Tid siden blev Befolkningen opskramt ved Meddelelsen om, at Ole Bjørn Kraft og Redaktør Chr. Dam var blevet opsporet og beskudt i deres

Januar 1944.

- Side 3. -

Aarhus Ekko. Nr. 18.

Lejlighed, og at et lignende Attentat var forsøgt, uden Held, overfor den konservative Folketingsmand Aksel Møller. Saa kom Mordet paa Digterpræsten Kaj Munk, der har vakt Sorg og Bælg hos hele det danske Folk, ja, længt her ud over. Morderne er fundet, men de gaar stadig frit omkring, og Tyskerne har forbudt at offentliggøre Navnene. Her er dog - Kriminaltjenestens Stig Hansen og Odenwald Lander, Aarhus, samt to fra selve Gestapo. Morderen Stig Hansen havde endog Frigodighed nok til at kræve Politibeskyttelse, hvilket Aarhus Politimidlertid nægtede, men nogle Politifolk fra Vejle overtog Beskyttelsen i Stedet. For faa Dage siden modtog Stig Hansen en Ighjorte, hvorefter han, fuldkommen skrækslagen, forsvandt - det sidste man har set til ham, er, som Passager i en Bil, som gik til Hovedbanegaarden i Aarhus. Stig Hansen er kendt som en af de mest unyttelige Gangstertyper der findes, og Odenwald Lander er altsaa ikke bedre. Derefter fulgte Mordet paa Tandtekniker Karas's Hustru, og Mordforsøget paa Karas selv, der nu ligger paa Hospitalet. "Gestapo har skudt mig", hviskede Karas før han mistede Bevidstheden. Betøerne der omkring har set en lille gul Bil køre dertil af Vejen.

Folket værger sig:

Disse Mord og Mordforsøg er blevet beavret af det danske Folk med nye Mord. (Henrettelser.) Vi ved nemlig byen at Nordahl Mortensen, Rasmus Holm, Brason og Jeger er blevet skudt.

Vi kan ikke stærkt nok bakke denne Udviikling, vi har ingen Interesse i at det sker, og vi ønsker det ikke - og dog kan vi ikke fordomme det, da det under de givne Forhold er en naturlig og den eneste mulige Reaktion, som det danske Folks Nødværge. Vi opfordrer alle eksisterende Organisationer i dette Land til, af alideres Kraft, at protestere mod at Scallburg Banditterne, Stikkere og.l. - disse Bæver fra Underverdenen - skal have Lov til at gøre Vaaben. Protester mod, at de, som i Tilfældet Laursen, bevæbnes med Tilladelse af Tyskerne. Protester mod at Tyskerne får Lov til at bære Vaaben naar de ikke er under Kommando. Disse hærgende Bændere i fuld Bevæbning maa der gøres Slut paa. Rejs overalt i det danske Folk en Massestemning for at afvabne hele dette Slang - krav af Myndighederne, at der maa gøres Ende paa hele dette Uvæsen - hvis ikke vil ingen Magt kunde hindre Befolkningen i i Nødværge at besvare Mord med Mord, og betenk - enhver, der ikke gør alt som er menneskeligt muligt for at rejse denne Proteststorm er medansvarlig for hver ærlig Dansker der falder.

Mord vil blive besvaret med Mord. Og dog - der er en dyb og principiel Forskel mellem de to Ting, der er begaaet.

Hvem er Ole Bjørn Kraft? - En legal dansk Folketingsmand, kunnende med en r.ational Holdning, som som i alle sine Handlinger stod paa Lovens Grund. Hvem er Chr. Dam? - En skikkelig konservativ Borger. Hvem var Karas og Hustru? - Hæderlige konservative Borgere som ikke har begaaet noget ulovligt. Og hvem var Kaj Munk? - En Præst - ganske vist en ikke helt almindelig Landsby - Præst, men en Mand, som i hvert Fald overfor Krigen lærte os, at overfor den kunde man kun reagere paa to Maader - man kunde tage Del i den, eller man kunde kule sig ned i sin egen Selvtillfredshed og gaa til Grunde med den. Hvem dræbte eller forsøgte at dræbe disse hæderlige danske Borgere? - Det gjorde Nazister, Stikkere, Scallburg Folk og Gestapo. Hele det danske Folk forbænder dem.

Hvem var Nordahl Mortensen? - En Stikker som var den direkte Aarsag til at flere Frihedskæmpere blev henrettet. Hvem var Rasmus Holm? - Den direkte Aarsag til, at Frihedskæmperen Alf Jensen blev skudt. Hvem var Brason og Jeger? - Stympere af samme Skuffe. Disse Stikkere har alle været Aarsag til, at gode danske Borgere er blevet dømt til Døden, - de har altsaa Mord paa Samvittigheden. De Bændere, som i disse Tilfælde er faldbyrdet, vil hele det danske Folk underskrive.

Samarbejdspartierne's Proklamation i Anledning af de raadende Forhold kan vi forsædligt tiltræde. Men hvad har Samarbejdspartierne gjort for at standse dette Uvæsen? Intet - overhovedet intet.

Saa længe Tyskerne tillader disse Bændere Bevæbning vil det danske Folks Nødværge fortsætte. Krav derfor med hele den Kraft, som et frihedselskende Folk raader over, at de Foranstaltninger som alene kan standse denne Udviikling bliver truffet:

- Afvæbning af Scallburg Folk - Stikkere og andre Landsforrædere!
- Afvæbning af de tyske Soldater naar de ikke er under Kommando!

En Køn Familie:

Den nazistiske Folketingsmand Carl Hougaard Hansen, Kystvejen 31, 1561 th. er nu blevet Marinering for Tyskerne. Det er første Gang, han forsøger at tjene Penge, og saa er de lige saa ærlige som alle de andre Penge, han har gaaet og brugt. Hans Kone har i Aar været paa Mammens Askefabrik, men længe for to Aar siden Falsk og Bedrageri til Løb af 168.000. Da det saa ikke var flere Pengefik Hougaard Hansen Tjansen som Kontornestyrer paa Naziarbejdsoplysningskontoret i Borg. og da, heller ikke det kunde gaa, blev han Marinering. Dette nu er ansat paa Revisionskontoret og er forlovet med en tysk Marinesoldat, "Feltmarsk". Hans Far, Vognmand Chr. Hansen, Vejby, er ogsaa stærkt tysk interesseret og støtter Nazisterne med kontante Penge.

"Jærken kan ikke synge og Zonden kan ikke pleje Tyskerne ud af Landet".
Kaj Munk.

Aarhus Ekko. Nr. 18.

- Side 4 -

Januar 1944.

Thi hvis et Folk vil leve,
maa nogen kunne dø.

G e o r g _ C h r i s t i a n s e n .

Saa er Georg ikke mere. Sammen med 4 Patriotter faldt han den 3 December for Gestapos Morderhaand. Danmark har atter mistet en af sine bedste Sønner. Han var født i Vejle, men opvoxsede og gik i Skole i Aarhus. Som Student fra Aarhus Katedralskole var det naturligt for ham at søge det jydsk Universitet - og levende interesseret som han var, i alle Samfundsforhold, faldt Valget nødvendigvis paa det samfundsvidenskabelige Studium. Hurtigt fandt han sig til Rette indenfor det økonomiske Fakultet, og i faglige, saavel som akademiske Kredse overhovedet blev han kendt som en velbegavet Studerende, der udfra sin dybt menneskelige Indstilling afslog at gaa paa Akkord med Tingene. Han stillede sig som sit Maal, at søge ind til Problemernes inderste Kerne. Indenfor akademisk Skakklub var Georg en af de Stjerner spillerne.

Men for Georg var dette langt fra nok. Tvang og aandelig Undertrykkelse var ham ifølge hans Natur en Afskyelighed. Naturnødvendigt maatte Georg da slutte sig til den Del af den akademiske Ungdom der aktivt og direkte gaar ind for Frihedens Kamp, saa saare danne begyndte at tage organisatorisk Form.

I Kampen mod det nazistiske Barbari - mod de tyske Okkuperter tilsluttede Georg sig det kommunistiske Parti.

Hans nærmeste Partikammerater lærte ham at kende som en sand og uforfærdet Kæmper, for hvem det personlige Faremoment var betydningsløst, naar det gjaldt Udferelsen af patriotiske Pligter.

Personlige Motiver laa ham fjernt. Selv ikke den dybe Taknemmelighedsgæld han stod i til Moderen, der aldrig sparede sig selv for at kunde give sin eneste Søn den bedst mulige Uddannelse, kunde afholde Georg fra at udsætte sig for de Farer Frihedskampen bød. Georg maatte se ud over dette Forhold - han hverken kunde eller vilde leve uvirksom under det nazistiske Voldsregimente, og han forstod, at der kun gaves een Vej ud af dette - uforsonlig Kamp.

Det Folk, som ikke i givet Fald vil Kamp for sin Frihed, vil aldrig faa Lov at beholde Friheden. Hele det danske Folk er nu ved at slutte op i denne Kamp. Georg er en af de mange der faldt, men hans Kamp har ikke været forgaves.

Det danske Folk vil altid staa i Taknemmelighedsgæld til dem der gik i Spidsen og bandede Vejen for et frit Danmark under menneskeverdige Levevilkkaar.

Georg Christiansen -

Ere være dit MInde og dine faldne Kammeraters.

En Studenterkammerat.

+++++

Fra en Ven af Alf Jensen har vi modtaget en Nekrolog over Alf, desværre saa sent, at vi maa udskyde den til næste Nummer.

+++++

H i t l e r s _ G a v e .

Som Væmner hid kom Tyskerne. - For Væmner Gud os fri!
De kom med Frihedsløfter - i Lænker lægdes vi.
De købte vore Varer - Betaling kun blev glemt.
Selvstændighed de loved os saafremt - ja hvis saafremt - .

Mod Bolchevismens Voldtag de vilde værne os,
Men netop Vold de brugte selv, Hr.Hitlers Ord til Trods,
Og unge Piger - Fruer med besudlet blev af dem
og Sorg og Græmsel spredtes rundt i mange Tusind Hjem.

Paa deres Ret de pukker - en Ret paa Vold og Magt!
Forrædderi bedrev de med deres "Venskabspagt".
Og højt og svulstigt taler de om Ere og Moral -
men deres Heltegerninger bestaar i Mord og Præl.

Selvstændighed og Frihed, som hidtil de os gav,
er Retten til at fødre dem og lystre deres Krav.
forsigtige vi være skal, som om vi bor i Glas,
de ellers ikke taale vil, vi i vort Land faar Plads.

Vor Verdensdel, Europa, er kun et blodigt Lig,
det er det ny Europa, nyskabt af deres Krig.
Voldtaget, plyndret, skændet nu ligger Land ved Land.
Det er den Gave Hitler gav Europas hvide Mand.

+++++

Man maa holde sig klart, at det altid er en dansk Stickers Virksomhed, der fører til en Dødsdom fra tysk Side.

+++++

Januar 1944. Side 5. Aarhus. Nr. 18

Tyske Orakelord gennem Tiden

- 27/11 - 1941. - ".... og paa dette Lands (Sovjetunionen) ubeskrivelige daarlige Landeveje lykkedes det at slaa Verdens talmæssigt største, veludrustede Hær faldkome men sender og sætter." ".... Efterværdningen vil til ævrig Tid takke Hærens for, at det ved Hjalp af de tyske og Allierede Tropper er lykkedes at knuse denne Kolos." von Ribbentrop.
- 27/12 - 1941. - "Det russiske Spørgsmaal vil blive afgjort af den tyske Værnemagt i det kommande Aar."
- 4/10 - 1941. - "Jeg taler først rigtig ud i Dag. Fordi jeg i Dag tør sig, at denne Modstand allerede er knækket og aldrig vil rejse sig mere." Hitler.
- 1/1 - 1942. - "Måret skal - det betyder vi alle Vorherre om - bringe Afgørelsen til vort Folks Redning." Hitler.
- 31/8 - 1942. - "Sovjetunionen betragtes i det store og hele som likvideret - ." Göring.
- 31/1 - 1943. - "I denne alle Tidens vældigste Kamp kan vi ikke vente at Foragnen skænker os Gæjnen."
- 13/3 - 1943. - "Fjendens Potential vil omgang være udtømt - vi ved desværre ikke nøjagtig hvornår." "..... Det er forstædeligt, at vi..... ikke har vurderet Sovjetunionens Krigspotential rigtigt. Først nu aabenbares det for os i hele sin vilde Storhed"
- 22/3 - 1943. - "Den Almagtige, som ikke har fortaget os sin Velsignelse i alle Prøvelser og har styrket den Kraft, der bor i os, giver os derfor i Fremtiden sin Bistand til at opfylde det, som vi har at udføre."
- 1/1 - 1944. - "Tysklands nye, store og højtids Opgave er at vinde Krigen." Hitler.

Der veksles Skud i Mørket

Længe før Jul blev en kvindelig Stikker dræbt i Randers. En Fru Skov. Det var en nydelig dame netop efter Tyskernes Receipt. Hun havde saaledes blandt andet angivet sin egen Mor. Tyskerne blev naturligvis nok grebet over dette paa Væsens pludselige Bortgang, - de blev simpelthen stumme af Sorg og turde blot ikke indvi Omværdningen i det skete - men lærte i Stedet deres Dame paa lang Tid. Til sidst da de selv havde været ude paa deres skændige Morderfærd, og stillet overfor Befolkningens aldeles enstemmige Fordømmelse erklærede de pludselig overfor en ændrende Sættelse, følge som det er deres Natur, at der skam ogsaa i sin Tid var en Dame o.s.v.

Den 15 Januar meddeles fra tysk Side:

"Skovfoged Johannes Alsbjerg, Stoholm, er findes fundet død i Liches Plantage sydset for Skive. Døden skyldes Revolverkugul. Ved Siden af den døde fandtes en afskåret Revolver. Alsbjerg var i en tysk Tjeneste, og hans Anholdelse var umiddelbart forrestående. Dette er forentlig Aarsagen til, at han selv har taget sit Liv!"

Disse var Ordene. Hvor er de egentlig beklævede de tyske Kujoner. Det lyser jo ud af denne Meddelelse, at Alsbjerg paa skæddig Maade er blevet dræbt af det tyske Gestapo. Tror de mon selv paa, at en Mand i Bergensk Tjeneste ved Udsetten til Arrestation skulde gaa ud i en Skov for at affixe sig selv? Naturligvis ikke. Det er saa frækt og dumt at man faktisk ikke gider argmentere derimod. Og hvornår er Tyskerne begyndt at meddele deres Ofre, at nu er deres Anholdelse umiddelbart forrestående? Bevares - det vilde være uhyre elskværdigt af dem - men det er jo længe! Kendes Tyskerne - i deres himmelraabende Stupiditet - dog stadig ikke mere til Danmarks end Sætningen "die dumme Dänen". Aabenbart ikke.

Thi saame Da, meddeles ogsaa fra tysk Side:

"Under en større Aktion mod Sabotører og deres Medhjælpere skulde bl.a. Tandtekniker Leo Karas, Aarhus, og hans hustru, der var født Engländerinde, og som begge var i engelsk Tjeneste, anholdes. Da de modsatte sig Anholdelsen, saa det tyske Politis sig tvunget til at gøre Brug af Skydevåben. Karas blev hurtig dædt, og hans Hustru dantes i medbringende Skud."

Den sidste Tids Handlinger burde imidlertid lære Danskerne, at de ligesaa godt alle kan træde ind i Kampen mod Tyskerne. Deres er jo til det, og Skindet er ikke tryttet, selv om man lader være, thi saa vidt vi har lært at opklare, har hverken Leo Karas eller hans Hustru paa nogen Maade været aktive i Kampen mod Tyskerne, de flygter, der gaa om Deltagelse af den ene eller anden Art, er krigslige. Naar den til, at Gestapo saa modigt trængte ind i deres hjem og skød dem ned, saa nok siges i, at en Stikker havde lyst til at faa en Skutraskilling paa Lønnen og saa opdigtet en Indklage imod dem.

Torsdag den 12 Januar blev Tyskerne lukket ind i Karas's Villa af Husassistenten. De spurgte efter Familien og fik et vidne, at den var i Sovseværelset, var ved at staa op. Tyskerne gik saa op til Sovseværelset og udbredte uden videre Lønnen ind til det.

Man kan tænke sig Situationen. Fru Karas staar i højst ufuldstændig Tanklædning, da hun ser nogle fremmede Mand i Døren. For en urendelig kvinde i den Situation er der kun een

.....
 Aarhus Ekko. Nr. 18. - Side 61. - Januar 1944.

Parade, hun springer til for at lukke Døren, Det er ikke godt at vide, i hvor høj Grad de hysteriske Stfrontsoldater paa Gestapo-orlov i Danmark har følt sig truet af denne Kvinde, men i hvert Fald er de straks begyndt at skyde gennem Døren. De har vel saa hørt Fru Karas særlige og faldte sammen paa Dørens anden Side, har aabnet den igen og er gaaet ind i Hovedværelset, hvor de har skudt videre - hvorfor tage nogen Risiko? Set den Tandbørste, Karas stod med, var lidt. Den 6 aarige Søn, der laa i sin Seng og overværede det hele, har de dog haft Mod til at skæms.

De Skud, der ramte Fru Karas, dræbte hende. Karas blev kun livsfarligt saaret. Ekteparret fik Lov til at ligge paa Gulvet uden Hjælp, mens Gestapo trampede Villægen igennem - uden at finde noget som helst illoegalt. Saa forlod de Villægen og bakkvæmmede sig endeligt til at ringe til det danske Politi, at de havde været nødsaget til at skyde Ekteparret, der havde sat sig til Modværge under en Husundersøgelse.

Lørdag fik den legale Presse Lov til at berette, at Tyskerne havde skudt et Par farlige Sabotører i engelsk Tjeneste: Hr. og Fru Karas.

For kort Tid siden blev Maler Nordahl Mortensen skudt. Det var M., som anmeldte til Sikkerhedspolitiet, at han havde set og genkendt Sabotørerne fra Søst Fabrik. M. henvendte sig af sig selv til Politiet, og fortalte at han fra sin Lejlighed havde set to Sabotører løbe gennem Kældergangen til Ejendommen Kallegade 6. M. opgav Navn og Adresse til Kriminalpolitiet og mente at kunne genkende den anden. M. mente at have gjort sin "Gøngerpligt". Kriminalassistent Sandhøj mener, at Stikkeren ikke var blevet modtaget med tilstrækkelig Begejstring, og truer med at indsende Klage over en af sine Kollegaer i den anledning. Stikkeren Kunstner M., kender Aarhusianerne fra Gaderne, Clementsbro og l. hvor han opstillede sit Stafeli. Det gør han ikke mere. "Han var brandende politisk interesseret", skriver en Avis ved hans Henfart. Nu kan han jo passende opstille sit Stafeli, - der hvor han nu har taget Ophold, skulde det ikke mangle paa brandende Motiver.

Hos Fru Kate Meyn i Villa "Zenita", Strandvejen 92, boede i de sidste Maanedes en Student, stud. med Hans Jørgen Brasen, der flyttede her til Byen først i August 1943. B. forventede for nogen Tid siden efter nogle brugte medicinske Bøger, og blev i den Anledning ringet op af en Mand, der vilde "selge", og som traf B. efter Aftale paa Strandvejen Fredag den 3 December. Der kom to Mand til, og de tre trak B. op i Minieparken og slog ham ned med Revolverkugler. B. slap, da de mente ham død, med mindre Skader. I B.'s Verelse fandtes en komplet Fortællelse over alle Begivenheder siden 9 April's Sabotage, Anhødelser, Læsladulser, Bøtterne o.s.v., samt et fyldigt Karthotek med Navne paa en Mængde antitysk indstillede Bøgere.

Tyren fandt det derefter raadeligst at flytte sine "Tølpale", og stak over Hals og Hovede af Sted til den store By - København - i det Hæb at han her kunde fortsætte sine lys-sky Meriter. Men Stympøren tog storligen fejl - i København blev han kort efter ramt af "Bly-forgiftning" og døde.

Blåden blev Kioskojer Jøger, Aarhus, ramt af flere Skud i Kroppen, og er senere død paa Hospitalet. Læsere af dette Blad kender hans modbydelige Angivervirksomhed, flere Danske-re har som Følge heraf været underkastet Tortur hos Gestapo. Nu har han altsaa faaet sin Straf som alle de andre enten har eller vil faa - en Straf, som desværre kun kan blive al for mild i Forhold til det de har begaaet. Da J., ramt af flere Skud klamrede sig til et Gælander, afviste han fuldkommen sanseløs enhver Hjælp fra Danskeres Sides: "Rør mig ikke".

Det er betegnende for Folketænningen at da Falck kørte med ham, råbte de mange Mennesker der navede sænket sig: "Hurra - Hurra"! Men de gode Mennesker aner at Hurra i Over-sættelse betyder "til Paradis". - Men det er gal Adresse - Jøger skal til det andet "Vejkælt". Da Hurra-råbende havde lagt sig lagde en Danseskole, som var paa Vej hjem, for med at synge paa Melodien: "Højt paa en Gren en Krage".

Der røg en hæsliig Jøger,
 samsabimbambasaladusalam.

Ja - vi indrømmer at det er noget makaber Form for Humor, men saadan er den Situation, som Tyskerne har skabt. Hadet gaar dybere og dybere.

Mens dette sker, rejstes et Kors paa det Sted i Skoven, hvor Kaj Munk blev dræbt, og Befolkningen valfarter til Stedet med Blomster og Kranse.

+++++

T y s k l a n d v a a g n e r .

Det er en tysk Soldat, der har fornejet en Dansker med denne lille Beretning: - Under et af de mange Bombardementer af Berlin kom to Mand ned i et Beskyttelsesrum, de var de første, der kom, og den ene sagde til den anden: "Sikke nu noget at blive vækket her midt om Natten, just som man ligger i sin bedste Søv." "Nar," sagde denne "Folk er vel ikke gaaet i Seng endnu." "Det kan vi nemt faa opklaret. Han, der kommer der, siger Godaften, han har altsaa ikke været i Seng, han der siger Godmorgen, han har altsaa sovet." De sad og tilts op, mens Tilflugtsrummet fyldtes. Saa kom der en, der hverken sagde Godaften eller Godmorgen, men: "Heil Hitler!"

Det fik Mandens til at kikke paa hinandens: "Se - se, han er slet ikke vægnet og endnu!"

+++++

Is du vil høre Sandheden, støt da den illegale Presse økonomisk. Giv Bladet videre men forsigtigt.

dec. 43

TIL ARBEJDERE OG BORGERE I AARHUS.

5 DEDSDOMME!

2.12.43

Freddag Aften meddelte Tyskerne i Pressens Radioavis at 5 danske Statsborgere er blevet henrettet. De idomsente er følgende:

Stud. økon. Georg Mørk Christensen,
Maskinist Svend Chr. Jensen
Spærkesassistent Olaf Aksel Kroer.
Ekspeient Anders W. M. Andersen.
Handelskæmle Otto Manly Christensen.

Demmen - som led paa, at de paagældende skulde lide Døden ved Hængning er eksekveret!! Den tyske Bediel har igen været i Virksomhed!! De har nu været at opstille Galger her i vort Land!! 5 frygtløse Patrioter er faldet for Fjendens Haand, fordi de kæmpede for det, der er Målet for alle vore Længsler - Landets Frihed og Selvstændighed. Døden ved Hængning! - Det er Nazismen - Tyskerne - "vore Venner", som her kaster Masken og viser sit eget uopdydelige og brutale Fjæll!

Vi modtager denne Meddelelse med den dybeste Smerte, og vi lover at nye kraftige Hænder vil gribe fat, der hver de måtte slippe Fåget.

Som en første Foranstaltning maa vi overfor Tyskerne demonstrere vor Hæmne ved de te ukyndige Overgreb paa virkningsfuld Maade. For at Modstanden kan faa fast Form opfordrer vi herved til almindelig Folkestrejke. Vi er vidende om, at en Del Virksomheder allerede i Da Lørdag har nedlagt Arbejdet, og at Strejken er sat alvorligt paa Dagsordenen paa saa at sige alle Arbejdspladser. Dette viser at Aarhusianerne ikke har i Sindet at forholde sig passive overfor Gestapos Mordterror!! Lad os da vise denne Morderbande, at det vil være den en maa dyr Sag at lønrette danske Statsborgere!!

Fra Mandag Morgen er det Alvor! For hver Dedsdom - standser alt arbejde et Døgn. Det vil sige 5 Dages Strejke.

Lad Strejken faa et helt igennem værdigt Forløb, undgaa Episoder af enhver Art, og vis ethvert Tilfælde til Provokationer tilbage.

Arbejdere - gaa overalt i Spidsen!

Arbejdsgivere - vis jeres Solidaritet!

Handlende - luk jeres Butikker!

Universitet og Læreranstalter - stans Undervisningen!

Funktionærer - Embedsmænd - Myndigheder - vis jeres Solidaritet - stands Arbejde!

Leve det danske Folks Frihedskamp!

Leve Danmark!!!

Danmarks kommunistiske Parti.

AARHUS

EKKO

Nr. 19.

Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti.
Aarhus Afdeling.

Februar 1944.

Hartvig Frich.

Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse.

Vi bringer her et Uddrag af en Rustale af
Hartvig Frich i Studenterforeningen
for den socialdemokratiske Studenterfraktion.

..... Men mens vi venter vil der være to Tendenser, som strides om de unges Sind. Den første tror for en lille Nation kun paa Rettens Vej og søger at lægge al Kraft i at opretholde og underbygge den danske demokratiske Kultur, hvori vort Land - paa Linje med de andre nordiske Lande - har ydet en Indsats, som har aftvunget Verden Respekt. Den anden Tendens er Magtens Politik, men i en omvendt og fordrejet Form, som det er nødvendigt for den svagere: skjult, anarkistisk og blindt, Havnens Lov, Junglens Lov.....

..... Luftkrigen har ganske vist yderligere brutaliseret Krigen, men tilbage bliver dog, at den er aaben Vold, ikke Snigmord. Anderledes med den skjulte, anarkistiske Terrorisme, der nu drives herhjemme under Navn af Sabotage. De Herrer fra det selvbestaltede Frihedsraad burde læse "Ganghøvdingen", der er en førsteklasse dansk Sabotageroman. Deraf kunde de lære, at der ogsaa i dette Fag er Gentlemen.

Her skilles virkelig Vandene, for at bruge de samme Ord som Hal Koch gjorde til Motto for sin Pjece faa Dage før sin Fængsling. Man kan ikke paa samme Tid tale om Humanisme og Menneskerettigheder..... og samtidigt abent eller blot med et Skuldertræk billige en Voldsmentalitet, som ikke kender ringeste Hensyn til Landsmænds Liv.

Det kan heller ikke taales, at danske Medborgere - Banernes og Færgernes Personale, og andre stilles ringere end øvrige danske Medborgere eller regnes for anden Klasse Landsmand, hvis Liv man kan ofre, fordi de udfører deres simple Pligt..... Her maa Humanismen kende sin Pligt, hvis ikke hele Retsbevidstheden skal nedbrydes her i Landet og en hel Generation af Ungdommen føres ud i Terrorisme, som vil blive en Skamplet paa vor Kultur. Skulde vi da i en Tid, hvor dette Ideal udefra er mere truet end nogensinde, ogsaa indefra begynde denne sønderlømmende Proces, der støttet til Gengældelsesprincippet og Hævnfølelsen bereder Sindene paa at begaa alle de Misgerninger, vi har bebrejdet andre.

Saa vidt Hartvig Frich. Vi tror at kunde sige, at alle ærlige Danske, med os, føler Væmmelse ved den Gang Kryster og Pladderfilosofi, som den isvrigt, for Tiden, saa paafalende tavse Professor i Græsk, her har præsteret. Hr. Professoren, den før saa fremtrædende socialdemokratiske Politiker, har vel ikke bevæget sig saa længe mellem sine Grækere, at han har glemt at tænke paa dansk.

Hvem har indført Anarkiet? Hvem har indført Jungleloven? Det har, ikke vi, men Tyskerne. Ingen - Hartvig Frich altsaa undtaget, er i Tvivl om dette.

Hvor findes den Ret som Frich taler om? - Hvor er denne Vej? Mon ikke Hr. Frich burde lytte til sine Partifaller, som, i deres illegale Blad "Folkviljen", paa udmærket Maale giver Udtryk for den Opfattelse, som de er nsæet frem til, om netop dette Spørgsmaal, en Opfattelse som vi helt og fuldt kan tiltræde. Det hedder heri:

"Tyskerne har ophævet vort Retsvæsen, derfor er vi tvunget til at anvende de Metoder, som ikke er nødvendigt i et Retssamfund. I Oprøbet fra Rigsdagens samarbejdende Partier oversaa man denne simple Kendsgerning. Man stikker stadig Hovedet i Busken og vil ikke se, hvad der er sket. Man opererer stadig med Forudsætninger, der ikke mere er til Stede, derfor bliver Resultatet, de Herrer kommer til, galt. Vi er ikke faldet tilbage til Fortidens Hævnmetoder, men naar den Sikkerhed, Samfundet ellers yder os mod Forbrydere, er ophævet, tvinges vi ind i sjældent Selvforsvar for at ordne vore Sager selv. Hvor lyder det dog hyklerisk: "Det danske Folk skal nu og i Fremtiden bygge paa Lovens og Rettens Grund." I Fremtiden, ja fornaabentlig! Men nu! Sig os, d' Hrr. hvor er denne Grund, som vi kan bygge paa."

(forts. næste Side.)

Saa vi dt Hr. Frich's Partifæller. Det er den Konklusion Hartvig Frich drager, vi maa anholde.

"Krigen er haard og brutal - det er Krigen mod den tyske Besættelse og saa - altsaa maa man tage Afstand fra den."

Jo - jo - det er Professorvidom saa let forslaar. Sandelig Hr. Frich har pæne Manerer. Lad Tyskerne plyndre, arrestere, forfølge, udsulte og terrorisere det danske Folk, alt hvad de lyster. Hr. Frich indskrænker sig til, at vende Ansigtet bort: "Hvor er det grimt altsammen", - men tage Del i den Frihedskamp, som modigt og uforfærdet føres mod en, tilsyneladende, alt knusende Overmagt, og som har bevirket, at Danmarks Navn igen, og med Rette, har faaet en egen stolt Klang. Den Kamp, som er Danmarks Bidrag i den Modstand der Europa overføres for at gøre Slut paa de tyske Voldshandlinger. - Nej!! Nej!! - Hartvig Frich gør en frygtelig Grimasse: "Hvilken raa og brutal Tanke."

"Luftkrigen har yderligere brutaliseret Krigen, men den er dog aaben... Vold - ikke Snigmord."

Gennem Hartvig Frich Brillen bliver selv den barbariske Luftkrig, som alene Tyskerne har Ansvar for, helt antagelig, i Foræld til det, som Hartvig Frich kalder "Snigmord".

Man gribe sig til Hovedet - saa vi dt er det altsaa kommet. Naar Hartvig Frich bruger Udtrykket Snigmord i denne Forbindelse, saa kan det i den nuværende Situation kun tages som et tagen Parti for de Stikker, som ved deres modbydelige Virksomhed, har udleveret, og stadig vil udlevere modige danske Frihedskæmpere til de tyske Bedler. Alle, som ikke har lukket af for enhver Tankevirksomhed, vil forstaa, at denne Kamp, for hele Danmarks Fremtids Skyld, som et simpelt Selvforsvar, nødvendigvis maa føres, paa Trods af alle uhyggelige Gentlemen af Hartvig Frich's Type.

Hr. Frich efterlyser Gentlemen i Frihedsbevægelsen, men Frich vil lade forgæves efter Gentlemen af en saa lurvet Kaliber i disse Rækker, ligesom heller ingen agter at følge hans Raad, om, i Stedet, at lege "Gøngehøvding".

Hr. Frich, som saa ivrigt anbefaler andre at læse og lære af "Gøngehøvdingen", burde vist selv studere Romanen noget grundigere. Det synes, i hvert Fald, at være undgaaet hans Opmarksomhed, at man netop i "Gøngehøvdingen" skylder og bekæmper Stikkere efter alle Kunstens Regler. Saa denne bedrøvelige Pegefinger gør Hr. Frich vist klogt i at holde tilbage.

"Man kan ikke paa samme Tid tale om Humanisme og Menneskerettigheder, og samtidig.... billige en Voldsmentalitet, som ikke kender ringeste Hensyn til Landsmands Liv.... Det kan heller ikke taales, at danske Medborgere - Banernes og Færgernes Personale, og andre, stilles ringere end øvrige danske Medborgere eller regnes for anden Klasses Landsmand, hvis Liv man kan ofre....."

Hr. Frich viser sig end ikke for at skyde Frihedsbevægelsen, det ondsindede og forbryderiske Attentat mod Storebæltsskibet, i Skøene - skøndt hele den samlede Frihedsbevægelse, i de skarpeste Vendinger, har fordømt denne Handling - som var en nazistisk Provokation, hvilket hele Befolkningen ved - Hartvig Frich ogsaa. - Jo vist - Hr. Professoren er virkelig en Gentleman.

Og lad os endvidere blive fri for Paastanden om, at vi skulde betragte Banernes og Færgernes Personale som anden Klasses Landsmand, thi det er Løgn - en udsøgt Gemenhed, og sammes Personale vil sikkert meget have sig frabelt noget Forsvar, paa dette Grundlag, af den selvbestaltede Defensor Hr. Frich. - Banernes og Færgernes Personale er naturligvis ikke anden Klasses Landsmand, og betragtes, i hvert Fald ikke fra vor Side, som saadan. Maake ikke mellem de døde Grækere, men ude i det levende danske Folk, er det netop Frihedskæmpernes helt ufattelige Hensynsfuldhed overfor Landsmand, der optager Sindene, og vækker Beundring, i en Udstrækning, der allerede har sikret Omtalen heraf Plads som en Legende, der vil leve videre i det danske Folk, længe efter, at Frich forlangt er glumt. De arme Grækere vilde vende sig i deres Grave om de hørte deres Professor af i Dag.

Vi forlanger ikke, at Hr. Frich skal staa i Studenterforeningen og sige, som rigtigt er, at Tyskerne er noget Iak, som med alle Midler skal jages ud af Landet. Men vi kan dog anstændigvis forlange, at han i det mindste holder sin Mund.

Pest over Europa! skreg Hartvig Frich i sin Tid, men nu - mens det besatte Europas Folk værges sig mod den nazityske Pest, staa Hartvig Frich og ser til i dybeste Bekymring, vasker sine Hænder og polerer sine Negle, og raaber: "Leve Humanismen!" Hykleri - siger vi, for Hartvig Frich er klog nok til at vide, at han, med sine Udtalelser, er med til at lægge ideologisk Ved paa den barbariske Nazismes Sual. - En ker Humanist!!

Vi er Humanister - kæmpende Humanister - thi vi er ikke Hunde, der blot lader de andre stille Maskingeværet op, for at lade os skyde. Vi vil have Lov til at værges os, og om muligt erobre Geværet, og gøre det til at Væben i vore Hænder, mod vore Mordere - og vi vil gøre det, uden at filosofere over, om det nu er inhuman overfor Morderen eller ej. I Hartvig Frich's Øjne er dette Selvforsvar uligegyldigt.

Leve Humanismen! raaber han ud i det store Intet. Det er Vanvid - det er syg Mand's Tale - det er Pesten, som har Tag i ham.

Dødskløkkerne ringes over den tyske Fascisme! for at omskrive et kært Valgraab af Hartvig Frich. Nu haler Europas undertrykte Folk i Klokkerbet, mens Hartvig Frich ser til med brustne Øjne. Følér han mon at han skal gå i Graven med den?

Februar 1944.

- Side 3 -

Aarhus Ekko. Nr. 19.

.....
 H a n d ø d e s o m e n H e l t .

Alf Tolddøe Jensen er død. Angivet af en Stikker. Myrlet af Tyskerne. Alf var sine Forældres eneste Barn. Han blev født den 14/9 - 1918. Blev Elev i Brabrand Realskole, og blev senere Kornet i den danske Hær. Han var en prægtig ung Mand, som var almindelig afholdt for sit lyse og glade Sind, og elsket blandt sine Venner for sit fine og ægte Kammeratskab.

Da Tyskerne overfaldt vort Land, meldte Alf sig uden Tøven blandt dem, der øvede en aktiv Indsats for deres Fædreland, og ogsaa her skabte han sig Venner, ikke mindst ved den urokkelige Optimisme, hvormed han, selv i de sværeste Stunder holdt fast ved sin Tro paa Rettens Sejr og Genvindelsen af Danmarks Frihed og Selvstændighed.

Alfs Død vakte Sorg og Hurme i vide Kredse. Han vil blive savnet overalt hvor man kendte ham, ikke mindst blandt Værnerne i Frihedskampen, hvor han altid vil staa som et Eksempel paa Mod og ærlig Stræben efter at gøre det rette, saa langt Evnerne rækker, og som en Mand, der forstod at dø med et Smil, da Kampen førte det med sig.

Vi lover hans sørgende Forældre, at vi vil fortsætte Alfs Kamp, indtil Sejren er vundet, og Alf er hævnat.

E n H e l t e r d ø d !

Æret være hans Minde.

En Ven.

+++++

.....
 A r b e j d e r n e s F æ l l e s o r g a n i s a t i o n .

Mandag d. 31 Januar holdt Arbejdernes Fællesorganisation Møde i Amaliegade, hvor Leonhard Hansen gjorde sig bemærket ved at længe et Ælsespark ud til de aarhusianske Arbejdere, fordi de den 29 August - tvært mod Leonhard Hansens Ønske - viste Tyskerne, at nu var Maalet fuldt, nu vilde man ikke finde sig i mere. Leonhard Hansen roste sig af, at han havde gjort hvad han kunde, for at faa Strejken afblæst, han var den eneste, som havde tænkt paa, hvordan det skulde gaa for sig. Det er sikkert rigtigt. Da Arbejderne i Aarhus i ærlig Ærme gik ud paa Gaden, var den Slags smaalige Tanker dem sikkert meget fjerne, og de fleste af dem nærer heller ikke stor Taknemlighed overfor Leonhard Hansen, fordi han paatog sig denne Kæmpegerning.

Under Diskussionen om Overenskomsten sagde en Deltager, at da Strejkeretten i 1936 blev taget fra Arbejderne, var det et Skridt til højre, og bebrejdede Leonhard Hansen, at han paa Rigsdagen havde stemt for dette Skridt. Leonhard Hansen indrømmede, at han paa Rigsdagen havde stemt for det samme Forslag, som han indenfor de samvirkende havde talt stærkt imod - men derefter indhyllede han sig i Taagesnak om, at "hvis Tilhørerne vil se, hvad han ved, saa vilde de forstaa at det var nødvendigt, men som Forholdene var, kunde han ikke give en Forklaring, hvor gerne han end vilde." V r ø v l - Tyskerne har sikkert intet imod, at Leonhard Hansen fortæller, hvorfor han i 1936 svigtede den Tillid, Arbejderne havde til ham.

Det er isvrigt bemærkelsesværdigt, at medens Leonhard Hansen havde en paafaldende Hast med at komme bort fra Overenskomstsituationen, havde han god Tid til at omtale Indretningen af en Søsmalksafdeling paa Mejeriet "Enigheden", og dertil hørende tuberkulinprøvede Besætninger. Leonhard Hansens Udgydelser blev forstaaeligt nok mødt med Udraabet: - "Dette er intet Kragavlsmøde."

En Bemærkning, en anden Mødedeltager lod falde, fortjener at citeres, den lød: - "Indret heller en større Afdeling for skullet Mælk, det er alligevel det eneste, Arbejderne har Raad til at købe!"

Hvorfor skal der for Resten være saa stor Hæmmelighedsfuldhed angaaende Mejeriets Over-skud?

Leonhard Hansen vakte ogsaa Harm hos mange Tilhørere ved den nonchalante Omtale af de spore Summer, Fællesorganisationen skænkede til f. Eks. Philharmonisk Orkester. Leonhard Hansen tiltruede - (efter at have rost sig selv for sin store Kunstforstand og Interesse, - en Ros, der med al Tydelighed afslørede, at samme Forstand og Interesse ikke findes.) :
 "..... at det jo var en flot Gestus fra Arbejderside, at man kunde give et saadant beløb til Musiklivet i Aarhus!"

I Sandhed en flot Gestus i en Tid hvor store Dele af Byens fattige Arbejderbørn, saa gaa til Skole, med nøgne Fødder (hvis de ikke holdes hjemme) i Vinterkulden! Men ikke det vilde have vakt større Tilfredshed, og været af ligesaa stor kulturel Betydning, hvis Pengene var blevet brugt til at give barfodede Børn varmt Fodtøj, saa de igen kunde have besøgt Skolen uden at sætte Liv og Helbred til. Men maaske mener Hr. Leonhard Hansen at Forældrene til disse Børn skal iføresig Kjole og Hvidt og overvære Koncerterne?

Nej, Arbejderne kommer der ikke, det er der simpelthen ikke Raad til. Deres Interesse for Kunst opsluges helt af Kunsten at faa de alt for smaa Pen'ge til at slaa til.

At Leonhard Hansen ogsaa mente, at Arbejderne i Aarhus har Raad til at tegne Fadderskab over et Par andre Krybdyr i Aarhus Zoo, skal kun bemærkes for Fuldstændighedens Skyld. De Gamle, de Syge, Invaliderne, de Arbejdsløse, de fattige Børn og Forældrenes Lønforhold. For

(forts. næste Side.)

L.H. er enhver Tale om disse kinesisk-anderledes, hvor det drejer sig om at hjælpe en eller anden ligegyldig Abekat i Zoologisk Have, saa er L.H. ved at svømme over af Kærlighed. Hvor naar bliver Arbejdene i Aarhus klar over, at de ikke har Raad til at bevare "Fadderskabet over en Mand som Leonhard Hansen?"

Til Eftertanke for Kujoner

"Hallo, hallo i Fanmark!
Det blev fra Tyskland sagt,
"Med Danskerne vi slutto vil
en Ikke-Angrebspagt!"
Fluks svarede de herrer,
som her ved Roret stod:
"Til Tjeneste-saa gerne,
den Plan er valdig god!"

Og saa blev Pennen dyppet
og Navne kradset ned,
og sluttet Venskabspagten var,
i fuld Samdrægtighed.

Og alle Danske tænkte
at alting var rælt;
men Hitler og hans Horde
de smød os grunt og følt.
En tidlig Foraarsmorgen
paaførte de os Krig
Med Tilvære og Tanke,
de kom med Vold og Svig.
De Styrende - med flere -

straks klynkende "Be-beh"
Kanøfle os - oh gør dete ej,
Hr. Hitlers Vilje skal!"

Men Landet - hele Folket
de dermed gav til Pris.
slig stympetagtig Fejhed
var aldrig Danskens Vis.
Langt hellere greb han Sværdet,
til Kamp paa Liv og Død,
end Trællsag han taalte
og Voldsmænds Bud han led.

Hr. Hitler og hans Bænde,
som Ord og Ere brød,
regærer nu i Dannevang
Med Vold og Ran og Død.
De Tvang for Lov og byder
i kynisk Overmod,
og gamle Danmarks Ere,
de tramper under Fod.
Og hyklerisk de hævder,
at det er Krigens Lov.
at plyndre og at stjæle,
naar de har det behov.

De lover at betale,
os alt igen engang,
men alle tyske Løfter,
er falsk Sirenesang.

TIL ARBEJDSMÆNDENES FÆLLESMØDE I AARHUS.

Fællesledelsen gøres herved opmærksom paa den uretfærdighed, der begaas overfor de arbejdslose Medlemmer, ved ikke at udbetale Understøttelse før Lørdag Eftermiddag, idet vi først kan foretage vore Indkøb, naar den gyldige Del af Befolkningen er delvis forsynet, og hvad er der saa tilbage i disse vareknappe Tider? Naar de, der står i Kø, fra Lørdag Morgen har foretaget deres Indkøb?

Det er et Forhold som hurtigt bør rettes, der er jo her nemlig ikke tale om et økonomisk men kun rent organisatorisk Forhold. Det, vi Arbejdere ønsker, er altsaa ikke at forlede Fællesledelsen til "socialt Solderi", men kun at den viser Forstaaelse af et Forhold, som med en Smule Velvillighed let vil kunne rettes.

Det vil være en god national Handling at forandre dette, og en god Maade, at vise Arbejdere, at Begrebet Samfundssind ogsaa kan findes udenfor Avispalterne.

En Arbejder.

ER TJENESTEMÆNDENE ANDEN KLASSES LANDSMÆND?

Der er i de seneste Maaneder vist en paafaldende Interesse for Tjenestemandenes Lønninger. I hele den samlede Dagspresse har Tjenestemandenes Forhold været smukt placeret i Spalterne saa tilsyneladende skulde Tjenestemandene ikke mangle formaaende Venner. Men for at sige det saa jævnt og brafnrit som muligt - vi kender vore Lus paa Travet. Gang paa Gang er tjenestemandene blevet taget ved Næsen af deres falske Venner, og det er at haabe, at de ikke i Fremtiden vil tage mere Notits af d'Herrers yderst "elskverdige" Gebærder, end Realiteterne i deres venlige Omsorg, eller Mangel paa Omsorg, berettiger til.

Thi Sandheden er jo i Virkeligheden den, at Tjenestemandene bestandigt er blevet snydt, alle sire Fortalere til Trods, og naar man fjerner alle de kenne Ord, som man i Tidens Løb har velsignet Tjenestemandene med, saa bliver tilbage den Kendsgerning, som intet Formaar at rokke ved, at der er ført en meget haardhændet Lønpolitik overfor disse. Statens lavest lønnede Tjenestemand fører en kummerlig Tilværelse. Der er her for Alvor Tale om Vanskeligheder med at skaffe det nødvendige til Livets Ophold. Taalmodigheden er ved at briste.

Overalt i hele Landet er Tjenestemandenes Organisationer ved at røre paa sig i den Hensigt at ryste Sultens Lænker af sig.

Den 2. Februar samledes 8 - 900 kommunale Tjenestemand i Folkets Hus i Aarhus til Møde angaaende Tjenestemandenes Dyrtidstillæg. Der led paa dette Møde mange kraftige og stærke Røster angaaende Tjenestemandenes usle Lovvilkår, og Mødet fejede sig paa mærkelig Maade ind i den Række af Møder, som de i denne Tid ladar afholde i alle Dele af Landet.

Men der var ogsaa Venner - falske Venner - Kapitulanter, som med Borgmesteren i Spidsen, endnu engang søgte at lokke Tjenestemandene bort fra Kampens Vej. Fortsættes næste Side.

Mon ikke Tjenestemandene har faaet nok af at lytte til disse Raad, som deres falske Venner saa honningsødt hvisker dem i Øret.

Mon ikke de har forstaaet, at der er bedre at kæmpe mod aabne Fjender end med falske Venner. Mon ikke de omsider forstaar, at hvis deres usle Forhold skal ændres, saa maa de selv føre Kampen i Forbund med Landets øvrige faglige Organisationer, og sidd i Bordet, med hele den Kraft, som en enig Arbejderklasse raader over, og kræve deres Ret. Møderne Landet over i denne Tid tyder paa det. Det er ikke Avisssympati eller tomt Ordskvalder og Rævesnak, Tjenestemandene behøver, men Realiteter i Form af en generel Lønforhøjelse, og det er udfra Stillingen hertil, at Tjenestemandene skal drage Skillelinjen mellem Ven og Fjende.

Stecher Christensen afslørede sig hurtigt som en af disse falske Venner, og det endte da ogsaa med, at han stornende erklærede: "Ja - det kan godt være, at vi er falske." - Ja - ja - naar de selv siger det.

Hør hvor han skryder: - "Vi er indbudt for at høre om den Forbrydelse, der ræder blandt Tjenestemandene - det tager vi ingen Skade af."

Tjenestemandene fik desuden at vide, at ingen anden Løn var saa egnet til at skabe Inflation som netop Tjenestemandens! - De tilstedeværende undrask sig saare, og fandt at denne Inflationssnak var aseldum.

Borgmesteren udtalte videre: - "Muligvis vilde det have set anderledes ud, hvis den lovgivende Myndighed havde fortsat at fungere." - De mødte saa til hinanden og forstod, at det var et Esselspark.

Men ellers skrydede han paa Melodien: - "Der er i Øjeblikket Kræfter, der er stærkere end os." - "Det er ikke vor Skyld." - "Jeg ved, at det ikke lader sig opfylde...." - og det blev efterhaanden klart for de tilstedeværende, at den Borgmesteren havde en Mand som med et E-sels Stædighed vilde prøve at afholde dem fra enhver Aktion for at faa deres soleklare Ret gennemført.

Den konservative Landsretssagfører J.C. Sørensen vilde ogsaa saa gerne fortælle Tjenestemandene, at den konservative Byraadsgruppe vilde støtte berettigede Ønsker fra Hers Side.

Men paa paa, siger vi. Tro dem ikke - det er falske Venner. Hvad har de konservative gjort for at skaffe Tjenestemandene anstændige Lønforhold - Intet - absolut intet.

Det er Samlingsregeringen og Samlingspolitikken, der bærer Ansvaret for Tjenestemandenes Vanskeligheder. - Stecher Christensen, J.C. Sørensen - dem Alle - har Medansvar for Tjenestemandsløven, for Lønningsloven, med "Hygdal - Hullet", og de har ogsaa Medansvaret for, at Tjenestemandene Gang paa Gang snydes for deres lovmæssige Reguleringstillæg.

Situationen er katastrofal, hvilket Regeringen ikke kunde være uvidende om; Tjenestemandorganisationernes Ledere gav tydeligt Udtryk herfor, men de talte for de ve Øren, og Tjenestemandorganisationernes Ledere begik den Fejl, at de bøjede sig for Regeringen, og sagde god for Nedskæringen.

Vogt jer for de falske Venner. Hvis I fortsat overlader Sagen til Samarbejdspartierne og deres Dagblade, vil I indkassere usædne Mængder af Sympati, men ingen Kontanter. Det er den ubøjelige Vilje til Kamp, der skal bære Lønforhøjelsen hjem. Jeres Modstandere frygter Kampen. Det er ikke tilfældigt, at Stecher Christensen søger at lagge den 29. August for Had, men det stempler Manden. Den Dato, som mere end nogen anden fylder det overvældende Flertal af Befolkningen med Stolthed. Thi den 29. August viste, hvad et enigt Folks Vilje til Kamp fornaar.

Paa den mest fjollede Maade slæber Borgmesteren desuden rundt med sit Inflationsspegelse, for at skræmme Tjenestemandene. Men sikke noget Vrøvl. Hvis der virkelig er et effektivt Prisstop, saa sker der ingen Inflation. Hvad i Alverden kommer Kommunens Regnskab Inflationen ved?

Man kunde ogsaa foreslaa Borgmesteren en anden Udvej - man kunde jo som Fjler Hønsen sige, tage det fra Arbejdsgiverne. Eller er der ikke en anden Mening med den nationale Samling, end at de paa Pengesækkene skal skuanes, medens den brede Befolkning skal udleveres til Sult.

Det synes som om Tjenestemandene har gennemskuet Komedien, det Sprog de talte paa Mødet i Aarhus, var ikke til at tage Fejl af, vi citerer: - "Det er rigtigt, at vi slider vor sidste Skjærte." - "Øjeblikket er inde, hvor man maa tænke paa dem, der sidder i bunden af Baaden og trækker i Aarerne." - "Det nytter ikke, at man fortsat maner Inflationsspegelset frem." - "Vi forlanger noget paa Bordet."

Det er disse stærke Røster, der viser Vejen. Det er Tøner, der nok skal give Genlyd Landet over; det er Tøner, der ikke maa ophøre før Tjenestemandene har hentet en generel Lønforhøjelse hjem, som med en stadig stigende Kraft maa lyde fra alle Arbejderorganisationer Landet over, som maa kalde til Samling og Handling.

Det er omkring Fastelavn - fattige Børn staar med fladt trykte Næser mod Ruderne, og stirrer ind paa de kluderte Kids og de salsoorne Masker med deres stærke Farver. Børnene betragter dem med hungrende Øjne. - Krigens Børn i en farveløst Tid. De staar som en levende Underretning af det berettigede i Forældrenes Lønfordringer. Af deres fattige Skillinger har de sparet snuden til en Maske af Pap - det skal blive svært, at sige Bøh til Per og Povl.

Arbejderklassens falske Venner bærer altid Maske. Men Tjenestemandene og Arbejderne overhovedet, føler ikke langere Trang til at lege Fastelavn, dertil er de økonomiske Vanskeligheder for store - Forholdene og Stæmningen i Hjemmene for dystre. Snart river de Masken af og forlanger at deres Venner fører menneskelig Tale, og gør Slut paa deres kunstige Gebærder og Maskeråde. - Ven eller Fjende - Det vil altsammen vise sig, naar Masken falder. Tjenestemandene kan være forvisset om, at de paa Kampens Dag, mellem de aabne Fjender ogsaa vil træffe deres falske Venner uden Maske. Stol paa Jer selv. Skuldor mod Skulder med den øvrige Arbejderklasse. Det er Vejen til Resultater. - For vi er de stærke.

Aarhus Ekko

- Side 6 -

Februar 1944.

L Ø N K E N D E L S E N .

Saa kom det, efter megen Skrig og Skæmaal, store Resultat af Overenskomstforhandlingerne. Et Resultat, som gav den danske Arbejder Dækning for hans Indsats for at Landet, som det smukt hedder kan komme nogenlunde ud af Krigen. F o r e opnaaede Ejler Jensen at faa ud af sit, gennem Uger førte store Slag, Avispolemikken med Arbejdsgiverforeningens Formand T h o m s e n . Efter hans lange Tirader om, hvad den danske Arbejder har maattet give Afkald paa, er et Tillæg af den Art, det, man idag vover at byde den Stand, hvis Indsats og Arbejdsduellighed man fra alle Sider løfter til Skyerne. Et Formandsskab, bestaaende af Folk, som ingen som helst Tilknytning har til den arbejdende Befolkning, og ikke har Begreb om, hvorledes Livet leves i Arbejderhjem, om disse Hjems Fornødenheder m.v. - Dette Formandsskab sættes til at bestemme, hvad en Arbejder skal have i Dyrtidstillæg. Det er horribelt; men mere horribelt er det, at de kompetente Arbejderorganisationer roligt lader dem bestemme.

Det er en Haan uden Lige igennem lange og svære Kampaar, gennem Sult og Elendighed fik vi Arbejdere opbygget et stærkt og solidt Arbejderværn, Fagorganisationerne. Dette store og stolte Værk, som baade fagligt og politisk skulde bære Arbejderne frem, det lader sig roligt sætte ud af Spillet og med et beklagende Skuldertræk fortælle, at Arbejderne blev snydt. Men det er vel ikke den Opgave, disse havde tiltant deres Førstemand; med Kette kunde Arbejderne kræve en anderledes bonusgivende Indsats, men de opnaaede Resultater indtil Dato, lover ikke godt for den fremtidige Indsats.

Naar man ser ud fra Arbejderhjemmene, stejles der over de store Indtagter, Krigen giver saa at sige alle andre Erhverv, alene Bankernes store Pengerigelighed og deraf store Indtagter, taler sit eget Sprog, et Sprog, som er i skærende Modstrid til det, der forsøges indprentet i Arbejderne. "Men Krukken gaar saa lange til Vands o.s.v." og nu maa Ejler Jensen aabent erkende, at han ikke længere er kompetent til at lede den faglige Bevægelse herhjemme. Tiden maner til Sammenhold og vi mere end nogen anden opfordrer vore Kammerater til Sammenhold og Enighed, men et Sammenhold, der er af den Art, at de Kredse, der tror, at Kampviljen for en taalelig Eksistens er død, bliver overbevist om noget andet.

Det sidst opnaaede Resultat giver os Grund til at øverveje, om ikke der til de planlagte Kongresser var Ahledning til allerede paa nuværende Tidspunkt at opstille eller foreslaa Folk, der mere vælt end Ejler Jensen med Konsorter vil gaa ind for forbedrede Levevilkkaar for hele den arbejdende Befolkning.

TYSK SABOTAGE MOD HANDELSBANKENS HUS.

Atter engang forsøger Tyskerne at provokere Had mod de danske Patrioter, hvis store Popularitet i Befolkningen aabenbart er Hærræfket en Torn i Øjet. Efter deres Sabotage eller "Schalburgtage" mod Emmer's Konditori og Holmboe's Skotøjsfabrik paa Søndergade, som var saa plunt udført, at ingen i Aarhus var i Tvivl om, hvor Gerningsmændene var at finde, nemlig mellem Tyskerne og deres danske Haandlangere, tror de denne Gang at have haft større Held til at kaste Mistanken over paa vore danske Frihedskæmpere ved at ødelægge en Bygning, i hvis Kældertage de agtede at oprette en Fjernskriver-Central, noget hele Byen vidste efter Carl Randrup's Annonce i Byens Blade for en halv Snes Dage siden.

Men hverken tyske Fif eller Provokationer hjælper nu, da hele den danske Befolkning, Arbejdereklassen saavel som Overklassen, nærer urokkelig Tillid til den danske Frihedskamp og dens Udøvere.

Forøvrigt er den tyske Vandalisme af et moderne Bygningskompleks i sig selv et Bevis, der paa viser Gerningsmændenes Identitet og Mentalitet. Efter utallige "virkelige" Sabotagehandling er den danske Befolkning i Stand til at skelne mellem Sabotage og Schalburgtage. Vi maa aabenbart gøre os klart, at disse formaalsløse ødelæggelser af Bygninger kun er et lidet Udslag af Tyskernes Skaanselsløshed; naar de engang i forhaabentlig nær Fremtid rømmer vort Land, vil vi desværre ganske sikkert erfare, hvad "den brændte Jords Taktik" vil sige.

LES BEADET - OG GIV DMT VIDERE - MEN PAS PAA STIKKERE OG PROVOKATØRER !!

ER OGSAA DU EFTER BEDSTE EVNE MED I ARBEJDET FOR DANMARKS FRIHED?

STØT "AARHUS EKKO" ØKONOMISK + SAA VI STADIG KAN VÆRE I STAND TIL REGELMES-

SIGT AT BRINGE SANDHEDEN OM VORE UNDERTRYKKERS OVERGEB.

AARHUS

EKKO

Nr. 26.

Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti,
Aarhus Afdeling.

Marts 1944.

VI BRINGER EN KOMMENTAR.

Hele den bombastiske Propaganda, iværksat af Tyskerne med Aksel Højer, Chrenkel og Radioens Kommentarmagere som Redskaber, har den Generallyde, at den gaar ud fra en Løgn, nemlig ved at give det Udseende af, at Sabotøremne er Skyld i den Uro og Ufred som hersker i Landet. Det er ikke blot Løgn, det er landsforræderisk Gemenhed. Det er Tyskerne, og Tyskerne alene der er Skyld i baade Vorden og Sabotage, Overfald og Mord.

Tyskernes Moral bunder i dette eneste ene; at plundre og dræbe, hvilket deres Gerninger uomstødeligt beviser. Uden Lov og Ret, ja, endogsaa uden Varsel overfaldt de Danmark, Norge, Holland, Belgien, Jugoslavien, Grækenland m.fl. Lande, skønt intet af disse Lande havde foretaget sig uvenlige Handlinger overfor Tyskland, de blev bare overfaldet, fordi Tyskerne ønsker at gøre sig til Eneherskere over hele Kontinentet for at udplyndre det hele. Deres eneste Undskyldning for Overfaldene var, at de havde Brug for det. — Javel! Men det er jo udpræget Røvmoral, den Moral Gasterne Verden over lever efter, netop det al Retslovgivning gaar ud paa at fordømme og straffe. Ethvert Menneske kunde sikkert godt bruge deres Nabos Ejendele, men selv om jeg godt kunde banke min Nabogiver det mig dog ikke Ret til at udplyndre ham. Al civiliseret Lovgivning gaar ud paa at forbyde Selvtagt, og intet Menneske med normal Forstand kan undgaa at se, at Tyskernes Handlinger netop gaar ud paa at nedbryde Respekten for andre Folks Rettigheder og skabe Anarki. Deres eneste Retsbegreb sidder i Spydstagen. Hvad de med Magt kan rane, har de Ret til. Det er den Lære, de praktiserer, og hvormed de forsøger at skaffe sig Overherredømmet over hele Europa — ja, deres Drøm er vel egentlig et tysk Verdensherredømme. Men efter tysk System kan Verden absolut ikke regeres, thi det vigtigste Moment i al Samfundsmoral er netop Respekten for Menneskeret, og den mangler i den tyske Retsmoral — ikke just i tysk Tale, men i tysk Gerning.

Med Vold og Magt, i Overensstemmelse med tysk Sædvane, er de trængt ind i vort Land, hvor de, uden at være i Stand til at betale, rekvirer Ejendom og Gods og bruger alt, hvad vi ejer og har til egne Formaal, uden Hensyn til os eller vor Ret, de tager det bare, for de har jo Brug for det.

Det Anarki de hermed har skabt og nærer, har naturnødvendigt skabt anarkistiske Forhold med Sabotage, Røveri og Mord, Ærlighed og Fred kan ikke eksistere Side om Side med det af Tyskerne skabte Anarki og lovløse Røveri.

+ + + + +

MENS SVEDEN PERLER - -

De snu Herrer, som kun tænkte paa at holde paa den rigtige Hest, opdager efterhaanden alle, at de netop derfor har spillet paa den forkerte. I Modsatning til de nærmest lidt sølle Eksistenser, som udgør Nazipatiets Karnetropper, og til de forvorne Desperades, af hvilke Schalburgkorpset er sammensat, drejer det sig jo her om smarte Folk med Næsen i Orden, og da de jo gennem deres fine Forbindelser har visse Oplysninger om Stemningen indenfor Murene, som vi andre ikke har, er det altid lærerigt at studere deres Opførsel.

Jeg saa forleden Dag en duplikeret Skrivelse, udsendt til tidligere Kunder af "Aarhus Motor Co.". Her er et Par Prøver paa Tonen: — "hvortid Deres Udeblivelse skulde skyldes daarlig Behandling, uhøflig Betjening eller forkert Beregning af Arbejdet." — "Vi ønsker at være Kunder skal være vore Venner." — "Vi er selvfølgelig kun Mennesker, og vi kan fejle." o.s.v. o.s.v., det ydnygste Skriftstykke, jeg nogen Sinde har set. Aabentbart regner man med, at den nuværende Kundekreds kan svigte naar som helst.

Men ogsaa paa andre Pander perler Sveden.

En Elektriker skulde forleden se paa en Kontakt paa en Enestue paa Aarhus Amtssygehus. Da han er kommet i Gang med Arbejdet, begynder imidlertid Patienten i Sengen at mumle og kvavulere og til sidst at skælde og rase. Elektrikeren mener, at det drejer sig om en Patient med en eller anden Sindslidelse, — Nerverne er jo svage for Tiden, se nu f. Eks. Værten paa Jarle, Herr Kolvig Raun, — og forsøger at tale den vilde Mand til Rette, men en Sygeplejerske kommer til og faar ham ud. "Tys!" svarer hun paa Elektrikeren's Forklaring, "kender De ham ikke? Det er Direktør Juncker, Oljemøllen!"

Elektrikeren fortæller naturligvis Historien videre paa Hospitalet, men faar saa at vide, at det maatte skam ikke komme ud! — og for Resten var Direktøren's Anfald forstaaeligt nok, for han havde jo troet, at manden med Ledningen var en Sabotør, der vilde sprænge ham i Luften! — Jo, vist perler den kolde Sved.

R I G T I G A D R E S S E !

Der skal startes et større Politiofbud for at komme "Morderne" til livs. Det er Politichef Begtrup. Hansens Opfindelse, og for ikke at puste til det undertrykte, ulmende Had mod vort Lands eneste Fjender, Tyskerne, fortælles det, at Ordningen helt er danskt Arbejde. Og det er muligt, for Tyskerne er næppe intrasseret i meget lys over Mordagterne. Det er nemlig en uomstødelig Kendsgerning, at de egentlige Mord er begaaet af Tyskernes Indpiskere, Schalburg-ansternerne-formentlig i Ledtog med Gestapo. Det det gælder for alle Mordene paa sa-gesløse Mennesker, de i Sind og Skind danske Mand, danske i Ord og Handling, Pastor Kaj Munk, Ole Bjørn-Kraft m.fl.. At der ogsaa er skudt nogle Stikkere er i sin Orden, de har selv været ude om det med deres beskidte Angiveri, de angav med fuldt Overlæg danske Mand for Judaspeng-ge. At disse Judasser bekæmpes med alle til Raadighed værende Vaaben er en Selvfølge. Det er Krig-Renlighed er godt, og det er godt, at det danske Samfund vil rænse sig for de Lus, Kri-gen har befængt det med. En Stikker er en Krigslus, uanset hvilken Stilling eller Bestilling han har i Samfundet. Tyskerne overfalder os uden Ret eller Grund og holder vort Land knuget under Jernhælen, og ingen kan tjene Danmark med den ene Haand og samtidig række den anden til Landets Bøddler og Udsugere.

Danmarks sande Interesse ligger i at gøre alt, hvad gøres kan, for at Tyskerne kan tabe Krigen, blive slået ned saa grundigt, at de ikke kan begynde igen, saasnart de har faaet slikt deres Saar. Europas største Ulykke vilde være at blive "reddet" af Tyskerne.

Men nu vil det altsaa vise sig, om Politiets nye Anstrengelser vil gaa i den rigti-ge Retning, ellers vil det kun føre til endnu haardere Forhold i Landet, mere øplagt, mar-maalbevidst Borgerkrig.

V E R N E M A G E R N !

Patrioten højløvet! - Vi kender ham godt, vi ser ham jo hver Dag, paa Gaden. Naar han promenerer udhalet og flot, Han pynter gevaldigt i Staden.

Jo, han er en sand Patriot-Matador, en Støtte for Landet-Nationen. Saa dansk er hans Virke paa Danmarks Jord, -og Tyskerne faar Produktionen.

Han altid for Øje har Samfundets Gavn, naar blot det gi'r Bonus i Kassen. Gælder det Værn om den fæirene Stavn, da er han i Munden golussen.

Han vil vi skal værne og bygge vort Land og Tyskerne hjælpe at sejre. Ja, han er en Roen og Ordenens Mand, -kun Tysken maa Blodorgier fejre.

Ja, han gør alt for sit Land og sit Folk- her kun paa den Tale han fører- vel bæ'r han i Ernæt en Snigmorderdolk, men han myrder blot - Saboterer.

Han si'r, vi skal bare os holde i Ro, hvad Landsfjenden end vil os byde, Danmarks Selvstændighed frodigt vil gro, blot vi vil Tyskerne lyde.

For de vil beskære den Smule Profit, som han kan hos Tyskerne tjene. Vel gavner han Fjenden-javel, men saa lidt, og det er for Danmark alene.

Af Skarmydsler vi bare skal holde os fri, og sæt slikke Spyt for Bøddel. At vi trækkes ind i Nazist - Slaveri, det ragur ham ikke en Tøddel.

S A M F U N D S S I N D !

At det som stærkt lovpriste Samfundssind hos mange Arbejdsgivere er noget, man ta-ler om, men ikke behøver at vise i Gerning, har Arbejderne under Krigen faaet mange Beviser. For, og, skulde der være en enkelt, der endnu ikke er klar over det, vil efterfølgende lille Statistik sikkert overbevise ham derom.

Et af de smaa Fags Hovedbestyrelse havde i Anledning af Overenskomstsituationen ladet undersøge, hvor mange af Fagets Læremestre, der betaler deres Lærlinge Dyrtidstilla-g, og det viste sig da, at af 172 Læresteder med 278 Lærlinge er der ca. 50 - altsaa under 29% der betaler fuldt Dyrtidstilla-g, (det drojer sig om ca 4,85 Kr. pr. Uge,) medens Resten be-taler et mindre, eller-for langt den største Parts Vedkommende, -slet intet Tillag, skønt Mes-trene har en Gentlemannsoverenskomst med Fagforeningen om at gøre det.

Joh, vist vil Arbejdsgiverne vise Samfundssind - blot det intet koster. Vi tror dog, at Arbejderne til sin Tid vil præsentere disse Gentlemenn en Regning, som ikke kan betales med Fraser.

B O M H O L T P A A K R I G S S T I E N !

I en Tale til Socialdemokratiets Tillidsmand i Esbjerg sagde Bomholt, at 85% af den, der var opigreret til Sverrig var Jøder, mens Resten var S l y n g l e r som Sabo-terer og andre illegale Folk. Bomholt var ogsaa ivrig for at slaa fast, at Soc. Demokratiet ikke havde noget ansvar for Protesten mod Deportationen af de 143 Kommuniste til Tysk-land.

Det er trist, at det endnu ikke er gaaet op for Bomholt, at der ikke blev protesteret fordi det var Kommuniste, men fordi det var danske Statsborgere, det gik ud over. Og det er ogsaa trist, at Bomholt stadig træder de gamle Stier, hvor han vil komme til at gaa alene. Folket følger ham ikke. Folket ønsker Enheden. Socialdemokrater og Kommuniste i loyalt Samarbejde. Det er Vejen frem, nu skal der føres Arbejderpolitik.

Aarhus Ekko. Nr. 20. - Side 4. - Marts 1944

M M D F A T T I G H J E L P S V I R K N I N G !

I Aabyhøj er der bygget en Ejendom, tilhørende Boligforeningen "Engparken", hvortil Kommunen har givet Tilskud, hvorfør Sogneraadet har Ret til at bestemme, hvem der kan tages syldige som Boligtage i Komplekset, hvilket foregaar paa den Maade, at Ansøgeren udfylder et Kort med forskellige Oplysninger, paa hvilket Grundlag det høje Raad saa antager eller forkaster Ansøgeren.

D. 15/6 1943 flyttede en Familie ind i "Engparken", efter paa foreskrevet Maade at have betalt Indskud o.s.v., og betalt derefter Husleje, Varmebidrag m. videre paa de fastsatte Datoer. Hvam skildrer derfor Mandens Forbavelse, da Boligforeningens Formand, Herr Harder Blasild, ca. 3 Mdr. efter Indflytningen meddelte ham, at Sogneraadet ikke kan godkende ham som Lejer, hvorfor han maa fraflytte Lejligheden snarest.

Paa Forespørgsel om Grunden til dette Skridt serveredes en Remse om for nogen Socialhjælp, og et Krav om skriftlig Motivering resulterede kun i en Skrivelse med et brutalt Forlangende om Fraflytning og en Trussel om Udsættelse.

Aabyhøj Sogneraad mener altsaa, at hvis en Mand har været uheldig og engang i Tiden har oppebaaret Hjælp fra Socialkontoret, skal en saadan Forbryder naturligvis ikke have Ret til at bo i en ordentlig Lejlighed, selv om han til Punkt og Prikke betaler Udgifterne derved.

At man som Lejere godkender nogle af de saakaldte Sorte Judasser, som ganske vist altid før har levet paa det offentlige, men nu er kommet til Penge ved at sælge sig som Rakkerknagte til Fjenden - lader ikke til at falde Formanden for Bolignævnet, herr Sogneraadetsformand, Landstingsmand, Amtsradsmedlem m.m.m., Herr Offersen, for Brystet. Hvilket heller ikke der kender denne forbenede Egoist og Bengnaver, vil undre sig over.

Men - hvad siger Arbejdsmandene i Aabyhøj til de re Sogneraadetsmedlems Stilling i denne Sag? Herr Harder Blasild blev, fra en sikker Dumpeplads paa den socialdemokratiske Kandidatliste, ved Arbejdsmandenes kraftige Agitation og personlige Stemmer sat ind i Sogneraadet for at varetage Saaefolks Interesser. Man har i den Tid, Blasild har siddet i Raadet, ikke hørt meget til ham, men naar han nu som Formand for "Engparken" stiller sig paa Linie med en saa reaktioner Herre som Offersen, risikerer han, at Arbejderne, der satte ham ind, kommer i Tanker om at det vist var en Misforstaaelse. Ogsaa varer Herr Blasilds Ophøjelse sikkert ikke længere end til de Valg, som jo maa komme, naar nu Tyskerne snart maa trække sig tilbage.

E N A L S T I D I G H E R R E !

En af Byens kendte Stikkere, Kommuneassistent Tage Hedager, Stadsingenørens Kontor, har været saa uheldig at komme i Politiets Klør. Hedager, der som bekendt ikke er kræsen i Valget af sine Metoder, naar det gælder om at tjene Penge, har nu til sin Virksomhed som betalt Stikker for Tyskerne fåjet. Stillingen som Sort-Børshøj. Det viser sig dog, at mens Stikkeriet godt kan forenes med at være kommunalt ansat, er Børstjobberi ikke velset, og Hedager blev fyret. Det vakte stor Tilfredshed i Byen, da Stiftstidende kunde bekendtgøre, at den celebre Herre foruden en Bøde paa 500 Kr. havde faaet sin afsked paa graat Papir for forargeligt Forhold.

Man troede - og forstod - at Lejligheden til at komme af med Slyngelen var kærkommen, og derfor vækker et livskraftigt Rygte som vil hævde, at der gøres store Anstrengelser for trods alt at faa Afskedigelsen t. god tilbage, evt. forendret til en Forflytning til andre Græsgange, pinlig Opmærksomhed. Folk forstær ikke, hvorfra den store Karlighed til en saa meleret Herre som Hedager stammer fra. Der er ingen, der tvivler om, at d'Herrer der har Mynighed i saadanne Tilfælde, er lige saa gode danske og ser med lige saa stor Foragt paa den Slags Fyre som alle andre, og ingen vil bebrejde dem noget, fordi de smider Hedager paa Porten. Tværtimod. Der er sikkert dygtige Folk nok, som hverken sælger Landsmænd for Judaspeng eller jobber Tobakspriserne op, saa haderlige Mennesker intet kan købe, til at udfylde den forhaabentlig-ledige Plads.

D E R findes mange indenfor Demokratiene, der er bange for Rusland og ikke tror paa det. De er bange for en økonomisk Ordning, der skal gribe ind i deres egen. En saadan Angst vidner om Svaghed. Nej, vi behøver ikke at være bange for Rusland, men vi maa lære at arbejde sammen med Rusland mod vor fælles Fjende, Hitler, og efter Krigen. For Rusland er et dynamisk Land, et livskraftigt, nyt Samfund, en Kraft som ikke kan ignoreres i Fremtidens Verden.

Wendell Wilkie.

G I V "A A R H U S E K K O" V I D D R E - M E N F O R L A N G A T
M O D T A G E R E N G Ø R D E T S A M M E ! O G P A S P A A
S T I K K E R N E !

DET STORE ANSVAR!

"Un dømmen er fordærvet." "Ungdom uden Moral." "Un domskriminaliteten stiger." "Ungdom paa Skraaplanet." O.s.v. I hver Dag bringer Aviserne den slags Overskrifter, hver Dag refereres endeløse Diskussioner blandt Læger, Lærere, Præster og Representanter fra alle Slags Foreninger til Ungdommens Frølse.

Nu har ogsaa Filmen meldt sig med et Indlæg i Diskussionen. "Det store Ansvar!", som for Tiden opføres i "Regina" er bygget over samme Emne.

Der er sagt mange haarde Ord om dansk Film i de sidste Aar, nogle berettigede, andre ikke, men om denne Film kan det i hvert Fald siges, at den løser ikke sin Opgave, den behandler nemlig Emnet ud fra en bundfærket Synsvinkel. En Fejl, den for øvrigt deler med de fleste andre Diskussionsdeltagere.

Skylden for den afsporede Ungdoms Forvildelser lægges nemlig udelukkende paa Hjemmene. Nu skal det Ansvar, Hjemmene selvfølgelig har i dette Spørgsmaal, aldeles ikke gøres til intet, der er utvivlsomt mange Forældre, der ikke ved en fornuftig Opdragelse og ordentlig Betræktning af deres Børn sørger for, at de Unge staar ordentligt rustede til at væge sig mod de mange Fristelser, Livet byder dem, men disse Tilfælde er Undtagelser, ikke Reglen.

Nej, Grunden er let at faa Øje paa.

I en Tid, hvor Samfundets forholdene har udviklet sig derhen, at en privilegeret Klasse foretager deres Indtægter og dynger Million paa Million sammen, hvor man dagligt kan læse om Bank- og Industriudbytter paa 10, 12 eller flere Procent, mens Arbejderne, de smaa i Samfundet af det økonomiske Tryk er henvist til en Levestandard, der tangerer Sultegrænsen, er det en oplagt Naan at lægge Ansvar for Ungdommens moralske Opløsning paa disse Hjem.

Hvor Boligen er trang, Møden daarlig, og Beklædningen ringe er Forældrenes Rumur i de fleste Tilfælde ikke saadant, at det lokker de Unge til blive i Hjemmet, og, Forældrene er ikke i Stand til at holde paa dem, naar de ty'r ud paa Gaden, fordi de selv er for knugede af de elendige Forhold til at beskæftige sig paa en interesseret Maade med de Unge's Vanskeligheder. Vi kender alle de smaa Solstraalerfortællinger om Lykke og Tilfredshed i den fattige Hytte, som navnlig vore Lesebøger i Skolen ynder at fortælle, men det er nu ulige lettere for en Familie med Villa med 4-6 Værelser at skaffe Børnene en fritidsbeskæftigelse, der binder dem til Hjemmet, at modtage deres Væner hos sig og paa den Maade skaffe sig Kendskab til deres Omgangskreds, end det er for en Arbejder med en lille Lon- eller mindre Understøttelse - som med en stor Familie bebor en alt for lille Lejlighed, til at gøre det samme.

Vi tvivler ikke om, at den hæderlige Borger, der har sine Penge anbragt f. Eks. hos "Sabroes A/S" og faar udbetalt 1%, som har Raad til at sende sine Sønner og Døtre i dyre Skoler, lade dem deltage i Sport og anskaffe dyre Rekvisitter til Tennis o.s.v., som i Hjemmet har Klaver og kan lade de Unge lære at dyrke Musik, sende dem i Theateret for at se gode Stykker o.s. fremdeles, vil være fuldstændig enig med Filmen i, at det store Ansvar hviler paa Hjemmene, og at det er Hjemmene, der svigter, naar det gaar galt, men for dem, der hver Dag ser Medaljens Revers, ser Livet fra den modsatte Side, fra Fattigdommens Stæde, har Sagen et lidt andet Perspektiv.

Her er ingen Tvivl om, at det store Ansvar hviler paa Samfundet, som tillader saadane Forhold, at Hjemmene, selv med Forældrenes bedste Vilje til at forhindre det, gaar i Oplysning.

Der er ingen Tvivl om, at det kommer som et knusende Slag for for mangen Far og Mor, naar de faar at vide, at deres mindreaarige Søn er anholt for Tyveri, eller at deres 14-15 aarige Datter er drevet ud i den Omgang med tyske Soldater, som man uden Overdrivelse kan kalde Soldaterprostitution. At voksne Kvinder driver denne Levevej og sælger sig til Fjenden fremkalder kun Foragt, men for disse Børns Vedkommende maa man være den dybeste Medlidenhed, fordi man ved, at de allerfleste Tilfælde var noget saadant ikke sket, hvis de økonomiske Forhold i Hjemmet havde været saadant, at de Unge kunde have faaet den Lejlighed til at udfolde deres Livsglæde, som de har naturligt Krav paa.

Derfor tror man ikke paa Filmen saalidt som paa de mange andre, utvivlsomt velvante Anstrengelser der fra alle Sider gøres for at rette paa disse ulykkelige Forhold. Det kan i bedste Fald kun blive Lapperier.

Først naar vi er kommet saa vilt, at Arbejderne selv har skabt en Verden, hvor der hersker økonomisk Trykthed for alle, kan man pualægge det enkelte Hjem Skylden for den slags Ulykker, - som til den Tid vil være en Sjællenhed, ikke noget Samfundsproblem.

Men indtil da maa Samfundet bære "Det store Ansvar."

M O R D !

Paa Brunsbro gæste i sidste Uge et Mord. En tysk Soldat fik anledning til at vise Aarhusborgerne et Udslag af tysk Kultur og Civilisation vel her paa anben Gade at skyde en Mand ned, hvis eneste Forbrydelse var, at hans Aandsevner ikke var paa Højde med andres, - hvis det da ikke kan kaldes en Forbrydelse at gå paa et af vore egne Fortove.

Den myrdede var saa uheldig at komme til at træde op paa Fortøvet ved "Oljemøllens" Ejendom paa Brunsbrogade, og Soldaten, som bevogter denne tyske Fæstning, traalte straks i Aktion og vandt en stor Afværgesøjr over den ubevæbnede Mand, som ikke i sin vildeste Fantasi havde tænkt sig at forulmpe - end sige slæppe - hverken Huset eller Soldaten.

Endnu kan Tyskerne tillade sig den Slags Raaheder. Deres Tid er indlært snart forbi, og saa vil denne meningsløse Nedslagtning af et uskyldigt Menneske blive straffet

etter Fortjeneste. Saa nytter det ikke Morderen at skyde sig ind under at have handlet efter Ordre. I et Tilfælde som dette er det Mordlyst, ikke Nødvendigheden af at opretholde Ro og Orden, der har dikteret Soldaten hans Handlemaade.

P A S P A A !

H. Grønlund, Vestergade 77, kører som Chauffør for Tyskerne. Han er Stikker og praler med at have angivet Undervisningsleder Fogth, Universitetet. Skal forflyttes til Odense.

Fru (?) From, Carit Etlarsvej 23, Aabyhøj, (Foreldrenes Adresse.) Manden (?) ved Østfronten. Er af Fjenden blevet udstyret med Revolver, hvormed hun har truet både sine Foreldre og andre Mennesker. Truer desuden ved enhver Lejlighed med Tyskerne. Bliver kørt hjem af Tyskerne, omtrent hver Nat.

Snedker Møller, Rigelvej 9, Vejlbj Bakke, er Stikker.

Fru Gundersen, Ny Banegaardsgade 51, handler med Tyskerne, men har aldrig Varer til danske Kunder. Lad hende derfor nøjes med de udenlandske.

Fru Rømhild, Niels Juelsgade 53, er Storopkøber af Strømper og anden Trikotage til Tyskerne. Er desuden ivrig Feltmadras.

I ET BLAD, udgivet af danske Præster, med Titlen: "Kirken og den aktuelle Situation." kommenteres Henrettelserne af Stikkere og de af Nazisterne myrdede søgesløse Mennesker paa følgende Maade: "Naar i Radio og Presse Mord af den sidste Art (Paa søgesløse Medmennesker.) er blevet købt sammen med f. Eks. Drab af en aktivt arbejdende Angiver i en krigsførende Magts Tjeneste, kan det kun tjene til at forkludre Retsbevidstheden i Folket.

RADIOHELTEN Chrenkel skulde forleden have talt i Aarhus over Emnet: "Er vi i Krig med Tyskland?" Det blev imidlertid ikke til noget, paa Grund af tekniske Forhindringer. Vi har ladet os fortælle, at det tekniske Uheld bestod i, at Døren til Billethullet var gaaet i Baglaas.

DER ER I HILDESHHEIM indrettet en Koncentrationslejr for Drengene, i Furstenberg en for Piger. Børnene i begge Lejre er mellem 10 og 13 Aar gamle.

POLITIMESTER Vollquats, Kansler, er afskediget og flyttet til Politigaarden i København. Grunden er, at han ikke forhindrede Flagningen i Byen efter Henrettelserne.

VOR SAMLEDE Cementproduktion ligger paa 62 000 Tons om Maaned. Heraf har Okkupanterne Maaned for Maaned hugget de 42 000 t., saa der kun er blevet ca. 20 000 t. eller under 1/3 til os selv. Nu forlanger Roverne yderligere 10 000 t. pr. Maaned.

FULD SKAT AF ALDERSRENTENYDERE. De Embedsmand, der i Dage regerer og finder paa mange reaktionære Ting, der viser hvor lidt de har lært af Demokratiet, og viser, at det er nødvendigt at rense ud blandt dem for at vort Demokratiet kan blive levedygtigt. For nyligt har Indenrigsministeriets Embedsmænd i et Cirkulære ladet Kommunerne vide, at de Gamle herefterdags maa betale Skat af det fulde oppebaarne Belsb i Aldersrente. I Følge Bladene vil det betyde, at de Gamle, der dog kunde nøjes med at betale 2 Kr. i Skat nu kan komme op paa 120. Kr.

Det er vist naabe, at de fleste Kommuner forstaar at tage lempeligt paa det. Men Sagen viser os, hvor lidt alle de mange Aars Demokrati har paavirket den forbenede Embedsmandsstand. Det skal ikke glemmes i Fremtiden.

ARBEJDERNE HOS B- OG W. har som de første sendt en skarp Resolution til Regeringen og De samvirkende med en Protest mod den skandaløse Lønkendelse. Det bliver sikkert ikke den sidste.

SYGHEUSPORTØRERNE vandt deres Strejke og fik deres Fridage. Det skal dog ikke glemmes, at Sygehusinspektøren truede de strejkende med, at det var ulovligt at strejke og kunde medføre Dødsstraf. Samme Herre ynder Bilture. At han maa køre sammen med tyske Officerer generer ham ikke.

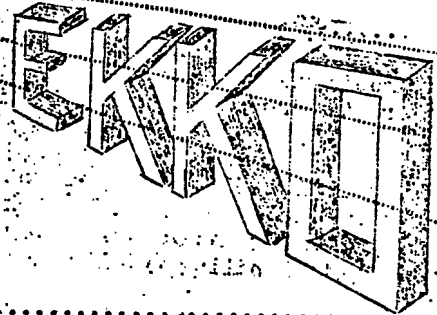
GAMLE MADSVJEJMAND møder hver Dag en tysk Officer, der siger: "Got Morgen!" En Morgen, da det har skyllet ned, siger Officeren: "Got Morgen! Skit Føre!" "Det haar do Ret i," siger Mand med et smæret Grin, "men I haar jo da sjæl valt haa!"

NYT VAABEN. Tyskerne har opfundet et nyt Vaaben. En hvid Klud paa en Pind.

I 1943 er der nedkastet 157 000 Tons Bomber over Tyskland. Vi er efterhaanden både blinde og døve for Tal, maaenke giver det et bedro Billede at sige, at Forholdet mellem Bomber, der blev nedkastet over England og Tyskland i 1943 var 1 til 60.

STØT "AARHUS EKKO" ØKONOMISK!

I "Budstikkens" sidste Nr. blev Herr Jens Petersen, Direktør for Dansk Tralastco, offentliggjort som Stikker. Det har vist sig, at dette beror paa en beklagelig Misforstaaelse. Vi bringer her en Beklagelse og en Undskyldning for det.

Nr. 21.

Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti.
Aarhus Afdeling.

21. April 1944.

PROTEST.

I vort sidste Nr. bragte vi en lille Notits om den Protest, Arbejderne hos B. & W. havde nedlagt i Anledning af Lønkendelsen, og spaaede at det ikke blev den eneste, og det har vist sig at være rigtigt, thi siden da har en Storm af Protester raset over det ganske Land.

Fallesorganisation efter Fallesorganisation i de forskellige Byer har vedtaget Resolutioner med Protester imod Kendelsen og med Krav om Ophævelse af Loven om Arbejdsforhold. (Strejkeforbudet.) samt krævet effektive Prisnedsættelser.

Ogsaa her i Byen er Harmen og Forbitrelsen saa stor, at den gav sig Udslag i at Medlemmer af forskellige Fagforeninger begyndte at røre paa sig og forlange indkaldt ekstraordinære Generalforsamlinger for paa disse at protestere mod det skete. Denne Uro blandt Medlemmerne resulterede i, at Fallesorganisationen blev sammenkaldt til ekstra Generalforsamling, hvis eneste Punkt paa Dagsordenen var Vedtagelse af en Protestresolution.

Leonhardt Hansen, der som Formand for Forretningsudvalget havde protesteret mod Mødets Afholdelse, og som kun under Tryk af de øvrige Ledere var gaaet med til at stille Krav om Strejkelovens Ophævelse (naturligt nok, da han selv i sin Tid var en af Foregangsmændene for denne Lovs Vedtagelse,) forelagde efter en timelang Tale en Resolution, der stillede følgende Krav:

1. En effektiv Priskontrol med paafølgende Prisnedsættelse og Rationering af alle livsvigtige Fornødenheder.
2. Afleveringspligt for Producenter af alle Arter Næringsmidler.
3. Staten yder Tilskud til Arbejdstøj, og Tøjkort indføres obligatorisk for alle Kladevarer.
4. Pristalsberegningen ændres, saaledes at de officielle Tal bringes i Overensstemmelse med de faktiske Forhold og saaledes, at de skete Vareforringelser fuldt ud tages i Betragtning.
Som Pristallet nu fremtræder, er det en Haan mod al sund Fornuft og uden al Forbindelse med det virkelige Udgiftstal.
5. Vi protesterer mod den afsagte Formandskendelse og tvungen Voldgift i Interressestridigheder i det hele taget, og kraver Lov om Arbejdsforhold (af 1940.) ophævet umiddelbart efter Krigens Afslutning.

Vi er klar over, at en Appel til dansk Fallesfølelse som hidtil vil savne konkrete Adressater udenfor Arbejdernes egen Kreds. Arbejderklassen har som hidtil kun sig selv og sine Organisationer at stole paa.

Der udspandt sig herefter en ret kraftig Diskussion, der tydeligt viste, at alle Deltagerne gik fuldstændigt ind for de rejste Krav, men ønskede dem stillet betydeligt skarper. Der blev ogsaa givet Udtryk for, at nu maatte alle klassebevidste Arbejdere, uanset deres politiske Stilling, arbejde sammen for at skaffe Arbejderne den Ret, som den afsagte kendelse tydeligt viste, at kunde selv er i Stand til at skaffe sig. Fra flere Sider blev desuden henviset til den Aktion Arbejderne hos Th. Sabro har iværksat for at faa et Løntillæg ud over hvad kendelsen juridisk giver Adgang til, men som Firmaets kolossale Overskud gør det moralsk rigtigt at forlange, og det blev klart og utvetydigt sagt, at saa lange "Det kgl. Navn" virker som et lydigt Ranskab i Arbejdsgivernes Mænd, maa de forskellige Fagforeninger fuldt og helt støtte saadanne Aktionen. Hvis Leonhardt Hansen skulde være af en anden Mening, vil Medlemmerne af Smedeforbundet sikkert overbevise ham om, at det er de m, der bestemmer.

Aarhus Ekko.

- Side 2. -

April 1944.

Alle var ligesledes enige om, at det var godt, at det saa tydeligt blev fastslaaet, at Arbejderne kun har sig selv at stole paa. Den Samarbejdspolitik, Socialdemokratiet i de senere Aar har narret disse ind i maa nu høre op, thi det har vist sig, at i dette Samarbejde er det dom, der maa bære alle Byrderne.

Der vil paa de kommende April-Generalforsamlinger blive Lejlighed til at tage Stilling til bl.a. Kravet om Prisnedsættelser og forlange, at det bliver undersøgt paa hvilke Punkter f. Eks. de kommunale Værker er i Stand til at mildne Kaarene for Arbejderne ved at give klækkelige Nedsættelser paa de astronomisk høje Priser, som den for nylig offentliggjorte Budgetbehandling tydeligt viser let kan gennemføres uden at Kommunens Økonomi lider derved.

Naar saadanne Krav ongt fremsættes fra alle aarhusianske Fagforeninger, tvivlingen om, at det vil give Resultater.

STRAFFET FOR AT GØRE SIN PLIGT.

I Skatteaaret 1943-44 har jeg aftjent min Vernepligt, ialt 8 Mdr.. Kan min Opholdskommune tillægge min Indtægt 600 Kr. som Indtægt for Kost i Soldattiden. Soldaterlønnen er 1,25 Kr. pr. Dag.

"Den forurettede."

I en af vore lokale Aviser ser vi ovenstaaende Spørgsmaal stillet, og vi gætter paa, at "Den forurettede" er en Aabyborger. Nu er det naturligvis ikke nogen Gættekonkurrence, men det er altsaa sivet ud at noget lignende er forekommet overfor Aabyborgere, og vi har svært ved at tro at Skamløsheden kan naa saa store Højder ret mange Steder i Landet.

Men hvad er det da, som er forekommet? Ja, man gribe sig til Hovedet - men sandt er det, at Aaby Kommune har krævet Tilbagebetaling af Socialhjælp, som er oppebaaret under Soldatertjeneste! Mageløst!

En Mand staar i sit gode Arbejde. Samfundet kræver ham indkaldt til Soldatertjeneste, hvilket naturligt bevirker at han maa forlade sit Arbejde. Som en elendig Erstatning herfor tilkaster Samfundet ham en kummerlig Almisse i Form af Socialhjælp til hans hjemmeværende Familie. Det er et Offer, han bringer. Et stort Offer. Men han bringer det uden at kry i det. Bevidsthed, at han derved gør sin Pligt overfor det Samfund han tilhører. Efter endt Soldatertid vender han hjem. Hjemmet er blevet fattigere siden han forlod det, det skaber nogen Bitterhed i Sindet, Samfundet er jo rigt nok, synes han. Men hva' - skidt med det - Fatter er kommet hjem igen - bare spyttede i Navorne og tage fat. Dagen efter henvender han sig til sin gamle Arbejdsplads. Fabrikanten beklager - men Pladsen er altsaa blevet optaget. Saa arløs. Nu begynder den ydmygende Gang fra Arbejdsplads til Arbejdsplads. Omsider lykkes det ham at få et Job. Det er ikke fast Arbejde som det, Samfundet i sin Tid rev ham fra, men ligevel, han syntes det ligesom lysner. Han kan igen nyde Varmen i Kakkelovnen derhjemme, det har faaet Ro, med større Grundgæd end før læser han Dagens Avis. Avisen - naa ja - Forsiden læser hæderlige Folk jo ikke mere - men den øvrige Del afgiver rigelig Spalte for tilspørgsninger om Samfundssind. "Samfundssind!" tænker han, og i sin al for store Beskæmhed stryger han alle litre Tanker af sig. - "naa ja, saa lad gaa da. - jeg har i hvert Fald mit."

Ja, Arbejderne har i Sandhed ydet sit - Tusinder af danske Arbejdere har reaseret som han - taalsomt - alt for taalsomt. Holde sammen, holde ud, det var danske Arbejderes Holdning.

Men imedens plyndrede Tyskerne dagligt for Millioner - imedens rov Industriherne i Samfundets øverste Top kampensløse Kriggevinster til sig. Landsforradere af alle Slags danske-kortsynede og skovløse som de er - omkring den Guldkalv, som ikke længer er gjort saa adelt Metal som Navnet angiver.

Andre er blandede og kryber paa Mave for Krapylet, og blandt den er altsaa Aaby Sogneraadets sociale Udvalg, der som nævnt nu mæder op og kræver tilbagebetalt den Socialhjælp, som er oppebaaret under Soldatertjeneste. Bemærk, det er det samme Sogneraad, der som omtalt i sidste Nr. af dette Blad vilde kaste en Mand ud af sin Lejlighed, fordi han havde faaet Socialunderstøttelse.

Jovist, det er nogle kære Planter, de Herrer Udvalgsmedlemmer, men som det er med Ukrudt, saa kan det ogsaa med dem, de skal luges op og smides væk, og de Herrer i den sørgeligt berømte Aaby Kommune vil snart blive belært om, at danske Arbejdere snart vil be Skuffejernet.

Arhus Ekko.

April 1944.

I sidste Nr. af Arhus Ekko omtalte vi Strejken paa Arhus Kommunehospital, og en baklaelig rejls riving o. lyste vi, at Byghusinspektøren truede sine underordnede med Tyskernes og Korts i Bil med Sjendens Officerer. Det er i idlertid ikke Byghusinspektøren, men Hospitalsdirektøren, L. L. KRUP, der viser sig som Tyskerbundror i stor Stil.

Vi beklager Rejlen og bringer Inspektøren vor Ondskyldning. Vi haaber ikke, at Rejlen har haft usagelige følger.

Studereren og Fortbysgrosserereren Tage Ledager blev ikke afskediget! Hvilke grunde den nodbydelige Tyr er i Stand til at trække i bagkulisserne kan man kun gætte paa, men det er en Tinasjerning, at Sagen endte med at han blev forflyttet fra Lønningskontoret til Statkontoret, hvor han i to Dage forpastede Luften med invarsel. Da arbejdet her imidlertid ikke passede Herren, affede han sig en Ugeattest paa at han trængte til Recreation, og nu skal Kommunen altsaa betale ham Dage i to eller tre Dage for at drive rundt i byen og lure denne usikker. Er det, er Resten blevet undersøgt om Attesten ikke er falsk? Ledager kan man tiltro alt. Det siges for øvrigt, at de Fortbysgrossererere, der for Jøb ikke sidder og afsoner, efter endt straf vil søge fast Ansættelse paa Maadhuset.

"Fornærkningskommando Danemark" har travlt for Tiden. Alle røfter sættes ind i den store Bolchevikforbrukerbeskyttelseskommando, som blandt andet omfatter Udvalget af en række store og smalle Pjecer. Den, der ligger foran mig, er særlig interessant som et Eksempel paa den halve Sandheds Taktik. En halv Sandhed er farligere end en hel Løgn, men skam, for begge Parter. Hvis det gøres fint, er den svær at parere, men der er flere, der har prøvet at gribe en Bømsning naar den kommer tilbage, - det er noget med en basket Kræ. Og det ligner ikke saerligt at gøre det fint. Der var en Tid, da vi var imponerede af Hitlers Propagandateknik. Ja, u synes jeg, Nazisternes Løgne bliver dummere og dummere. De har en særlig Lugt-son gar, at man uden videre kan sætte Ryds ved dem under Læsningen. Derfor er Haftet "Nordafrika, Bolchevismens Bronoved," ganske opmuntrende, og det læses opmærksomt.

Man får først den smævnlige Svada: at Kommunisterne, som alle er af jødisk Afstamning og udsendte fra Moskva, hvor de har gennemgaaet et særligt Kursus i Grusomhed, har til Maal at tilintetgøre Europas Kultur og paa den mest bestialske Maade udrydde samtlige Værdensdelens Indvaanere (Hvilke Grunde de kan have hertil, er ikke rigtigt klart. For nazistisk Tankegang kan vist selve Ødelæggelsen staa som et Maal i sig selv.) Som en lille Forsmag anføres et Opkog af de gamle, kulerte Noveller fra Spanien, hvor den republikanske Regering, der fremstilles som rent kommunistisk, hvad den ikke var, naturligvis havde anstiftet Oprøret (-imod sig selv!) for at faa Lejlighed til at afbrænde Kunstsamlinger, Biblioteker og historiske Bygninger og desuden forøve et Antal Rødselsgerninger af den Art, nazistisk Fantasi ynder at beskæftige sig med.

Manden bag det hele, paastaar Pjecen, var "den bolchevikiske Agent, Blodhunden Marty", hvis jævne Træk, paa Baggrund af to franske Generaler, danner Forsidebilledet. Der kunde skrives en psykologisk Studie om de tre Overskag! Nu er der imidlertid det kedelige ved Marty, at han slet ikke ligner en international Forbryderchef eller en savlende, asitisk Blodhund, men snarere en intelligent Arbejder, han ser ud som en haard Mand, men ogsaa som en retskaffen Mand, en brav og retskaffen Mand. Se ogsaa paa Side 13 Billedet af Jean-Richard Block - "det mest blodtørstige Medlem af Renselseskommiteen i Nordafrika." Det tror man ikke om den Mand! Og hvis Jacques Duchos paa Side 8, bred og bray og glad, skal være Typen paa en bolchevikisk Agent fra Moskva, saa vil det ikke lykkes Herr Goebbels at gøre et fensars Barn bange for de bolchevikiske Agenter fra Moskva.

Mærkeligt Uheld har Fornærkningskommandoen haft med sine Billeder.

Berefter, skildres kommunistisk Partis Arbejde i Nordafrika i Samarbejde med alle Hitlerismens og Vichy-Aandens Modstandere, og det er dette Afanit, der er interessant, for det er, trods alle Fordrejninger og Mistankeliggørelser, en straalende Anerkendelse af vore Kammerater. Jeg plukker i Flæng nogle af Fornærkelseskommandoens mest vellykkede Fald over sine egne Ben: "I denne Periode sørgede Partiet for at udbygge sin indre Organisation og dække hele Nordafrika med et tæt Net af lokale Grupper og Celler, selv i de mindste Landsbyer og Bybyggelser." Dog vel ikke udelukkende bestaaende af Moskva-Agenter? Nej, den eneste Forklaring er, at Partiet her som andetsteds voksede lige op af Landets Jord, med dybe Rødder i Folket!

Aarhus Ekko.

- Side 4. -

April 1944

Held jødisk Tilslutning og Understøttelse vundet Partiet ved et grin ind for Gerin'frelsen af Cremieux-Lovene, idet man dog samtidigt leflede for Jødernes værste Fjender, Araberne, hvoraf man gjorde flere til Parti-Sekretærer-. Det er dog mærkeligt, hvor selv "værste Fjender" kan forliges, naar det gælder Kampen mod Hitler-og for Kommunismen, som ikke kender til Raceforbønne, og i hvis Øjne ingen Race eller Folkeslag af Naturen er bestemt til at være "værste Fjender": En stærk Front, Herr Hitler. Og indenfor de gaulleistiske Organisationer fik Kommunisterne ".....Held til at besætte vigtige Stillinger." En enig Front, Herr Hitler:

"Den stadig voksende Nød i Befolkningen blev udnyttet organisatorisk ved Oprettelsen af forskellige Hjelpeinstitutioner....." Et djævelsk Træk ! !

Om Sovjetunionens Repræsentant Bogomolov:".....idet han altid sørgede for rigelig kommunistisk Bifald i Form af Demonstrationer,....." Stalin havde naturligvis tvangsudskrevet nogle Tusinde russiske Bønder til at agere Folkejubil i Nordafrika.

"Kommunistiske Rigsdagsmænd gennemrejste hele Nordafrika og talte paa Massenøder,..." De eksporterede Kulakker har formentlig blokeret Jernbanenettet !

"De Gaulle anerkendte offentligt Kommunismen som en af Hovedpillerne for Modstanden i Frankrig,...." En Kommunist maa næsten rødme ved saa megen Ros !

I det raadgivende Kammer -"havde nemlig Kommunisterne skaffet sig en Basis, hvorfra de ikke var lette at fortrænge, idet de sammen med Socialister og andre Venstregrupper havde Flertal i Kammeret,...."

"Den kommunistiske Deputerede Bonte forkyndte truende, at Frankrig kun vilde søge sig Vener, der var det velvilligt stent." -Hvilken Frakthed !

"Disse Flygtninges Indflydelse er saa stor, at man i selve Algiens Kammer ikke undskaar sig for at angribe Franco og det ny Spanien,...." -Uhørt !

Men hvad kan vi slutte af denne ubehandlede Pjece ? -Kun eet: Vore Kammerater i Nordafrika gør et godt Arbejde for den Sag, som ogsaa er det danske Folks, og de nyder derfor deres Forbundsfællers og Befolkningens Tillid og Støtte. Vi sender dem vore gode Ønsker.

Bukettens Rose kommer dog til allersidst, i selve Afgangsureplikken: "De selv samme Mænd.....er atter i Dag sendt vest paa for over Nordafrika at vise Europa Kommunismens sande Ansigt og for at den Vej at søge ind i det europæiske Fastland."

Ved at vise sit sande Ansigt søger Kommunismen ind !

Til Lykke, Herr Gøbbels, med denne nyvundne Erkendelse, med denne to Tons Fuldtuifer i Synet paa dem selv !

For det er jo rigtigt.

DE AN STØTTE FRIHEDSKAMPEN VED AT VÆRE MED I INDSAMLINGEN AF RATIONERINGSMERKER TIL DE LANDSMAND, DER ER TVUNGET TIL AT LEVE ILLEGALT, MEN GØR DET S T R A K S !

S A B O T Ø R E R N E S S K R Æ K I A A R H U S !

Herr Overretssagfører E.Krenkel har været i Aarhus og ladet sin Visdomssol skinne for et Par Hundrede Tilhørere, mest importerede Schalburgfolk og Nazister, men det var forbavsende lidt Varme, der var i det Solskin. Det mest grinsagtige ved Sagen var inidlertid, at alle Tilhørerne blev kæmmet med Tættekam, før de fik Adgang, for at Helten kunde være sikker paa sit dyrebare Liv. Krenkels Tale var faktisk ikke andet end Gentagelser af hans gamle Postulater. Han bedyrede ikke at ville unde sig Ro eller Rist, før den sidste Sabotør er udleveret til Død og Uislettelse under Tyskernes Jernhæl - men det har han jo fortalt hver Gang, han har oplødt sin stinkende Landsforræderkæft. Dernæst pralede han af, at hans Propaganda har baaret Frugt, Sabotagen er ophørt. Vel - men hvorfor forsvinder Krenkel saa ikke ud i Forlængelse, som han har lovet at gøre, naar han har faaet Bugt med de djævelske Sabotører, der ødelægger dansk Ejendom og dræber danske Borgere ?

Er Sabotagen ophørt, saa er det inidlertid ikke paa Grund af Krenkels Tirader og salvesfulde Udgydelser, som de danske Sabotører, ligesom den øvrige Befolkning, naturligvis har taget sig et billigt Grin af - muligvis skylder de Radioklownen en venlig Tak for Fornøjelsen. De danske Sabotører reagerer absolut ikke, fordi en Myg summer dem om Ørerne, deres maaltviste Arbejde berøres ikke af saa lidt, og den Dag, de finder det formaalstjenligt skal de nok lade høre fra sig paa en Maade, som selv en Krenkel ikke kan tage fejl af. Det har aldrig været og bliver heller aldrig Sabotørernes Maal at ødelægge dansk Ejendom eller dræbe danske Borgere, men kun at spænde Ben for Tyskernes Udnyttelse af danske Virksomheder til Skade for det danske Folk.

De Pengehajer der frivilligt, ja endogsaa med omsig Foretagsomhed, stiller deres Virksomheder eller Fabrikker til Raadighed for Tyskernes Krigsbehov, regner vi ikke for værdige til at bære Navnet Danskere. De er Parasitter og intet andet.

Aarhus Ekko,

- Side 5, -

April 1944.

Tyskernes Maal er jo dette eneste ene atkmuse alle europæiske Landes Selvstændighed og gøre dem til Lydlande under det tyske Herrejømme - ogsaa Danmark, og det er for at hjælpe dem til dette Maal dansk Industri skal arbejde for dem.

Dette er Sandheden, alle Krenkels Jeremiader til Trods.

Men der finder jo stadig Sabotage og Mord Sted i Danmark, rettet mod Virksomheder og Mennesker, der virkelig er danske. De er "De forenede Schalburgfolk og tysk Gestapo" der foretager denne Sabotage og Mordvirksomhed; men hvor er Herr Krenkel? Den sidste Sabotage i Aarhus, Bankbygningen, Sabotagen paa Skotøjsforretningen paa Søndergade, paa Konditoriet Emmerly var altsammen Schalburg, folkenes og Gestapos Værk, ligesom Mordet paa Overretssagfører Holger Christensen og Tandtekniker Karraa's Hustru og Mordforsøget paa Karraa selv. Mordet paa Kaj Munk er lidt ældre, men det er ikke gaadt i Glemme. - Hvor er Herr Krenkel? Vi kan ikke faa Øje paa hans Helteskikkelse.

Nej, Herr Krenkel, fordi en Lus gør, går hverken det danske Folk eller danske Sabotører ud af deres gode Skind af Beundring, og de lader sig ikke bluffe af en Taagefigur.

D E N S O R T E L I S T E !

En særlig ondartet Form for Varnemageri er i de sidste Maaneder blomstret op her i Byen. En Del Vognmænd har fundet det formaalstjenligt at udleje deres Vogne til Gestapo og selv køre som Chaffører for samme Firma. At de derved hjælper disse Morderer i Kampen mod Frihedsbævegelsen rører dem ikke. At flere af dem ogsaa optræder direkte som Stikkere, er vel kun hvad man kan vente sig af Folk af den Kaliber.

Et Par af dem bruger deres Vogne til Lillebilkørsel, naar deres noble Arbejde for Fjenden er forbi, men selv om det er svært at skaffe Biler, tror vi alligevel at alle ærlige Danske vil være sig ved at køre i disse besmittede Vogne.

VI bringer her Navnene paa et Par af disse tyske Kreaturer:

Vognmand **L. f. r. e d. N i e l s e n**, Helgenasgade. Naar han er færdig med Dagens Kørsel for Gestapo, driver han Kaperkørsel med sin Vogn paa "Aarhus Autopark" Tlf. 1000. Hans Valsprog er: "Inget Menneske gør mig noget godt, saa kan jeg tjene 20.000 Kr. ved Angiveri, skal det aldrig genere mig."

Vognmand **A n d r u s T h o m s o n**, forhen Jordbrovej, nu Præstehaven, Hasle. Driver ogsaa Kørsel fra "Autoparken" Tlf. 1000. Foretager ulovlige Indkøb af Olie, Benzin og Benzol, tilsammen flere Tusinde Liter fra "Stabell" og Kemiske Fabrik, Gl. Munkogade.

Vognmand **E a n s F r e d e r i k s e n**, Langballebakke, Skaade.

S T I K K E R E .

A e. g. e. R a t h k e, forhenværende Murerarbejdsmand, derefter Bygherre og tysk Entreprenør, nu betalt Stikker. Faar sine Jutespøge udbetalt gennem den kendte Blomsterhandler Herfort, Jægersgaardsgade. Bopæl Hjørnet af Ørumsgade og Jyllandsalle.

H. M. B e l l e, Grønnegade 26, fhv. Frikøpmand.

N. V. Baun, Remisearbejder, Ydra Ringgade 87. Har angivet tre af sine Medarbejdere ved Remisen (Siger at søge Forflyttelse til Randers).

**DE FLESTE AF DE FRIHEDSKAMPERE SOM TYSKERNE HAR MYRDET ELLER FANGSLET ER BLEVET FANGET PAA GRUND AF AABENMUNDETHED. ERFAAR DE NOGET OM FRIHEDSKAMPEN, DA TL. STIL-
 LE. HUSK, DET ER VED AT LYTTE TIL SLADDER, STIKKERNE FAAR DERES OPLYSNINGER!**

NYT MORD!

I Februarnummeret af "Land og Folk" bragtes Navnene paa tre af vore Kammerater, der var døde i Kommunislejren ved Stuthof (Danzig). Nu har Tyskernes umenneskelige Behandling af de internerede krævet endnu et Dødsoffer. Det er vor Kammerat **Arne Eilsius Toide**, der er bukket under.

B O M B E R U N D E R V E S T R E F Å N G S E L !

De tyske Beskyttere af vort lille Land har tiltænkt de indesparrede Frihedskampere en grusom Skæbne. Paa Forhaand ved vi af Erfaringerne fra Rusland og Italien, at de alene lægger alt, hvad de maa forlade. Men ikke en Gang overfor de undertrykte Folk, som de har paaført Kri- gen, kender de nogen Skaansel. De kender kun Død og Havn.

Under Vestre Fængsels Bygninger har de nu lagt Miner, og de behøver kun at trykke paa en Knap, for at det hele skal springe i Luften i Tilfælde af, at de hurtigt skulde blive tvun- get til at forlade denne for deres Kultur saa vigtige Fæstning.

Det forlyder, at de danske Fængselsbetjente har protesteret.

Aarhus Ekko.

Side 61

April 1944

DE GENTAGNE BOMBARDEMENTER af Kuglelejerbrikkerne i Schweinfurt har delvis læmnet Produktionen af disse for Krigsførelsen saa vigtige Maskindele. Tyskerne har derfor nu beslaglagt alle Lagre af Kuglelejer i Danmark. Lejerne maa kun sælges til Virksomheder, som ved en særlig Ansegnings har godtgjort, at deres Produktion er krigsvigtig. Det siger sig selv, at dette er et håardt Slag for den danske Maskinindustri.

Det giver ogsaa et godt Fingerpeg om, hvor man kan sætte virkningsfuldt ind med Sabotage paa tyske Virksomheder.

VVV VVV VVV

DE SAMME TONER. I Aaret 1918, d. 21. Aug. knap 3 Mdr. før Vaabenstilstanden, meddelte Statssekretær Von Hintze Partiledernes: "Efter den øverste Krigsledelses Opfattelse giver den militære Situation ingen Anledning til Pessimisme. Der foreligger ingen Grund til at tvivle paa Sejren. Først naar vi tvivler paa Sejren, er vi besejrede."

VVV VVV VVV

DER FINDER I DISSE DAGE store Transporter Sted fra Jylland. En Mængde Soldater transporteres sydpaa. I et enkelt Døgn er rapporteret ca. 75 fuldt lastede Toj, som antagelig er bestemt til Østfronten. Afreisen giver Anledning til mange Episoder. Paa Bramminge Station forsøgte en Soldat at flygte, men blev skidt ned og dræbt paa Stedet. To andre Soldater begik Selvmord, mens Toget holdt ved Stationen.

"Først naar vi tvivler paa Sejren, er vi besejrede."

VVV VVV VVV

TYSKERNE HAR EFTER LANGE OG TRANGE FORHANDLINGER stillet Krav om, at alle danske Biograftheatre skal spille mindst to tyske Film hver Mænd og mindst syv Dage pr. Mænd. Disse Krav kan der ikke forhandles om.

Mån vi ikke Alliansien skal blive borte fra Biograferne syv Dage om Ugen?

VVV VVV VVV

I ET SELSKAB drejede Diskussionen sig om Krigen. Man kunde imidlertid ikke blive enige om, hvilken Stormagt der vilde sejre. Man blev saa enige om at slå Plat og Krone om det. Man endes om følgende Spilleregler: Hvis det bliver Plat, vinder Rusland, bliver det Krone, vinder U.S.A. Staar Femøren paa Kant, vinder England. Men bliver den hangende oppe i Luften, vinder Tyskland.

VVV VVV VVV

ALLE KNEB GÆLDER. Naar de store allierede Bombemaskiner tager paa Besøg over Tyskland, har de paa det første Stykke af Vejen engelske Jagere paa Slæb som Svæveflyvere. Deraf disses store Aktionsradius.

VVV VVV VVV

EKSEMPEL TIL EFTERFØLGEELSE! Ved Budgetbehandlingen i Silkeborg Byraad var der intet nævnt om Nedsættelse af Gas - og Lyspiser. Dette vakte imidlertid stort kør blandt Arbejderne i Byen, der gennem Fagforeninger og Fællesorganisation lagde saa stærkt Pres paa Byraadet, at dette ved anden Budgetbehandling saa sig nødsaget til at give en stor Prisnedsættelse.

I Aarhus er Elektricitetsprisen ikke blevet nedsat, og Gassen er kun blevet et Par Ører billigere pr. cm.³

VVV VVV VVV

DET FORLYDER, at der i Frøslev ved Kollund (Sønderjylland) skal indrettes en ny, stor Koncentrationslejr med Plads til 800 - 1000 Mænd. Fangerne skal udelukkende være danske Statsborgere, men hele Vagtmandskabet tysk.

VVV VVV VVV

NYSGERRIGHED ER DEN STØRSTE FARE FOR ILLEGALT ARBEJDE!

TAVSHED ER DEN STØRSTE GARANTI FOR SIKKERHEDEN!

VVV VVV VVV

SVØT "AARHUS EKKO." ØKONOMISK. DE KAN SAGTENS FINDE EN LEVLIGHED DERTIL!

VVV VVV VVV

MOSKVA RADIO sender paa dansk hver 1. og 2. Kl. 17,45 - 18,15 paa Kortbølgen, 28,72 m. og 1. Kl. 24 paa 42,98 m.

AARHUS

EKKO

Nr. 22.

Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti
Aarhus Afdeling.

Maj 1944

1 M A J 1944

For 5 te Gang har den arbejdende danske Befolkning fejret sin 1ste Majdag under Nazi-tyrannernes Aag.

I 5 lange Besættelsens Aar er den økonomiske og politiske Undertrykkelse gradvist mer' nuttigt vokset. Umennekelige Byrder har været lagt paa den internationale arbejdende Befolknings Skuldre-saa tyngende, at kun den sejgeste Viljekraft har kunnet udholde dem.

Mest af alle har det russiske Folk følt Krigens kedsler. Polakkerne, Nordmændene og andre undertrykte Folkeslag har gennemgaaet Lidelser saa tunge som aldrig før i Europas Historie. Det danske Folk har ogsaa baaret sin Part af Byrderne. Men disse har langtfra været lige- ligt fordelt. Medens et lille Faatal, imere eller mindre Samarbejde med de nazistiske Undertrykkere, har skummet Fløden af Krigens økonomiske Udskejelser, er Arbejderklassens Kaar blevet sænket til et hidtil ukendt Lavpunkt. For hvert Aar er Trykket mærket tungere af de økonomisk daarligst-stillede.

Fra første Øjeblik stod Arbejderne i forreste Linje i Kampen mod Nazibesættelsen og dens hjemlige Haandlangere. Talrige er de arbejdere, der har maattet mærke Nazibødlernes Terror. Hundreder sidder i Dag indespærret under de usleste Forhold i danske og tyske Koncentrationslejre eller pines langsomt til døde i Fængslerne under Gestapos bestialske Forhørsmetoder. Med Vemod og Stolthed mindes vi dem, der i det forløbne Aar har sat Livet ind i Kamp for Fædreland og Demokrati.

Forøget Undertrykkelse har det svundne Aar bragt, men heroverfor staar paa 1ste Majdag-en 1944 en utrødt ja styrket Modstandsvilje, en enig Slagkraft der er rede til at slaa, naar den nære Afgørelse kommer.

Paa alle Fronter er Nazibarbarerne slaaet Hundreder af Kilometer tilbage. Med Stolthed og Optimisme har den undertrykte arbejdende Befolkning i de besatte Lande fulgt de Slag, som den sejrriige røde Arme har tilføjet de retirerende tyske Horder. Paa mindre end et Aar har det heltedodige russiske Folk befriet sit eget Land, og staar nu rede til i enigt Samarbejde med dets magtige engelsk-amerikanske Allierede at tilføje Fjenden det afgørende Dødsstød paa dennes eget Territorium. For at dette skal lykkes fuldtud maa den indre Front i de besatte Lande være rede til at gøre sin Pligt.

Befrielsens Time er nær! Men forud for denne ligger Kampens uundgaaelige og bitre Vej. Hitleristerne og deres Haandlangere bliver mere og mere øverbevist om deres uigenkaldelige Nederlag. I deres desperate Magtesløshed vil de gribe til stadig mere bestialske Kampmetoder. Stikkeri og Gidselmord vil blive Dagens Orden.

Stillet overfor disse Perspektiver tilslutter den arbejdende danske Befolkning sig en Modstandsfront, der er hævet over alle partipolitiske Skillelinjer. Enigt marcherende paa Demokratiets Linje staar Arbejderne rede til at bekæmpe alle de Kræfter, der endnu søger at splitte Folkets fælles Kampvilje. Som aldrig før er Pårølsen nu Enhed og Samarbejde.

I Horisonten bag den slagne Nazismes Ruiner tegner sig Arbejdernes bevidste Ønsker om fortsat enigt Samvirke af alle demokratiske Kræfter, uden hvilket Efterkrigens Problemer ikke vil kunne løses. Men for at Demokratiet kan leve og udbygges maa Hitler og Nazismen dø.

Der gives intet trække!

Fagforeningerne udtaler sig.

De fleste Fagforeninger her i Byen ha nu afholdt deres ordinære Foraarsgeneralforsamlinger. Fra praktisk talt dem alle h r der lydt kraftige Kommentarer til den faglige Situation, som den ligger efter Formandskabets L nkendelse i Februar, fra de fleste af dem i Form af Resolutioner. Disse Resolutioner viser en forbavsende Ensartethed i Kravene, hvilket siger os, at danske Arbejdere er ved at samle sig til Enighed om ganske bestemte Minimumskravs Gennemf rrelse. Dernæst er det meget glædeligt at konstatere, at Resolutionerne næsten overalt er vedtaget med Eenstemmighed. Nogle af Resolutionerne er stillet fra Forsamlingerne, de fleste af Bestyrelserne, men overalt er de vedtaget med den samme Tilslutning.

De fleste af de lokale Resolutioner har været gengivet i "Demokraten", hvor sikkert alle vore Læsere har set dem. Vi gengiver dem derfor ikke men indskrænker os til at give en samlet Fremstilling af de rejste Krav, samt knytte visse Kommentarer til dem. Her gives Udtryk for hvad danske Fagforeninger vil i Dag.

Det vakte berettiget Glæde, da Fællesorganisationen her i Byen p a sit Møde den 14 Marts rejste en hel Række rigtige Krav og sagde en hel Del gode Ting om Situationen. Men som vi sagde i sidste Nummer af vort Blad, saa var der i Forsamlingen dengang en sterk Stemning for at skærpe og præcisere Kravene noget mere. Disse ønsker viser sig nu tydeligt i de Resolutioner og Udtalelser, der er faldne p a de afholdte Generalforsamlinger ude i Fællesorganisationens enkelte Afdelinger.

Lønkendelsen skal revideres nu !

Flere Resolutioner udtaler Glæde over Fællesorganisationens Protest mod Lønkendelsen, men ingen nøjes dermed. Alle forlanger kategorisk, at de samvirkende Fagforbund snarest kræver Kendelsen optaget til Revision, og at der nu stilles Krav om fuld Dækning for Prisstigningerne (og ikke som i Efteraaret kun for en Brøkdel af dem), samt at der skaffes et for Arbejderne tilfredsstillende Resultat. Den store Arbejdsmandsforbunds Afd. A. lagde for med dette Krav p a sin Generalforsamling den 13 April, og siden er næsten alle betydende Fagforeninger fulgt efternaturligvis med Leonard Hansens Smedeafdeling som en beklagelig Undtagelse. Det gælder Murerarbejdsm ndene, Havnarbejderne, kommunale Arbejdsmand, Snekere, Malere, Typografer o.s.v. De sidste formulerede forøvrigt Kravet om fuld Dækning for Prisstigningerne ved at kræve Pristalsreguleringen af Oktober 1939 genindført. Kravet m a formentlig forst as saaledes, at den gamle Pristalsberegning samtidig ændres saaledes, at der gives Dækning for Vareforringelser og Forbrugsoml gninger, hvilket jo ogs a krævedes af Fællesorganisationens M de, bl.a. med Typografernes Stemmer. De  vrige Fagforeninger nøjes med at stille Krav om fuld Dækning for Prisstigningerne, men overlader til d.s.F. selv at udfinde Metoden til Opnaelsen deraf.

Og nu ventes der alts a kun p a Ejler Jensen. For det kan jo lade sig gøre at faa Dækning for Prisstigningerne, trods Kendelsen. Afdeling A. siger saaledes i sin Resolution, meget rigtigt, at det i September 1940 lod sig gøre at faa det saakaldte Br dtill g p a Trods af, at selve Rigsdagen havde vedtaget en Lov om Lønstop i Maj samme Aar.

Prisstop eller Prisfald.

Et andet Krav, der gaar igen i Resolutionerne, er Kravet om en effektivt Prisstop. Det overrasker os egentlig, for Ejler Jensen har jo stillet Krav om et Prisfald! Er Ejler Jensen da ved at komme foran sine egne Medlemmer. Nej, sikkert ikke! Det gentagne Krav om Prisstop er sikkert ikke rejst fordi nogen har noget imod et Prisfald, men m a ses mere som en berettiget Mistr  fra Fagforeningernes Side til Ejler Jensens store Ord om et saadant. Man mener saabenbart, at kunde han endda bare skaffe et virkeligt Prisstop, saa vilde meget være naaet. Pristallets Stigning med 1 Point nu, sidst viser jo, at denne Skepsis er berettiget.

Forøvrigt er det betegnende, at Leonard Hansen p a Smedenes Generalforsamling den 28 April gik imod et stillet Forslag om, at søge Prisfaldegennemf rt af de Steder, hvor det kunde lade sig gøre, nemlig p a Gas- og Lyspriserne, ved at Generalforsamlingen rettede Henvendelse til Byraadet herom. Og det tiltrods for, at Leonard Hansen som Formand for Fællesorganisationen den 14 Marts krævede Prisfald for alle livsvigtige Fornødenheder. (Er Gas og Lys ikke livsvigtige Leonard Hansen?) Meget apropos var Generalforsamlingens Dirigent Formanden for Belysningsudvalget, det ærede Byraadsmedlem, Maskinarbejder Jens Jensen! Hvis Ejler Jensen er ligesaa ivrig efter at finde  ggede M ligheder for Prisfald, som sine to P rtif ller i Smedenes Fagforening i Aarhus, saa kommer vi vist til at nøjes med at vente et Prisstop. Men vi har nok af Ord, nu venter vi p a Realiteter, Resultater.

Strejkeretten tilbagekræves

Det tredje Krav, der gaar igen i Resolutionerne, er Kravet om Likvidering af Loven om Arbejds-

Side 3:

forhold og Arbejdernes Strejkeret genindført. Men ogsaa paa dette Omraade korrigerer de enkelte Fagforeninger nu Fællesorganisationens Krav. Som bekendt krævede Fællesorganisationen Loven ophævet straks efter Krigens Ophør, men Fagforeningerne kræver nu Loven likvideret snarest (tydeligst af kommunale Arbejdsmand i deres Resolution) og det er et frelseskridt. Dette er ikke sagt for paa nogen Maade at anke over Fællesorganisationens Krav, som vi betragter som en stor Sejr for de aarhusianske Arbejdere: efter kun 3 Aars Forløb tvinges en af Socialdemokratiets store Mand, Folketingsmand Leonard Hansen, der talte og åbente for Loven om Arbejdsforhold i Rigsdagen Sept. 1940, til, i den Fællesorganisation hvor han selv er Formand, at stille Krav om Lovens Likvidering! Det siger noget om det Omslag, der er sket i danske Arbejders Indstilling i de Aar.

Men nu er det ogsaa de menige Arbejdere, der udtaler sig, og de mener ikke, at man kan lade en Lønsituation til afgøre af det kgl. Nyvns 3-Medlemmer, der allerede har været dansk Fagbevægelse nogle Aar for dyre Personer. Nej, den Lov skal væk snarest og Strejkeretten tilbagegives til eventuel Afgørelse af Lønsprogsmaal.

Dette er Hovedkravene, der gaar igen og igen i alle Resolutioner, ikke alene her i Byen, men over hele Landet.

Krav om Hjælp til Landsmænd i de tyske Koncentrationslejre.

Men i Resolutionerne her fra Byen viser sig ogsaa andre Krav. Paa et Par Generalforsamlinger herskede der f. Eks. fuld Enighed om, at man henstillede til d. s. f. at gøre noget effektivt for vore ulykkelige Landsmænd i de tyske Koncentrationslejre. Fagforeningerne synes saaledes ikke at fæste særlig stor Viltro til Ejler Jensens gentagne Paastand, at de samvirkende gør, hvad de kan i denne Sag. Vi deler Fagforeningernes Skepsis. Hvis d. s. f. mente noget med denne Paastand, kunde de f. Eks. have sparet deres Banbulle til Fagforeningerne mod Kravet fra de Kvinder, hvis Mand sidder i Koncentrationslejrene, saa meget mere som det her kun drejede sig om et rent humanitært Krav. I Stedet for at søge at dampe Fagforeningernes Udtalelser om denne Sag, maatte man hellere have fremkaldt saadanne. Det vilde have gavnet Sagen mere.

Sociallovgivningen drøftes.

Paa Snedkernes Generalforsamling krævedes, at man søgte at læmpe Tilbagebetalingsreglerne for ydet Socialhjælp. Det er et godt og rigtigt Krav. Som bekendt har de reaktionære Kredse med "Jyllandsposten" i Spidsen med Begrundelse i, at nogle Arbejdere for Tiden tjener store Penge paa de tyske Arbejdspladser, krævet Tilbagebetalingsreglerne skarpet. Det er en kvindelig streg af Jyllandsposten at rejse Krav herom, for Bladet ved jo godt, at det heldigvis kun er de færreste Arbejdere, der gaar til Tyskerne, hvis de kan blive fri. Vi vil ganske vist være de sidste til at holde Haanden over de Arbejdere der blæser al national Anstændighed et Stykke og arbejder tode 14 og 16 Timer i Døgnet-Søgn og Helg-for Tyskerne, og som ved Fedteri o. l. faar tildelt det Arbejde, der giver Penge. Men vi vil gøre de reaktionære Kredse opmærksom paa, at det kun er Undtagelserne, blandt Arbejderne, der optræder saadan og tjener de Summer Jyllandsposten nævner. De allerfleste af de Arbejdere, der gaar til Tyskerne, gaar der først naar de sultes til det gennem de Lønninger danske Arbejdsgivere finder det for godt at betale Arbejdernes (jvf. Formandskabets Kendelse. Og naar Arbejderne endelig tvinges ud til Tyskerne, saa er deres Hjem i Reglen saadan ribbet af de stedfunde Prisstigninger, at der er Muligheder nok at fylde ud først. Nej, det er ikke Arbejdernes fattige Skillinger, der skal tilbagebetales, men derimod de store Millionbeløb, som Entreprenører og Arbejdsgivere tjener paa "særlige Arbejdspladser".

Hvad vilde "Jyllandsposten" forresten sige til, at Arbejderne nu begynde at kræve, at Bønderne tilbagebetale den Hjælp de fik under Krisen 1930-35? eller at Storbønderne skulde tilbagebetale den Hjælp de nu faar i Form af svimlende Kornpriser, der fordyrer Brødet for det hele Samfund. Nej Snedkernes Protest mod Tilbagebetalingen er rigtig, og hele Fagbevægelsen maa være paa Vagt mod de reaktionære Kredse, som nu igen forsøger, med Grundlag i den foreliggende Situation, at forringe vor Sociallovgivning.

En Fejltagelse.

Derimod synes vi ikke de kommunale Arbejdsmand har Ret, naar de i deres ellers udmærkede Resolution, kræver Loven om Forbud mod Overarbejde likvideret. Overarbejdsloven er en Lov, der absolut er til Arbejdernes Fordel og bør ikke ophæves men kræves overholdt til mindste Bogstav. Den medvirker nemlig til at holde danske Arbejdere inde paa danske Virksomheder. Hvis Loven ophæves er det ingen Tvivl om, at danske Arbejdsgivere i stor Udstrækning vilde gaa over til at benytte mindre Arbejdskraft, og saa lade Overarbejdet florere som det gjorde for Lovens Vedtagelse. Den derved indvundne Arbejdskraft vilde saa være nødsaget til at gaa til de tyske Ar-

*Side 4.

bejdspladser. Vi indrømmer, at nogle danske Arbejdere gaar til Tyskerne, fordi de ikke kan leve af den Løn, der tjenes paa normale Arbejdspladser, og det lyder bestikkende, at man kunde hjælpe paa den lave Løn ved at tillade Overarbejde. Men det er at rette Smed for bager - det er at paalægge Arbejderne Byrder, der ellers tilkommer Arbejdsgiverne. Nej, i Stedet for at forlange Løven ophævet, maa man forlange Lønningerne sat saa der kan leves af dem uden Overarbejde. De samvirkende F.kunde saa i Stedet for at arbejde for Lovens Ophævelse, sørge for dens Overholdelse ogsaa af de tyske Entreprenører o.l. Det er simpelthen en Skandale, at der er givet Dispensation her.

Enheden er paa Vej.

Men bortset fra denne lille Fejltagelse hos kommunale Arbejdsmand, viser alle Resolutionernes Krav, det hvorom alle arlige Arbejdere kan blive enige. Vi konstaterer denne Enighed med overordentlig stor Glæde, fordi den varsler Mulighed for ogsaa at opnaa politisk og senere organisatorisk Enhed i Arbejderbevægelsen - et Maal som alle arlige Arbejdere ser hen til med Forventning. Den første Betingelse for at opnaa Enhed i Arbejderbevægelsen er nemlig, at Partierne enes om de Krav, der virkelig kan samle alle Arbejdere. Kravenes Ensartethed i Resolutionerne og den Enstemmighed, hvormed de er vedtaget, viser os, at Enheden er ved at skabes i Praksis i Fagbevægelsen. Og denne Enighed peger netop videre frem. Det kan jo nemlig ikke bortforklares, at Spørgsmaalene om Løskvidering af Løven om Lønstop, Løven om Arbejdsforhold samt Kravet om Priskontrol, Prisstop eller Prisfald, er politiske Spørgsmaal. Og naar der i Fagbevægelsen i dette Foraar viser sig en saa klar Enhed om disse Krav, saa skulde der ogsaa være Muligheder til Stede for at opnaa ogsaa politisk Enhed om disse og lignende Krav. For kun en lige saa enlig Optraeden politisk, som der er skabt fagligt i dette Foraar borger for, at Arbejderbevægelsen faar sine Krav opfyldt.

Men endnu findes der Folk i Arbejderbevægelsen, der intet har forstaaet og intet har lært, og som slet ikke er indstillet paa at lytte til de Udtalelser der kommer fra neden i Arbejderbevægelsen. Kan de Folk ikke høre maa der raabes højere, og derfor maa de Krav, der nu enigt er blevet rejst fra Fagforeningernes Side ogsaa rejses enigt paa de Kongresser, der netop i den kommende Sommer skal afholdes her i Landet, hvis ellers Tyskerne vil eller Danskerne ikke midlertidigt faar andet at bestille og derfor maa udsætte dem lidt! Vælg derfor til disse Kongresser Delegerede, der vil gaa ind for, at nu skal der skabes Enhed i dansk Arbejderbevægelse - ikke Enhed om Ord, men Enhed om Handling. Saa vil Fremtiden nemlig være tryk for danske Arbejdere.

HJÆLP OS MED INDSAMLINGEN AF RATIONERINGSMÆKKER TIL VORE ILLEGALE KAMMERATER.

PAA KOMMUNEHOSPITALET'S DEPOT blev Natten til d. 23/4 bortført 50 Uniformer, 50 Staalhjelme, 50 Rekylgøvere og 4 Kasser Ammunition, hvilket udgjorde hele Depotet. Det blev fjernet gennem Tunnellen der gaar under Hospitalet, medens de tyske Soldater fejrede et større Drikkeorgie. Modige Folk har atter skaffet nogle af de Vaaben, der vil blive nødvendige paa Opgørets Dag.

DEMENTI : Det er blevet opgivet at Vognmand Hans Frederiksen Langballe kørte for Tyskerne. Det er forkert. Hans Søn Hartvig har kørt for dem. Hans Frederiksen selv har tre store Vogne, der udelukkende kører for Aarhus Emballagefabrik.

FRU ANNA CHRISTIANSEN, Munkegade 73 IV er en ondartet Stikker. Hun har angivet flere. Hun arbejder endnu en Tid for "Luftwaffe-Lazaret" paa det gamle Amtssygehus.

FHV. KBM-SØRAN SKAADE, der kører Bil (X 8228) for Gestapo, er Stikker i stor Stil. Han stiller hver Morgen paa Kollegiet i lange brune Støvler. Fyren har været ansat i Zoologisk Have og tidligere haft Købmandsforretning paa Hjørnet af Sylows- og Jagergaardsgade.

FRU PEDERSEN, Knudrisgade 17 over Gaarden (Kendetegn: Hofteskade) optræder som Stikker. Hun opererer særligt blandt Publikum i Tivoli, Aarhushallen.

SEMINARIELEV MØLSTED JENSEN, Aarhus Seminarium, Bopæl Pontoppidansgade 24 Aarhus, har angivet flere Elever for illegalt Arbejde. Han er 24 Aar og har været paa Fører-skole i Tyskland. Hr nu rejst fra Seminariet foregivende at være bange for Gestapo. Hans Opholdssted foreløbig ukendt.

STØT AARHUS EKKO ØKONOMISK.

m. 23

AARHUS

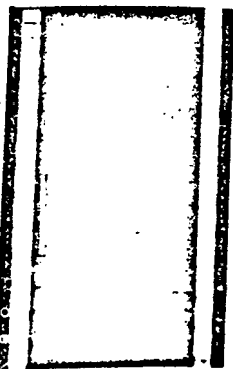
EKKO

1. Juni

Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti

1944.

D E N G Y L D N E S T A D .

"Aarhus Ekko" kan i dette Nummer glæde sine Filmsinteresserede Læsere med en Strimmel af en tysk "Storfilm". Det er en gammel kendt Sandhed, at "Klipningen" er den vigtigste Proces ved Fremstillingen af en Kvalitetsfilm.

Vi har altsaa hermed ydet vort skyldige Bidrag til den paakraevde Højnelse af Nazismens Filmskunst.

Forhistorien er den, at en Operator fra den paagaldende Biograf under Filmens Transport til Forestillingen kom for Skade at passere Maren Smeds Gyde. Her blev han passet op af en mindre Gruppe "særligt Interesserede", der efter en kort men indtrængende Samtale overtalte ham til at afstaa Filmrullerne.

Biografgængere, der i samme Anledning har faaet Beløb tilovers, opfordres til at lade Pengene tilflyde det illegale Arbejde.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BOYCOT TYSKE FILM - PENGENE GAAR TIL HITLERS KRIG- STØT I STEDET FRIHEDSKAMPEN.

M Ø N S T E R P R O T E K T O R A T E T S S I D S T E S U K

Blandt de snart utallige Arrestationer, Tyskerne har foretaget her i Landet, har vel ingen vakt større Opmærksomhed hos Befolkningen end de, man i de sidste Dage gennem Radio og Presse er blevet bekendt med.

Man erindrer sig Radiokommentatorernes stadig gentagne Melodi, "at den illegale Bevægelse er en Underverden bestaaende af Samfundets Udskud, Lystmordere og Banditter, som nu benytter en kærkommen Lejlighed til at indføre lovløse Tilstande". Hvad enten Tyskernes Anklager mod de Arresterede er rigtige eller ej, saa slaar de jo ialtfald denne Propaganda saa kraftigt paa Munden, at den vel for stedse er forstummet.

Det er paafaldende, at det i første Række er højtstaaende Politiembedsmænd, Tyskerne har sikret sig, men naar man paatænker den sidste Tids mange tyske Udfald mod "ansvarlige Myndigheder, som ikke gør deres Pligt" kan det ikke undre, at de tyske Terrorister nu skrider til nye Overgreb, for eventuelt derigennem at skræmme "vrangvillige" Embedsmænd til at gaa deres Arinde.

Efter vor Mening er der da ogsaa kun Tale om en saadan Skrammeaktion, hvor alvorlig den end kan være for de paagaldende. Det er nemlig mest sandsynligt at Tyskernes Paastande om en alvorlig Mistanke for Deltagelse i illegale Organisationer kun er Skalkaskjul. Hvis Tyskerne virkelig havde afsløret visse illegale organisationer, vilde det dog være mærkeligt om de kun anholdt Hovedmandene. Og hvis Tilfældet er, at de igennem Angivelser har faaet enkelte

Side 2

ufuldstændige Oplysninger om nogle faa Personer, saa vilde det efter deres sædvanlige Praxis ligne dem daarligt at slaa til og offentliggøre Aktionen under saa bombastiske Former, før de havde udnyttet Meddelelserne fuldtud og eftersøgt Sporene videre.

Nej, man kan kun faa det Indtryk, at Gestapo har grebet i Flæng blandt de Personer, hvis Arrestation vilde vække den største Opmærksomhed; man faar en alvorlig Mistanke om, at det drejer sig om slet og ret Gidselarrestationer-om Terrorhandlinger foretaget med det Formaal at kue den Modstandsvilje, som siden Augustdagene har rejst sig saa stærkt i det danske Politikorps.

Alligevel er det mærkeligt, at Tyskerne vover det. For det er jo Knald eller Fald for deres tidligere Samarbejde med det danske Politi. Hvis Forskrækkelsen ikke lykkes, hvad ingen Dansker venter, og hvad Tyskerne kun kan have et meget spinkelt Haab om at den gør, saa bliver tilbage en handling, som vil vække en saadan Storm af Harme i Politikredse, at der er sat Punktum for enhver frivillig Hjælp til Tyskernes Foranstaltninger, som danske Politimand af misforstaaet Loyalitet over for Tjenestens Pligter endnu kan have ydet.

Vi kan af Tyskernes Handlemaade ialtfald slutte, at de næsten har opgivet Haabet om en saadan Hjælp. Er dette Tilfældet kan vi kun lykønske det danske Politikorps hertil.

Hvis det er muligt kan de stedfundne Begivenheder kun være medvirkende til at svejse Modstandsfronten endnu yderligere sammen.

HJEMMEFRONTEN sender Mandag, Onsdag og Lørdag . Kl. 19,30 og 21,30 paa Bølgelængde 49,7 m.

— MEDDELELSE FRA DEN LOKALE ANDEGAARD . . . ELLER-FANDEN HYMMER SINE .

D.N.S.A.P. Sysselkontor
Aaboulevarden 59 Tlf. 3604
Aarhus.

S/L.-K.
Skr./R.

Strengt Fortroligt . . . Gede Partikammerat!

Paa Grund af de urolige Tider meddeles Dig, at der med den tyske Værnemagt er truffet følgende Aftale:

"Dersom der skulde udbryde Uroligheder her i Byen meddeles det, at D.N.S.A.P. har truffet den Ordning med den tyske Værnemagt, at medlemmer med a jour førte Medlemskort kan søge Beskyttelse hos det tyske Sikkerhedspoliti. Dette gælder ogsaa Familienmedlemmer selvom disse ikke er Medlemmer af Partiet.

I saakommende Tilfælde anbefales det at modtage Proviant til et Døgn Forbrug, saavel som de nødvendige Beklædningsgenstande.

Da en Del tidligere Medlemmer stadig misbruger deres Medlemskort ved forskellige Lejligheder, er det nødvendigt at Kontingent er betalt, saa man kan konstatere, at Vedkommende stadig er Medlem.

Dansk Front!
Sysselederen.

N.B. Kommentarer til ovenstaaende Tidsdokument er sikkert overflødig.

VOME ILLEGALE KAMMERATER HANGLER RATIONERINGSPLANEN

Side 3.

SELVMORDESEPIDEMIEN BLUSSER OP IGEN

Natten mellem den 22 og 23 Maj forøvede 2 tyske Underofficerer Selvmord paa et af Turisthotellets Værelser i Fredensgade. Dødsårsagen var et kraftigt Snit i Pulsåren.

Grunden til denne drastiske Afsked med Verden var, at de begge var kommet for sent til den Troppetransport, der afsejlede Søndag Morgen Kl. 4.

I Dagene umiddelbart derefter blev der sat Rygter i Omløb om, at det drejede sig om en tysk Officer og hans Elskede. Altsaa et Mayerlingdrama i mindre Format.

+++++

I HANSTHØJ blev for c. 1 Maaned siden begaaet et Mord paa en Kvinde. En Feltmadras fandtes myrdet og mishandlet paa den mest bestialske Maade, og Tyskerne gjorde da ogsaa meget Vasen ud af Begivenheden. I Særdeleshed blev der foretaget en grundig Undersøgelse blandt de Rusere, der tvunget i tysk Uniform er udstationeret i Hansted. Det viste sig imidlertid, at Morderen var en tysk Underofficer, hvorefter Sagen omgaaende blev dysset ned.

Typisk tysk Retspleje.

+++++

GIV AARHUS EKKO VIDERE - MEN VÆR FORSIGTIG - GIV AARHUS EKKO VIDERE - MEN VÆR FORSIGTIG

HVEM ER DE STØRSTE TYVE.

For c. 14 Dage siden kunde man i Aviserne læse om et Pelsværkstyveri begaaet hos Firmaet Ole Jensens Sønner i Frederiksgade. Tyvene fjernede Pelsværk til en Værdi af ca. 6000 Kr. Det har nu vist sig, at Gjerningsmændene er to tyske Soldater.

Der har maaske foresvævet de to Tyve noget om selv at skaffe sig den Vinterudrustning, som Hitler jo har haft visse Vanskeligheder med at fremskaffe til sine Tropper. Forevrigt ganske overflødigt. Tyskerne faar ingen Brug for Vintertøj mere i denne Krig.

+++++

UDEN STILCKERNE VILDE GESTAPO VÆRE SAA GODT SOM MAGTESLØS. VÆR NU DOBBELT SAA FORSIGTIG SOM FØR

Tilegnet de danske Landsforrædere i SS.

En Familie i Risskøv har mistet en Søn, han er faldet ved Østfronten. Der er intet at bemærke til, at han har faaet den Løn, han har fortjent for sit Landsforræderi; men der er al Grund til at paatale, at hans Forældre i skamløst Pral over Sønnens "Heltedød" udstyrer Dødsannoncen over den faldne Forræder med et Citat fra Grundtvigs Fædrelandsdigt. "De Snekker mødtes i Kvæld paa Hav". Det anvendte Citat var de smukke Ord:-

"Danske af Tunge, af Et og Id:
thi skal de nævnes i løbende Tid
Fædrenes værdige Sønner."

Sikkert har gamle Grundtvig vendt sig i sin Grav af Væmmelse over, at hans stærke, danskfælt Ord her bruges om en lumpen Landsforræder.

Desværre er der en Del danskfødte Mænd, der af den tysksindede Propaganda har ladet sig forlede til at tro, at de kan vinde Riddersporer og Heltekrone ved at stille sig til Tjeneste for deres eget Fædrelands Fjender, Udsugere og Undertrykkere. Lad det være slået fast igen. Tyskerne er de eneste Fjender vi har. Det er de eneste der har gjort os Fortræd. Med deres Vaabenmagt tramper de os under Fødder og spiller Herrer i vort Land. Vor nationale Vælsstand har da revet til sidste Hvid. Tyskerne er den eneste Nation, der er en Fare for vor Frihed og vor Selvstændighed og forevrigt for hele Europas. Vinder Tyskerne Krigen - hvad der heldigvis er meget smaa Udsigter til - vil hele det europæiske Kontinent kun blive et Trallenes Omraade for tysk Udsugelse. Der er intet at tage Fejl af. De øjeblikkelige Fantasiindtagter er og bliver kun tysk Lokkemad. Bagefter skal Geebbels Udtalelse at "Berlin fortjener en Færestilling" gennemføres i Praksis.

Men disse Landsforrædere, der gør Rakkertjeneste for at skabe det attraaede Herredømme ogsaa over vort lille Land, skal nok blive mindet i løbende Tid. De skal blive mindet som det de er, et slimet Kryb, en uafvaskelig Skamplet paa vor nationale Ære og paa hele vort Retsind. I et frit Danmark skal det blive umuligt for dem at være, det kan de være ganske forvissede om.

+++++

.Side .4.

EN FABRIK I NÆRHEDEN AF GRØNAA, der producerer Kartoffelsnitter til Tyskerne bliver ledet af den tidligere kendte Bokser Sigurd Myken. Fabrikken er delvis finansieret af den her i Aarhus saa sørgeligt berømte Agent Schmidt.

Tyskerne har nu vist efterhaanden faaet samlet alle tidligere kriminelle Elementer her i Landet til deres heroiske Kamp.

ALLE, DER GAAR RUNDT MED ILLEGALT MATERIALE PAA SIG, OPFORDRES TIL AT VISE DEN STØRSTE FORSIGTIGHED. TYSKERNE HAR PAABEGYNDT HYPPIGE GAD-VISITATIONER HER I AARHUS, GØR DIN PLIGT I DEN NATIONALE BEFRIEISES TJENESTE, MEN VÆR FORSIGTIG.

FØLGENDE DANSKE VOGNUMRE kører for Gestapo. Hav Opmærksomheden henledt paa dem:
X 2832 Lysegren Olympia. X2882 Vistnok Staalgraa. X 2663 2 Pers Mercedes. Mørkebrun.
K 23,326 Mørkegren Olympia. Røde Hjul (Holder parkeret ved Oliemøllen).

SMAAPLØK.

En tysk Soldat kom ind i en aarhusiansk Bagerforretning for at købe Kager. Ekspeditricen spurgte om han havde Mærker, ellers maatte hun ikke sælge ham Kagerne. Tyskerne havde ingen Mærker, men han var sulten, sagde han, og han vilde have Kagerne. "I Danskere skal komme til at sulte for os" fejede han truende til. Saa turde Ekspeditricen ikke nægte ham Kagerne, hvilke han triumferende bortførte.

Og det er Tyskerne der hævder, at danske Provokaterer ødelægger det gode Forhold mellem Tyskerne og den danske Befolkning.

En dansk Arbejder kom ind i en Forretning i Kiel for at købe en Kraveknap. Forretningens Indehaver svarede, at han ingen Kraveknapper havde til Salg, skønt der laa saadanne i hans Udstillingsvindue.

Saaledes er altsaa Forholdet: I Danmark tiltvinger Tyskerne sig, hvad de vil have; i Tyskland kan en Dansker ikke købe saa meget som en sølle Kraveknap.

STØT AARHUS EKKO ØKONOMISK. STØT AARHUS EKKO ØKONOMISK. STØT AARHUS EKKO ØKONOMISK.

HØRT I SPORVOGNE.

Det er en kendt Sag, at de aarhusianske Sporvognsstyrere har det største Besvar med at faa det kørende Publikum til at fylde den bageste Del af Sporvognen.

Saaledes steg der forleden tre tyske Soldater paa en Linie 1 ved Banegaarden. De stillede sig op midt for Indgangen og spærrede al videre Passage. Vognstyreren raabte sit "Tilbage i Vognen, der er Plads paa Bagerronen". Men de gloede blot dumt paa ham. Vognstyreren gentog lidt ophidset "Tilbage" "Tilbage". Saa lød der en Stemme i Baggrunden.

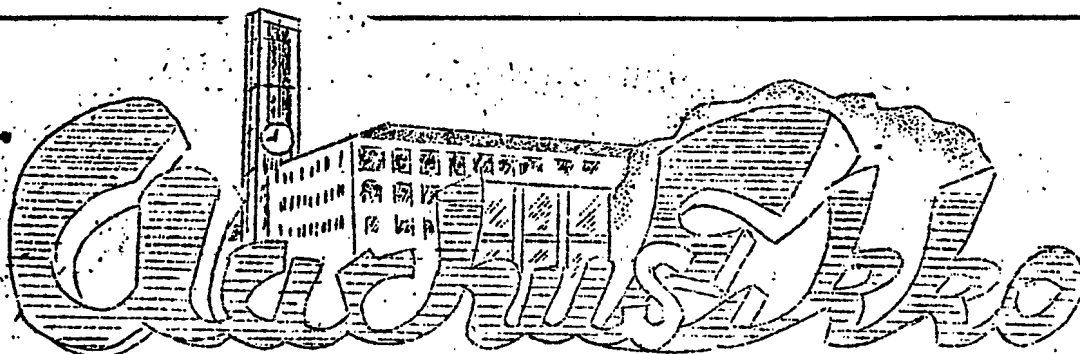
"Ja, det sku' man da for f." tro de snart var vant til."

LAD VÆRE AT TALE HØJT I SPORVØGNE OG ANDRE OFFENTLIGE STEDER, DER ER STIKKERE OVERALT.

HAR DU YDET DIT BIDRAG TIL FRIHEDSKAMPEN.

HVIS IKKE SAA GØR DET NU.

GIV DIT BIDRAG TIL AARHUS EKKO.

Juli. Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti Aarhus 1944.

DEN STORE EKSPLOSIONSKATASTROFE

35 Døds ofre blandt Civilberolkningen naaede den store Eksplosionskatastrofe i Aarhus nu op paa Maalt med de Tal, som lyder i Hærbæringerne, kan det maaske synes beskedent, men herhjemme vil Begivenheden blive husket som et af de Sorgens Budskab, den senere Tid har været saa rig paa, thi ikke alene er det den største Katastrofe i sin Art herhjemme, men tillige er den en rystende Anklage mod Tyskerne, der har spillet et skandaløst letsindigt Spil med den danske Civilbefolkning som Brikker.

De nærmere Omstændigheder ved Ulykken, der kun glimtvis er kommet frem i den legale Presse, er følgende:

Tirsdag den 4. Juli var danske Arbejdere ved at læsse Ammunition fra Jernbanevogne over i en Lægte ved den saakaldte Lø Lægte Kaj ved Aarhus Havn. I Lægteren laa paa dette Tidspunkt ca. 150 Tons Ammunition; men desuden laa ved dens Side en anden Lægte med ca. 200 Tons Ammunition samt en Damper "Scharnørn" med ca. 300 Tons. Endelig laa paa den modsatte Side af Bassinet en lille Sejler, "Irene", med ca. 420 Tons Ammunition. Det vil sige, at der i det meget snævre Bassin laa over 1.000 Tons Ammunition, foruden hvad der var i de oprangerede Jernbanevogne.

Gennem længer Tid har Aarhus været Udlosningshavn for tysk Ammunition, og det er ingen Hemmelighed, at Byens Myndigheder har set herpaa med stor Bekymring, især efter de store Eksplosionskatastrofer i Bergen og Oslo, og den 2. Maj i Aar rettede Aarhus Byraad Henvendelse til Tyskerne om at faa Ammunitionen omladet paa et mindre farligt Sted end i den snævre Inderhavn.

Naturligvis tog Tyskerne ikke ringeste Hensyn til denne Henvendelse - tværtimod, man lod Gang paa Gang fuldtlastede Lægtene ligge i Havnen gennem længere Tid som Ammunitions-Depotskibe.

Det der blev den egentlige Aarsag til Katastrofen var, at den tyske Lægtechef, Richter, der ledede Omladningen, og som meget betegnende blandt Danskerne gik under Navnene "Krabben" og Havnearbejdernes Fjende Nr. 1, samvittighedsløs gav Ordre til, at Arbejdet skulde udføres i et saadant Tempo, at Begrebet Forsigtighed blev fuldstændig illusorisk.

Naar saa hertil kommer, at Ammunitionsembalage efterhaanden er blevet daarligere og daarligere forstaar man, at omladningen i Aarhus var blevet et Hasardspil der før eller senere skulde ende med en Katastrofe.

Klokken ca. 14 Tirsdagden 4 Juli indtraf Katastrofen. Man mener at have konstateret, at der først skete en Eksplosion i en Jernbanevogn hvorved de 150 Tons Ammunition i Lægteren bragtes til at eksplodere. Vi skal ikke komme ind paa Katastrofens rystende Enkeltheder, blot pege paa, at den har kostet 35 Danske Livet, idet 22 navngivne Karsoner er blevet dræbt eller er afaaet ved Døden senere, i ikke-identificeret Lig er fundet, og 12 Personer savnes og maa anses for dræbt. Endvidere er 50 blevet livsfarligt kvæstet og andre 181 indlagt paa Hospitalerne for lettere Kvæstelser. Hvor mange der er blevet behandlet paa Hospitaler og sanitetsstationer vides ikke, da der overhovedet ikke var Tid til at føre Journal over dem, men det anslaaes, at op mod Tusinde Personer har faaet saa alvorlige Læsioner, at de normalt vilde være blevet indlagt paa Hospital.

Og saa kun det Mirakkel, at Eksplosionen ikke forplantede sig til de øvrige Ammunitionsskibe, bevirkede, at Katastrofen ikke fik et langt mere forfærdende Omfang, ligesom den ligesaagodt kunde være indtruffet paa et Tidspunkt, hvor der opholdt sig mange flere mennesker paa Havnen. (forts.)

Aarhus Ekko

Side 2.

Det er saaledes ikke ualmindeligt, at der omkring Arbejdstidens Begyndelse opholder sig flere Hundrede Arbejdssøgende her.

Ogsaa Tyskerne havde selvsagt mange Døds ofre - hvormange fortier de meget omhyggeligt, men det vides dog, at Hr. Richter selv blev Offer for sin samvittighedsløshed.

Tyskernes første Handling efter Katastrofen var et ualmindeligt kluntet Forsøg paa at læsse Ansvaret over paa den danske Frihedsbevægelse saaledes blev der i de første Meddelelser sagt, at "Sabotage er ikke udelukket". Selveste Von Hanneken kom over for at overvaage "Opklarings" arbejdet, og til de tyske Soldater blev det meddelt, at det var "Kommunistisk Sabotage". Overfor de danske Myndigheder der deltog i Opklaringen, stillede Tyskerne sig yders vrangvillige og søgte paa alle Maader at lægge Kriminalpolitiet Hændringer i Vejen, bl.a. forbød man den tekniske Afdeling at fotografere, og det varede ikke mange Timer, før det stod de danske Myndigheder klart, at Tyskerne ikke vilde have Sagen opklaret!

De danske Arbejders Reaktion var naturligvis, at de nedlagde alt A Arbejde i det spærrede Omraade ved Havnen. Tyskerne gik straks i Forhandling med de danske Arbejdsgivere og forlangte Arbejdet genoptaget omgaaende, idet man i modsat Tilfælde vilde importere Havnearbejdere fra Hamburg til at udføre Arbejdet ved Aarhus Havn.

Forhandlingerne resulterede i, at Tyskerne gik ind paa et dansk Krav omat der ikke mere maa omlades Ammunition i Aarhus Havn, og Arbejdet blev derefter genoptaget Fredag morgen.

Det var en klar Sejr Danskene havde opnaaede, men en Sejr, der dog intet vil betyde, hvis Tyskerne nu tager en anden dansk Havn til Ammunitionshavn, og Kravet maa derfor lyde fra alle danske Kredse: ingen danske Havn maa bruges som Ammunitionshavn, og forsøger Tyskerne at trodse dette krav, maa svaret være: Strejke! Ligesom Nordmændene har vi maattet betale Lyrt for Tyskernes Ledsindigheder med Ammunitionseksperimenter, men samtidig har vi set, at vi ejer et godt Vaaben, overfor Tyskerne, og det er vi ikke bange for at gribe til, naar Nødvendigheden byder det. Derfor kan vi med Vagt fremsætte Parolen: ingen Ammunitionsomladning i danske havne - for vi ved, at de kan gennemtvinge det.

De forulykkede Danskere er under meget stor Opmærksomhed blevet begravet. Staten har meddelt de paerørende, at den overtager alle Forsørgerforpligtelser.

Censuren, d.v.s. Tyskerne, forbød alle danske Blade med Undtagelse af de lokale at bringe nogen som helst Reportage fra Katastrofen. Et Par Morgenblade naaede at udkomme før Forbudet, ligesom glædeligvis ikke saa faa Eftermiddagsblade ganske roligt trodsede det tyske Forbud.

Lørdag den 29. holdtes i Aarhus Domkirke en smuk Mindehøjtidelighed for de savnede efter Katastrofen. Højtideligheden var arrangeret af Aarhus Byraad, og fra alle Kredse - saavel Privatpersoner som Fagorganisationer og Institutioner - vistes den største Deltagelse.

oxloOoxlo

ET "SPROG" TYSKERNE FORSTAAR.

Ved Aarhus Havn kom det fornylig til en lille rask, men effektiv Anti-Synstidemonstration. Ved den Kaj, hvor Tyskernes Skibe repareres, besøger tyske Marinesoldater Vagttjeneste, men som Følge af, at der er haardt Brug for Tyske Soldater andre Steder, blev Marineerne en Vag erstattet af de saankaliede Marinevagtere. Dette Selskab af Landsforrædere var imidlertid Havnearbejderne for vederstyggeligt - de nedlagde kort og godt Arbejdet, og da selv den tyske Havnekommandant ikke kunde overtale eller trus dem til et andre Beslutning, blev de blaa Judas' r kort efter fjernet.

CIV AARHUS EKKO VIDERE - MEN GØR DET FORSIGTIGT

SIDE 4.

AARHUS EKKO

LISTEN OVER ARRESTEREDE I AARHUS

Nedennævnte er arresteret i Aarhus den 22. Juni eller i Dagene derefter. Vi gentager, at Listen ikke er fuldkommen, hvorfor vi vil være taknemmelig for supplerende Oplysninger.

Telegrafbestyrer Schmidt, Trafikassistent Tarsen, Farmaceut Frk. Dagmar Hansen, Bogtrykker Sørensen og Søn, Mejlgade 50, Stug mag. Sørensen, Kristiansbjerg, Bibliotekar Schøitler-Nielsen, Kommunelærerinde Kamilla Kl. Poulsen, Lærer Berg-Nielsen (atter løsladt), Billedskærer Martinus Damgaard, Abildgade 32, Former V. Christiansen, Banegaarsgade 34, Arbejdsmændene V. Christensen, Iver Huitfeldtsgade 81, N.N. Skousen, Rosengade 11, J.C. Bach, Fuglsangsalle 59, V.E. Jensen, Lollandsgade 62, J.P. Jensen, Lollandsgade 55, og Ludvig Bøhling, Skjernvej 1, Maskinarbejder F. Thomsen, Grønne-gade 54, Blikkenslager Ejner Lundvang, Frøderiksalle 59, Blikkenslager Harald Lauritsen, Herzvej 5, Købmand Frk. Mary Tøpholm, Studsgade 10, Husmoder Else Lauritsen, Hertzvej 5, Tømrer H.C. Nielsen, Otto Rudsgade 30, Faktor Ejner Evald Jensen, Martin Wahlsvej 21, Husmoder Jenny Nielsen, Hans Egdesvej 43, Maler a.K. Petersen, Trepkesgade 16, Typograf Carl Buur, Riiskov, Portør Poul Nielsen Lybkørsvej, Aage Vadstrup, Brendstrupvej, Tømrer Frode Sørensen, Otto Rudsvej 21, Villy Samsing Niels Juelsgade 3, hardt Skou, Gyldenløvsgade 5.

Overført til København.

Lærer Sørensen der som andetsteds omtalt blev skudt ned under Flugtforsøg, og Politimester Hoech er blevet overført til et tysk Lazaret i København.

Stillingen er nu denne:

Inderst staar de besatte europæiske Folkeskag, Udviklingens materiale, men ikke værgeløse, i en sejt Modstand, som gradvis gaar over i væbnet Aktion, omgivet af en Cirkel af Lajonetspidser, en Ring af Gestapo, Stikere, Nazibøddler, Koncentrationssadister. Deres Ryg dækkes af et ydre Bælte af Werhmaght, men udenom Werhmaght staar vore Allierede mod Øst, mod Vest, mod Syd og snart ogsaa mod Nord.

Fjenden danner saaledes en tynd Skal mellem de plagede Folkemasser, som truer med at sprænge skallen indefra, og de allieredes hamrende Kanoner, som udefra knuser den stadig tyndere skal.

England, Amerika og Sovjetunionen har rejst et Gitter af Ild og Staal om Tyskland. Fæstningen Europa er blevet til Fængsel Europa - Fængslet for rangevogterne. Vel er vi paa den forkerte Side af Jerstængerne, men medens Vildyret raser i sit Bur, vokser i vore Hjerter Visheden om Sejren, Sejren over Udplyndrerne og Voldsmænd, sejren over Mørkets og Vildskabens Spøgelser i en syg Verdensdels Sind.

Befrielsens dag er i Morgen.

Staa fast, danskere, endnu en Gang!

ET RYK I FREDSKLOKKERNES REB.

Juli har været en Maaned rig paa begivenheder. Udenrigspolitisk er en af de største Attentatet paa Hitler, der brat afslørede den nazistiske Grundstammes Raadenskab. Hvor omfattende Revolten har været, eller hvilke Maal dens Bagmænd har haft, kan endnu kun utydeligt skimtes, men saa meget staar klart:

1. Revolten talte Mænd, der af Hitler selv var indsat i de allerhøjeste Pladser i den tyske Krigsmaskine, og som derfor havde bedste Målinger for at bedømme Tysklands militære Kvalifikationer.

2. Eekampelsen af Revolten vil betyde en forringelse af den tyske Krigsmaskines Slagkraft.

3. Myten om den eksempellose Tillid til Hitlers Strategi er brudt saa uigenkaldeligt, at det ikke kan skjules for en eneste i Tyskland eller dets Vasalstater og saaledes uundgaeligt vil fremme den indre Opløsning. Revolten vil altsaa betyde en Forkortelse af Krigens, ja maa faktisk tages som et første Ryk i Fredsklokkernes Reb.

Naar Livet er i Vove.

3 Gang paa Gang har Arbejderne ved Aarhus navn og ved forskellige tilstødende Virksomheder, bl.a. "Derby" og Aarhus Maskinfabrik, rejst Krav om et Fare- eller Risiko Tillæg, og det har jo nu vist sig, at Kravet ikke er ubegrundet. Katastrofen den 4. Juli, hvor mange Arbejder dræbtes hvor mange Hustruer mistede deres Mand og endnu flere Børn blev faderløse, var en blodig Understregning af det berettigede i Kravet.

1. Forbindelse med dette Krav er et andet Misforhold draget frem. Arbejderne er i almindelighed dækket forsikringsmæssigt mod Ulykker paa Arbejdspladsen gennem Ulykkesforsikringsloven, men den træder imidlertid ikke i Kraft, naar det drøjer sig om Arbejde paa et spærret Omraade enten saa Afspærringen er foretaget af det danske Politi eller af Tyskerne. Det bevirkede, at Ofrene for Eksplosionskatastrofen og deres paa-rørende ikke er blevet hjulpet efter Ulykkesforsikringsloven. Staten gaaede imidlertid til, ligesom der paa Forandledning af pressen i Aarhus har været foretaget en Indsamling til Fordel for de skadelidte, og selv om man maa anerkende det smukke i denne Hjelpeaktion, saa maa man samtidig fastslaa, at det hører ingen steder hjemme, at Ofrene for en Arbejdskatastrofe skal være afhængig af privat Godgørenhed.

Arbejderne paa de interesserede Virksomheder maa derfor rejse Krav om for det første at faa et Risikotillæg, hvis de bliver nødt til at et saadant Arbejde. Vi siger udtrykkeligt bliver nødt til, da det nu engang maa være det medt hensigtsmæssige saa vidt som muligt at holde sig fra disse Arbejdspladser ikke mindst da Menneskeliv ikke kan erstattes med Penge.

Dernæst maa det kræves, at Ulykkesforsikringslovens Bestemmelser bringes til at gælde for Arbejde under ethvert Forhold. Naar Arbejdere direkte eller indirekte tvinges til at tage et risikabelt Arbejde, er det kun ret og billigt, at de nyder lovmæssig Beskyttelse.

Men ikke alene Arbejderne i de interesserede Virksomheder maa rejse disse Krav paaany, fra de faglige Organisationers Side bør Kravene understøttes og rejses igen og igen, til de bliver opfyldt.

Og da har i Rigdom vi drevet det vidt.....

Det er med en vis Bitterhed, Arbejderne høre paa den ofte tilbagevedende Snak om de mange ledige Penge. For Arbejderne er det hele kun Snak, men at det for andre er en haandfast Realitet fremgaar bl.a. af Statistisk Departements Oplysning om, at i sidste Skatteaar er Antallet af Millionærer steget med 55 til ialt 624. Pengerigeligheden forhindrer dog ikke de 88 pCt. af Skatteyderne i have en Indtægt paa under 5.000K

Blandt de Foretænder, for hvem Pengerigeligheden er et Problem, er Thomas Ths. Sabroe & Co, Aarhus. Sidste Aar søgte man at komme af med en Del af Kempeoverskuddet ved eventyrligt store Tantiemer til Bestyrelsen. Vi skrev dengang, hvilket Røre det vakte selv i konservetive Finanskrædse- ikke mindst da Arbejdernes af Fagorganisationerne understøttede Henvendelse om at faa en rimelig Andel i Overskuddet blev pure afvist.

Loven om Udbyttebegrænsning forhindrer som bekendt Selskabet i at udbetale mere end et vist Udbytte- for sidste Aar var det "kun" 13 pCt. -m. man har nu hittet paa noget ganske nyt.

Tirsdag den 25. Juli indeholdt "AarhusStiftstidende" en stor Annonce hvori Sabroe-Aktionærerne opfordres til Tegning af for 1 Million nye Aktier, hvilket vil sige en Fordobling af Aktiekapitalen. Det betyder, at de Aktionærer der ønsker det. Atsaa dem med de ledige Penge kan benytte Selskabet som en Slags Sparekasse, hvor Indlaansrenten er 15 pCt. og vil de ikke det, har de Lov til at sælge Retten til tegne nye Aktier og kan saaledes stryge en ikke ubetydelig Fortjeneste uden at røre en

A A R H U S E K K O

Særnummer, Udg. af Dana. kom. Parti i Aarhus. 16. Aug. 1944

D E R F O L K E S T R E J K E S I G E !

DANMARKS FRIHEDSRÅD har om Morgenen Tirsdag den 15. August udsendt følgende Proklamation til Københavns Befolkning:

S A N T A R B E J D E R N E S P R O T E S T S T R E J K E M O D G E S T A P O - O M D E T P A A D E 11 U N G E D A N S K E .

11 unge Danske blev i sidste Uge myrdet af Gestapo, Først i Dag - en Uge efter Mordet - har Tyskerne haft Mod til at nævne Navnene paa de myrdede. For at dække over deres Forbrydelse lader de Dagspressen meddele, at de er skudt under Flugtforsøg.

Men dette er Usandhed!

Sandheden er, at de unge Danske er myrdet med fuldt Overlæg med Skud i Nakken.

Nogle Medlemmer af SS-Standardfører Bovensiebens Gestapo-Afdeling lod i Desperation sidste Onsdag 11 tilfældige Fanger føre til Shell-Husets Kældre, hvor de straks blev skudt ned. Ligene er set i Shell-Husets Kældre af et tjenvidne umiddelbart efter Mordet. I forstaæli, Harme over denne uhorste Voldsaad har samtlige Arbejdere paa B & W's Virksomheder i København, paa Nordhavnsværket og paa en Række andre store industrielle Virksomheder i Dag, Tirsdag, vedtaget en

24 Timers Arbejdsnedlæggelse

og straks forladt Arbejdet.

Danmarks Frihedsraad udtaler sin fulde Tilslutning til denne Protestaktion og opfordrer herved Københavns Befolkning til i saa vid Udstrækning som muligt at støtte Arbejdernes Protestaktion. Standsarbejdet, luk Kontorer og butikker, Restaurationser, Biografer og Teatre overalt, hvor den korte Frist gør det muligt. Undgå Demonstrationer, bevar Roen og Værdigheden.

Genoptag Arbejdet Onsdag Morgen. Ved en 24 Timers Strejke skal vi mindes de myrdede og vise vore Undertrykkere vor Harme og Foragt.

DANMARKS FRIHEDSRÅD

København, den 15. August 1944.

A A R H U S S L U T T E R O P I P R O T E S T A K T I O N E R M O D
G E S T A P O S H E N R E T T E L S E R

I Dag, Onsdag den 16. August, kl. 12 blev saa godt som alle Virksomheder, Butikker og Kontorer i AARHUS lukket.

AARHUS har hermed vist sin Vilje til at slutte op bag den Protest, der over det ganske Land lyder mod de fascistiske Undertrykkeres Terror-Regimente. Endnu kører Spervognene, ligesom enkelte kommunale Kontor-Virksomheder heller ikke har faaet lukket. Vi appellerer til disse Instanser om at deltage i hele Folkets Protestaktion.

Parolen er:

24 Timers Generalstrejke

fra i Dag Kl. 12 til i Morgen, Torsdag, Middag Kl. 12.

Den nu løbende Generalstrejke er det første Varsel til de fascistiske Okkupanter om at standse Fyrderierne og Terrorhandlingerne mod vort Folk. Begriber Okkupanterne ikke det, vil vort Folks Aktion tiltage med uanet Styrke og med alle Midler til at fortsætte Kampen, indtil vort Lands Frihed og Selvstændighed er vundet.

DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI

i Aarhus.

AARHUS EKKO

1 Oktober 1944. Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti.

SKANDSELSDAAD UDEN
SIDE STYKKE!

Banditterne, der ødelagde Aarhus Sporveje, har Fredag Nat atter været paa Spil. Denne Gang har deres Forbrydelse været saa bestialsk, at man savner Ord til at udtrykke sin Afsky med. Ikke blot materielle Værdier er af Hævngerighed blevet ødelagt, men gode danske Borgere er brutalt blevet myrdet for at tilfredsstille disse sadistiske Udyr, s perverse Mordlyst.

De myrdede er.

Fru Forvalter Jensen, og hendes seksaarige Datter, Mia Jensen.
Fru Mekaniker Henriksen og Mekaniker Henriksen.

De saarede er.

Forvalter C. Jensen, haardt saaret, og Sønnen Knud Jensen, 16 Aar, lettere saaret.

Kontorassistent, Frk. R.A. Grøn, saaret.

Da Ugerningens Omfang i al sin Gru blev Aarhusianerne bekendt, gled Flagene, som ved 4 Juli Katastrofen paa halv. Flere Forlystelsessteder lukkede. Atter har Sorgen holdt sit Indtog i Aarhus.

Kommentar til D.S.F.s, og Arbejdsgiverforeningens Breve der findes paa Side 2...

Vi er enige med Arbejdsgiverforeningen og D.S.F. Provokatørerne skal holdes nede, og at der ikke skal strejkes i Utide, men saa holder Enigheden ogsaa op. Den senere Tids Strejker, har haft ganske bestemte Formaal, de har været Proteststrejker mod de nazistiske oprørende og uhyrlige Overgreb paa danske Statsborgere. De har været en Demonstration af det danske Folks Enighed og Modvilje mod de nazistiske Terrorhandling, det var Folkestrejker i dette Ords virkelige Betydning. De har været ledet og afsluttet af DANMARKS FRIHEDSRAAD, som den højeste danske Myndighed under de nuværende Forhold. Saadanne gaar uden om baade Arbejdsgiverforeningen og D.S.F. de har ikke haft og vil ikke få nogen som helst Indflydelse paa Folkestrejkerne, simpelthen fordi de legale Organisationer Ledelse selvfølgelig ikke kan lede illegale Strejker. Med Hensyn til Betaling for Strejkedagene, da gør Arbejdsgiverforeningen Klogt i ikke at blande sig i dette Forhold, men lade det blive en Sag mellem enkelte Arbejdere og Arbejdsgivere. Og danske Arbejdsgivere, har ydet deres Arbejdere Betaling for disse Folkestrejkedage, for det er paa den Maade, de har vist, at de er indforstået med Proteststrejkerne. Til Slut Truslerne, hører vi andet fra de nazistiske Banditter end Trusler om Skydning og Mishandling og Deportation, og vi ved jo ogsaa, at de i mange Tilfælde har gjort Alvor af Truslerne, men har det i noget undertrykt og besat Land haft nogen Virkning paa Frihedskampen? (forts. Side 3 forneden)

Vi citerer!

Dansk Arbejdsgiverforening.

København, V. d. 21 Sept. 44.

Samtlige Organisationer og Enkeltvirksomheder.

I Anledning af, at der til Formiddag har været Rygter om fornyet Strejke, har de samvirkende Fagforbund udsendt et kategorisk Dementi af disse Rygter, idet man har meddelt

"Værcerende Rygter og Opslag med Opfordringer til Strejker igen i Dag er falske.

København d. 21 September 44.
De samvirkende Fagforbund i Danmark,

Ejler Jensen

I Tilslutning hertil har de samvirkende Fagforbund udsendt saalydende Cirkulære af D D

Til Forbundene, der er tilsluttet de samvirkende Fagforbund, og Arbejdernes Fællesorganisationer.

Strejkeprovokation.

Under den nu skabte Situation vil Vanskelighederne for de faglige Organisationer yderligere tearne sig op, og for vore Medlemmer ude paa Arbejdspladserne vil Situationen ogsaa være helt andet.

Trods den Omstændighed, at man fra ansvarlig tysk Side har tilkendegivet, at der ved Strejker eller ved andre Brud paa Arbejdsroen vil ske meget voldsom Indgriben, f. Eks. ved Deportation af en helt Arbejdsplads Medarbejdere, uden Personensenseelse, ved Fængselsstraf, Skydning, o. l., har Provokationer allerede i Dag forsøgt at etablere Strejke igen, men til al Held har de københavnske Arbejdere forstået, at det var Provokation.

Til Vejledning for de københavnske Arbejdere blev der fra de samvirkende Fagforbunds Side straks udsendt et Opraab, som vedlægges.

Desværre maa det vel forventes, at tilsvarende Provokationer vil forekomme nu og da, og det maa under de foreliggende Omstændigheder stærkt indskræpes hvert enkelt Organisationsled, herunder de enkelte Medlemmer, at man ikke leder sig provokerer, men i den givne Situation øjeblikkeligt retter Henvendelse til Organisationerne, idet de ansvarlige Organisationer straks maa være parat til at vejlede Medlemmerne. Alle Underretninger vil kunne fremskaffes fra de samvirkende Fagforbund.

Vi forventer, at Organisationerne leder dette gaa videre til de enkelte Fagforeninger og Værkstedsklubber samt til Arbejdspladserne.

P. H. V.

Ejler Jensen/Ejner Nielsen

Arbejdsgivernes Foreninges Ledelse har ang. det saaledes udsendte Cirkulære konfereret med Ledelsen for de samvirkende Fagforbund og amoder herved samtlige Organisationer om straks at indskærpe deres Medlemmer, at man ogsaa fra Arbejdsgivernes Side gaa, hvad der overhovedet er muligt for at afværge, at provokerede Strejker kommer til Udbrud. Det er Hovedorganisationernes indtrængende Henstilling, at Arbejdet under de foreliggende Forhold fortsættes uforstyrret.

Arbejdsgiverforeningens Ledelse, der meget nøje har undersøgt den foreliggende Situation, meddeler i den Anledning, at det er en ubetinget Pligt for Arbejdsgiverne ikke at betale Løn for Strejkedage og at fradrage i Arbejdernes Løn for de Arbejdstimer der maatte være tabt som Følge af Strejkerne, og endvidere Lovrigt til de alvorlige Konsekvenser, en Afvigelse herfra kan medføre.

T. A. Thomsen/Jarl Plum

A. A. R. H. U. S. E. K. K. O.

Sabotage i Aarhus.Sabotagen mod Transportveje og Midler fortsætter

Tirsdag Middag blev den store Dr. Jeskive hos A/S Frisch's Fabrikker totalt ødelagt, saa det er nu umuligt at transportere de tyske Lokomotiv-er ud paa Terrænet.

Samme Aften blev Karl Christensens Cylinderudboringsfabrik paa Silkeborgvej totalt ødelagt. Arbejdet fra denne Fabrik skulde nu placeres hos Nielsen Laursen Brøndt, Mindebrogade, men dette blev forhindret af Frihedskæmperne, der Onsdag Eftermiddag sprængte denne Virksomhed. Der er nu ikke mange Fabrikker tilbage, som kan bore de tyske Cylindre ud.

Raske CB'er.

Under Tyskernes Irdgreb mod det danske Polit og CB Tjenesten ødelagde et Par raske CB'er alle CB Tjenestens Biler for at undgaa, at disse skulde falde i Tyskernes Hænder.

Sabotage i Aalborg.

Natten mellem den 16 og 17 September, har danske Frihedskæmpere i Aalborg sprængt en Støjsender og en Kraftstation. Begge Dele var stærkt bevogtet af tyske Soldater.

Tyskerne gør kler

Paa Flyvepladsen ved Karup, har Tyskerne stationeret hundrede Bombefly og hundrede Jagere.

Vi advarer imod.

Frk. M. Nielsen, Tordenskjoldsgade 97, 2. som har lejet Værelser til Medlemmer af den tyske Væremagt og desuden truer Danskerne med at melde dem til Væremagten.

Overbetjent Ejlertsen samt Politibetjent Willads Jensen, som begge efter Deporterlingen af det danske Polit, er gaaet i Tyskernes Løid.

Knud Vodrup er 21 Aar, Kører rundt med Gestapø, taler for meget med Folk.

Det er en teologisk Student Hugo Olsen, Færøgade 5. der køber sig fri fra SS Tjenesten ved at samle oplysninger om Kommuniste. Disse oplysninger sender han videre til følgende Adr: Direktør Kesselmair, Falken Verlag, Ratzeburg, Tyskland. Denne Historie gaar han og fortæller til alle, som gider høre paa den. Han maa være en overordentlig tabbelig ung Mand hvis han tror, at han har reddet sit Skind paa denne Maade.

Valget i Sverige.

Valget i Sverige var jo en strålende Sejr for vort Broderparti, som forhøjede sit Stemmental fra 101,000 til 313,353 Stemmer og hvis Mandater i Andet kammer blev forhøjet fra 5 til 15. Det er et Eksempel som vi vil følge, naar Danmark statter bliver frit, og vi kan stemme paa Folkets Repræsentanter.

Men for vi kommer paa de forskellige Partiers Mandatfordeling til dette Andetkammervalg, kan man se, at den svenske Valgordning mangler endnu en Del i at være virkelig demokratisk. Socialdemokraterne har paa alt ca. 120.000 Stemmer for hv. af deres Mandater, mens Kommunisterne har givet godt 2.000. Soufrent Kommunisterne skulde have faaet deres Mandater til samme "Tals" som Socialdemokraterne, skulde de have haft 26 Mandater i Stedet for 11. Saa Socialdemokraterne er i alt Fald ikke blevet snydt ved Mandatfordelingen.

Aktiv Indsats.

Vi minder vore Lesere om, at der skal bruges meget store Kræfter i Frihedskampen. Og du kan give en Indsats i Befrielseskampen ved at støtte Frihedsbevægelsen økonomisk.

Tranbjerg.

Indehaveren af Tranbjerg Kuffertfabrik Holger Hansen, er sammen med sin søn ivrig Naziist, (Sønnen har kæmpet i Waffen S.S. At de er et Par søde Planter fremgaar af følgende. Under den sidste Proteststrejke i Aarhus, vilde hans Arbejdere ogsaa gaa i Strejke, som alle andre Danske, men blev af Hansen truet med Værnetagten, det hjalp dog ikke, Arbejderne gik alligevel, men blev ved deres Tilbagekomst fyrret uden Arbejdskort og uden Udbetaling af deres Tilgodehavende, og ikke nok med det, Nazi-fabrikanten brugte ogsaa Vold mod en af Arbejderne, dette og Sønnens Udtalelse om, at nu var det dem der havde Magten, viser hvad det er for et Par Fyre.

Maa vi lige sige at fordi man bor paa Landet, skal man ikke tro, man er dækket og i Sikkerhed, den Dag er ikke fjern da der vil blive gjort op med Folk af den Kaliber. Samtidig henleder vi opmærksomheden paa, at Hansen udelukkende beskæftiger uorganiseret Arbejdskraft.

American Auto Service.

Sørensens Mekanikerværksted i Eckerbergsgade blev Onsdag den 27 September stormet af Gestapo, der tog 18 Mand og en Lærling med, Aarsagen skal være, at Arbejderne fejrede Kongens Fødselsdag ved at holde en halv Dag fri.

Ran og Sort børs.

Det er harmeligt at se, hvorledes visse lysky Individuer, straks søger at udnytte den Retsløshed, som Tyskerne har skabt i vort Land, ved Arrestationen og Deportationen af det danske Polit.

Tyvekægte, Sortbørshajer og Krisjobbere, har øjeblikkeligt set deres Chance, til at rane til sig, paa den brede Befolknings Bekostning.

Det danske Folk har nok at gøre, med at værne sig mod Gestapo, Schalburgfolk og andre nazistiske Haandlangere, der nu skyder og arresterer Folk for et godt ord. Vi vil ikke finde os i, at blive faldet i Ryggen af dem, ganske vist lille, men ikke desto mindre ondartede Flok Ransfolk, der berøver os vore personlige Ejendele og vore knappe Varebeholdninger.

Vi ved, at Hovedparten af de Fødemidler og Bekladningsgenstande, hvad enten de nu er direkte stjaalede, eller solgt til overpris til den sorte Børs, gaar til Tyskerne og de derfor, er interesserede i at opretholde saadanne Tilstande.

De Folk der driver en saadan Haandtering, gør sig skyldig i en kændig Handling og skal nok blive draget til Ansvar før eller senere. De falder nemlig Folket i Ryggen, i en kritisk Situation og hjælper Tyskerne med at plyndre Landet for de Livsforædigheder som vi selv har saa haardt Brug for.

Vi ser derfor med Glæde paa, den Resoluthed, hvormed Befolkningen selv er gaaet i Gang med at bekæmpe Ondet. Vi ved, belært med tilstrækkeligt mange Erfaringer i denne Krig, at naar Folket selv har taget Sagen i deres egne Hænder, vil den ogsaa blive ført paa effektiv Maade.

(fortsat fra Side 1)

Hvis det har haft det, saa er det i alt Fald det modsatte af den Nazi-sterne tilsigtede, Kampen er nemlig blevet mere forbitret og Hadet til Undertrykkerne er blevet større, men det lærer de dumme Nazister aldrig.

Ogsaa i Fremtiden vil Kampen blive ført under Frihedsrædets Ledelse, under de Former og paa de Tidspunkter, som bliver besluttet derfra, uanset Trusler og Provokationer fra anden Side.

20-10-44. Udgivet af Danmarks kommunistiske Parti, Aarhus. 20-10-44.

JERNRINGEN OM TYSKLAND SLUTTET.

Kampen om "Festningen Tyskland" begynder.

Selv om de sidste 3 Uger ikke har bragt de store Begivenheder paa Vestfronten, som de fleste vel nok havde ventet - ikke mindst efter de Udtalelser, der faldt i den engelske Radio umiddelbart efter Indledningen af Angrebet paa Holland, saa er der til Gengæld kommet Skred i Begivenhederne i Øst og paa Balkan. Jernringen om det tyske Rige sluttet tættere for hver Dag der gaar. Erobringen af Festningen Europa nærmer sig sin Afslutning. Det næste Stadium i Krigene bliver Kampen om "Festningen Tyskland".

VESTERFRONTEN: I vest samler Hovedinteressen sig om Slaget om Aachen og Schelde Mundingen. Amerikanske Tropper er trængt ind i Aachen og kæmper sig Meter for Meter frem, trods Nazisternes forbitrede Modstand. Hele Byen er nu omringet af de Allierede. Den 7'de ds. meddelte den Allierede Overkommando, at amerikanske Tropper Nord for Aachen var brudt igennem Siegfried Linien paa en Strækning af 10 km. og var rykket 3 km. frem. Det understreges, at der ikke var Tale om en tysk Tilbagetrækning, men om et regulært Sammenbrud. Om dette Gennembrud kæmpes der stadig haardnakket, og Nazisterne sætter ustandselige Modangreb i Gang, for at hindre de Allierede i at strømme ind over Ruhrområdet, men Hitler kan sinke de Allierede Troppers Fremrykning en kort Tid, hindre det kan han ikke. Sideløbende med disse Operationer til Lands, har de Allierede forstærket deres Luftindsats. Lørdag d. 7'de ds. var saaledes 7000 Maskiner i Luften over Tyskland. Den store Sluse i Kems Dæmningen, i Rhinen, blev sprængt, hvilket foranledigede at Rhinens Vandstand sank 2 m. Isvrigt bombarderes Benzin, Tank- og Sprængstoffabrikker og først og fremmest Kommunikationslinier og Depoter bag Siegfriedlinien. I de sidste Dage er Byen Köln blevet angrebet tre Gange med over 2000 Maskiner hver Gang.

ØSTFRONTEN: Oppe i det høje Nord er den røde Hær og de finske Tropper i Færd med at rense Finland for tyske Tropper. Den røde Hær har indtaget Petsamo, og staar nu ved den norske Grænse. En Række finske Byer er blevet befriet, men karakteristisk for Tyskernes Krigsførelse i en tidligere Forbundsfulles Land, er saa godt som alle Byer blevet stukket i Brand for Tyskerne forlod dem. I Letland har den røde Hær taget Riga med Storm og er nu rykket længere mod Syd og Vest til Østpreussen. Den russiske Flaade

Giv AARHUS EKKO videre - Støt FRIHEDSBEVÆGELSEN.
Vær forsigtig.

Side 2.

A A R H U S E K K O

20. Oktober 1944.

opererer i Østersøen, ja selv i danske Farvande for at udelukke Tyskernes Forbindelseslinier. Den Røde Hærs største Fremgang i de sidste Uger er foretaget i Ungarn, i Jugoslavien og Tjecoslovakiet. I Ungarn er den Røde Hær rykket igennem hele Transsylvanien og kæmper nu sammen med rumænske Tropper paa Puszta'en, den ungarske Slette foran Budapest. Den hurtige Fremrykning gennem Ungarn har akabt stor Forvirring. Horthy har efter at der i lang Tid har været store Fredsdemonstrationer i Budapest givet efter og annodet Sovjetunionen om Vaabenstilstand. Tyskerne har derpaa indsat en ungarsk Forræderregering, med Pilekors-Føreren Szalasi som Ministerpræsident. Denne Regerings første Handling var at udstede Proklamation om Dødsstraf for alle Soldater, der ikke melte sig, og alle Arbejdere som ikke mødte paa deres Arbejde. Men den ungarske Hær vil ikke kæmpe mere. Generaloberst Miklos og Generalstabschef Ker er gaaet over til den Røde Hær. I Jugoslavien kæmper den Røde Hær sammen med Titos Styrker og de er nu rykket ind i Belgrad, de har allerede besat Størstedelen af Staten. Den Røde Hærs hurtige Fremrykning i Jugoslavien og Ungarn har tvunget Hitler til at trække sine Tropper ud af Grækenland, men hjem til Riget kan de ikke komme, det har den Røde Hær og Marskal Titos Styrker sat Bom for, der er kun Fangenskab eller Døden tilbage for de tyske Grækenlandstropper. Den Røde Hær er Onsdag den 18. ds gaaet over den tjekiske Grænse paa en meget bred Front og indtil 20. Kilometer Dybde, og rykker nu frem gennem Karpaterne sammen med tjekkiske Hærstyrker.

Det ser altsaa sort ud for - Udenværkerne - til den - tyske Fæstning - . Moskva Radio meddelte Onsdag den 18. ds - at snart vil Kampene foregaa i Centrum af det tyske Rige - . Hitlers Svar er at lade Himler udstede en Forordning om Indførelse af en "Folkestorm", hvor alle Mænd mellem 16 og 60 Aar skal uddannes i Vaabenbrug og kæmpe til sidste Mand. Nazilederne ønsker altsaa at det tyske Folk skal begaa nationalt Selvmord, det bliver Resultatet hvis det lykkes dem at hetze Folket op til at gøre Modstand mod Pansertropper, og Bombeflyvere med Karabiner og Pistoler.

A D V A R S E L ! Der er Grund til atter at indskarpe den størst mulige Forsigtighed overfor enhver Henvendelse, der foregiver at komme fra illegale Kredse. Der er til Stadsighed Stikkere, Plattenslagere og Folk, som vil gøre sig interessante, der udgiver sig for at være Repræsentanter for Frihedsbevægelsen. I Særdeleshed skal vi efter Opfordring fra Danmarks Frihedsraads lokal Komite for Aarhus advare mod Misbrug af Frihedsraadets Navn.

E T "I L L E G A L T" B L A D . Der uddes i Aarhus et saakaldt "illegalt" Blad, Observerer kalder det sig, som foregiver at være udgivet af Observers Aarhusgruppe. Men Bladet er som snydt ud af Næsen paa Subjektet Aksel Hojer, der er overhovedet ingen Grund til at udgive dette Blad illegalt. Der staar overhovedet ikke andet i det, end hvad Dr. Best og Pancke til 100% kan gaa ind for. Vi giver nogle Eks. "Sovjet faldt Polen i Ryggen i 1939. Sovjet overfaldt Estland, Letland og Litauen. Warszawas Skibne er en Krigsforbrydelse i værste Klasse, en kvart Million Polakkers Blod raaer til Himlen om Sovjetruslands Skyld. Finland har trofast tjent Nordens Sag, Finland er den vesterlandske Kulturs Forpost mod Øst. Vi kan ikke lade være med at misunde Landet, at det ejer en Statsmand og Feltherre af et saadant Format, Carl Gustav Mannerheim, Landets Befrier fra Frihedskrigens Dage". Og saa slutter Finlandsartiklen med Opfordring til Revance overfor Sovjetunionen. "En saadan Grænse kan ikke være Historiens sidste mellem Finland og Rusland, mellem Vesten og Østen! En kommer dog, än är ej allt förbi." Det er vist tilstrækkeligt til at enhver kan se at Stoffet er hentet fra Goebbels Løgncentral saa vi forstaar Opfordringen til at støtte Foretagendet økonomisk, som et Forsøg paa at faa upaapasselige Mennesker til at støtte "Det tredje Rigets" Kulturforested i Danmark. Men hvorfor nu gaa denne Omvej, hidtil har man da altid kunnet skaffe sine Haandlangere Penge direkte fra Nationalbankens Konto "Diverse Debitorer". Men andre hæderlige Mennesker er hermed advaret.

20. Oktob. 1944 A A R H U S E K K O

Side 3.

Vi bringer en Særmelding: "Hilsen fra Rødearbejderne"

STØTTEFONDEN: "De danske Mand: 31,50 + 26,00. Ch. 25,00 Fru S. 10 V. 100,- + 100,-. Vi gør opmærksom paa at kun bidrag, som man ønsker offentliggjort paa denne Maade er medtaget her. Vi takker for disse og for alle de mange Bidrag, som fast og regelmæssigt strømmer ind til os.

"SVIN OG "SVIN" ER TO TING. At danske Arbejdere, for overhovedet at eksistere, og holde Hjemmet oppe, maa tage Arbejde paa Flyvepladser og Befæstningsanlæg, er i og for sig selv meget beklægteligt, men man kan til Nød forstaa dette, naar man vel at mærke, følger den Regel, at al Arbejde for Tyskerne, foregaa i saa langsomt et Tempo som muligt, men at "danske" Arbejdere ligefrem opretter "Svinofabrikker" i deres Villa, er at lefle for vore Undertrykkere, og at placere sig selv i Varnemagernes Rækker, følgende 2 Eksemplær taler deres tydelige Sprog, om Pengebejær og unational Holding:

S. Kristensen, boende H. P. Jensensvej No. 9 i Villa "Britta" (Højbjerg) tidligere Arbejder ved Aarhus Oliefabrik i Søndhavnen, gaar under Navnet "Skomageren", modtager al Affald fra de tyske Kantine i Marselisborg Skov, dette bruger han til at opføre Svin med til den tyske Marine. Der har været 4 Svin, men en Dag i Ugen mellem den 18' de Sept. og 23 Sep. kom 3 tyske Marinere, og en Gefreiter samt en Infanteriafficer i en stor W M Vogn, og fik et stort Svin lasset paa Vognen. Det maa bemærkes, at Kristensens Kone arbejder i den tyske Kantine i Marselisborg Skov. Vi vil her benytte Lejligheden til at advare imod, at saa mange gifte Koner og deres Døtre, er saa forlegne for at arbejde i de tyske "Edehuse".

Murararbejdsmand Alfons Grosser, der bor i et Hus "Egebæk" paa Viby Mark, er meget tyskvenlig, og har i de sidste 2 - 3 Aar opdrættet Svin. Han har eget Røgeri, og sælger til Tyskerne hvor han faar uhørt store Priser. Hos Slagterne opkøber han Fedt for 12 kr. kg. og videregælder det til Tyskerne med stor Avance. Han er altsaa ikke alene Murararbejdsmand men ogsaa Sort Børs Grosserer af den mest utiltalende Slags.

Disse 2 "Svie"opdrættere er noteret op, og vil blive husket den Dag Regnskabet skal læses op.

NYT TYSK GIDSSELSYSTEM: En Bølge af Sabotage mod Kommunikationslinierne er i den sidste Tid gaaet hen over Jylland. Tyske Troppetransporter er blevet afsporet, og Skinnerne er mange Steder blevet sprængt. Det har baade voldt Tyskerne stor materiel Skade og voldt dem store Forsinkelser. Tyskerne truede med at anbringe danske Sabotører i Vognene og har nu gjort Alvor af denne Trusel. Uden at tage Hensyn til om det er Sabotører, tager Tyskerne blot 10 tilfældigt Internerede fra Frøslev Lejren og anbringer disse i den forreste Vogn. Efter sikkert Forlydende er følgende set: Materialforvalter Schædt, Statsingeniør Rambøll, Direktør A. Christensen samt Kolonialbestyrer Strunge.

Man kan forudse en Intensivering af Angrebene paa de tyske Forbindelsesveje fra Norge til Danmark.

Tyskerne kører, og vil i den nærmeste Tid kører endnu flere af de Tropper, der bliver drevet ud af Finland til det tredje Rige. Allerede nu foreligger der Meddelelse om, at Russerne har torpederet 3 tyske Transport Skibe i Farvandet mellem Skagerak og Kattegat. Skibene skulle have losset i Aarhus Havn.

VI ADVARER IMOD: Vi advarere paa ny mod forhenverens "Bokser", Sigurd Myken, han forsøger at pumpe de unge i Riis Skov for Oplysninger. Poul Jensen, boende Strandvej 12 trækker ved enhver Lejlighed sin Revolver, og truer med Gestapo. Tilsidst er der Vangsgaard, Willemoesgade 56, der er Medlem af S. S. og er farlig.

Side 4.

A R H U S E K K O

20 Oktober 1944

Vi tillader os at bringe en Artikel fra "De frie Danske" offentliggjort i Okt. Nummeret, hvor vort Partis fungerende Formand, Folketingsmand Alfred Jensen fra Aarhus skriver om Tiden efter Krigen.

FOLKETS VILJE SKAL VÆRE LANDETS LOV.

Demokratiet maa sikres og grundigt forankres.

Efterkrigstiden stiller vort Land overfor store Opgaver. Krigen og Besættelsen har vist at Landets hidtidige Politik ikke svarede til Folkets Interesser og ønsker, og at folkefjendtlige Kræfter indenfor Administrationen og det offentlige Liv i Nationens mest alvorlige Situation, og for at fremme egne Interesser, begik det rene Landsforræderi. De forløbne Aar har tillige vist, at da det saa aller værst ud, var det Folkets Vilje til national Selv-

hævdelse og Folkets Kampkraft, der paa afgørende Maade sikrede Nationens Renomé og forskaffede os en hæderlig Plads i de frihedselskende Folks Rækker.

Under Hensyn til disse Erfaringer maa der ske en Andring af vor Politik og vore Forhold i det hele taget, saa Folket og Folkets Interesser virkelig bliver afgørende. For dette Formaal gælder det at genrejse Demokratiet, rense ud efter Tyskerne og afregne med Landsforræderne. Kort og godt: Gennemførelse til 100% af DANMARKS s FRIHEDSRAAD's Program, saaledes som det er udformet i "Naar Danmark atter er frit -".

Men dette er ikke tilstrækkeligt. Demokratiet maa sikres og grundigt forankres. Alle Folkefjender og Anti-Demokrater maa ud af Administrationen og offentligt Liv. Vi skal ikke have nogen 5. Kolonne. Forfatningen maa tages op til Revision og ændres. Først og fremmest maa Valgretsalderen sænkes. Vi kan ikke bøde de unge Frihedskæmpere, der har været med til at tilbageerobre Demokratiet og Landets Selvstændighed, politisk Retsløshed, naar vort Land atter er frit. Bestemmelserne om Tab af Valgret som Følge af Arbejdsløshed og Fattigdom maa ogsaa forsvinde.

Endvidere maa Folket sikres økonomisk. Naar der har kunnet skaffes Penge til Produktion for Krigen, maa og skal der ogsaa kunne skaffes Penge til Produktion for fredelige Formaal. Det kan kun ske ved drastiske Indgreb. Samfundet maa have Kontrol med og Herredømme over Produktionslivet. Produktionen maa dirigeres efter Samfundets Interesser, og Priser og Avancer fastsættes herefter. Monopolagtige Virksomheder skal nationaliseres. Som Eksempler kan nævnes: Forsikringsvæsenet, Spritfabrikerne, Sukkerfabrikerne og Bankvæsenet.

Der maa sikres Landbruget taaelilige Prioritets- og Produktionsforhold. Priserne skal ikke fastsættes efter Storbrugets, men efter det arbejdende Landbrugs Interesser. Eventuelt bør der gennemføres en Puljeordning, saa Husmændene faar ekstra Stykpris. Der maa sikres Jord til Husmandsbrug og fornøden Lovhjemmel til Ekspropriation gennemføres.

Udenrigshandelen bør af Hensyn til Helheden foregaa gennem Statscentraler og med Lande, der kan aftage vore Eksportvarer. Blandt Importvarer bør Raastoffer og Halvfabrikata komme i første Række. Hvor Køb af Færdigvarer er nødvendig, maa Folkets Livsfornødenheder foretrækkes for Luksusvarer til Velhaverne.

Beskatningen maa omlægges. De stærkeste Skuldre skal bære de største Byrder. Indirekte Skatter paa elementære Livsfornødenheder maa afskaffes til Fordel for direkte Skat paa Velhavere og indirekte Skat paa Luksusvarer. Konfiskation af Krigsgevinster er som bekendt optaget blandt Frihedsraadets Programpunkter. Rederiernes Gevinster i England og Amerika, der i Dag opgøres til ca. 500 Milioner Kr., hører selvsagt her ind under.

Gennemførelsen af alle disse Foranstaltninger maa ledes af en Udenrigspolitik, der sikrer Folkets politiske og økonomiske Rettigheder mod ydre Fjender og samtidig er med til at opbygge et internationalt Værn mod Fredsforstyrrelser. Landets Repræsentanter maa ikke som forhen henfalde til Passivitet, men skal stedse paa det kraftigste understøtte alle progressive Kræfter. Et nordisk Samarbejde kan kun realiseres, for saa vidt det ikke er vendt imod Sovjetunionen. Begivenhederne for som under Krigen har vist, at

Side 2. A. A. K. H. U. S. E. K. K. O. 20 Okt. 1944

Sovjetunionen ikke har nogen Interesser, der afviger fra de nordiske Folks Interesser. Derfor skal vi have den mest intime Forbindelse og det bedst tænkelige Samarbejde med Sovjetunionen.

Men det er ikke tilstrækkeligt at føre en rigtig Udenrigspolitik. Vort Forsvar maa ogsaa bringes i Orden. Den ny Militarordning maa bygges paa Folkets Deltagelse. Soldaterne maa have demokratiske Rettigheder under Tjenesten. Der maa aabnes Adgang til, at egnede Personer uden Eksamen kan avancere til de højeste Poster indenfor Officerkorpsen. Udrustningen maa moderniseres. Hele Folket maa drages ind i Landets Forsvar.

Dette er i store Træk den Politik, vi Kommuniste gaar ind for. Den indeholder ikke noget principielt nyt. Den svarer til vor Indsats under Krigen og Besættelsen. Den er et Led i hele vor Politik og vi henvender os til alle fremadstræbende Kræfter her i Landet, og maner til Enighed om dette Dagsprogram, thi det er ikke alene Demokratiets, men ogsaa Nationens Rygrad, og Frihedskampen har bekræftet, at Arbejderklassen baade kan samle og føre Folket i Kampen for Fremskridtet.

For os er der ingen Tvivl om, at Folkets afgørende Flertal gaar ind for en saadan Politik. Det har Folkestrejkerne bevist. Derfor maa den kommende Regering ogsaa skabes paa Frihedsbevægelsens politiske Grundlag. Det vil betyde et Ministerium, der aktivt gaar ind for at løse Efterkrigstidens Problemer i Folkets Interesser.

Hvis Mindretallet bajer sig for Flertallet, vil Udviklingen forløbe roligt. Men hverken Trusler eller Vanskeligheder skal afholde os fra at gennemføre den Politik, Flertallet ønsker, og skulde reaktionære og folkefjendtlige Elementer, som ved Nazismen, forsøge med Magt at hindre Folkets Vilje i at blive Landets Lov, da vil de finde Folket rede til Kampen.

"SCHARNHORN"s SKÆBNE. Netop da det tyske Skib "Scharhorn" var færdig-repareret skete Eksplosionen i Aarhus Havn d. 4. Julihvor der udbrød Brand ombord. Styrhuset og Radiorummet blev ødelagt. Det var i Invasionens Dage og Tyskerne var meget nervøse, nærmest hysteriske, indtil det brændte Rat var fornyet. Saa kunde Skibet da flygte, selv om det blev uden Kompas og Radio. Brandaarsagen er uopklaret. Skibet var netop færdig-repareret efter denne Brand, da der den 10. d. Kl. 20,30 paany udbrød Brand 5 Steder ombord. Under Slukningsarbejdet skete der en Eksplosion. Bomben var anbragt midtskibs i Maskinrummet og slog et stort Hul i Skibssiden. Samtidig blev de vandtætte Skot slaaet utætte, saa Skibet i Løbet af et Øjeblik blev fyldt med Vand og sank. Det ligger i Øjeblikket ved K & FK med Dækket i Vandoverfladen. "Schwitzer" arbejder med at hæve Skibet. Efter Eksplosionen drak og turde Besætningen i 3 Dage af Lutter Glæde.

Til bedre Forstaaelse af ovennævnte Brande og Eksplosion tjener, at Besætningen er tvangspaamstret civilt Mandskab fra Tyskland, Frankrig, Belgien og Holland. Kun Betjeningen af Flakskytsset er tyske Soldater i Uniform og de eneste ombord, der er Føreren tro.

I Øjeblikket sidder en Hollænder arresteret sigtet for Sabotagen. Skibet skulde d. 1. Nov. have sejlet Ammunition fra Aalborg til Norge. "Scharnhorn" har tidligere 3 Gange været i Norge, men det er det eneste tyske Skib, der er sluppet fra den Tur 3 Gange. Alle de andre Skibe er forsvundet under Vejs.

FINLANDS POLITISKE FANGER er nu blevet frigivet og Helsingfors Arbejdere har hilst den Velkommen tilbage til Friheden og Arbejdet ved en storstilet Fæst i Folkets Hus.

Send Bladet til Venner og Bekendte paa Landet - Skriv falsk Afsenderadr.

Side 6.

A A R H U S E K K O

20. Oktober 1944.

SABOTAGEN I AARHUS: I den sidste Tid, har Sabotørerne været meget virk -
somme mod de Værksteder og Fabrikker der arbejder for

Tyskerne.

Frich's Fabrikker. Kort Tid efter at den store Drejeskive var blevet øde-
lagt, gik de tyske Lokomotiver der stod færdige til Aflevering samme Vej.
Godsbanegaarden. 10 biler der stod paa Jernbanevogne blev alle ødelagt.

Bomberne var anbragt under Kølerne. Tyskerne turde ikke da det første Brag
havde lydt, undersøge Vognene, selv ikke Gestapo, der ankom under Bombar-
dementet, turde nærme sig, men fortrak at lade alle Vognene blive sprængt.

Schrøder & Rasmussen. Autoreparationsværkstedet paa Vesterbro Torv blev
ødelagt og sat i Brand. Ilden breddte sig til F. D. B.'s Lagerbygning, der
imidlertid kunde have været reddet, hvis den tyske Værnemagt ikke havde
forbudt at slukke der, før Autoværkstedet var reddet. En lille Episode fra
Brandens fortjener at blive kendt, da den kan advare imod at være for nys-
gerrig, naar det er Tyskernes Sager det gaar ud over. Umiddelbart efter at
Ekspllosionen havde lydt, kom der 3 tyske Officerer i Bil og disse tvang
nogle tilfældige nysgerrige til redde de Dæk der var i Fare for at inde-
brænde. Man skal altsaa ikke være for nysgerrig.

Aarhus Maskinfabrik. 4 Mand kom i Frokosttiden ind paa Fabrikken med en
Violinkasse under Armen, de fik Lov til at spille - og Melodien var god!
De anbragte 2 Bomber, den ene under den store Montage Krun og en anden und-
der en stor Gravemaskine, der af Tyskerne var bestilt "Ungarn", begge blev
ødelagt. til

Lystbaadchavnen. Til Trods for Tyskernes, efter deres egen Mening, udmærk-
ede Bevogtning, lykkedes det Sabotørerne at sprænge en af Antiluftsskyt-
set Kanonstillinger.

Grena Havn skal efter Forlydende være Omladningsplads for Tyskernes Ammu-
ition. Maatte Befolkningen nu blot blive skaanet for en "Aarhus Katastrofe"
Kunstforeningens Bygning hvor Tyskerne har Tøjdepot blev ramt af en Eks-
pllosion Mandag d. 5 Oktober. Ødelæggelserne var ikke store.

Derby. D. 9 Okt. gik det ud over "Derb s interimistiske Kontor, der er
indrettet i en Jernbanevogn i Nordhavnen. Ødelæggelsen var total, samme
Aften eksploderede 2 Bomber i "Derby"s Sydhavns Værksted, hvor der ikke
tidligere har været Sabotage. Bomberne ødelagde fuldtændig Værkstedet, bl.
a. gik det ud over Transformatoren.

ROTTERNE FORLADER DEN SYNKENDE SKUDE. Skuespiller og Repræsentant Oder -
wald - Lander og Fru afgik Mandag Aften d. 16 Okt. med Ekspresen syd paa.

GAAET TIL DE KOLDE FØDDERS BRIGADE ! 700 Tdr. Land og 500 Tdr. Skov er
rart at have i Ryggen, det giver en
behagelig Tryghedsfølelse - altsaa rent økonomisk. Efter at have været
Forpagter paa Godset "Stenalt" ved Ørsted i Randers Amt, var Hr. Blach i -
Stand til at blive Godsejer, formedelst 100,000 Kr. - et Beløb der dog ind-
kom tredobbelt, ved Hugst i Skoven. Der er drevet Rovdrift paa det gamle
Gods, og ikke nok med at være haard, kynisk og nederdrægtig mod sine Folk,
maatte disse og hele Omegnens Beboere, under Besættelsen, finde sig i at
"Godsejer" Blach lod indrette en Lejr for Nazister paa Godset. Det stemp-
ler sin Mand, at han har hjulpet disse Landsknægte og "Lystmordere" til
at faa en "Uddannelse", som man i denne Tid ser bragt ud i Livet i Form af
den mest modbydelige Rakkergerning der nogensinde har fundet Sted i Dan-
mark. Det nytter intet at Godsejer Blach i denne Tid højt bedyre, at han
er gaaet over til de konservative, og at han forsyner sig med Jagtgevær
under sin Farden paa Godsets Enemarker og har det staaende ved sin "Him-
melseng" om Natten. - Ingen undgaar Straf for sine landsskadelige Forbry-
delser - Stol paa det Godsejer Blach !

oooOooo

Giv endelig Bladet videre - ved at brænde det støtter De Gestapo. -

20 Okt. 1944.

A R H U S E K K O

Side 7.

ARBEJDSMANDE - KONGRESSEN.

Dansk Arbejdsmandsforbunds 26. Kongres blev en betydningsfuld Begivenhed for Dansk Arbejderbevægelse. Fyldt med sikker Tro og en optimistisk Stemning dokumenterede Kongressens Deltagere, at danske Arbejdere er rede til at gøre op med Krigsaagernes Anslag. En meget lang Række Talere fremførte de Krav, som er fælles for langt den overvejende Del af dansk Arbejderbevægelse. Man kan roligt sige, at de 12 Punkter som Aarhus Arbejdsmand havde indsendt til kongressen dannede Centrum i Debatten, det var Arbejderbevægelsens Efterkrigstidsprogram, der her blev taget Stilling til. Det lønner sig i den kommende Tid at behandle og diskutere de Udtalelser, som Kongressen vedtog. Mød derfor op paa Generalforsamlingerne, og hør Beretningen fra Kongressen og deltag i Debatten.

Det vil føre for vidt at komme ind paa alle Resolutioner, og det vil der blive Anledning til paa anden Maade, dog skal vi nævne at foruden Vedtagelser om Forbedring af den sociale Forsorg, Fremskaffelsen af Beklædning til Arbejderbefolkningen, et alm. Prisfald, Konfiskation af de store Krigsfortjenester, Forbedring af Landarbejdernes Forhold og en bedre Tilidsmandsbeskyttelse, blev der vedtaget følgende betydningsfulde Resolution.

"Vort Forbund skal arbejde for faglig og politisk Samling af alle danske Arbejdere, saaledes at alle hidtidige Modsætnings- og Gnidningsforhold kan udjævnes og Fagforeningernes politiske Indflydelse øges".

Endvidere vedtog man, at der umiddelbart efter Krigen skal afholdes ekstra Kongres.

Vedtagelserne er i Overensstemmelse med Arbejdernes Krav. Nu maa man saa snart det er gørligt finde Veje og Midler til at faa disse Krav ført ud i Livet. Men dertil vil der kræves hele Arbejderklassens samlede Indsats og Kraft. Udtalelserne er kun det første Skridt paa Vejen, at virkeliggøre Kravene vil kræve enhver dansk Arbejders aktive Indsats paa det faglige og politiske Omraade, thi det bliver Alvor i den Tid, der kommer, den danske Arbejderklasse vil ikke mere lade sig nøje med skønne Talemaader. Der kræves Handling.

F R A A R B E J D S P L A D S E R N E. Aarhus Bogtrykkerfor. udsendte efter Strejken en mærkelig Parole: Under ingen Omstændigheder at udbetale Løn for Strejkedagene! (udsendt til Medlemmerne pr. Telegram)

Desværre fulgte Bogtrykkerne denne Parole til Skam og Skandse for dem, da der er faa Fag, som har lukreret paa Dyrtiden som netop Bogtrykkerne, der under hele Krigen har tjent store Penge, da deres Priser paa Bogtryk er steget med 100 %.

I denne Forening er Bogtrykker Børge Busch en Føregangsman, da han gennem Aar har været sig ved at betale sine Arbejdere den gældende Løn og i Øjeblikket beskæftiger flere, som ikke har kunnet opnaa at faa den gældende Løn. Samme Hr. Bogtrykker benytter yderligere den Trafik, naar Folk ikke vil arbejde til den Løn han byder, og ophøre med Arbejdet efter at have forlangt den rimelige Løn forgæves, at beklage sig til Arbejdsanvisningen, saaledes at Understøttelsen fratages Arbejderne. Vi tror Trykkeriets Personale skulde snakke sammen om Forholdene, og blive enige om, at nu gaar den ikke længere, enten en ordentlig Løn eller ogsaa maa man finde Udvej til i Enighed at tvinge sine Krav igennem. Der er en Del halstarrige Bogtrykkerfirmaer i København, som først efter en flere Dages Arbejdsnedlæggelse kom paa bedre Tanker, forhaabentlig er det ikke nødvendigt at gaa saa vidt her, men det afhænger af Bogtrykkeren.

Forretningsfører S. Sørensen, "Demokraten", er ogsaa af den Mening, at hans Stilling bestaar i at spare og knibe paa alle Omraader, selvom det rammer Typograferne. Han mente ogsaa, at der ikke skulde betales for Strejkedagene.

Side 8.

A A R H U S E K K O

Et nyt Eks. paa hans Arbejderfjendtlige Indstilling ser man nu efter Bombeattentatet mod "Demokraten", hvor hans første Tanke var at faa afskediget en Del af Typograferne, i Stedet for at sørge for at faa nogle flere i Arbejde ved Oprydningen, da der er mere end nok at bestille til en Del flere, end der i øjeblikket er beskæftiget. Man undrer sig over at Byens Arbejdere tolererer en saadan Mand paa et Arbejderforetagende.

DEN NYE TYSKE "KULTUR" !!!

Tyskland har før Hitler været betragtet som et højtstaaende Kulturland. En Skare af Digtere, Videnskabsmand og Filosofer har Tyskland fostret, som til evige Tider vil blive staaende i Menneskenes Historie. Det tyske Folk har før Hitler været anset som et ærligt, flittigt, renligt og nøjsomt Folk. Og nu - de endnu levende tyske Videnskabsmand er i Koncentrationslejr eller i Landflygtighed. Digtere findes ikke mere i Tyskland, og store Dele af det tyske Folk er ødelagte af Nazismens Gift, er blevet Bøddelknægte og Mordere over hele Europa.

Man talte engang fra nazistisk Side om, at nu skulde den "nye tyske nationalsocialistiske Kultur" holde sit Indtog i hele Europa, Hitler-Tyskland var Verdens Kultur-Centrum alle andre Folk skulde lære deraf. Nu har Europas Folk faaet Prøver paa den "nye Kultur". Massegravene ved Katyn, Ligfabriken i Lublin, Nedslagnetingerne af Hundretusinder af Jøder, Udslettelsen og Nedbrænding af hele Byer og Slagtingen af alle Beboere heri, Mænd, Kvinder og Børn i Frankrig, i Jugoslavien, i Grækenland, i Tjekoslovakiet, i Polen og i Sovjetunionen. Massebordene paa alle Fanger i Estlands Fangelejre. Det er den nye tyske "Kultur". Det er de tyske Menneskers Værk, dem der følger deres Fører.

Lange har vi her i Danmark troet, at det ikke var saa slemt, det maatte være Krigspropaganda, men efterhaanden har vi jo selv med vore egne Øjne set Prøver paa Nazismens Kulturfremstød. Vi har set tyske Lystmordere i Uniform under Strejkedagene staa roligt og koldblodigt, lægge Geværet til Kinden og skyde Civilpersoner ned bagfra. og har derfor intet til overs mere for den tyske Væbenære. Eller Banditten fra Shell-Huset, som gik fra Celle til Celle og myrdede 11. Danskere, for bagefter at lave en Forevisning af de mishandlede Lig for interesserede danske Nazister. Eller alle de Mord paa danske som Gestapo har foretaget, under alle mulige Paaskud, saasom skudt under Flugten, Modstand ved Arrestation osv. Og for hver Uge der gaar faar de tvivlnede Danske nye Beviser for "Kulturen"s Sejrsang. I Tusindvis af sagesløse Mennesker bliver slagt som Slaver til Tyskland, stuvet sammen som Kvæg i Skibe og Jernbanevogne, for at sættes til haardt Arbejde med daarlig Behandling og elendig Kost, revet væk fra Familie og Hjem. I Hundredevis af Fanger er blevet mishandlet i Gestapos Torturkamre i København, Odense og Aarhus. Spark i Skridtet, Brænden med glødende Cigaretter, brække Fingrene og knuse Negle, hører med til de sadistiske Nazisters daglige Arbejde. I de sidste Uger læser vi dagligt storpralende Proklamationer fra SS-Ober-Banditten-Führer Pancke, at nu har hans Folk sprængt et Hus i Luften i Nyhavn, saa er det en Kro i Vedsted. Saa har man brandt en Villa paa Frederiksberg, og saa i Jagersborg, i det sidste Tilfælde samtidig indebrændt Beboerne, man ser for sig de grinende tyske Banditter omkring Ruinerne og Baalene. (Var der nogen, der sagde Haager-Konventionen?) Saavidt er det kommet at Danmark er priggivet disse Banditters Forgødtbefindende. Og vi har værre Ting i Vente, Over-Banditten har truet med Nedskydning i Hundredevis af Gidsler og Nedbrænding af hele Bykvarterer.

Jo, vi har faaet den nye "Kulturs" Velsignelser. Men der kommer en Dag, hvor hver eneste tysk-Soldat, hver eneste Gestapomand, som har været med til disse Ting skal staa til Regnskab, maaske de saa føler det knapt saa normalt som nu, hvor de svalger i vort Flødeskum og andre Madvarer, mens aandsvage danske Piger byder sig til. Men indtil den store Regnskabs Dag,

maa enhver ordenlig Danske, Kvinde eller Mand, undgaa alt Samkvem med enhver tysk Soldat, enhver Tysker overhovedet, saalænge de er i Hitlers Tjeneste repræsenterer de Skændselens og Massemorðenes Tyskland, og enhver som omgaaes dem solidariserer sig med Morderne - og vil blive behandlet derefter. Modstandsbevægelsens Folk er alle Vegne, de ser alt, de hører alt, og alt er noteret ned, ingen Tysker eller dansk Forbundsfælle vil kunne snakke sig fra sine Handlinger paa Dommens Dag.

"JYLLANDSPOSTEN" PAA SLAP LINE!

Det mest reaktionære danske Blad har "Jyllandsposten" Æren af at være. I dens Spalter er Farverne trukket skarpt op, alle som ikke er ærkereaktionære i deres Syn paa Samfundslivet er "Røde" eller "Socialister". En hvilken som helst moderat, forsigtig og borgelig Socialdemokrat bliver kaldt for "Socialist" i "Jyllandspostens" Spalter, hvis han bare en lille Smule understaar sig i at kritisere det kapitalistiske Systems Fuldkommenhed. Ting, som omtrent alle i dette Land, forresten i mange andre Lande med, er enige om, nemlig at Produktionen maa reguleres og kontrolleres, at privatkapitalistiske Monopolers Magt maa brydes, saaledes at de bliver indordnet Samfundets Behov og ikke udelukkende skal tjene Privatprofittens Interesser, faar Redaktøren af "Jyllandsposten" til at se "rødt".

I en Leder den 12. ds er Redaktøren blevet helt kulret. Han fortæller Læserne, at fhv. Minister Ludvig Christensen paa Arbejdernes Erhvervsraads Møde er blevet saa forsigtig med at udtale sig om, at Staten skal overtage det hele. Det vilde han have gjort, hvis der ikke havde været Valg i Mellemtiden, fortæller Redaktøren os. Og alle andre "Socialister" (han mener Socialdemokrater) gaar nu stille med Dørene, naar der tales om Socialisering. Lad os lige stoppe her et øjeblik, inden vi gaar videre i "Jyllandspostens" Leder.

Det svenske Valgnederlag har virket afsvulende paa Socialiseringstankerne mener "Jyllandsposten". Nu led Højre jo ogsaa et Valgnederlag i Sverige, Herr. Redaktør, Partiet mistede 3 Mandater og 52,000 Stemmer, det maa saa virke afsvulende paa de Konservatives Beskyttelse af Privatkapitalismen, hvis man skal følge "Jyllandspostens" Tankegang. Socialdemokraterne skulde mene, at Tabet af 19 Mandater og 133,000 Stemmer skulde være en Følge af, at de svenske Vælgere i stor Tal vendte sig imod Socialiseringstankerne. Hvad er det for noget Sludder. De svenske Socialdemokrater gik ganske vist 133,000 Stemmer tilbage, men de svenske Kommuniste fik 212,000 Stemmer frem. Tror Redaktøren nu pludselig at Kommunisterne vil mindre Socialisme end Socialdemokraterne? Selvfølgelig ikke, de svenske Vælgere kræver altsaa i højere Grad end tidligere en socialistisk Politik. Og at de danske Socialdemokrater heller ikke tror det, som "Jyllandspostens" Redaktør prøver at bilde os ind, kunde man læse i "Demokraten" et Par Dage efter Valget. Her forklarede man de svenske Socialdemokraters Valgnederlag med, at Vælgernes var misfornøjede med den borgelige Samarbejds politik, som Socialdemokratiet havde ført, og at Arbejderne ønskede en Venstreregjering og stærkere Indgreb imod Kapitalismens Løn- og Prispolitik. Og heri er vi enige med "Demokraten". Altsaa er det rigtigt, naar vi siger "Sludder" til Deres Leder i "Jyllandsposten" ikke sandt Herr. Redaktør?

Men videre siger "Jyllandsposten" i sin Leder, hold dig nu fast, at Alsing Andersen paa Arbejdsmandskongressen udtalte at en Betyggelse af Befolkningens Vilkaar "kun kan naas gennem Socialisering af de vigtigste Samfundsfunktioner", og at Smedenes Formand Hans Rasmussen sagde paa et andet Møde, "Vort Krav er nemlig Produktionsmidlernes Overgang til Samfundsejendom". Nemlig - Herr. Redaktør, det beviser jo ogsaa, at flere Socialdemokrater har forstaaet det svenske Valg rigtigt. "Jyllandsposten" kalder det Balancekunst men vi tror at Læserne synes at Grunden glider væk under Dem, Herr. Redaktør. Vi er villige til at indfømme, at den Virkeligheden først op for Deres Læsere, at de 99% af Danmarks Befolkning har Gavn

Side 10.

A A R H U S E K K O

20 Okt. 1944.

og Fordel af Indførelsen af socialistiske Tilstande, saa det sløjt ud for Deres Avis, hvis fornemste Opgave er at gaa imod enhver Indskrænkning af Kapitalismens Rovdrift og profitjageri. Tank engang hvis De skulde udtrykke dette Program klart og tydeligt i Deres Ledere, hvor mange Læsere tror De saa, De havde tilbage? Vi forstaar udmærket godt Deres Balancekunster, men Deres Skriverier bliver efterhaanden uden Hoved og Hale, skulde De ikke snart stikke Fingeren i Jorden og lugte, hvor De er?!

SCHALBURGTAGERNE: Fra Dagspressen og fra Selvsyn, kender Aarhusianerne den sidste Tids bestialske Schalburgtageer her i Byen. Uden noget fornuftigt Formaal, blot for at hævne sig paa den danske Befolkning, sprænger disse Banditter den ene Bygning efter den anden i Luften. Uden Hensyn til Mennekkeliv eller Værdier, hvis det saa var til Gavn for den tyske Krigsfrelse. Men kan man sige, at Ødelæggelsen af Aarhushallen eller "Demokraten's Trykkeri, eller de utallige Butikkers Ødelæggelse har noget som helst at gøre med Krigen? Hvis man vil skræmme eller straffe den danske Modstandsbevægelse paa denne Maade, da er man ogsaa meget forkert afmarcheret, tværtimod, bliver Harmen mod Nazisternes og Sammenholdet mellem Danskerne større, for hver nazistisk Skandalsdaad. Og en Dag ser vi ogsaa op, med disse Mordbrandere, ikke af Hævnfølelse, men for at Retfærdigheden sker Fylest.

oo000

Paris takker Sovjetunionen. Paris Befrielseskomité har sendt et Budskab til det russiske Folk, hvori det hedder: "Frankrig vil aldrig glemme den straalende Indsats, Sovjetunionen har ydet til Frankrigs Befrielse. I tre Aar holdt Sovjetunionen Stånd mod de tyske Armeers Angreb og tilføjede dem de første Nederlag, hvorved det gav de Allierede Mulighed for at forberede deres Angreb. Frankrig er fast besluttet paa at forblive i Stormagternes Kreds. Frankrig ved, at Samarbejde med Sovjetunionen er nødvendigt af Hensyn til os to Landes Sikkerhed og af Hensyn til Verdensfreden."

Paul Langevin bliver Kommunist. Den berømte franske Videnskabsmand, Paul Langevin, som er kendt for sit værdifulde Arbejde med Relativitetsteorien, har tilsluttet sig Frankrigs kommunistiske Parti, for at fylde Pladsen ud efter sin Svigersøn, Professor Solomon, som henrettedes af Tyskerne.

Paris Modstandsgrupper, som satte Nazisterne paa Porten, stod under Kommando af en kommunistisk Metalarbejder ved Navn Roi Tahguy.

Folkfest i Sofia. Da den Røde Hær naaede Bulgariens Hovedstad, blev den hilset velkommen med Tusinder af røde Vimpler og et Utal af bulgarske og Sovjetflag. Side om Side, i alle Gader. Paa valdige Massemøder hilstes den Røde Hær med Taler af bl. a. flere Ministre i den nye Regering.

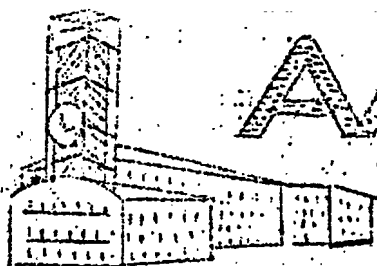
Den polske nationale Befrielseskomité i Dublin har rettet en skarp Kritik mod, at den polske Londnregering har udnævnt General Bor til Forsvarsminister, idet den beskylder General Bor for at have organiseret den for tidlige Opstand i Warszawa, og at hvis han faldt i deres Hænder, vilde blive arresteret som Krigsförörnyder og stillet for en Domstol. Komiteen forlanger General Rola udnævnt i Stedet for, og den reaktionære Forfatning af 1935 erklæret ugyldig.

De svenske Valg. Ved Eftertællingen af Stemmerne til det svenske Andetkammer valg fornyedes det kommunistiske Partis Stemmatal fra 313, 00 til 318, 461 Stemmer, uden at Antallet af Mandater dog forøgedes. De mange nye Stemmer skyldes indkøbte, som har stemt pr. Brev.

Advarselen i London Radio's danske Udsendelse forleden Dag, om at holde inde med den utidige Nysgerrighed og Snakkesalighed om illegale Personer eller illegalt Arbejde, gælder i allerhøjeste Grad ogsaa Aarhusianerne. baade Folk uden for og i Organisationerne maa holde deres Mund, ellers vil der i Lighed med andre Steder blive statueret et afskrækkende Eksempel.

GIV PLADSET VIDERE- NAAR DU HAR LÆST DET - SEND DET EVT. UD PAA LANDET.
MEN VÆR FORSIGTIG, SIG ALDRIG HVOR DU HAR PAAET DET.

Redaktionen sluttet d 20/10.

AARHUS

EKKO

mi:28

7. November 1944.

Udgivet af DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI i Aarhus.

7. November 1944.

SOVJETUNIONENS AARSDAG

7. NOVEMBER

Den 7. November er det 27 Aar siden at den socialistiske Revolution udbrod i Rusland. For første Gang i Verdenshistorien overtog det arbejdende Folk selv den hele politiske og økonomiske Magt i et Land. Det var det russiske Socialdemokratis Flertal (Bolsjevikerne) med Lenin i Spidsen, som organiserede og forberedte Magtovertagelsen. Efter mange Aars Tsar-Herredømme med grufuld Undertrykkelse af Arbejderne og Bønderne, hvor det arbejdende Folk blev udbyttaget og undertrykt som ingen andre Steder både økonomisk, politisk og aandeligt. Folket havde ingen Rettigheder, kun Retten til at lade sig udplyndre, medens en lille Klikke Godsøgere, Hofsnoge og korrupte Embedsmænd pinte og plagede Folket, og selv levede i Sus og Dus af deres Rov. Dertil kom den første Verdenskrig, hvor det russiske Folk skulde ofre Liv og Lømmen for at holde Tsarismen i Live. Da blev Bøgeret for fuldt. Øjnene var blevet åbnet af Bolsjevikerne paa store Dele af Arbejderne og Bønderne og den 7. November (gl. Tidsregning 25. Oktober) 1917 sprængte Folket sine Lænker og overtog Magten; satte Snylterne paa Porten, skaffede Landet Fred og lod Samfundet overtage Ejendomsretten til Fabrikker, Maskiner, Skibe og Jord. Derved var Udbytningen, hvorved det ene Menneske kan leve af andres Arbejde, afskaffet.

Vel var det en haard og vanskelig Tid at komme igennem, den socialistiske Revolution blev ikke befestet paa en Dag. Der skulde gaa flere Aars Vanskeligheder og Kampe mod Folkets Fjender indenlands og Interventionstropperne udefra, inden man med fuld Styrke kunde tage fat paa den socialistiske Obygning. Men Folket var aldrig i Tvivl om, hvad de kæmpede, led og arbejdede for, nemlig deres egen Frihed og Lykke. Nu var det ikke mere i en lille Overklasses Interesse, nu var det Folket selv, der ejede Jorden og Produktionsmidlerne, det var for sit eget man kæmpede og arbejdede.

Gennem mange Aar, mens Sovjetunionens Folk maaltbevidt opbyggede en mægtig Industri, byggede Kanaler og Havne, oprettede store Kollektiv-Landbrug, byggedes Skoler og Universiteter, lærte og arbejdede med en Livsglæde og Begjæstring som var uden Sidestykke i noget Land, saaledes at Sovjetunionen blev et rigt Land og et lykkeligt Land, som det udtrykkes saa smukt i Fædrelandssangens sidste Strofer:

"..... Mark og Skov og alt er mit,
ikke noget andet Land jeg kender,
hvor et Menneske vander mere frit."

Gennem alle disse Aar forsøgte de ledende Kredse i alle Lande at bagtale og belyve Sovjetunionen. En Nedrakningskampagne saa gemen og aldrig gik for fuld Kraft i alle Landes borgelige og socialdemokratiske Presse. Og det var Dag ud og Dag ind, gennem flere Aar. Men trods dette blev Sovjetunionens Venner i alle Lande flere og flere. For i man trods Løgn og Hets saa at derovre foregik der noget som ingen af de andre Lande kunde vise Mage til. Ingen Arbejdsløshed, ingen Udbytning. Frihed for det arbejdende Folk. Ret til Uddannelse for alle, og sikret Tilværelse for alle. Der var mange der paa Trods af "den offentlige Mening" forstod at Systemet i Sovjetunionen var Fremtiden, var Eksemplet for alle andre.

Saa kom den anden Verdenskrig. Hitlers Horder tromlede det ene Land ned efter det andet. Intet kunde standse den vilde nazistiske Krigsmaskine. - Jo, nu skete det, da Hitler overfaldt Sovjetunionen var hans Sejrstog til Ende. Hitlers Hære fik paa Grund af Overraskelsesmomentet Lejlighed til at trænge dybt ind paa Sovjetunionens Jord, fik ødelagt mange af Landets skønne Byer, fik myrdet mange Mennesker, men saa faldt Hammeren, først ved Moskva og siden ved Stalingrad. Den Røde Hær satte Stop for Hitlers Sejr, og har siden uophørligt ledet Slagene regne ned over Hitlers Røverhær. Den Røde Hær gjorde Begyndelsen til Hitler og Nazismens Nederlag, og dermed ogsaa til alle undertrykte Landes Befrielse, ja hele Verdens Befrielse for det mest barbariske og folkefjendtlige System, som endnu har eksisteret. Og nu er vi naaet til Slutfasen i Krigen, den Tid Hærner sig hurtig, hvor de Allierede og den Røde Hær fra alle Sider trænger igennem Tyskland og mødes i Berlin og gør en Ende paa Nazi-Tyranniet. I Dag anerkender alle demokratiske Folk Sovjetunionens store Indsats, Sympatien og For-

Side 2

A R H U S E K K O

7. November 1944.

staaelsen for Sovjetunionen har aldrig været større, og Krigen mod Hitler føres med største Enighed og Beslutsomhed under de tre Stormagters Førerskab. Ogsaa vi Danske har nu forstaaet at vi for en stor Del kan takke Sovjetunionens tapre og dygtige Folk med den geniale Leder Stalin i Spidsen, for at Landet bliver frit igen, hvis Hitler ikke var blevet stoppet af den Røde Hær, hvad var der saa bleven af Danmark; intet andet end en undertrykt tysk Koloni, vi tør slet ikke tænke Tanken til Ende. Vi banytter derfor Lejligheden paa Sovjetunionens store nationale Føsttag den 7. November at lykønske Sovjetunionens Folk og udtrykke vor dybeste Beundring og Taknemlighed for den Kamp den Røde Hær fører, og vi kan i Dag gøre det i Overensstemmelse med den altovvejende Del af det danske Folk. Vi ved at der til denne Dag vil strømme i Tusindvis af officielle Hyldesttelegrammer fra alle Lande udenfor Hitler-Tyskland, baade Regeringer og ledende Statsmand vil nu være med i denne Hyldest, den Tid er forbi, hvor man forsøgte at isolere Sovjetunionen. Ogsaa i Tiden efter Krigen vil Sovjetunionens Betydning blive stor, naar Freden skal organiseres og bevares, og det venskabelige Samarbejde mellem Folkene skal etableres. Tiden er snart inde, hvor ogsaa Danmark og Sovjetunionen kan knytte talrige venskabelige Forbindelser i et frit Europa, og det danske Folk kan lære Sovjetunionen og det store russiske Folk nærmere at kende.

TYSKLANDS ENDELIGE NEDERLAG ER NÆR

Slagene fra Øst, Vest og Syd tiltager i Styrke.

De sidste 14. Dage har der atter udspillet sig store Begivenheder paa Krigsfronterne. Der er opnaaet Resultater som beviser, at det tyske Forsvar er ved at bryde sammen i alle Verdenshjørner.

VESTFRONTEN: Kampen om Aachen blev afsluttet den 21/10 da Resten af den tyske Besætning 1500 Mand og Kommandanten overgav sig eksisterende Byen faktisk ikke mere, 85% af Husene er senderskudte. Nu kommer Hitlers totale Krig hjem til Tyskland selv. Scheldemundingen, Indsejlingen til Antwerpen er ogsaa praktisk talt rensat for Tyskerne, der er ganske faa og smaa tyske Støttepunkter tilbage paa Øen Walcheren. Det betyder at de Allierede har en meget stor ubeskadiget Havn til Raadighed for Tilførsler af Materiel og Tropper. Tyskerne har nemlig ikke kunnet naa at ødelægge Havnen inden de blev fordrevet fra Antwerpen. Det vil lette Krigsførelsen paa Vestfronten betydeligt, da de Allierede hidtil har været henvist til Frankrigs ødelagte Jernbaneanet.

Ellers er Kampene i Vest præget af de voldsomme Luftbombardementer paa de ruhrske Industribyer. Byer som Duisburg, Essen, Wuppertal og Köln er faktisk udslættede. Ogsaa Düsseldorf og Solingen er meget medtagne. Luft har de Allierede kastet 100 000 Tons Bomber over Tyskland i Oktober Maaned, og det bliver værre i November. Hele Ruhr-Distriktets vældige Industriomraade sættes faktisk ud af Spillet i disse Dage. Men Hitler vil jo først slutte Krigen et Kvarter over tolv.

ØSTFRONTEN: Den Røde Hær har store Sejre at notere de sidste Dage. I det høje Nord, rykkede Sovjettropperne ind over den norske Grænse og befriede Byen Kirkenass den 25. Oktober, og de er siden rykket frem længere mod Syd, saaledes at Tyskerne i Dag officielt taler om at rømme hele Nord-Norge.

Paa den midterste Del af Østfronten er den Røde Hær rykket ind over Østpreusens Grænse paa en Bredde af 140 km og indtil 30 kms Dybde, dette blev meddelt den 23. Oktober i en Dagsbefaling af Marskal Stalin. Tyskerne raader i Østpreussen over et uhyre stærkt Forsvarsbælte, vel nok det stærkeste, nogen Hær har staaet overfor. Det menes at være mere end 100 km dybt, spækket med Miner, Pansergrave, Bunkers og andre Forsvarsmidler. Først naar Sovjettropperne nærmer sig Königsberg menes de at være naaet ud paa forbart Terrain.

"Pravda" skrev i sin Leder om Offensiven mod Østpreussen bl.a. følgende: Den Røde Hærs Invasion i Tyskland indleder en ny Fase i Krigen. Besjælet af hellig Vrede rykker den Røde Hærs Soldater ind paa Fjendens Territorium - de husker de tysk-fascistiske Grusomheder, de husker Fædrelandets Vilje til at tage Havn over Hitler-Udyrene og gøre det af med det saarede tyske Rovdyr i dets Hus. Tyskland har tabt sin Røverkrig, men endnu er Krigen ikke afsluttet. Hitlerismen skal tilintetgøres fuldstændigt. Øjeblikket for den endelige og fuldstændige Gengældelse nærmer sig. Invasionen i Østpreussen er forberedt gennem alle de forudgaaende gløvede Sejre for Sovjetvaabnet. Forgeves søgte Hitleristerne at bedrage sig selv med Haabet om, at den Røde Hærs Offensiv vilde standse ved Sovjetunionens Vestgrænse. Mens de skjulte deres Frygt forsikrede Hitlerskrydterne deres Folk om at bag Grænsen stod "den tyske Fæstnings uindtagelige Mure". Hele Verden ser nu den gabende Broche, som den Røde Hær har slaaet i disse Mure. Tyskerne flygter nu paa deres egen Jord, som de tidligere flygtede paa andres. Hverken Befæstningsanlæg eller desperat Modstand kunde modstaa den Røde Hærs mægtige Angreb. Sovjettropperne bringer al den Erfaring og al den Dygtighed, som de har vundet i Kamp, med sig til Tyskland.

G I V B L A D E T V I D E R E - M E N V Æ R F O R S I G T I G - - - - -

7. November 1944.

A R H U S E K K O

Side 3.

Den sydlige Del af Østfronten er ogsaa i stærk Bevægelse. Hele Transylvanien er nu befriet (det Landomraade som Ungarn stjal fra Rumænien og som ved Vaabenstilstanden er garanteret tilbagegivet til Rumænien) Desuden har den Røde Hær erobret Halvdelen af selve Ungarn bl.a. de store Byer Debreczen og Kocskebet og staa i Dag i Budapest's Forstæder. Naar disse Linier læses er Ungarns Hovedstad maaske erobret. Det er et alvorligt Sammenbrud af den sydlige Indfaldsport til Tyskland. Fra Budapest til Wien gaar der en bred Betonvej paa ca. 250 km, samt en udmærket Jernbanelinie. Inden lnge vil vi derfor faa at høre, at den tyske Sydgrænse bliver overskredet.

I Tjekoslovakiet er det meste af Karpato-Ukraine befriet, og en tjekoslovakisk Regeringsdelegation er afrejst fra Moskva til de befriede Omraader for at overtage den civile Forvaltning. I Jugoslavien har den Røde Hær befriet Belgrad og en lang Række Byer langs Donau Nord for Belgrad. Ved den dalmatiske Kyst har Titos Hær befriet Havnebyerne Dubrovnik og Split.

Slaget fra Øst, Vest og Syd tiltager i Styrke. Fronterne, som betyder Døden for Hitleristerne nærmer sig mere og mere hinanden. De tyske Hære males mellem gigantiske Møllestone.

GESTAPOS HOVEDKVARTER BOMBET

Tirsdag den 31. Oktober lige før Middag udsatte engelske lette Bombemaskiner Gestapos Hovedkvarter i Aarhus for et kraftigt Bombardement. Maskinerne kom helt overraskende, de strøg lavt hen over Tagene i fire Bølger, og der blev ikke givet Luftalarm før de første Bomber var faldet.

Bombardementet var yderst vellykket, idet Kollegierne 4. og 5. blev totalt ødelagte, der staa kun Murrester tilbage. Det var her Kontorerne med Kartotheket over Tusinder af Mennesker fandtes, Folk, der skulde arresteres før eller senere, eller som skulde henrettes som Gidsler i givne Tilfælde. Desuden var der Boliger for Gestapomændene i Bygningerne. Kartothekerne er fuldstændig ødelagte, over Hundrede Gestapomænd og danske Medhjælpere er dræbt. Blandt de dræbte er selve Gestapochefen for Jylland, Schwitzgebel. Han har et stort Synderegister. Han var bl.a. med ved Aktionen mod Hvidsten Kro, hvor hele Familien bagefter blev henrettet, det var ogsaa ham der myrdede Fru Karas. Hans nærmeste Medarbejdere Rothenberg og Werner er ogsaa dræbte. Det var sadistiske Bødler alle tre: Desuden var der lige ko met en Gestapoleder, som var blevet arbejdsløs i Frankrig, han skulde fortsætte sin Rakkergerning her, men det er han nu forhindret i. En Del danske Stikkere, som opholdt sig i Bygningerne, er heldigvis ogsaa udryddede.

Da vi sidste Gang omtalte Gestapos bestialske Forbrydelser og lovede de Skyldige en retfærdig Straf, kunde vi ikke tænke os, at det vilde gaa saa hurtigt i Opfyldelse, men vi takker R.A.F. for deres gode Hjælp til den danske Frihedsbevægelse.

Langelandsgades Kaserne fik ogsaa et Par Fuldræffere ved samme Lejlighed. Vagtbygningen og Officersboligen blev knust, og Hovedbygningen ud mod Langelandsgade fik en Fuldræffer, saa kun Facademuren staaer hel. Her blev ogsaa mange Tyskere dræbt. Man regner med at over 200 Gestapomænd og tyske Soldater er dræbt ved denne Aktion.

Desværre faldt der 5. Bomber udenfor Tyskernes Omraade, hvorved en Snees Danske blev dræbt, ogsaa i Kollebybygningerne sad der nogle Danske i Kælderen som Fanger, der maaske regnes med, at de fleste er omkommet.

Ver Glæde over at en Del af de nazistiske Bødler er udryddede blander sig med Sorg og Medfølelse med de danske Ofres Efterladte.

DANSEN OM GULDKALVEN

Om Morgenen og Aftenen er Landevejene fra Aarhus, Randers og hele Djursland farlige at passere for almindelige Trafikanter; thi paa disse Tidspunkter gaar der en Strøm af Lastbiler med Arbejdere til Østjyllands "Klonlyke" Flyvepladsen ved Tirstrup. Arbejderne er paa Bilerne beskyttet af hjemmelavede Kasser, hver forsynet med malede Navne saasom: "Stormy-Weather", "Havfruen", "Guldgraverne", "Fup-Sjakket", o.s.v. Man maaske lade disse Arbejdere, at de er i Besiddelse af en hel Del Galgenhumor. Arbejdet paa selve Lufthavnen gaar paa samme Maade som alle de Steder, hvor Varnemagten er "Arbejdsgivere". Der ydes en mægtig Løn for det mindst mulige Arbejde og hver søger paa sin Maade, at faa saa meget raget til sig som vel muligt. Der er mange Eksempler paa at Folk paa 3-4 Maaneder har tjent 10.000 Kr.

Mange Landsmænd fra Omegnen sender eet eller flere Spand Heste med Vogne til Arbejdet og lader Lanbruget skotte sig som det bedst kan, hvis de ikke bruger det meget benyttede Triks, at lade Vogn og Heste møde første Gang, og saa indskranke sig til at hente deres

- VÆR PÅ VAGT - DER ER STIKKERE ALLE VEGNE -

Side 4.

A A R H U S E K K O

7. November 44.

"surt erhvervede" Honorarer hver Ugedag, det er de saakaldte "Blind-Køretøjer". Dette er kun en af Fiduserne, men der er mange.

Selve Tirstrup minder ikke mere om en dansk Landsby - det er forlangt forbi - nu minder den snarere om en Guldgraverby i Alaska. Den ene hastigt opførte Barak efter den anden, forsynet med prangende Reklameskilté fra Entreprenør-Virksomheder saason, Burmeister & Chr. Oelting. Indenfor hersker der Trævlhed. Småa Kontordamer vimser omkring. Teknikkere og Ingeniører arbejder febrilsk med Tegninger og Beregninger. En særlig Klasse er de saakaldte Lønningsskoldere, hvis Løn andrager ca. 350 Kr. om Ugen, foruden det "løse" der antagelig er paa samme Størrelse. Jo, Jo, der sker noget paa den Egn. Kroen er Tilholdssted for ovennævnte Følkefærd, hvor de drikker Wisky (dansk), som andre drikker Øl, der skal vel ogsaa en hel Del til af dulme deres sorte Samvittighed, hvis de overhovedet har nogen. Der handles meget i Tirstrup og Maksimalprisordning er et ukendt Begreb - nah en Handel, der ikke er præget af "Sort Børs" er ingen Handel. I denne Forbindelse skal lige nævnes, at Tyskerne er de største Leverandører af Tobak til "Børsen", man tager det ikke saa nøje at en Pakke nu og da viser sig at være hjemmerullede, hvis Indhold bestaar af dansk Humle, skidt med det, den kostede sgu kun 9. Kr. Der kunde skrives tykke Bøger om Eventyrriget ved Tirstrup, men det faar vente til den Dag Regnskabet skal gøres op. De Herrer, der nu sidder inde paa det afsperrede Omraade, mange af dem med svære Fængselsstraffe, hangende over Hovedet er i Øjeblikket paa "den grønne Gren", fordi Lovens Arm ikke kan række over denne Afspærring, vi undlader ikke at gøre alle der er beskæftiget paa saadanne Pladser opmærksom paa, at den danske Frihedsbevægelse har Folk overalt - og ingen vil undgaa at komme til at aflægge Regnskab for deres Gerninger i Tyskernes Sold - stol paa det.

Til Slut retter vi en Henstilling til Landmand paa Djursland, Mols og Helgenæs. Lad være med at sælge jeres Produkter til Opkøberne for Værnemagten - selv om i faar mere for dem - det er jo ikke tvungende nødvendigt for jer, for at klare Dagen og Vejen. Lad dog Tirstrup-Ebeltoft-Fuglse-og-Sletterhage-Tyskerne passe sig selv - og lad være med at handle med dem, det er en alvorlig Henstilling.

D E H A R I N T E T L E R T

Arbejdsmandskongressen, som vi omtalte sidste Gang, viste en Enighed som ingen Sinde før. Naar man faar Lejlighed til at læse Kongresreferatet igennem, ser man, at kun to Delegerede af dem der havde Ordet, var nogenlunde tilfredse med de Resultater, som Fagbevægelsen havde opnaaet i den forløbne Periode, og den Politik, som Socialdemokratiet havde ført, mens alle andre var stærkt utilfredse med den skæve Udvikling, der havde fundet Sted. Saa meget mere forstemmende virker det saa at læse Aksel Olsens forskellige Indlæg, hvor han paa alle mulige Maader forsvarede den Politik, der er blevet ført. Det er der jo saadan set ikke noget at sige til, Aksel Olsen har aldrig gjort mere for Arbejdsmandene end de selv har tvunget ham til, selv ikke da han førte sin Kampagne mod den sociale Nedsikring, førte han den ikke længere end til Socialdemokratiet sagde, han skulde holde sin Mund, saa bøjede Aksel Olsen sig for Partiet og blæste sine Arbejdsmand et Stykke. Saa det vil vi ikke gaa nærmere ind paa.

Hvad der derimod bør anholde af Aksel Olsens Betragtninger paa Kongressen, er, at han i Krigens seks Aar, mens de undertrykte Landes bliver slaaet fri, det ene efter det andet, ved Hjælp bl.a. af de undertrykte Landes egne Folk, hører han disse Folks Frihedskamp og slaar sig selv for Brystet som en af dem, der var klogere end andre Landes Arbejderrepræsentanter. Han sagde nemlig ifølge Referatet: "Man havde Eksempler nok paa, hvordan det var gaaet dem, der ikke havde været saa kloge at føre en Resignationspolitik. Man havde set, hvordan det var gaaet Nordmændene med deres stejle Sind, hvordan deres Organisationer var skubbet til Side, anderledes tankende var sat i Spidsen for Organisationerne, saa det var umuligt at føre en almindelig Organisationspolitik. For slet ikke at tale om Holland, Belgien og andre Steder." Og lidt senere: "Man skylder ogsaa dem Tak, der havde medvirket til Overenskomsten af Efteraaret 1940, den havde givet kummerlige Resultater, men det havde haft stor Betydning, at der havde været Fred og Ro paa Arbejdsmarkedet, Arbejdernes Organisationer var stadigvæk fuldstændig intakte."

Tænk engang hvis alle andre Landes Arbejderbevægelser havde taget samme Stilling som Aksel Olsen giver Udtryk for, saa var Hitler aldrig blevet slaaet. Det er takket være, at andre Landes Arbejderbevægelse ofrede de bløde Kontorstole og deres legale Organisationer i Kampen for Landenes Frihed, saa det kan vi ikke takke Aksel Olsen og hans "intakte Organisationer" for. Mon Aksel Olsen ikke har forpasset en Chance til at tie stille?

SEND BLADET UD TIL VENNER OG BEKENTE PAA
LANDET

7. November 1944.

A A R H U S E K K O

Side 5.

Over-SS-Bandit-Føreren Pancke kunde den 28. Oktober meddele at det var usandt naar illegale Blade paastod at tyske Soldater voldtog Danske Kvinder. For den socialdemokratiske Partiledelse havde indgaende undersøgt Forholdet og meddelt i en fortrolig Skrivelse til sine Riksdagsmedlemmer og Redaktør m.fl. at det havde overhovedet intet paa sig, og for at vi ikke skulde tro, at det var en nazistisk Løgn, offentliggjordes Skrivelsens fulde Ordlyd og undertegnet af Alsing Andersen. Alsing Andersen mener altsaa, at det er en Opgave for Socialdemokratiets Partiledelse at vaske Hitler-Banditterne rene. Hvorlunge endnu skal den Dompap. være Formand for Socialdemokratiet?

Det var altsaa to socialdemokratiske Løbere som overhovedet intet har lart af denne Krig. Var det ikke snart paa Tider, at de socialdemokratiske Arbejdere som er af en anden Mening end disse to Størrelser, fik dem erstattet med nogle der er mere i Overensstemmelse med Medlemmerne? Men det tror vi ogsaa sker, det varer sikkert ikke længe efter Danmarks Befrielse, at disse to og et Par til bliver fritaget for deres Stillinger.

S A B O T A G E N I A A R H U S

Sabotagen mod tyske Kørstøjer, Jernbanelinier og andre krigsvigtige Maal er i de sidste 14. Dage fortsat med uformindsket Kraft, ja man kan vel hellere sige, at den er blevet forstærket.

- 22/10 2. Sabotører afvæbner 2. tyske Officerer og fjerner sig med hver en Pistol.
- 24-25 Jernbanesabotage ved Hasselager, Togstandsning i 12. Timer.
- 25-26 Jernbanesabotage ved Hasselager, Togstandsning i 10. Timer.
- 26/10 Ophalerspillet ved "Derby" i Sydhavnen sprængt i Luften. Elev benyttet til Ophaling af Hurtigbaade naar de skulde repareres. Sprængningen forhindrede Reparation af 20. Hurtigbaade.
- 27/10 Richard Sørensens Automobilreparation i Østergade sprængt i Luften. Der udbrød Brand. 7. Krigsvoene paa Larvefødder samt et Cyklelager blev ødelagt.
- 28/10 Risskov Lufttæringsvaskeri blev Kl. 20. bombet og total ødelagt ved Brand. 6. Sabotører overhaldte alle Lokalerne med Benzol, og da Bomberne sprang, udbrød en heftig Brand som fortærede 400. tyske Uniformer, samt Messer af Værnemagtens Læger og Undertøj.
- 29/10 Tysk Lokomotiv paa Reparationsværksted ødelagt ved Sprængning.
- 30/10 eksploderede 3. Bomber i Chr. Hansens Silværksted, Kirkegårdsvej 10., der udbrød Brand og 5. tyske Biler blev ødelagt.
- 1/11 6. Bomber i de forende Automobilfabriker ved Rutebilstationen, der ødelagde Værkstedet, nogle tyske Biler ødelagt.
- 2/11 3. Bomber eksploderede i Frederiksbjerg Autohandels Værksted, nogle tyske Biler blev ødelagt.
- 2/11 fandt en af de største Jernbanesabotager ved Aarhus Sted. ca. 15. Bomber eksploderede omkring Kl. 23. Det var en Række Sporskifteenlag ved Østbanegaarden, der sprængtes, saaledes at alt Jernbanetrafik paa Havnen var indstillet et Stykke Tid. Naar man nu ved at Tyskerne har saagodt som alle Bygninger i dette Omraade, og der staar tyske Vagtposter alle Vegne saa er det en Bedrift af første Klasse, der er foretaget her. Eksplosionerne stod paa i omtrent en Time.

THUNE JACOBSEN SOM "GOD PATRIOT" . Thune Jacobsen er gaaet til Gunnar Larsens Brigade, har og hans Familie er flygtet til Sverige. Derovre har han haft den Frækhed at udtale sig om, at han ikke er nogen Quisling, men en god dansk Patriot. Det er en løjerlig Opfattelse, det Menneske har. Naar alle her i Landet ved, at han, Scavenius og Gunnar Larsen er de værste Forrædere vi har haft i den danske Regering under den tyske Besættelse. Naar desuden Thune Jacobsen er hovedansvarlig for flere Hundrede danske Statsborgeres Udlevering til Tyskerne, hvoriblandt en hel Del er blevet dræbt af disse, saa man tage hans Patriotisme med Forbehold.

STØTTEFONDEN: S.V. 65.-Kr., B.C. 10.-, 7 Piger 8.-, T.F. 350.-, A.A. 400.-, X 50.-, Far 80.-, B.D. 10.-, mig 10.-, K.D. 10.-, P. 20.-, "Hansen" 100.-, A&B 100.-, Gh. 10.-.

Vi Takker for ovenstaaende og for alle andre smaa og store Bidrag vi har modtaget i den senere Tid.

G I V A A R H U S E K K O V I D E R E - M E N S I G I K K E H V O R D U
H A R D E T F R A

Side 6.

A R H U S E K K O

7. November 1944.

SÆLG VARERNE TIL DANSKE KUNDER Den 26. Oktober foretog Hitleristerne et kampemæssigt Cykletyveri over hele Landet, idet Soldaterne kom med store Lastvogne og tvang med faldet Bajonet, Cyklehandlerne til at udlevere alle Cykler, som de havde paa Lager, Herre-Dame- og Børnecykler, samt alt Gummi. Det kan da ikke udelukkende være til Soldaterne de blev stjålet, saa havde de vel nøjedes med at tage Herrecyklarne. Som Betaling fik de Handlende en Check lydende paa Nationalbanken, altsaa det er Staten der betaler. Mange Mennesker argrede sig over dette Tyveri, for det har jo nemlig været saadan, at hvis Arbejderne skulde købe et Bæk til Cyklens, for at kunne komme paa Arbejde, saa var det umuligt at faa nogen, og det hos de samme Handlende, hvor Tyskerne nu har stjaalet i Hundredevis af Bæk. Det er en Skandale, som ikke maa gentage sig. Enhver Handlende maa sørge for at hans Kunder, og først og fremmest de Kunder, som ikke har haft Raad til at hamstre, faar Lejlighed til at købe de Varer, der er paa Lager, er det nødvendigt at have Varer paa Lager et Stykke Tid, da sørg for at have et skjult Lager, saa Tyskerne i altfald ikke faar Fingre i det, næste Gang de af "tvingendes Grunde skal opkøbe" noget. Vi ved ganske nøjagtig, at det er et almindeligt Samtaleemne blandt tyske Soldater, at det snart bliver tvingendes nødvendigt, at stjale alle vore Sokker, Strømper, Undertøj og andre Beklædningsgenstande. Saa vi anbefaler kraftigt de Handlende og at tage deres Forholdsregler, som ovenfor foreslaaet. De maa forstaa at de gør sig skyldige i en unational Handling, saafremt de giver Tyskerne Lejlighed til at forsyne sig paa de danske Forbrugeres Bekostning.

VI ADVARER IMOD: Vognmand Gunnar Petersen, Skovvej 212, er Opkøber for Tyskerne af Generatorbrænde, Flask og meget andet. Hans Hustru Rigmor P. født Jacobsen er ligeledes Opkøber for Tyskerne af Pelstøj, Damestrømper, Fodtøj m.m. I deres Hjem har de ofte Besøg af tyske Soldater, som bliver godt bevaret. G. Petersens Vogn, en rødmalet Fordlastvogn No. X 4116 kører for Værnemagten i Vilbjerg.

Frk. Sonneby, Datter af Overbetjent Sonneby uddeler den falske Budstikke i stor Stil.

SAADAN KAN DET GAA. Efter Sabotagen paa Autoværkstedet i Østergade. En tysk Officer siger til en anden: "Was ist gehen?" Svaret: "Es war nur ein dänisches Wehrmänner".

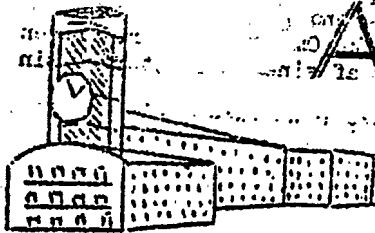
Paa samme Hjørne var en tysk Feltgendarm ved at gaa amok. Han vilde jage alle civile bort. "Weitergehen" osv. Men der var to som var noget træge i det, den ene fik saa et Spark Bagl. Senere viste det sig, at det var en civil Tysker.

NYT I SMAABIDDER

Under Udenrigsdebatten i den svenske Riksdag forleden, holdt den kommunistiske Riksdagsmand H. Hagberg en Tale, hvori han skarpt kritiserede den svenske Regerings Holdning overfor den danske og norske Frihedskamp. Han fremhævede, at den svenske Regering var anderledes aktivt indstillet da det drejede sig om at hjælpe Finland mod Sovjetunionen. Hagberg mente derfor, at det var paa Tide at vise en mere positiv Holdning, og f.eks. paabegynde Hværvningen af frivillige til Danmark og Norge, samt sørge for at vi blev forsynet med Vaaben.

Tyskerne har gennemført en i al sin Lurvethed typisk Aktion. Statsadvokaten for særlige Anliggender, Troels Hoff, der undslap under Aktionen mod Politigaarden, havde for et Par Dage siden via sine gamle Forbindelser i det tyske Politiaftalt et Møde, hvorunder han vilde fremsætte visse Forslag til Lettelse af de internerede Politimænds Kaar. Betingelsen for, at han mødte, var, at der blev givet ham frit Lejde, hvilket Tyskerne lovede. Næppe var Statsadvokaten ankommet til Mødet Mandag Formiddag, før Tyskerne gav Pokker i alle Lejdeforsikringer og Aresord og arresterede ham paa Stedet. Hvilket igen bekræfter, at de, der tror at man kan bekæmpe Tyskerne med bløde Vaaben og fine Midler, desværre er ganske ude af Kontakt med Øjeblikket. Det kan ikke nytte at Spillet Regler kun overholdes fra den ene Side - hensynsløse Metoder kræver hensynsløse Svar.

Mellem Sovjetunionen og Kanada, Nordirland og Storbritanien er der truffet Aftale om, at Sovjetunionen i Forbindelse med Finlands Tilbagegivelse af det tidligere Sovjetterritorium, Petsamo-Området, til Sovjetunionen, og den deraf følgende Overgivelse af Nikkelminerne, som tidligere har været drevet af "Mond Nickel Company" og "The International Nickel Company of Canada", skal betale Kanadas 20 000 000 amerikanske Dollars i Løbet af seks Aar, til fuldstændig og endelig Kompensation for de ovennævnte Selskaber.

AARHUS

Eksko

28. November 44.

Udgivet af DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI i Aarhus.

28. November 44.

Vinteroffensiven begyndt.

De seneste Ugers forholdsvise Ro paa Fronterne, som dels skyldes daarlige Vejrforhold, Pløse og Regn, og dels at Forsyninger og Tropper til den store Vinteroffensiv fra Vest, Syd og Øst skal føres frem i kolosale Mængder, er nu blevet afløst af meget haarde og forbitrede Kæmpe, som allerede har givet de første Resultater.

Paa Vestfronten er 6 engjelsk-amerikanske Armeer gaaet til Angreb, deraf kæmper de 4 paa tysk Jord. Angrebene er koncentreret om Aachen-Afsnittet, hvor man taler om denne Krigs mest koncentrerede Masseopbud. Angrebet ved Aachen forberedtes af 3000 Bombomaskiner, som i Løbet af mindre end en Time nedkastede 10 000 t Bomber over et snævert Omraade, hvorefter det tunge amerikanske Artilleri tog fat og udslyngede 1 t Granater hvert 3. Sekund flere Timer i Træk. Amerikanerne er derefter under voldsomme Panserslag rykket stødt frem, bl.a. er Byerne Eschweiler og Weisweiler paa Autostradaen til Köln indtaget. I Øjeblikket kæmpes der om Düren og de forreste Panserpidser er naaet til ca. 50 km fra Köln. Sydøst for Aachen er amerikanske Tropper brutt igennem Hürtgen-Skoven. Længere Syd paa i Elsass og Lothringen er Thionville og Metz erobret, Belfort er ligeledes taget. Det var franske Tropper der brød igennem ved Vogeserne, og Tyskerne meldte triumferende, at nu havde man afskaaret disse Tropper fra deres Forbindelser med Amerikanerne og nu gik de deres Tilintetgørelse imøde. Men Tyskerne tog fejl, som saa mange Gange før, Franskmændene rykkede uanfægtet videre og naaede Strasbourg, rykkede ind og tog den tyske Garnison med Storm, og Amerikanerne fik trods Tyskernes Anstrengelser Kontakt med de franske Tropper, og nu fortæller Tyskerne at Situationen er uoverskuelig. De Allierede har her naaet Rhinen og er ved at danne Brohoveder paa den østlige Bred.

Paa Østfronten har Marskallerne Rokosofski og Konjef nu samlet saa store Styrker som ingen Sinds før fra Østersøen til Karpaterne. De fleste af de Divisioner, som nu er trukket frem i 1. Linie, har ikke været i Ilden siden Hvideruslands Befrielse og er saaledes udvilede og friske. Der har været nogen Stilstand og Omgruppering foran Budapest, men nu er der atter kommet Bevægelse i Kampene og en Række Byer Syd og Nord for Budapest er indtaget og Ringen om Byen indsnævres. I Tjekoslovakiet rykker Sovjettropperne stadig frem, daglig meldes om Indtagelsen af mindre Byer og Jernbaneknudepunkter, den 27. ds meldes om en Fremrykning paa 80 kms Bredde. Nu bliver Jorjen fast, den store Vinteroffensiv paa Østfronten begynder snart, den 19. November for 2 Aar siden indledte den Røde Hær sin Modoffensiv ved Stalingrad. Den Gang omringedes og tilintetgjordes 33000 tyske Soldater og Officerer. Den Offensiv som nu begynder har til Formaal at omringe og udslette alt, hvad der er tilbage af Hitlers Morderbander.

I Albanien har den albanske Frihedshær tilbageerobret Hovedstaden Tirana, og Marskal Titos Styrker har i Montenegro faaet Kontakt med de britiske Styrker, saaledes at snart alle Retraiteveje for Tyskerne paa Balkan er afskaaret.

I Norge har Engländerne sænket det tyske Slagskib Tirpitz og højt oppe i Nordnorge rykker Sovjettropperne frem sammen med en norsk Afdeling. Tyskerne evakuerer den norske Befolkning det er frivillig Evakuering fortæller de. Men den norske Kronprins Olav, den norske Hær. Øverstkommanderende, meddeler at de Nordmænd som prøver at undgaa Forflytningen og flygter op i Fjeldene, bliver jaget af Tyskerne og opsporet ved Hjælp af Hunde, og flere er blevet skudt, det er en Selvfølge at Tyskerne brænder alle norske Huse og Gaarde af, mange Gange over Hovedet paa Beboerne, saaledes ser den "frivillige Evakuering" ud, og Tyskerne optager Film som skal vise Nordmændenes Flugt fra Bolsjevikernes.

TYSKERNE MYRDER OG RØVER

Forholdene i Aarhus er i høj Grad usikre, værst er det at færdes paa Gaderne efter Mærkets Frembrud. Skuddene knalder i Gaderne og Røvere med Pistoler raner Penge og Værdigenstande, ja endda Tøjet af Kroppen paa Folk.

Hvis vi paa nogen Maade skal tro Tyskernes Forsikring om deres Bestræbelser for et godt Forhold til Befolkningen, maa man i alt Fald forlange, at de forskellige Vagtposter, der staar foran Kaserner og lign. Steder, ikke skyder paa Maa og Faa ud i Luften hvert Øjeblik, naar de staar og ser Syner. At det ikke kan nytte noget at anmode om at faa standset Gestapos organiserede Myrderier er vi klar over. Men kunde vi faa standset det "uorganiserede" tilfældige Nedskydning af Folk var endda noget vundet.

Nogle Eksempler fra de seneste Dage vil vise hvor slemt det efterhaanden er blevet. Den 14. Nov. blev den 29 aarige Maskinarbejder Peter V. Nielsen, Istedgade 8 ved 23 Tiden skudt ned i Fiskergade. En tysk Patrulje affyrede 3 Skud og ramte Nielsen i Underlivet, han døde Dagen efter paa Hospitalet. Tyskerne paastaar at han ikke standsede da der blev raabt "Halt".

Man spørger sig, er det nødvendigt at dræbe en Mand midt paa en befærdet Gade, har man ikke Lygter og kan se at det er en fredelig forbigående.

Den 15. Nov. dræbtes den 21 aarige Arbejdsmand Harald Preben Nielsen, da han kom cyklende i Ny Munkegade forbi Artillerikasernen, det var en Drengesoldat paa 16 Aar, der havde leget med sit Skydevaaben. Dette Dødsfald var særlig smerteligt for Moderen, Enkefru Kristine Nielsen, som for godt et Aar siden mistede sin Mand ogsaa under tragiske Omstændigheder. Preben Nielsen var en afholdt og livsglad ung Mand, som vil blive savnet af sine Kammerater og sin Moder.

Den 17. Nov. blev Blomsterhandler Yde dræbt paa Gaden udenfor sin Forretning, men det hører sikkert til de organiserede Mord. Ligeledes Mordet paa Ingeniør Spelling den 23. Nov. er foretaget af en Terrorbande i Tyskernes Tjeneste.

Vi kunde nævne andre Episoder som viser hvor ligeegyldigt Tyskerne omgaa deres Skydevaaben. Paa Vestereng fandt man en dag Hest, den var blevet skudt af en tysk Vagtpost, som har troet, at det var Sabotører. Paa Galgebakken sprængte en ung tysk Soldat sig selv i Stumper og Stykker, da han funlede med en Haangranat. Ogsaa de mange Roverier foretages i flere Tilfælde af Tyskere og andre Udlændinge som Tyskerne slæber med sig. Selvfølgelig er vore hjemlige Schalburgfolk ogsaa stærkt repræsenteret her, men det er jo kun naturligt, da de jo rekrutteres blandt de tidligere straffede Personer.

Hvis man ønsker Ro og Orden, burde Tyskerne først og fremmest holde Justits i egne Rækker og holde deres egne Forbrydere i Skak, samt give Vagtposterne Ordre til at holde inde med deres tilfældige Skyderier. Ellers faar man Mistanke om at Interneringen af vort eget Politiskyldes af Tyskerne og deres Forbryderiske Haandlangere vil sikre sig frit Slag til at myrde og plyndre.

SABOTAGEN I AARHUS

2. Nov. Hos Automobilfirmaet Bülow & Co. Trojborgvej ødelagdes 2 Gestapovogne totalt ved Bombesprængning.

6. Kl. 16 trængte 4 Revolverbevabnede Mand ind i Egekvists Cylinderudbæringsfabrik i Gårvej og anbragte 9 Bomber. Ved Eksplosionen ødelagdes Virksomheden totalt. I den skadte tilstødende Grovsmiede blev anbragt nogle Brandbomber, som desværre ikke fangede.

8. Natten mellem 8. og 9. Nov. standsedes al Jernbanetrafik til og fra Aarhus ved den mest omfattende Jernbanesabotage, som endnu har fundet Sted her i Byen. Paa Nordkanten eksploderede i Løbet af Natten 8-9 Bomber som standsede al Togtrafik til næste Eftermiddag. Trafikken paa Sybanen standsedes tidligt om Morgenen. Sporene her var

blokerede fra 12-16 Timer, Paa Østbanen eksploderede i Løbet af Natten og den følgende Dag 19 Bomber, som standsede Trafikken i ca. 60 Timer. Endvidere var der Skinesprængninger paa Hammel- og Odderbanen.

15. Kl. 13 skete der en Eksplosion paa Godsbaneterrænet. Bomben var anbragt i Vanløbsgrøften som blev helt ødelagt. Der var netop Dagen i Forvejen stillet tyske Vagtposter ved Vandtårnet, åbenbart fordi Tyskerne har lært af Erfaringerne fra andre jydsk Jernbanestationer.

18. Paa Hovedbanegaardens Terræn eksploderede 2 Bomber, som var anbragt paa Tankvogne. Ved den paafølgende Brand blev 3 Tankvogne samt 4 andre Jernbanevogne ødelagt. Desuden ødelagdes Skinnerne over en Strækning af 200 m.

21. Kl. 18 eksploderede 2 Bomber i en af Installatør Deleurans Omformere i Sydhavnen. Det er knap en Uge siden at en af Værnemagerens Omformere sidst var Genstand for Sabotage.

Desuden er en stor Entreprenørvogn paa Randersvej ødelagt ved Sabotage. Trafikforholdene i Jylland er efterhånden blevet saa alvorlige, at Eksporten af Svin og Kreaturer møder store Vanskeligheder. F. Eks. har der i de sidste 3 Uger paa Aalborg Kvægtorv været samlet 300 Svin, der skulde have været til Norge og 200 Kreaturer, der skulde have været til Tyskland, men det har været umuligt at faa Vognene.

Schalburgtagen

Atter har en Bande Schalburg- eller SS-Folk harget de jydsk Byer med deres vanvittige Odelæggelser. I Aarhus har de uden Hensyn til Menneskeliv sprængt flere Forretningsejendomme i Luften i Søndergade, af Dagspressen ved vi, at det i alt Fald ikke var Banditternes Skyld, at der ingen Menneskeliv gik tabt denne Gang. En Sned Menneker undgik kun ved et Under at blive dræbt.

Disse Gerninger, som enhver ved er udført af Banditter i Tyskernes Sold, staar i skærende Modstrid med Dr. Best' Ord den 5/11 hvor han bl.a. siger: "Jeg gentager hvad jeg allerede oftere har sagt: ingen tysk Foranstaltning, som gennemføres i Danmark, har til Formaal at saare den danske Befolkning eller skade den." Men det er jo nazistisk, man siger et og gør noget andet.

Schalburgtagen ligner de saakaldte hemmelige Vaaben, det er desperate Midler imod en Modstander, som man ikke formaar at slaa, og de er uden Forbindelse med krigsvigtige Maal, de rammer kun uskyldige Civilpersoner og deres Ejendom. Saa langt ned er den tyske Krigsforelse kommet i sin Desperation og Vanvid, saa man nu kun spekulerer i ved umenneskelige Gerninger at drive Modstanderen til uoverlagte Handlinger. Men det lykkes ikke. Det lykkes ikke ved de hemmelige Vaaben at faa de allierede Høre til at foranføre deres en Gang lagte Planer for

er en alsidig Mand som tillige er Eier af Tappelageret paa Lilletovej, hvor Sonnen er ansat som Forretningssjef, og der i flere Tilfælde har hentet sig Boder for ikke at have overholdt Prisløvens Bestemmelser. Alt taget i Betragtning en meget uheldig Person at have til at varetage Vælgernes Interesser i Sogneraadet, det skulde være overflødigt at bemærke, at R.P. Petersen ogsaa er af den Type, der ønsker at stille sit nationale Sindelag til Skue.

En typisk Profitværnemager har vi i Vognmand Kaj Nielsen (Brd. Nielsen) Ndr. Strandvej, der har saa travlt med at køre for Værnemagten, at der ikke kan blive Tid til at betjene sine gamle Kunder, men han er ovenikøbet saa dum at prale med, at han tjener 4000 Kr. om Ugen ved Værnemagten, er nu gået i Gang med Villabyggeri til 35000 for at få om Del af Pengene afsat, men Herr. Værnemageren behøver ikke at gøre sig saa store Anstrengelser, vi skal nok have ham i Erindring, naar der skal gøres op med Værnemagere og Krigsforbrydere og deres ulovligt erhvervede Gods skal beslaglægges til Gavn for Samfundet.

Strejken paa Tekniske Skole.

Aarhus tekniske Skole har de sidste 2 Vintre faaet bevilget Dispensation fra Lærlingelovens Bestemmelser om at Undervisningen paa faglige Skoler skal sluttes Kl. 20, saaledes at man først sluttede Kl. 20,30. Ogsaa i Aar opretholdt man Undervisningen til Kl. 20,30 skont man efter den 19. September havde fuldstændige lovlose Tilstande paa Gaderne, hvor Lærlingene i flere Tilfælde er blevet overfaldet og udplyndret for Tøj og Cykler paa Vej hjem. "Faglig Ungdom" veltog derfor paa et Møde en Resolution til Skolens Bestyrelse, hvori man henstillede, at Undervisningen sluttede Kl. 19 paa Grund af de urolige Forhold. Men Lærlingenes Ønsker tog man overhovedet ikke Hensyn til, saa maatte man tage Sagen i sin egen Haand, og Eleverne gik saa tidlig hjem et Par Dage. Saa kom der Fart i Skolens Bestyrelse, dvs. først var det med at skalle ud paa den "ubesindige" og "ulovlige" Strejke og saafremt man ikke blev til Kl. 20,30 kunde man godt forlade Undervisningen helt, hvorefter man ville blive bortvist fra Skolen og miste sin Læreplads. Og man gjorde virkelig Alvor af sine Trusler, idet 20 Lærlinge blev bortvist fra deres Lærepladser, det var først paa Frichs Fabrikker. Men nogle Dage efter kom Skolens Bestyrelse dog paa andre Tanker, da der selvfølgelig ikke blev Ro om Spørgsmaalet, og meddelte, at Undervisningen fra den 11/11 vilde slutte Kl. 20, og hvis man kunde gøre pr. Kl. 17,20 var der endda Mulighed for at slutte Kl. 19,45. Lærlingenes bestemte Optraeden havde saaledes givet Resultater.

Men Undervisningstiden er stadigvæk alt andet end tilfredsstillende. Vi har talt med flere Lærlinge om Spørgsmaalet, og man er enige om, at en virkelig tilfredsstillende Løsning først vil fremkomme ved Indførelse af Dagskole for alle Lærlinge. Det er jo ikke alene disse urolige Tider, hvor man ikke kan færdes farefrit paa Gaderne om Aftenen, at Spørgsmaalet er aktuelt, men ogsaa i saakalste normale Tider. "Vi er jo ogsaa en Slags Mennesker", sagde en af Lærlingene, "vi kunde da ogsaa tænke os at dyrke vore Fritidsinteresser eller uddanne os paa andre Omraader. I Dag er det saadan, at vi fra Morgen tillig tilsen Aften er optaget af at beskæftige os med vort Fag, dels praktisk, dels teoretisk. Men jeg kunde godt tænke mig at uddannes i Musik foruden mit Arbejde, men det er jeg afskaaret fra foreløbig."

En anden vilde gerne læse videre til Ingeniør, sandtlig med at han passede sin Læretid, men som han sagde: "Det er umuligt, naar jeg ikke kan raade over mine Aftener selv."

Det er altsaa faktisk saaledes, at en stor Del af Danmarks Ungdom i den bedste Alder mellem 14-19, 20 Aar, og det sikkert den allerbedste Del af Ungdommen, er afskaaret fra en orøntlig Fritid, hvor de kan ty tilgøre sig og udvikle sig efter deres egne Interesser. I Sovjetunionen har Lærlingene (i alt Fald før Krigen) 4 Timer daglig Arbejdstid paa Værksted eller Fabrik og derefter 3-4 Timer teoretisk Undervisning. Saa er der Tid til at dyrke kulturelle Interesser, Organisationsliv, Sport o.l. Mon vi ikke uden Tvivl vilde have Forbedel af at indføre lignende Forhold her i Danmark. Man Ungdommen vilde blive daarligere af den Grund, vi tror tværtimod.

Der vil sikkert være store Vanskeligheder at overvinde og mange advarende Roster fra Arbejdsgiverne og andre, som altid naar der skal gøres Frenskridt, men Kravet om Dagskole er i Dag saa levende og stærk indenfor Lærlingekredse, at en Forandring maa til. De eneste, som kan have noget mod Dagskole, maa være de Arbejdsgivere, som lever af at udbytte Lærlingene. For trods al Skrik og Skraal om at Lærlinguddannelsen er en stor Byrde for Arbejdsgiverne, saa viser det praktiske Liv noget helt andet. I Virkeligheden er det en særdeles god Forretning at have Lærlinge, de lønnes med en Bræddel af, hvad f. Eks. en Arbejdsmand faar, mens deres Arbejde er mindst lige saa værdifuldt.

Arbejdsbevægelsen maa derfor i den kommende Tid sætte alt ind paa ogsaa at løse Spørgsmaalet om Lærlinges Uddannelse og Undervisning paa en tilfredsstillende Maade, og der er som sagt ingen Vej uden om Dagskole.

DR. BEST: "Ingen tysk Foranstaltning har til Formaal at skade den danske Befolkning."

Juncher forbereder at reise sig

Til Ole- og Sæbeindustriarbejdernes Stiftelsesfest havde Bestyrelsen for Fagforeningen faaet den lejerlige Ide at invitere Direktør Thorkild Juncher, den største Tyskervæn og Nazist blandt vore Industribaroner her i Landet, maaske lige med Undtagelse af Gunnar Larsen, hvis højre Haand han jo ogsaa er. Deter klart, at Juncher med Glæde tog mod Indbydelsen, da der ellers ikke er nogen Dansker, som inviterer ham ud mere. Hans selskabelige Omgangskreds har jo helt trukket sig tilbage fra ham, de sidste Aar er det kun Nazister og tyske "Ostrau"-Eksperter, der har været hans Gæster.

Det tyder ikke paa større Renlighedssans, at Fagforeningens Bestyrelse trods dette inviterer ham i ordentlige danske arbejderes Selskab. Bestyrelsen vil nu bagefter hævde, at det var Fagforeningens Medlemmer her, paa en Generalforsamling selv vedtog Forslaget. Men Bestyrelsen glemmer at fortælle, at man paa Generalforsamlingen kun foreslog at invitere en Repræsentant fra Fabrikken, og da der blev spurgt, hvem denne Repræsentant var, blev der ikke svaret. Bemærkelsesværdigt er det ogsaa, at omtrent ingen af de tilstedeværende paa Generalforsamlingen stemte til dette Forslag, det blev saa vidt vides vedtaget med 3 Stemmer mod 3, altsaa ikke engang Bestyrelsen deltog i Afstemningen. Generalforsamlingen og Stiftelsesfesten var forresten de sidste Arrangementer, Formanden Hjalmar Kjar deltog i, inden han rejste til København til Posten som Væbepædagog i Dansk Arbejdsmandsforbund, en trist Afslutning paa hans Fagforeningsaktivitet her i Byen.

Stiftelsesfesten var ellers den rene Idyl, med gratis Smørrebød og Øl, Underholdning og Bal. Med Festsaler fra Hjalmar Kjar som takkede Dir. Juncher for hans store Arbejdsmotivitet, og med Tale af andre indbudte Fagforeningsrepræsentanter, som dog ikke takkede Juncher. Og derpaa kom Aftenens Clou, Dir. Junchers Tale til sine "kære Arbejdere". Han benyttede selvfølgelig Lejligheden, hvor han for en Gangs Skyld havde en Forsamling, som vilde høre paa ham, til at fortælle, hvor miskendt han var, og hvor uretfærdigt Danskerne havde behandlet ham, for han var Aah-saa dansk, saa dansk. Altsaa lige som alle andre fra "de kolde Fødders" Brigade. Indholdet af hans Tale var ellers nogenlunde saadan: Samarbejdet mellem ham og Arbejderne havde været forbilledligt igennem Aarene, han havde indført saa mange sociale Forbedringer, at han i mange Aar blev kaldt kommunistisk (!) Men hans bedste Forstaaelse af Arbejdervilkaar og Værdien af social Tryghed hjalp ham over mange Aar fra anden Side. Denne Forstaaelse i hans yngre Dage, aar helt naturligt, at han ogsaa paa det sociale Omraade saa ud over Danmarks Grænser, og satte sig nøje ind i hvad der foregik i Rusland og Tyskland, hvor de sociale Tanker og Opfattelser paa det Tidspunkt lignede hinanden (??) Ogsaa der talte man om og søgte at skabe den sociale Tryghed, saaledes som England nu gjorde. (Saa fik han baade nævnt Rusland og England) Hans Interesse for sociale Spørgsmaal og hans internationale Arbejdsfelt medførte, at han i en Aarrække udførte offentlige Hverv i Handelsforhandlingerne og i arbejdende Kommissioner. Hans Arbejdskraft var ønsket af Landets Regering efter 1940 (han mente af Gunnar Larsen) Det Arbejde han havde gjort var blevet kaldt Hitlerisme og Nazisme. Han troede, at den Dag vilde komme, da hans Landsmand vilde bedømme hans Handlinger anderledes end i Dag.

Dette var Junchers Forsøg paa at vaske sig ren i Offentlighedens Øjne, men det kan han ikke gøre, selvom han benytter hele sin Sæbeproduktion til dette Formaal. Han glemte at fortælle om sine Forhandlinger med Frits Klausen om Indtrædelse i en nazistisk Regering, han glemte at fortælle om sit meget intime Samarbejde med den tyske Nazileder Rosenberg om Udnyttelsen af "Ostrummet". I Stedet fik man nærmest det Indtryk, at han stod i Fare for at blive arresteret af Gestapo for kommunistisk Virksomhed. Hvor er de ynkelige, de der før var saa stortalende og heilede til Tyskerne, samtidig med at de solgte det danske Folk. Men Junchers Skæbne er der jo ingen Tvivl om, han kommer til at gaa de andre Landsforræderes Vej, til sin fortjente Straf.

Men der bliver besvare en Plet tilbage paa de Fagforeningsfolk, som ikke viste Jerne Slynge Døren.

.....

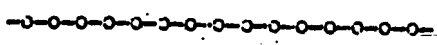
DET BEDSTE, VI EJER — VORE BØRN !

Under følgende slaaende Overskrift har en Kreds af Kvinder i Aarhus opfordret til at give Bidrag til Bospisning af underernærede Smaabørn mellem 5- og 7 Aar i de 3 Vintermaaned.

Hjertet krymper sig i en, naar man hører, hvorledes det danske Samfund stadig behandler sine børn i en Til, h o. Millionerne kastes i Hitlers krigsmaskine hver eneste Dag. Danmark betaler hver Dag ca. 6 Millioner kroner til dette Formaal, samtidig med at man er nød til fra privat Side at prøve at samle nogle faa Tusinde Kroner ind til Bospisning af sultne Børn, hvis Forældre ikke har, saa de kan give dem den tilstrækkelige Føde. Hvornaar vil Kommunen og Staten naa saa vidt, at man siger: "Først og fremmest vore Børn." Der skal være penge til Vuggestuor og Børnehaver, til Fritidshjælp og Legepladser, til Bospisning og Beklædning af Børnene, og Pengene er der, Aarhus Kommune noterer i disse Dage, at aldrig har man uretalt saa lidt i Kommunehjælp som i Aaret 1943-44. Det er derfor en Skandale, at Byrådet leder Byens Børn lige Nul, men burde saa ikke Arbejdernes Fællesorganisation tage Affare og forlange, at der gøres noget?

Hvor galt et Styre er, kan man se Gange aflæses i, hvad der gøres for Børnene. Efter denne Maalestok er det et daanligt Styre, vi har.

For at ingen skal være i Tvivl om vor Stillin, opfordrer vi kraftigt til at støtte den Indsamling, der foregaar, saalen ge det ikke er lykkedes at faa Kommunen til at opfyde sine Forpligtelser overfor Børnene.

DEMENTI: Vi offentliggjorde for nogen Tid siden, at Overbetjent Ejlersen ved Politiaktionen d. 19. September var Tyskerne behjælpelig med at finde sine Kolleger.

Vi beklager meget, at denne Meddelelse er fremkommet, idet vi nu erfarer, at Overbetjent Ejlersen sidder interneret i Tyskland, og at der er sket en Forveksling med den berøgtede Nazist Overbetjent Svinkløv fra samme Kontor.

LOKOMOTIVERNE BESKYTTES, og Lokomotivfolkene faar Staalhjelme læste man fornylig, det er sikkert nødvendigt, det er et risikabelt Job at føre alle de tyske Transporter igennem Jylland hver Dag, og især naar Togene kører uanset Alarntilstand og Flyvvarsel.

Men hvad med Passagererne spørger man uvilkaarlig, skal de ikke beskyttes? Men det lader ikke til at være Tilfældet. Passagererne maa saa selv tage Affære. Naar en allieret Flyvemaskine dykker ned over Toget, betyder det, at Toget skal bombes eller beskydes, hvis Togrøreren saa ikke standser Toget øjeblikkelig, maa man trække i Nødbremsen og paa den Måde standse Toget. Alle Danske Passagerer maa saa stige ud og komme saa langt fra Toget som muligt indtil Angrebet er forbi.

Danskes Liv er mere værd end eventuel Overholdelse af køreplanen.

DER MAA TAGES STANDPUNKT

I denne Tid hvor Frihedskæmperne forsøger at ødelægge de Lokomotiver, som Tyskerne skal bruge, og hele det danske Folk ser med stor Sympati paa denne Sabotage, ser man det Sarsyn, at Tyskerne bare kan begynde sig hos vore Arbejdsløse eller ved Centralværkstedet i Aarhus for hurtigt at få den repareret igen. Vi skal endnu se om man kan ikke baade sympatisere med, og Tyskernes Transportmidler ødelægges, og saa samtidig forcere arbejdet frem ved Reparation af det ødelagte Materiel.

Der maa tages et Standpunkt, enten er man mod Tyskernes Besættelse og Terror, og saa gør man sin Del for at bekæmpe dem, eller ogsaa hjælper man Tyskerne. Vi skal have rene Linier det maa ogsaa Arbejdsløserne skrive sig på Øret. Det er sidste Advarsel, sker det mere, offentliggøres den eller de Skyldige.

Stikkere henrettes. I de sidste 14 Dage er flere farlige Stikkere henrettet her i Aarhus. Deriblandt Ingeniør Olaf Schmidt, Lederen af Schalburgkorpsets Aarhus Afd., den farligste Mand i dette Land efter Kaptajn Sommer. Han organiserede mange af de Schalburg-tager, der er foregaaet i Jylland, bl. a. Ødelæggelsen af Aarhus Sporvogne. Desuden er han Organisatoren af en Række Mord paa Patrioter, og havde et meget intimt Samarbejde med Gestapo. Vi er blevet et uhyggeligt Skadedyr mindre.

EN LØGN AFSLØRES.

Tyskerne er kommet for Skade at afsløre en af deres egne Løgne. Nu har de over hele Landet uddelt en Pjece om Warszawa's Skæbne under Titlen: "Efter Ordre fra London og Svindleren Aksel Højer har med sin bragende Røst læst et Foredrag op i Radioen om det samme Emne. Og saa ser man i en Artikel af en tysk Krigskorrespondent, som har været tvangsindlagt i alle danske Dagblade, at det var General Bor og hans Klike, der begyndte Opstanden, fordi man mente at staa sig bedre i Forholdet til Russerne, naar Polakkerne selv befriede deres Hovedstad. Ja men, det er jo det, vi har sagt hele Tiden, at Opstanden i Warszawa var en politisk Aktion rettet mod Sovjetunionen.

Stakkels Propaganda-führer, der i et Øjebliks Søvnighed har ladet Sandheden smutte ind i en tysk Artikel.

En Kammerat er død.

Atter har Døden røvet et Hul i vore Rækker, atter har en Kammerat ofret det højeste han havde, sit Liv, i Kampen for Danmarks Frihed. Det er denne Gang Murerarbejdsmand Jens Peder Jensen, Løllandsgade 55, som blev arresteret af Gestapo engang i Sommer, og trods sin Sygdom (han led af Sukkersyge) indesparret i Frøslevlejren, og senere deporteret til tysk Konzentrationslejr. Nu har hans Hustru modtaget Meddelelse om, at han er afgaaet ved Døden og Liget brændt.

Det er en brav og afholdt Kammerat, der er gaaet bort, Jens Peder var altid med i Spidsen, hvor der skulde arbejdes for en Forbedring af Arbejdsklassens Kaar, og vi der har arbejdet sammen med ham i en Aarrække vil savne ham dybt. For Forbitrelse over hans Skæbne vil give sig Udslag i et forstærket Arbejde for Fred, Frihed og Retfærdighed.

ERST VÆRE DET MINDE.

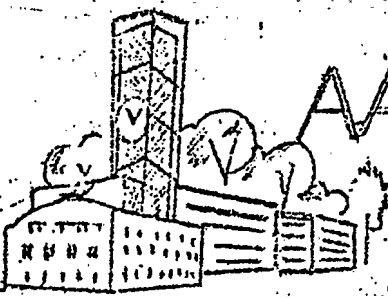
FORANDRING AF MILITÆRBELEGNINGEN I AARHUS

Der menes, at der fra 1. December vil ske en afgørende Forandring i den militære Besættelse af Aarhus, idet de hidtige blandede Tropper skal afløses af Marinen. Den hidtige Kommandant Major Kruse forlader Byen, og i Stedet skal Oberstabsintendant Dr. Zippel, der civilt er Sagfører i Hamburg, over tage Posten. Desuden kommer den øverstkommanderende for Kampgruppen Skagerak Admiral Wurmbach til Byen og skal have sit Hovedkvarter her. Det menes at han eventuelt skal afløse Hanneken som Øverstkommanderende i Danmark.

Naar du har læst Bladet, da husk at ogsaa andre gerne vil læse det. Send det videre snarest mulig, lad være med at gemme det eller brænde det, saa hjælper du Gestapo.

Men udvis Forsigtighed. Lad ingen vide hvor det kommer fra.

STØT FRIHEDSKÆMPEN!

AARHUS

Sjæbo

15. December 44.

Bladet af Danmarks Kommunistiske Parti.

15. December 44.

Klar til Storm.

Sikkert ingen kender Sovjetkommandoens Planer for Vinteroffensiven, er der to Ting, som alle i Moskva forudsætter: 1) at der vil komme en Vinteroffensiv, og at den vil blive stor, 2) at den ikke kommer, før den rigtige Vinterfrost har gjort Jorden haard og tilfrosset nogle af de Floder, som ligger paa den Røde Hær Vej til Berlin. Det har været usædvanligt mildt Vejr i Sovjetunionen. Det meste af November var varm med Taage og Regn og uden Sne. I Moskva-Distriktet er den rigtige Vinterfrost igennem mange Aar kommet omkring den 4/11. Men i Aar er der endnu i begyndelsen af December-intet Tegn til, at den "rigtige" Frost er paa Vej. Netten mellem den 7. og 8. November faldt den første Sne i Moskva. Det var 10 Dage senere end Gennemsnittet for de sidste 35 Aar. Man plejer i Moskva at sige, at Vinteren sætter ind for Alvor 40 Dage efter den første Sne, hvilket i Aar vil sige omkring den 18. December.

Saadanne Lægmandsberegninger kan være meget pudsige, men det er næppe den Slags Overvejelser, Sovjetkommandoen beskæftiger sig med. Den har travlt med at udbygge hele det Netværk af Militærveje, som fører til Fronten. 20,000 km Frontveje er i de sidste Maanedø gjort klar til at kunne tage den tunge Offensivtrafik. Paa alle Veje er oprettet Snerydningsstationer for hver 200 km, som er forsynet med alle tankelige Redskaber til at holde Vejene aabne for Trafik selv i den værste Snestorm: Sneplove drevet af Traktorer, "Isbrydere" m.v. Store Mængder Græs og Sand er samlet til Grusning af de islagte Veje. Snegardere er rejst langs alle Frontveje, og nye Vejskilte staar sammen med det dygtige kvindelige Færdselspoliti klar til at vise Redarierne Vej.

Langs alle Veje er oprettet specielle "Varmestationer", hvor Soldater og Chauffører kan faa et kort Hvile undervejs til Fronten. Specielle Arbejdsbrigader er udstationeret for hurtigt at kunne reparere Biler og andre Køretøjer.

Under den kommende Offensiv vil den Røde Hær staa overfor Kommunikations- og Forsyningsproblemer, som er større end nogensinde før. Men der er truffet tilsvarende store Forberedelser.

Mens Størsteparten af Fronten fra Østersøen til Karpatherne i den seneste Tid alene har været præget af Forberedelserne til den kommende Storkampe, fortsætter den Røde Hær sin Fremrykning i Ungarn. Den 9/12 meddelte Marskal Stalin i en Dagsbefaling: "Tropperne paa den 2. ukrainske Front har gennembrudt Fjendens stærkt befæstede Forsvar Nordøst for Budapest, udvidet Gennembruddet til 120 km's Bredde, er rykket 60 km frem og staar nu ved Donau Nord for Budapest. Samtidig er andre Tropper gået over Donau Syd for Budapest har gennembrudt det tyske Forsvar paa Donaus Vestbred og har forenet sig med de Styrker, som rykker frem mod Nord langs Donaus Vestbred ved Wellenzer Søen! "Dermed er den ungariske Hovedstad omringet fra 3 Sider. I længere mod Syd har den Røde Hær besat hele Balaton-Søens østlige Bred. Fremrykningen hertil var forbundet med uhyre Vanskeligheder. Donau er i den sydlige Del af Ungarn, hvor Overgangen fandt Sted, ikke en Flod, men et meget bredt Net af større og mindre parallelt løbende Floder adskilt ved sumpede Ene. Tyskerne havde sat sig overmaade stærkt fast paa Vestbredden og gjorde alt for at holde Donau-Stillingen men forgæves. Sovjetinfanteri blev sat over Floderne i Gummibaade eller ved Hjælp af Pontonbroer og bed sig trods fanatisk tysk Modstand fast paa Vestbredden, indtil Forstærkning kunde naa frem, og Brohoveder oprettes. Herefter brød det tyske Forsvar helt sammen. Hitler har for faa Tropper til at kunne etablere stærke Forsvarsstillinger langs hele Fronten. Han maa operere med sine "operative Reserver" og i dette Tilfælde naaede de for sent frem. Takten i den Røde Hær Fremrykning har i dette Afsnit været fra 20 km op til 32 km om Dagen, og General Malinofskis Tropper, som her sigter direkte Vest, indebarer den største Trusel mod de tyske Styrker i Jugoslavien, som nu trues med fuldstændig Afskaring.

Vestfronten: Der raser nu Kampe i Saar-Distriktet af en Heflighed, som man ikke en Gang har oplevet det i det store Materielslag ved Vestvolden ud for Köln. Amerikanerne har skaffet sig fire nye Brohoveder over Saar, det ene ved Saargemünd, de tre andre Øst for dette Punkt. I den østlige Del af Saargemünd, Dillingen og Forbach raser der endnu Gadekampe. Overalt sætter Tyskerne Modangreb ind med Panserafdelinger, men de slaas tilbage. De fleste Steder er Amerikanerne trænet dybt ind i Vestvoldens Bunkerstillinger. Amerikanerne staar tæt uden for Saarbrücken, og man mener at Amerikanerne vil omgaa Saarbrücken og Masser af Mennesker fra Omegnen har i de sidste Dage søgt ind til Byen for at lade Krigen gaa uden om sig, medens de opholder sig i Ruinerne. Tyskerne har opgivet Rheinau, der ligger 20 km Syd for Strassbourg, og Colmar er nu under Ild. Der tages mange Fanger. Foran Köln er der kun ringe Fremgang. Alt i alt er Fremgangen ikke stor de sidste 14 Dage, men frem gaar det dog, og de tyske Tab vil sikkert paa et givet Tidspunkt vise sig katastrofale.

Kære om Terrorhandværket paa Kollegiet

PASTOR SANDBÆK I SIKKERHED I den danske Radio Kl. 18,15 fra London bragtes den 30/11 Beretningen om Pastor Sandbæks Lidelseshistorie i Gestapos nu zdelagte Følgelse i Universitetskomplekset i Aarhus, saaledes som han selv har fortalt den. Det var et rystende Dokument om helt umenneskelige Lidelser, Pastor Sandbæk her lagde frem for Alverden, og en frygtelig Anklage mod Tyskerne for deres Terrormetoder. Sandbæk nævnte først de mere almindelige Forhør og beskrev saa videre de rædselsfulde 38 Timers uafbrudte Forhør, han maatte gennemgaa, og han sluttede med en Skildring af, hvordan en Tysker og en Dansker umiddelbart efter dette sidste Forhør slæbte ham op paa Kollegieloftet og piskede ham paa den nøgne Krop med en Læderpisk, indtil han halvt afsindig af Smerte og halvt bevidstløs lovede at fortælle, hvad Tyskerne ønskede, han skulde fortælle. Og saaledes skal det da forstaaes, at Tyskerne kunde proklamere, at de havde afslæret en dansk Præst, som flerdobbelt Morder, Tyv, Røver og hvad det ellers var, de meddele i den tvangsindlagte Dagbladsartikel.

Det var som bekendt praktisk talt i sidste Minut, de allierede Flyvere rev Pastor Sandbæk ud af de tyske Bødlers Hænder. Netop under det Forhør over ham hos Werner og hans to Medhjælpere kom Befrielsen. De var ved at gennemgaa hele Sagen for sidste Gang med Pastor Sandbæk, da Braget fra den første eksploderende Bombe lød, samtidig med at Maskinen nu drøede hen over Universitetet. "Werners Ansigt" - siger Sandbæk - "blev kridhvidt af Rædsel. Han og hans Haandlangere stormede bort uden at ofre mig en Tanke. Jeg saa dem forsvinde i en Gang til højre, rent instinktivt sprang jeg derfor til venstre. Dette reddede mit Liv. Lidt efter styrtede Huset sammen... da jeg vaagnede, laa jeg fastklemt og kunde kun røre min højre Arm. I Nærheden saa jeg en af mine Bødler med knust Hoved. Lidt længere stødte en Dansker: Lad mig dø. Jeg forsøgte at bede Fadervor sammen med ham, jeg troede, vi begge skulde dø, men snart hørte jeg tyske Stemmer, nogle Soldater gravede os ud og lagde os ved Siden af nogle andre saarede. Nu mistede jeg atter Bevidstheden. Da jeg vaagnede, var jeg omgivet af Danskere. Jeg tiggede og bad om at faa noget Gift. Jeg vilde hellere dø end føres tilbage til Gestapo, men de forklarede mig, at jeg ikke skulde dø, og at jeg var blandt Venner. Unge Frihedskæmpere havde fundet mig i Gestapobygningens Ruiner og ført mig i Sikkerhed."

Fra Modstandsbevægelsens Side har man tit fortalt om de Terrormetoder Gestapo bruger overfor deres værgeløse Fanger, men det er første Gang her i Landet at en undsluppet Fange har haft Lejlighed til overfor hele Verden at fortælle om sine egne Oplevelser. Pastor Sandbæk er en af de ubehagelige Kronvidner mod Tyskernes Terror i Danmark, man forstaaer godt at de selv haabede, at han var død. Men Rognskabets Dag varmer sig, saa nytter ingen Goebbelske Bortforklaringer, Vidnerne skal nok møde frem.

FLYVERNES BERETNING - Dagen efter Royal Air Force-Angrebet paa Gestapo-Hovedkvarteret i Aarhus fortalte en Pilot og hans Navigator, som havde deltaget i Operationen, om deres Oplevelser og Indtryk overfor Repræsentanter for hele den frie Presse. Der var Journalister og Reportere, der repræsenterede Alverdens Blade, vel Sammenkomsten. De to Flyvere var ikke særlig glade for at være Midtpunktet i Forsamlingen. De fremhævede Angrebet som et veludført "Team-Work". Om Enkelthederne ved Angrebet fortalte de bl.a.: - Vi havde faaet Instruksjoner om at bombardere de to Kollegiebygninger, men det var nødvendigt at udvise stor Forsigtighed af Hensyn til de tre Hospitaler, som laa lige i Nærheden. Vi kunde derfor kun angribe fra en Side. Angrebet fandt Sted i 4 Faser med 6 Maskiner i hver. Paa et Tidspunkt var det ved at gaa galt. En Bombe gik gennem Bygningens Mur, men andrede Kurs og vilde op gennem Taget. I samme Øjeblik drøede den næste Mosquito hen over Maalet, og Besætningen saa Bomben forsvinde op foran maskinens Næse. - En anden Maskine gik saa lavt, at den ramte en af Bygningerne, men ildover nogle Buler i Følgertiet skete der intet.

Navigatoren fortalte, at man Aftenen før Angrebet havde vist Besætningerne paa Maskinerne en nøjagtig Model af Universitetsbyen i Aarhus, saa det voldte ingen Vanskeligheder at finde de to Gestapobygninger. Til sidst stillede Journalisterne følgende Spørgsmaal til de to Flyvere: - Hvad faar de saa, naar de kommer hjem fra en saa vel udført Operation. - Lov til at gaa i Gang med en lige saa interessant Opgave en anden Gang, svarede Piloten med et Smil. Vi vidste, at de Allierede ikke har glemt den Kamp der foregaar i Danmark. Vi har faaet mange Beviser for, at de var glade for, at vi kom. Det kunde vi forøvrigt ogsaa se, da vi var over Danmark. Folk vinkede til os og gjorde V-Tegnet, og paa et Sted stod en Bondemand og gjorde Høner for os. Det er ikke ligefrem det, vi er vant til, naar vi er ude. Angrebet paa Gestapo-Hovedkvarteret i Aarhus var en Opgave, som enhver af os gik ind til med Glæde, og vi er tilfredse med den Belønning, der ligger i, at det danske Folk paaskønner, hvad vi gjorde for dem.

BOMBER OG BRANDE I AARHUS

Den 30/11 eksploderede 3 Bomber under tyske Biler paa Aarhus Gudsbanegaard. Kl. 22,30 samme Dag eksploderede en Række Bomber i nogle elektriske Anlæg paa Galgebakken. De tyske Vagtposter skød efter de Skøttere, der havde anbragt dem, men ramte ikke.

Til Træds for, at Tyskerne holder Fricks Fabrikker under stærk Bevogtning lykkedes det den 3/12 at sprænge en Sælskinne til Virksomhedens Elektricitetsværk.

Den 2/12 ved Middagstid indfandt 3 revolverbevæbnede Mænd sig i Karl E. Thumands elektriske Fabrik, Graven 18-20, hvor de anbragte en Del Bomber, der straks begyndte at eksplodere. Der opstod Brand og store Ødelæggelser. Fabrikant Thumand er en første Klasse Værnemagter og har sidst nævnt bemærket...

STØTTEFONDEN H 3 20,-. Aar 5,-. + 5,-. Palle 10,-. Symp. 10,-. Smd 20,-. Stump 5,-. P 50,-. ER 10,-. De danske Mand 20,-. s s 100,-. Hinke 10,-. Smedene 12,-. X Y 10,-. "Grosseren" 10,-. OJ 12,-. Vi Takker for Bidragene ogsaa til dem som har indbetalt og faaet Kvittering paa anden Maade. Samtidig opfordrer vi Læsere af Bladet som endnu ikke støtter os økonomisk til ogsaa at give et Bidrag, vi har stadig Brug for Penge til vort Arbejde og til at understøtte illegale Frihedskæmpere. Husk paa alt illegalt Arbejde i Aarhus betales af Aarhusianerne selv, vi faar ikke Tilskud nogen andre Steder fra.

NOGLE USLE FYRE En Advarsel mod Johannes Andersen, Øver Fløjstrøg pr. Bøker. Denne noble Herre opkøber alt, sardales Vin og Eg, til Tyskerne, han lader haant om, at den danske Husmoder i Byerne skal staa i Kø for at faa en Stump og et Par Eg. Derfor henstiller vi til hver arlig dansk Landboer, lad vare med at sælge noget til ovennævnte Herre. Lad ham vare ene om at snage mellem "Svinene", Udbyttet han faar derfor, skal han ikke faa megen Glæde af.

Brændehandler Gunder Pedersen, Nørrebrogade 22 er Leverandør til Værnemagten af god Brændsel, sælger det daarligste til danske Kunder, handler ogsaa "sort". Har i det hele taget megen Maskopi med Tyskerne.

Fhv. Frelsermand Chr. Dahl, H. Guldbergsgade er Forvalter ved Tyskernes Jernlager i Sydhavnen, bærer Vaaben, er Medlem af Schalburgkorpset, han kommer aabenlyst med Trusler mod gode Danske re. Hans Forhold bliver undersøgt i Øjeblikket.

Det er kun Jul en Gang om Aaret.

Julen staar atter for Døren og med den kommer den aarlige tilbagevendende Begivenhed, Juleindsamlingen, til Fordeling blandt Samfundets daarligt stillede alders- og Invalidorentynderne og mange andre Smaakaarshjæ, for Juleaften skal alle disse, som paa Aarets øvrige Dage maa halv- eller heltsulte, sandelig have Lov at spise sig mat, derfor appelleres der til Folks gode Hjerter, for hvem kan paa en højhellig Juleaften sætte sig til et godt Julebord, naar andre maa sulte, er det ikke saadan det lyder? Resultaterne plejer ogsaa at vare gode, og Beløbet der skal indsamles kommer altid ind, og det er et Bevis paa at Hovedprocenten af Indbyggerne giver deres Eksempel. Naar et saa godt Resultat kan naas til Julen, hvorfor saa ikke sørge for, at alle disse daarligts stillede kan faa en saadan Hjælp Aaret rundt, at de hverken skal sulte, fryse eller gaa daarligt og mangelfuldt paa klædt, som de nu maa gøre. Her er der noget for Julekomiteen at gøre, saa den Aaret rundt kan spise sig mat med en ren Samvittighed. Den bør slaa til Lyd for overfor Stat og Kommune, at Grundsætterne for Udbetaling af Alders- og Invalidere bliver hævet, saa disse i Dag saa uheldigt stillede Mennesker kan leve under gode økonomiske Forhold og dermed blive fritaget for at modtage Almisse, det er ikke kun til Jul dette sker, det er Aaret rundt, de maa modtage Hjælp fra Slægt og Venner for ikke at sulte ihjel. Disse Forhold er en Skamplet paa den danske Nation, som ikke hurtigt nok kan blive vasket af. Begynd derfor paa dette Arbejde, naar Juleindsamlingen er endt, saa Befolkningen kan se, det ikke kun er Julestemningen, som gør Hjerterne bløde, men et virkeligt Ønske om, at gøre noget for de daarligst stillede i det danske Samfund og var forvisset om, at hele det danske Folk staar bag ved disse rimelige Krav.

Bolig Skandalen.

I Aarhus ligesom i alle andre Byer i Landet er der atter under denne Krig opstaaet en fordelig Bolignød. I Aarhus boede under Husvildforsorg 1. Oktober 908 Personer fordelt paa 177 Familier. Og hvem er det saa der er husvilde? Er det Hr. og Fru Direktør Dit og Dat, er det Entreprenører og Tervebaroner? Selvfølgelig ikke, de hverken sulter eller fryser eller mangler Tag over Hovedet. Tværtimod, disse Mennesker har Sommerhus eller Villa foruden en komfortabel Bylejlighed om Vinteren. Nej, det er Arbejderne med de mange Børn, han, der sløber Profit sammen til Arbejdsgiverne og til Tak kan han logere i en Krog af en Gymnastiksal sammen med Kone og Børn. Mens hans Arbejdsgiver har 5-6 og flere Værelser til sin Raadighed. Det er disse Tilbeholdere kan ikke finde sig i disse Tilstande mere, Myndighederne har hidtil ikke forsøgt at forandre Forholdene, derfor maa man benytte den først givne Lejlighed til at faa valgt andre baade i Byrådet og Regeringen. Og det skal vare Folk som ikke ser det som deres Hovedopgave at gøre Spekulanter og Profitmændere saa lidt som muligt. Hidtil har man baade fra Indenrigsministeriet og de forskellige Kommuner saboteret en virkelig effektiv Løsning af Boligsproget videre ratio nærret Lejlighederne, saaledes at alle som havde over et Værelse pr. Person skulde leje de resterende ud til Folk som mangede Bolig, men saa maatte man ganske vist se bort fra Overklassens Privilegier, og det kunde vort kapitalistiske-demokratiske Regering ikke gøre. Der er nemlig mindst et Værelse til hver Indbygger, hvor mange har egentlig tænkt over det. I Stedet for henstillede de reaktionære Embodsmænd i Indenrigsministeriet til Husejerne om dog at tage Familier med Børn, naar de lejede tomme Lejligheder ud. Falder os ikke ind, Børnene sludrer formøget paa Ejendommene, sagde Grundejerne. Saa sker der ikke noget det første halve Snes Aar, hvis altsaa ikke Arbejderne gaar til Aktion.

Det har ikke manglet paa advarende Røster for at forhindre at den første Verdenskrigs Boligskandale skulde gentage sig under denne, men de blev ikke hørt og den socialdemokratiske Regering gjorde nøjagtig de samme Fejl som Vonnstreregjeringen for sidste krig. Hvor slamt det er, er vi alle klar over, men vi lukker Øjnene for Kendsgerningerne. Naar der 908 Personer under Husvildeforsorg i Aarhus da betyder det at mindst det 10-dobbelte Antal lever under saa elendige Forhold, at de ikke er menneskeværdige. Alle de Mennesker der bor i Kolonihavehuse, paa Pulterkamre og i Kældre, som er stuvet sammen i gamle, fugtige og utætte Rønner i de gamle Kvarterer af Byen er jo ikke regnet med, men de trænger jo alle sammen til ordentlige Boligforhold.

Stadsarkitekt A. Mogensen her i Aarhus mener ikke at Kommunen skal opføre Beboelsesejendomme, han mener at det skal man overlade til private Spekulanter, og saa kan man jo give dem Stats-tilskud for ellers kan de maaske ikke tjene nok paa det. Ja, saaledes er Indstillingen hos de Folk, den Dag i Dag, de har intet lært og det er disse Folk som bestemmer hvorledes Boligbyggeriet skal foregaa. Trænger der ikke snart til en ordentlig Rengøring, saaledes at der kommer Arkitekter og Embedsmænd ind paa de afgørende Poster som først og fremmest tænker paa Lejerne og ikke om eventuelle Husejere kan tjene Penge paa Boligspekulation eller ikke.

Hvad kan vi gøre nu? Først og fremmest maa alle Lejerne melde sig ind i en Lejerforening for uden samlet organiseret Optræden nytter det intet. Nu er Aarhus Lejerforening jo desværre ikke særlig levende og vaagen, men det maa vel være muligt at ruske den op til Død. Hidtil har den jo kun været en ren partipolitisk Foreteelse, som ikke kunde tænke sig at kritisere hverken Statens eller Kommunens Indsats i Boligsprogsmaalet. Dette maa ogsaa ændres, Lejerforeningerne maa være Kamporganisationer, som ikke nedlægger Vaabnene for Lejerne har faaet ordentlige Forhold og Boligspekulanterne er afskaffede. Hvor er det meget at gøre for en aktiv Lejerforening her i Aarhus. Der ligger Tusinder og atter Tusinder af Kroner at hente hos Husejerne, som har forhøjet Lejen ulovligt, som ikke overholder deres Vedligeholdelsespligt, bare for at nævne to af de vigtigste Forhold. Hvorfor skal Lejerne plyndres, naar en effektiv Organisation kan raade Bod herpaa? Altsaa ind i Lejerforeningen, naar alle Lejerne er Medlemmer kan ingen Myndighed sidde de berettigede Krav overhørige.

Dernæst maa man saa hurtigt som mulig efter Besættelsens Ophør paabegynde et omfattende Boligbyggeri, men det skal først og fremmest være under Statens og Kommunernes Kontrol og ikke overlades til privat Spekulation. Vort Parti har altid arbejdet for denne Linie, men vi har hidtil været temmelig ene om det, men vi regner med at hele Folket nu vil slutte op om dette Krav.

Socialdemokratiet taler ogsaa i sit Efterkrigsprogram om et altomfattende Boligbyggeri til Gavn for det arbejdende Folk. Vi haaber at det er andet end Valgflesk, og vi vil i alt Fald med al Kraft understøtte et saadant Program. Men vi mener at ligesaaavel som Forforeningernes Medlemmer maa fremsætte deres Lønkrav og eventuel gaa i Aktion for disse Kravs Gennemførelse, da maa Lejerne ogsaa gennem deres Organisationer fremsætte deres Boligkrav og træde i Aktion, hvis de ikke bliver opfyldt. Tiden maa være forbi, hvor man vælger nogle Ledere og derefter lader disse ordne Paragrafferne, uden Kontrol eller Medvirkning af de menige Medlemmer. Alle maa gøre deres Indsats ellers sker der ingenting i Forbedring af Forholdene, ellers vil Reaktionen stadig triumfere over det arbejdende Folk.

BYVAGTENS SAMMENSÆTNING Ligesom Frihedsraadet ser med Velvilje paa at Politiets civile Arbejde bliver ført videre af andre Instanser, har det ogsaa givet sin Tilslutning til, at der oprettes kommunale Vagtkorps Landet over - vi er jo alle i disse Tider interesseret i at blive beskyttede mod Tyve og Røvere. Men det forekommer os imidlertid ikke særlig betryggende at der i det kommunale Vagtkorps i Aarhus har indsoget sig Elementer med en tvivlsom Fortid. For at nævne et enkelt Eks.: Reserverarrestbetjent Børge Jensen fik sin Afskod paa Grund af tjenstlig Forseelse 6/9 44., men blev ikke desto mindre ansat i Korpset og, skønt dets Leder Hr. Alexander Jensen blev bekendt med Forholdet, blev Børge Jensen ikke fjernet, men tværtimod ophøjet til Udrykningsleder. Mon Hr. Alexander Jensen er den rette Mand paa den ansvarfulde Chefpost? Det er ikke jo tilstrækkeligt at være Medlem af "det rigtige" Parti og en gemytlig Bagersvinger for at kunne bestride et saa vigtigt offentlig Tillidshverv.

Tyskernes Udplyndring. Vi bringer her en Oversigt over en Del af de vigtigste Levnedsmidler, som de tyske Tropper i Danmark rokvirer til eget Brug for Oktober

Kvartal:				
Bolcher	87,500	kg	Kød	1.950,000 kg
Bryggerimalt	450,000	"	Marinade	220,250 "
Fisk, friske	1.050,000	"	Ost	325,000 "
Fisk, røgede	437,000	"	Pølse	6,250 "
Hvedemel	400,000	"	Kugnel	9.900,000 "
Hø	17.600,000	"	Salt	650,000 "
Kaffeerstatning	143,370	"	Spiritus	30,000 "
Kartofler	32.377,500	"	Æ	7.500,000 Stk.

Hertil kommer alt det som de tyske Soldater selv køber i Butikkerne, og det er meget i f. Eks. en By som Aarhus, hvor der ustandsoligt kommer nye Tropper, der ligesom Ravnne falder over Forretningerne. Ikke saa underligt at det er svært for den danske Husmoder at købe ind til Familiens Behov.

Nyt i Småbidder.

Ledelsen af Gestapo i Aarhus er blevet overdraget Kriminalret. Th. Renner, der saaledes er blevet Boddolon og Krigsforbryderen Schwitzgiebels første Efterfølger. Det kan iøvrigt tilføjes, at Tyskerne har faaet nogle Pejlovrøgne til Jylland, og et Par af dem var i Virksomhed ved Forberedelsen til Stormen paa Radiosenderen i Hjerring.

Stikkeren, fuv. stud. jur. Berge Jensen, der var indlagt til Afvæning paa Oringe Sindssyge-hospital, er stukket af derfra og opholder sig nu formentlig i Aarhus.

Det tyske Sikkerhedspoliti vilde den 4. ds anholde en ung Mand, der boede paa et Værelse paa Paladshotellet. Da den unge Mand ikke lukkede op, blev der skudt gennem Døren. Han blev alvorligt saaret. Hans Navn er Finnerup, og han bor paa Odinsvej i Asbyhøj.

Grenaa har faaet en stor Invasson af tysk Militær, idet man bl.a. har beslaglagt Restaurant "Havlund", Grenaa Badehotel, Hotel "Ankerstjerne", "Pavilionen", Hotel "Skandinavian" samt Byens Gymnastiksale, enkelte Skolelokaler og Menighedshjemmet. Der skal efter hvad der meddeles anlægges et Minstoberi og en Torpedohal ved Havnen. Til lette Formaal har man beslaglagt en Række Oplagspladser, og en Arbejdsstyrke er allerede gaaet i Gang med at grave Grunde ud.

Al dansk Vagttjeneste paa Aarhus Havn om Natten er nu blevet indstillet. De tyske Vagtposter var efterhaanden saa opskræmte og nervøse, at det var forbyndet med Livsfare for det danske Vagtkorps at passe Arbejdet.

Der er Tegn til, at Marselisborg Studentergaard, som Tyskerne fornyligt beslaglagde skal anvendes af Gestapo. Der foretages nemlig i disse Dage Afspærringer med Pigtraad omkring hele Bygningen.

Tyskerne har beslaglagt den gamle og den nye Skole i Asbyhøj, Kragelundskolen i Højbjerg, i denne Kommune er i Forvejen Skuade Skole beslaglagt. I Bråbrand-Aarslev Kommune er Gymnastiksalen i True Skole blevet beslaglagt, der havde man i Forvejen indrettet Klasseværelser, fordi der mangede Skolelokaler. Det bliver meget vanskeligt at fortsatte Undervisningen i disse Kommuner, man søger nu at indtætte sig i private Hjem o.l. Steder. Staar der ikke i Haagerkonventionen at Besættelsesmagten ikke maa beslaglægge Skoler og Undervisningsanstalter? Men det gælder vel som alt andet Folkeret ikke for Tyskernes Vedkommende. Men kan vi saa ikke idet mindste blive fri for den Haan, det er at se Tyskerne i tvangsindlagte Artikler optræde som Lærermester i Folkeret og Haagerkonvention.

Den 30/11 hørtes en hel Serie Eksplosioner i den sydlige Bydel. Det viste sig at være en Hund, der forlystede sig ved at spurte gennem de tyske Minespærringer omkring Bunkerne i Marselisborg Skov. Hunden slap fra det uden Skade, men det lykkedes senere Tyskerne at faa fat i den det viste sig at være Fru Konsulinc Viltøft's tyske Bokser, den blev skudt ved - Stændret.

Man morer sig i Byen for Tiden over følgende Lille Juncker-Historie: Forleden Nat blev Overmonter X ringet op af Direktør Thorkild Juncker, Aarhus Oliefabrik, der stærkt opskræmt krævede, at der straks blev sendt en Mand ud for at reparere hans Telefon, som han ikke syntes fungerede tilfredsstillende. Overmonteren spurgte, om det ikke kunde vente til næste Dag - Direktøren har for Tiden skjult sig temmeligt langt uden for Byen - da Juncker svarede, at han følte sig truet, og det var vigtigt for ham at have sin Telefon i Orden, Overmonteren er en rar Mand og lovede at komme, idet han meddelte, at han først vilde alarmere en Kollega. Da de to Mand ankom til Direktør Junckers Hus, blev der ikke lukket op. Derimod hørtes en rystende Stemme indenfor der spurgte hvem det var.

- Overmonter X, Jydsk Telefon.
- Det kan enhver komme at sige, stønnede Manden bag Døren.
- Jamen De har jo selv sendt Bud efter os, men saa kører vi hjem igen.
- For Himlens Skyld, nej, lod det bag Døren, der blev adnet paa Klem, hvorpaa de to Telefonmonterere stod overfor den rystende Oliefabrik-Direktør, der var i Pyjamas og havde en kampepassig Revolver i Haanden.

I Köln er det kommet til Sammenstød mellem udenlandske Arbejdere og Folkestormen, idet Kölns Militærkommandant satte Medlemmer af Folketormen til at kæmpe Ruiner, hvor flere Tusind udenlandske Arbejdere gik sig.

"Pravda" skriver om en amerikansk-Journalist, som i sit Blad har hævdet, at den Røde Hær har staaet stille ved Fronten i flere Maanedes og overladt det til England og Amerika at slaas, at han er Verdens mest uvidende Mand og sikkert vil kunne faa sin Sportsredaktion til at anerkende denne Verdensrekord i Uvidenhed. Alle andre ved nemlig, at den Røde Hær alene i Aar har gjort det af med 120 tyske Divisioner og nu kæmper mod 200 tyske Divisioner, mens England og Amerika tilsammen kun har Divisioner mod sig.

Førmanden for de sovjetrussiske Fagforeningers Centralforbund, Vasili Kusnetsov, har sendt et Telegram til CIO's 7. Kongres, hvori han bl.a. udtaler: "De forenede Nationers fælles Anstrengelser og koordinerede Aktioner, Oprettelsen af direkte Kontakt mellem Fagbevægelsen i de forenede Stater og Sovjetunionen samt Organiseringen af et kampdygtigt, verdensomspændende Fagforbund vil fremskynde Fjendens-Hitler-Tysklands-Nederlag og fremsætte Oprettelsen af en stabil og varig Fred til Menneskeheds Bedste."

Aarhus, den 1. Januar 1945.

Til alle Partimedlemmer.

Kammerator

Et barsk og begivenhedsrig Aar er gaaet. Paa alle Fronter er Hitler-Hærene tvunget tilbage og fordrevet fra en Række Lande som de voldelig havde undervunget og hvis Befolkning de havde terroriseret. Dette er sket takket være den Røde Hærs og de andre allierede Hærs store Indsats, men ogsaa Folkenes Modstandsbevægelse i de forskellige Lande har deres store Andel i Resultaterne. Aaret 1944 gav os ikke den endelige Sejr over Nazi-Tyrraniet, men Kampene er fra alle Sider ført ind over Tysklands Grænser, og 1945 maa blive den endelige Sejrs Aar.

I Danmark venter vi Befrielsen i dette Aar, Modstandsbevægelsen har længe været klar til den sidste Kamp for Danmarks Befrielse, og Signalet til denne Kamp venter vi fra de Allieredes Overkommando og DANMARKS FRIEDSRAAD i Aar.

Aaret der gik var ogsaa for Partiet i Aarhus en haard Tid. Gang paa Gang lykkedes det Gestapo at slaa store Skaar i Partiafdelingen, men ikke et Øjeblik har vi af den Grund indstillet vort Arbejde, tværtimod har vi forstærket det og udbygget det. Vi har været med til at skabe en samlet og enig Modstandsbevægelse i Byen, som nu omfatter alle Befolkningslag, vi har uophørligt udgivet vore Blade og Pjecer og fremført vore Meninger baade om Hitleristernes Terror og Plyndring og om visse Dele af Overklassens Udnyttelse af Situationen. Vi har fremført det arbejdende Folks Krav om bedre sociale og økonomiske Forhold, om Demokrati og Frihed.

Vi takker hver enkelt Partimedlem som dristigt og energisk har arbejdet med i Modstandsbevægelsen og vort Partis daglige Arbejde trods Gestapos Terror og Arrestationer. Vi er stolte over den storlaede Indsats som vore aktive Kammeratorer har ydet i 1944 hver paa deres Afsnit af den store Kamp for Landets Frihed og for bedre og retfærdigere Tilstande for Arbejderklassen.

Men Kampen er ikke forbi endnu, tværtimod ser det ud til at første Del af dette Aar vil bringe en yderligere Skarpeelse af Kampen. Vi maa være forberedt paa endnu stærkere Terror og Undertrykkelse fra de tyske Nazisters Side. Men vi ved ogsaa, at Kampen fortsætter uanset hvilke Vilkaar der bydes os, lige til Danmark igen er frit.

Paa Marskelen til det nye Aar vil Byledelsen derfor opfordre til en forstærket Indsats for vort Parti og for hele Modstandsbevægelsen.

Vi opfordrer til yderligere Dygtiggørelse og Skoling, saaledes at hver enkelt Medlem er fuldt klar over Partiets Teori og Politik.

Vi opfordrer til stadig større Orden og Præcision i Arbejdet og frem for alt endnu større Forsigtighed og Tavshed om Partiets Organisationsforhold, Adresser, Forbindelser, Medlemsliste og lignende.

Vi opfordrer til at skaffe Partiet nye, gode Medlemmer.

Ved at følge disse Opfordringer vil vi være i Stand til at krydse Gestapos Planer, som gaar ud paa at odelægge og lamme Modstandsbevægelsen. I Stedet for vil vi forstærke Arbejdet og vort Parti paa alle Omraader.

Med endnu en Tak for den gode Indsats i 1944 gaar vi ind i Befrielsens og Sejrens Aar 1945.

Med kommunistisk Hilsen

D.K.P. Aarhus

BYLEDELSEN

nr 31.

AARHUS

Ekko

10. Januar 1945.

Udgivet af Kommunistisk Parti i Aarhus.

10. Januar 1945

NYTAARSHILSEN til det danske Folk.

Paa Tærskelen til det nye Aar - Befrielsens Aar - sender DANMARKS FRIHEDSRAAD sin Hilsen til alle Frihedsfrontens aktive Kampere!

Vi sender vor Hilsen til alle dem, der sidder indespærret i Tyskernes Fængsler og Koncentrationslejre!

Vi mindes alle dem, der uforfærdet gav deres Liv i Kampen for vort Lands Befrielse, og vi sender vor Hilsen til alle dem, der har mistet deres kære.

Vi sender vor Hilsen til alle de Landsmænd, som paa Grund af Tyskernes Forfølgelser har maattet gaa i Landflygtighed. Vi hilser alle dem, der i Dag kæmper i de Allieredes Rækker, er med til at opretholde Forsyningstjenesten over Havene eller forbereder og dygtiggør sig til at vende tilbage og deltage i Kampen.

Det er med Stolthed og Glæde, alle frihedselskende Folk ser tilbage paa det forløbende Aar. Dette Aar blev Nederlagets Aar for Hitler. I vældige koordinerede Slag har de Allieredes Hære nedkæmpet Hitler-Armeerne. Tre af Hitlers Allierede er tvunget ud af Krigen. Sovjetunionen, Frankrig, Belgien, samt Dele af Holland, Norge, Italien, Jugoslavien og Grækenland er befriet, og det Øjeblik nærmer sig, da Kampen udelukkende vil blive ført paa tysk Jord.

Med Stolthed og Glæde kan ogsaa de danske Kampere i Frihedskampens vældige Armeer se tilbage paa en Række afgørende Sejre, de vandt i det forløbne Aar. Endnu lever i hele Folkets Bevidsthed Erindringen om Julidagens heroiske Folkestrejke i København og mange Provinsbyer. Nationens bedste Sønner, Sabotagens dristige udøvere har lagt de mest livsvigtige Krigsindustrier ode og i afgørende Perioder lammet den tyske Militærtrafik paa vore Jernbaner. Da Tyskerne mente at kunne saa Splid i det danske Folk ved at berøve det dets Politi og derved bane Vejen for den uhammede Terror, for Ran og Roverier, bestod Folket ogsaa denne Prøve. Folkestrejkekernes Enighed, Sammenhold og Vilje til uforsonlig Kamp har intet kunnet røkke. For hvert nyt tysk Overgreb er Modstandsfronten smedet fastere sammen.

Side 2.

AARHUS EKKO

10 Januar 1945.

Endnu er Hitler ikke besjret. Paa Fronterne har hans Hære stadig til at yde forbitret Modstand, og i de besatte Lande fører hans Haandlangere et stadig haardere og mere brutalt Reglemente, saaledes som vi har oplevet det herhjemme, hvor hele Gader lægges i Ruiner, hvor Ejendomme afbrændes eller sprænges i Luften, og hvor gode danske Mænd snigmyrdes. Det kan være vanskeligt under disse Forhold at bevare Taalmodigheden, og DANMARKS FRIHEDSRAAD mener derfor atburde ud tale en særlig Annerkendelse til de væbnede Styrker, som nu i Maaneder har maattet holde sig passive, skønt de brænder af Iver efter at yde deres Indsats i Kampen. At ikke en eneste Gruppe eller Enkeltperson trods alle tyske Overgreb har ladet sig forlede til at bringe sine Vaaben i Anvendelse, er et Vidnesbyrd om den høje Disciplin, der raader indenfor Modstandsbevægelsens Rækker.

Patrioter! Danske Mænd og Kvinder indenfor Modstandsbevægelsen, Sabotører, Befalingsmand og Menige i Modstandshæren og den frie Presses Tusinder af frygtløse Medarbejdere og Distributører, hver en, som yder sin Indsats i Frihedskampen - vi ved at den sidste Tid vil blive den vanskeligste og haardeste men vi ved ogsaa, at Befrielsens Time kan ikke være fjern. Roligt og tillidsfuldt gaar vi ind i det nye Aar. Lad os ikke et Øjeblik - hvad der end sker - svække Disciplinen i vore Rækker, men maalbevist fortsatte Træningen og Dygtiggørelsen. Ved sin hidtidige Indsats har Modstandsbevægelsen reddet Danmarks Ære og placeret vort Land blandt de Nationer, der i Gerning har vist at de vil yde en Indsats for Friheden, Freden og Demokratiet. Den Dag Signalet gives, vil vi enige og beslutsomme træde an til den sidste, den afgørende Kamp.

Nytaar 1945.

DANMARKS FRIHEDSRAAD.

o o o

AARHUS EKKO vil ogsaa føje sin Hilsen til og takke alle vore aktive Hjælpere, som har været med til at udbrede Bladet og som har støttet det økonomisk og paa anden Maade. Vi regner med at AARHUS EKKO i 1945 igen vil udkomme legalt, ligesom før 22 Juni 1941, efter vor snart fire aarige "underjordiske Tilværelse".

STØTTEFONDEN: F.A.H.N. 22.-, M.F. 100.-, S. 10.-, Prøven 2.-, Fjeren 10.-, K.R. 5.-, A.A.A. 100.-, P. 50.-, Nante 10.-.

1945 maa Sejrer komme.

De fleste havde bestemt regnet med at Krigen skulle være forbi i Aaret 1944. Men vi blev skuffede i vore Forhaabninger. Vi er nu i 1945 og Krigen raser vildt videre uden at den endelige Sejr over de nazistiske Barbarer er vundet.

Men 1944 bragte os et meget stort Skridt videre paa Vejen for de Allieredes Sejr. Man kan bare sammenligne Stillingen den 1 Januar 1944 og nu, og man vil se at meget er vundet i Aarets Løb.

Nederlag paa Nederlag har fulgt de nazistiske Røverhære i 1944. Den Røde Hær drev i Aarets Løb Tyskerne ud af al sovjetrussisk Territorium. Leningrad blev befriet i Nord og Odessa i Syd. Estland, Letland og Litauen blev rensat for Fjender. Den Røde Hær rykkede langt ind paa polsk Oraade og lagde hele Hviderusland bag sig, helt til Warszawa og ind i Forstaden Praga er Russerne rykket. I den sydlige Østfront kapitulerede Rumænien og Bulgarien for den russiske Fremmarsch og alle Tyskerne her blev fanget eller tilintetgjort. Men den Røde Hær fortsatte Fremmarschen, kæmpede sig igennem det meste af Ungarn, hvor Kampen om Budapest i Øjeblikket nærmer sig sin Afslutning, rykkede ind i Tjekoslovakiet og har Forbindelse med Titos Hær, som har erobret store Dele af Jugoslavien. Højt i Nord kapitulerede Finland og den Røde Hær rykkede ind i Nordnorge. En Del af disse Lande har været Hitlers Forbundsfæller, for det meste mod Folkenes Vilje, og de har alle som en nu vendt sig imod Nazityskland og kamper paa de Allieredes Side.

I Væst skete den længe ventede Invasion i 1944, og det lykkedes at befri det meste af Frankrig og Belgien og rykke ind i Holland. I Italien blev Rom og Firenze erobret. Tyskerne rømmede Grækenland paa Grund af Russernes hurtige Fremrykning paa Balkan og Engländerne besatte derefter Landet. Ogsaa i det fjerne Østen har Hitlers Forbundsfæller Japan lidt store Nederlag i Aaret der gik.

Grunden til Hitlers endelige Nederlag i 1945 er lagt, fra alle Kanter nærmer de Allieredes Hære sig Tysklands Grænser, ja disse er jo endda overskredet paa flere Steder og tyske Byer erobret.

Side 3.

AARHUS ERKO

10. Januar 1945

Nazisterne forsøger fra midt i December nogle fortvivlede Modangreb for at trække Nederlaget ud, men disse er allerede slaaet tilbage de fleste Steder. Modangrebene kan godt komme til at rykke Nederlaget nærmere i Stedet for, da der bruges uhyre Mængder Materiel, og hvorledes skal Tyskland snart være i Stand til at erstatte Tabene?

I 1944 blev det tydeligt for alle at Nazisternes Erobringskrig var slaaet fejl. Nazisterne var paa Defensiven overalt ogsaa i deres Propaganda. Hvor de før med Goebbels som første Højstaler triumferende forkyndte Tysklands Nyordning af Europa, fortalte hvilken Lykke det maatte være for alle Folk at blive Slaver under Hitlers politiske og økonomiske Terrorregimente, gaar de nu stille med Dørene. Nu er det Tysklands eget Land og Folk, der maa forsvares, forbi er Drømmene om Underlæggelse af alle Folk. Nu har Tyskerne i Henhold til Folkeretten Lov til at føre Partisanrig i deres Land, det var det der kaldte for Bandekrig i andre Lande. Nu er det Tyskland, der ifølge Goebbels, er tvunget ud i Krigen. Forbi er Snakten om "Krigens foryngende Bånd", forbi er de storpralende Krigsberetninger om hvor herligt det er at bombe andre Landes Storbyer. "Ach du lieber Augustin, alles ist wek". Selv Hitler er stillet hen i en Krog, hvorfra "hankan lade sit Geni stråle over det tyske Folk", hvis han ikke blander sig i Krigsførelsen. Nazityskerne er blevet forhadet i hele Europa, alle Folk har med Selvsyn set Nazismens Voldsignelse, Rov og Plyndring, Mishandling og Masebord, det vil ikke blive glemt i noget Land. Hver en af disse forbrydere og Mordere, som overlever Krigen, vil blive straffet i Overensstemmelse med Folkets Retfærdighedskrav. Vi faar ingen Medlidenhed med dem, selv om deres Teutonerbrøl nu bliver afløst af Klagesange. De har saet Vind, nu hører de Storm. Intet Folk lader sig i Langden knagte med Vold og Terror, det vil komme tifold tilbage paa Terroristerne selv. Nazismen med al dens Modbydelighed bliver knust i Aaret 1945.

Tyskland.

Saa Had og Hævn og du vil atter møde det Had, du selv har hjemsøgt Verden med. Og den, du dræbte, ham du slog til døde, skal du nu møde paa et fremmed Sted.

I Modres Øjne og i smaa Borns Hænder skal Fædres stumme Klager finde Vej. Og du skal granske i hvert Blik, der brænder, og vide, at Foragten gælder dig!

Var Livet Ondt? Husk, Livet var dit eget! Og du fik lov at vokse stor og stærk. Men nu, hvor Skibet ligger underdrejet, skal du forstaa, det er dit eget Værk!

Du fandt dig selv forkuet og forraadt den Dag, din Drom om Storhed smuldred hen. Nu spørger du forarmet og forslaaet: Hvornaar vil Tyskland rejse sig igen?

Den Dag du fatter, at din egen Smerte kan læges ved et frit Europas Hjerte. Den Dag, hvor dine Sønner kan forstaa, at det er Livet, vi skal bygge paa.

Hvordan kan man modstan

TORTUREN?

Fra et norsk illegalt Blad bringer vi følgende skrevet af en norsk Kvinde:

Torturen er ikke saa slem som man ofte paastaar. Det er bedst for alle at gøre sig klart, at de Smarter, der forvoldes igennem Tortur i Regelen er til at holde ud og ikke er værre end de Smarter, man kan komme til at lide under en Fødsel eller efter en svar Operation, Benbrud eller Brandsaar. Den aandelige Pine at have forraadt Kammerater burde være værre, og den varer i mange Aar. Forhaandspanik og Angst er ofte farligere end selve de fysiske Smarter. Det bedste Varn imod Torturen er at være "Indvending uden Frygt".

Gestapo vil uden Tvivl ikke blive mere Menne - skelig efterhaanden som Sammenbruddet nærmer sig. I den kommende Tid vil man sikkert blive helt desperat. De, der bliver grebet, maa være klar til at gennemgaa alt det Frontsoldaten maa gennemgaa. Selvmord burde ikke være nødvendigt medmindre man ikke mener at kunne holde Stand. Der er flere der har ofret Livet af Angst for at røbe noget. Vi skal ikke glemme deres Offer - vilje, men are dem saalange vi lever. Men maaske

kunde nogle af disse vore stolte Mand og Sønner være forbløvet i Live, dersom de havde kondt lidt Forsvarsteknik overfor Torturen. Vi tranger jo til den i det Norge der skal komme.

Torturen er et alvorligt Problem for Modstandsbevægelsen. Det viste sig, at Bodlerne ofte faar selv meget viljestærke Personer til at sige for meget, Modstandsbevægelsen maa tage sine Modforholdsregler og udvikle en bedre konspirativ Teknik. Den højre Haand maa aldrig vide, hvad den venstre Haand gør. Det er ikke let, for Nordmand har aldrig været tilbøjelige til Hømmelighedskræmmeri. Det har været deres Stolthed siden Wergelands Dage, at "frit tør han tanke og frit tør han tale".

Side 4

AARHUS EKKO

10 Januar 1945.

Hverken Tortur eller Angiveri har kunnet knække Modstandsbevægelsen. Plads n efter dem der blev taget, kommer aldrig til at staa tom. Og Tortur er en Boomerang. Netop i disse Lande, hvor Torturen var mest bestialsk, blev Modstandsbevægelsen haardest. Nu ser vi Slutningen paa Nazismens Saga: Terror, Tortur, Gisselmord, den brændte Jords Politik, Død og Undergang. Maatte alle gode Kræfter forenes i at gøre denne Slutning kort.

Vi vil bare føje til: Her i Aarhus har vi jo ogsaa vore Gestapo-Bødler, det ene Kuld Bestior blev udslettet ved R.A.F.s Luftangreb, men det ser ikke ud til at have hjulpet paa det næste Kulds Optraaden. Under Kriminalrat Renners Ledelse fortsætter Mishandlingerne af Fangerne med nye Bødler. Vi har et Par Eksempler fra de sidste Ugers Aresstationer, og vi ved hvem de værste Eksemplarer blandt Bødlerne er. Vi giver dem herved en Advarsel, de Herrer ved at det ikke er nogen tom Trussel, vi forlanger at de værgeløse Fanger behandles efter Civilisationens Principper, ellers vil Gengældelsens Slag ramme disse Udyr inden de aner det.

Send Bladet videre - forsigtigt.

D E N K O M M E N D E D A N S K E R E G E R I N G

Begivenhederne i Belgien og navnlig i Grækenland har ogsaa her i Landet givet Genlyd. Overalt paa Arbejdspladserne og i Hjemmene har disse Begivenheder været staaende Samtaleemne i flere Dage. Det man saa altid slutter Samtalerne med, er, bliver det ligesaadan i Danmark efter Befrielsen.

Hvorfor udviklede Situationen sig i Grækenland som den gjorde, fordi de gamle Politikere fra før Krigen og Besættelsen vilde have Hovedindflydelsen i Regeringen, fordi denne Regering nok vilde afvæbne Modstandsbevægelsen, men ikke afvæbne de fascistiske Korps eller indpærre og afstraffe Krigsforbrydere og "Samarbejdsfolkene". Altsaa Modstandsbevægelsens Folk skulle være vaabenløse, samtidig med at Stikkere, Nazister og lign. Elementer gik bevæbnede og frie omkring.

Hvis de gamle Politikere her i Danmark efter Befrielsen tager Magten igen som om intet var hændt, og eventuelt nedsætter en Komission som i Løbet af nogle Aar skal afgive en Betænkning om Krigsforbrydere, Landsforræddere og lign. ja da er Situationen moden til de samme Tilstande som i Grækenland.

Modstandsbevægelsens Folk i Danmark vil ikke finde sig i, at Folk som i den gamle Regering har samarbejdet med Besættelsesmagten og som har bekæmpet den aktive Modstand mod Tyskerne med alle Midler, ganske roligt tror at de kan danne Regering. Den første Regering efter Befrielsen vil blive sammensat af Folk som i Ord og Gerning har kæmpet for Danmarks Frihed under Besættelsen. Denne Regering vil ikke bestaa af Folk som kun repræsenterer et eller andet politisk Parti, ligegyldigt hvor stort et Medlemstal de har staaende i Protokollerne, hvi de ikke aktivt har deltaget i Modstandsbevægelsen. Vi har ikke mere Brug for Folk som nok har skønne Talemaader paa Læberne, men som naar det bliver Alvor svigter Land og Folk, og bare tænker paa deres egen Bihagelighed.

Den første Regeringsopgave bliver det omgaaende at indesparre alle Krigsforbrydere, Schalburg- og Sommerfolk, samt andre Nzi-Elementer, saaledes at de ikke faar Tid til at salvøre sig. Først saa kan man begynde en Undersøgelse af de enkeltes Forhold, saaledes at de faar den Straf, de fortjener. Ligeledes maa selvfølgelig alle Tyskere, som har forbrudt sig her i Landet, straffes efter danske Domstole. Regeringens andre Opgaver bliver det at skaffe Forsyninger frem til Befolkningen og forberede det første Valg.

Kun hvis denne Linie bliver fulgt, kan vi her i Landet undgaa "græske Tilstande".

....., o o o

Begrebsforvirring.

I Ventetiden inden Befrielsen af Danmark gaar Diskussionen heftigt i alle Blade om Fremtiden. Blade af alle Afskygninger diskuterer Efterkrigstidens Produktion, Udenrigshandel og Arbejdsforhold. Man er under denne Diskussion efterhaanden, i alt Fald for Flertallet af Bladenes vedkommende, enige om at der skal mere Kontrol til end før Krigen, mere Kontrol med baade Udenrigshandel, Produktion og Fordeling, saa der opstaar saa faa Skævheder som muligt. Ogsaa Indtægterne skal under mere Kontrol, saaledes at de store arbejdsfrie Indtægter beskæres kraftigere end hidtil og det til Fordel for Arbejderne med de smaa Indtægter og store Familier.

10. Januar

AARHUS EKKO

Side 5.

I denne Pressedebat, ja ogsaa i Diskussionen Mand og Mand imellem, har der i den senere Tid ind = sneget sig en Forvirring af Benævnelser og Begreber, som det er paa Tide at fa rettet. Det er den mest reaktionære Presse som er begyndt at snakke om "Socialisering". (F. eks. et Blad som Jyl = landsposten). Dermed mener denne Presse en hver Statskontrol overfor det "private Initiativ" væl at mærke naar der i Statsapparatet, som Ministre og Embedsmænd sidder Socialdemokrater. F. eks. bliver Valutacentralen kaldt for socialisme, Krigskonjunkturbeskatning for socialisme, Arbejdernes Krav til højere Lønninger for socialisme, ja selv Priskontrolraadet er i deres Øjne socialistisk. Men desværre er det ikke alene de mest taabelige reaktionære Redaktører, der hæfter Betegnelsen socialisme paa alle mulige Samfundskontrolforanstaltninger, ogsaa Social = demokratiet er begyndt at bruge Udtrykket i Tide og Utide. Man ser stadig i "Demokraten"s Leder = spalte, Artikler som munder ud i Krav om en større Socialisering af f. eks. Produktionen og det sociale Demokrati - til den demokratisk Socialisme". Lad os slaa fast med det samme, at selv om Socialdemokratiets nye Arbejdsprogram, som i mange Afsnit er udmærket og betyder Fremskridt, blev til Virkelighed til 100% saa var der ikke af den Grund indført en eneste Stump socialisme. Vi havde stadig et kapitalistisk Samfund, og i et kapitalistisk Samfund kan der ikke eksistere nogen Socialisme. Indførelse af SOCIALISME betyder nemlig Afskaffelse af Kapitalismen og Afskaf = felse af Udbytningen. I et socialistisk Samfund findes der ikke andre Arbejdsgivere end Samfundet, og ingen kan leve af andres Arbejde. I et socialistisk Samfund er al Jorden Samfundseje, Jord kan ikke sælges eller købes, kun lejes. Alle Produktionsmidler, Fabrikker, Maskiner og Trans = portmidler, er Samfundseje og kan ikke ejes af enkelte Personer. Derimod kan den enkeltes Bopæl, Tøj, Indbo, hans Bil, hans Hens og hans Ko godt være hans private Eje. Men kun saa meget som han selv og hans Familie behøver og kan bearbejde uden Hjælp af fremmed Arbejdskraft.

Hitlers Nationalsocialisme har heller ikke en Døjt at gøre med Socialisme, det kapitalistiske Samfund er jo tværtimod blevet udbygget under Nazismen, og benytter sig af aaben Terror imod den Del af Befolkningen, som ønsker at indføre Socialismen.

Lad os altsaa nævne Tingene ved deres rette Navn. Vi ved jo alle hvorledes bl. a. Venstra = pressen i Aarevis har fortalt os at Stauning = Regeringen var socialistisk. Og at det var den socialistiske Regering, som har skabt Arbejdsløsheden i 1930'erne. Alt dette bliver sagt for at forplumre Begreberne, for at man overfor Folk, der ikke har sat sig ind i Tingene kan fortælle, at Socialismen har spillet forlidt. Der findes kun et Sted paa Jorden hvor Socialismen er indført indtil nu, og det er Sovjetunionen, og enhver ved at Socialismen ikke har spillet forlidt der, tværtimod. Alle andre Lande, ogsaa der hvor der i Øjeblikket sidder Kommuniste i Regeringen, er kapitalistiske Lande, hvor der ingen Socialisme findes endnu.

Men Kapitalisme og Kapitalisme er to Ting, der er den nazistiske eller fascistiske Monopol = kapitalisme og der er den borgerlig demokratisk Kapitalisme, som kan være mere eller mindre demokratisk. Og for Arbejderklassen gælder det om at faa den gjort saa demokratisk som muligt, saalænge vi ikke har indført SOCIALISME, som jo er det fuldkomne Demokrati.

Men hvad kalder man saa Statens Overtagelse af visse Produktionsgrene i et kapitalistisk Land? Det kalder man for NATIONALISERING. Kommunistisk Parti mener i sit politiske Arbejds = program at Tiden er inde til at nationalisere Spritfabrikkerne, Sukkerfabrikkerne, Telefon = selskaberne, Forsikringsvæsenet, Bryggerierne og Tobaksindustrien, desuden er ogsaa Trafikmid = lerne, Biografteatre og Banker modne til NATIONALISERING. Det vil selvfølgelig betyde et stort Fremskridt naar disse Monopoler bliver nationaliserede, hvorved Udbyttet gaar i Statskassen i Stedet for i Kuponklippernes Lommer. Men Socialisme er det altsaa ikke.

Vi Haaber at denne lille Artikel vil være med til at klare Begreberne, saaledes at Socialis = men Ide ikke forplumres, det maa vi i alt Fald fra Arbejder - og Frisindets Side ikke være med til. Lad Socialismens Fjender og den fremskridtsfjendlige Presse være ene om det. Deres Opgave har det jo aldrig været at bringe Sandheden om Socialismen.

..... o o o

Vi har modtaget:

Teknisk Skole endnu en Gang.

Med Interesse har jeg læst AARHUS EKKOs Artikel af 28/11, om Strejken paa Teknisk Skole. Problemet med Haandværkerlærlingernes Skoleundervisning, der strækker sig hen paa de Aften = timer, da alle andre Mennesker forlangt har fri er ikke af ny Dato. Spørgsmaalet var aktuelt

side 6

AARHUS EKKO

10. Januar 1945.

for snart 30 Aar siden, da jeg gik paa Teknisk Skole i Nørre Alle, og det blev den Gang livligt drevet paa Skolens og Lærlingeforeningens Møder. Sammenlignet med Kravene af i Dag, var vi ikke "billige" den Gang; vi forlangte intet mindre end: "Al teoretisk Undervisning henlagt under 8 Timers Arbejdsdagen", og Lærlingeforeningens daværende Formand, den unge Typografierling Ejnar Stecher Christensen lod os forstå, at den danske Lærlingeungdom nu stod uimidelbart foran dette Maal.

Vi havde da ogsaa Grund til at tro dette, paa Rigsdagen, i Kommunalbestyrelserne, i Pressen og i hele den offentlige Mening mødte man udtalt Forstaaelse af Lærlingenes Krav om mere Frihed til Dyrkelse af Arbejderungdommens forskellige Interesser. Der afholdtes offentlige Protestmøder, og jeg husker særligt et Møde med Lærlingeforeningens Formand som Taler. Denne høje slanke Typografierling havde om Eftermiddagen henvendt sig til Teknisk Skoles Ledelse med Anmodning om Frihed for saantlige Elever om Aftenen. Han blev selvfølgelig sat paa Porten!! Men om Aftenen indfandt sig imidlertid saantlige Lærlinge fra Aarhus og Oegn sig i Festsalen i Amaliegade, og bortset fra Lærerstaben, med den arrige og snøftende "Gangspringer" i Spidsen stod Skolen tom. Naar man tænker tilbage paa den Tid, og paa den Forstaaelse, hvormed man mødte den Faglige Ungdoms Kamp for bedre Arbejdsvilkkaar, bliver man lidt beskæmmet. Den daværende Lærlingeforenings Formand er nu Byens Borgmester, og han er bl. a. Formand for Teknisk Skoles Bestyrelse, og man kan vel med nogen Ret mene, at Tiden nu er inde, hvor Formanden for Teknisk Skole opfylder de Krav, som Formanden for Lærlingeforeningen, for snart 30 Aar siden fremsatte. Til slut: Disse Linier for at oplyse vor Tids Lærlingeungdom om "Udviklingen" i Teknisk Skoloundervisningen gennem de sidste 30 Aar.

Snedkerlærlingen fra 1917.

..... 000

TANK OVER DITTE. Enhver letsindig Bemærkning, som røber Kendskab til Personer og Begivenheder i Modstandsbevægelsen, har Mulighed for at naa frem til Gestapo og gør det sandsynligvis før eller senere. Og selvom det kun bliver som en lille bitte Sten i en stor Mosaik, kan det paa den farligste Maade afsløre en Sammenhang og blotlægge de underjordiske Forbindelser. Den gemene Stikker foragtes af alle gode Landsmænd, men mange finder selv, at det er spændende at tale om de Ting, der hænder under Overfladen, og kommer derved - paa Linie med Stikkere - til at forraade Landsmænd, som aktivt deltager i det danske Folks alvorligste Frihedskamp. De har blot villet brillere overfor gode Bekendte, men de bør bl. a. huske paa, at Frihedsfrontens Mænd ikke selv ønsker at brillere med deres Gerninger, men tværtimod arbejder under streng Tavshed. Det er forbryderisk at udvise en Tankeløshed, som for nogle faa Minutter gør den Talende til Selskabets Midtpunkt, men set paa længere Sigt vil skaffe gode Landsmænd kvalfulde Timer i tysk Fangenskab. Enhver, som fører løs Tale, er Tyskernes Forbundsfallø. Enhver, der formaalessøst røber sin Viden eller sine Anelser, er Tyskernes Vaabenbroder. Han fører Vaaben mod Landsmænd.

..... 0 0 0

Tyskerne stjal i 1944 for 7 - 8 Mill. Kr. om Dagen.

I 1944 naaede Tyskernes Udplyndring af Danmark sin hidtidige Kulmination med en samlet stigning i vore Tilgodehavender paa Clearingskontoen og Varnemagtskontoen paa ialt 2700 Mill. Kr., hvoraf 1900 Mill. Kr. paa den sidstnævnte Konto. Ved Udgangen af 1940 beløb vore samlede Tilgodehavender sig til 820 Mill. Kr., og i hvert af de følgende 3 Aar er de steget med henholdsvis 880 Mill. Kr., 820 Mill. Kr. og 1930 Mill. Kr. Vore samlede Tilgodehavender overstiger nu saaledes 7 Milliarder Kr. eller mere end 1 Aars Nationalindkomst. I 1944 er Beløbet i Gennemsnit vokset med 7 - 8 Mill. Kr. om Dagen.

Af Stigningen paa Varnemagtskontoen i 1944 falder de største Beløb paa de direkte kontante Udbetalinger til Varnemagten med ca. 850 Mill. Kr. (1940 - 44 ialt ca. 1900 Mill. Kr.), og til Entreprenørarbejder med ca. 750 Mill. Kr. (ialt 1800 Mill. Kr.). Resten af Varnemagtskontoen er gaaet til D.S.B., Kommunerne for Elektricitet m. v., Ejendoms køb, Hoteller og Job af visse Varer med 300 Mill. Kr. (ialt 700 Mill. Kr.). Den officielle Udførsel har kun oversteget. Indførslen med ca. 100 Mill. Kr., (300 Mill. Kr.), men hertil kommer de ekstraordinære Industriloanancer paa ca. 250 Mill. Kr. (800 Mill. Kr.) og alle Omkostningerne ved Varehandelen sasom Fragt, Forsikring m. v. med 150 Mill. Kr. (750 Mill. Kr.). Resten af Clearingskontoen 300 Mill. Kr. (1150 Mill. Kr.) er gaaet til Tjenesteydelser (d.v.s. Gesandskab, Gestapo, Propaganda og Understøttelser af Paarørende til SS og danske Arbejdere i Tyskland - Lohnersparnisse - og andre i

Side 6

AARHUS EKKO

10 Januar 1945.

højeste politiske Visdom som det ikke var givet hverken Nordmand eller Hollændere at præstere Magt til.

Imidlertid ramtes Tyskerne af Ulykken først paa den sovjetrussiske Front og senere i Nord - afrika. Et hvert nyt Tysk Nederlag virkede befordrende paa den danske Modstandsbevægelse. Allerede i Slutningen af 1941 efter det tyske Nederlag ved Moskva fandt der i Danmark Massedemonstrationer Sted i København og andre Byer i Forbindelse med Danmarks Tilslutning til Antikominternpagten. I et af Regeringspartiernes Rækker - det konservative - opstod der en Spaltning. Den saakaldte ung-konservative Gruppe med den fhv. Formand for det konservative Partis Rigsdagsgruppe, Christmas Møller i Spidsen, erklærede sig uenige med den prohitlerske Politik, slog ind paa illegal Virksomhed og traadte i Forbindelse med det kommunistiske Parti for at organisere en Modstandsbevægelse. Resultatet blev Oprettelsen af en underjordisk Kamporganisation, der under Navnet "Danmarks Frihedsraad" fra dette Tidspunkt ledede den folkelige Modstandsbevægelse.

Skamløst Samarbejde.

I Løbet af 1942 skarpede Tyskerne deres Volds- og Udplyndringsregime i Danmark. Hitler lod sig repræsentere ved en af Gestapos Bodler, Dr. Best og bemyndigede den mest Tjenestvillige af de danske Ministre, den berygtede Scavenius til at danne en ny Regering, hvori indgik saa udprægede Hitlertilbedere som f. Eks. den tidligere Politichef i København Thune Jacobsen og den storindustrielle Gunnar Larsen og Socialdemokraterne Bording og Kjørboel, Fagforeningsleder Laur. Hansen og andre.

De tyske Okkupanter gav Regeringen Scavenius en særlig Opgave, nemlig uden Skaansel at bekæmpe den nationale Modstandsbevægelse. Forøvrigt havde ogsaa den tidligere Regering gjort, hvad den kunne for at bekæmpe denne Bevægelse, men Tyskerne havde ikke ment, at dens Bestræbelser var tilstrækkelige og nu stillede de Krav om drastiske Midler. Scaveniusregeringen paatog sig denne skamløse Gerning. Saaledes prægedes Udviklingens tredje Fase af Samarbejdet mellem de regerende danske Kredse og de tyske Fascister.

Scaveniusregeringen søgte meget energisk at kvæle den nationale Befrielsesbevægelse - men forges, Bevægelsen voksede. I Sommeren 43 blev Sabotagehandlingerne meget hyppige. De tyske Okkupantere begyndte at blive nervøse. De stillede Krav til den danske Regering om, at Dødsstraffen skulde indføres og at alle Sabotagesager skulde overgives til tyske Domstole, men ikke en Gang Scavenius kunne gaa med hertil. Situationen paa den sovjetrussiske Front var allerede den Gang meget betænkelig for Tyskerne, og det var ikke muligt at tage Fejl af det danske Folks Indstilling. Regeringen Scavenius demissionerede og siden viste det sig umuligt at danne en ny Regering. Ministrenes Funktioner overtoges midlertidig af Departementcheferne.

Dette Falitbo, som ikke har kunnet bringes til Afslutning, viser, hvor total fejlagtig den danske Politik var, som de regerende danske Kredse havde ført hidtil under Krigen og Besættelsen. Derimod er det ikke ensbetydende med, at disse Kredse selv har taget Afstand fra deres raadne Politik. Nej, det viser sig, at det endnu forholder sig som det siges i Hamlet: "there is something rotten in Denmark".

En Ting er klart: de danske Hitlertjeneres Iværksættelse er i den sidste Tid i betydelig Dalen. Dette er ganske naturligt, for det første fordi man er ganske klar over, at Tyskland har taet Krigen og for det andet fordi den danske Befolkning store Masse stadig mere beslutsomt understøtter den nationale Modstandsbevægelse og slutter Kredse om Frihedsraadet.

Siden August 1943 virker Frihedsraadet ved Hjælp af Blade, ligesom det udgiver illegale Blade. Efter Oplysninger i engelske Blade fandt der i 1944 daglig en halv Snes Sabotagehandlingers Sted.

Efter at de fir politiske Partier, som havde støttet Regeringen Scavenius havde udstedt deres Proklamation om Underkastelse under Tyskernes Ønsker, kom Frihedsraadet med sit Opraab, hvori det bevises, at det er en tvingende Nødvendighed at fortsætte Kampen, og erklæres, at det danske Folk vil vedblive at kæmpe mod de nazistiske Banditter og den tyske Militærmaskine uden Hensyn til hvad det vil koste.

"Vi ønsker Fred, Frihed og Demokrati" hævder Frihedsraadet. - "Men vi faar ikke det gratis som Europas Folk maa købe med Blod, Taarer og Ruiner".

Det danske Raad, som befinder sig i London, er at betragte som Frihedsraadets politiske Organ i Udlandet. Dette Raad ledes af Christmas Møller, som i Foraaret 1942 drog fra Danmark til England.

Saavidt det er os bekendt har ogsaa fhv. Udenrigsminister P. Munch siddet idette Raad samt Danmarks Gesandt i England Roventlov, nogle frisisindede Journalister og Forretningsfolk o.s. Alle disse Personer er udprægede Tysk-Modstandere, men ikke desto mindre er det iøjnefaldende, at Raadet er noget ensidigt og ikke i sin Sammensætning minder om Frihedsraadet, som fører Kampen i Danmark.

Nogle danske socialdemokratiske Ledere, der er Tilhængere af Scavenius prohitlerske Politik, ynder at betegne det danske Frihedsraad som en "Chauvenisternes og Kommunisternes Koalition". det naturligvis Nonsens. Man kan ikke kalde Christmas Møller og hans Meningsfæller Chauvenister, de

10. januar

AARHUS EKKO

1941

Forevare Danmarks Interesser i Modsætning til visse Socialdemokratiske Ledere, der fornaaite Fol- kets nationale Interesse. - - Stærkere kan næske det Forhold begrundet en vis Tvivl, at Christmas Møller og det af ham ledede Raad i Udlandet ikke i tilstrækkelig Grad har taget Afstand fra de politiske Falliter, der førte Danmark ud på den prohibitoriske politisk odelaygende Vej. Ganske vist har det danske Raad kritiseret Scavenius Udenrigspolitik, men man har ikke set tilstræk- kelige Tegn paa, at Raadets Medlemmer har brudt Forbindelsen med de indflydelsesrige danske Kredse, som har understøttet Scavenius Politik og stadig forsetter deres raadne Maskeri med Okkupanterne. Er det muligt, at de gamle Forbindelser mellem det danske Raad og disse reaktionære Klikker er saa stærke? Forholder det sig saadan, kan man drage den Slutning, at Raadet i England ikke alene ved sin Sættelse, men ogsaa efter hele sin politiske Karakter, væsentlig adskiller sig fra Frihedsraadet i Danmark. I saa Fald bliver Raadet i England ikke andet end en Slags Komite mellem to Lejre, der befinder sig i vidt forskellige og uforligelige Positioner - nemlig Friheds- raadet der kæmper mod Tyskerne, og de, der samarbejder med dem.

Dette vil være en principals Navigatoren, der ikke ville føre til noget godt. Det danske Folks Fremtid og dets nationale og politiske Livs Sanering kræver Fred, Frihed og Demokrati, saadan som Frihedsraadet har understreget det. En Frenskridtspolitik er den eneste rette Vej. Efter alt hvad vi ovenfor har udviklet, er Spørgsmålet om det danske Raad i Stand til at slaa ind paa denne Vej? Fremtiden vil vise det.

..... o o o

Hvem er Roverne? Paa Baggrund af DANMARKS FRIHEDSRAADS Advarsel mod de tyske Rygter, der ud - pegede Frihedskampens Folk som Gerningsmand til en Del af den sidste Tids For - brydelser for at afvende Mistanken fra Sommer- og Schalburgfolk, kommer Meddelelsen om følgende Affære meget apropos. Som det vil erindres, efterlyste Dagsk Røde Kors for nogen Tid siden en halv Snes Dæk, som ved regulært Indbrud var blevet stjaalet fra nogle Lastbiler, der var sat paa Værksted for at blive udrustet til transport af Levnedsmidler til danske Mand og Kvinder i tyske Fængsler og Koncentrationslejre. Efterlysningen indeholdt Numre og Dækkenes Mærke, men gav intet Resultat til trods for at man appellerede til Tyvenes Menneskelighed ved at gøre op - mærksom paa, at Levnedsmiddeltransporterne ikke kunne komme i Gang, for der blev skaffet nye Dæk - og det er der som bekendt ikke nogen Udsigt til i Øjeblikket. Saaledes laa Sagen, da en tysk Lastbil bevogtet af Soldater d. 13 December kørte frem ved Aarhusbaaden "Aarhus" paa Lar- sens Plads i København. Tyskerne gav sig til at losse Bildæk, ialt 40, der skulle sendes til Tyske Værnemagt i Jylland. Da de sidste Dæk var bragt ombord, blev der udstedt Kvittering for Afleveringen, og Tyskerne kørte bort. Næppe var Tyskernes Lastbil imidlertid forsvundet, før en ny Lastbil kørte op foran Damperen. En halv Snes Pistolbevæbnede Mand sprang ud og forlangte at faa de 40 Dæk udleveret omgaaende. Mandskabet havde intet Valg. De 40 Dæk blev læsset paa Lastbilen, og Revolvermændene forsvandt, det viste sig ved en Undersøgelse at de lo af Dækkene var stjaalet fra Røde Kors - Vognene. Det er vel overflødigt at tilføje at alle lo Dæk er afle- veret til Ejernemandene.

..... o o o

STIKKER SKUDT. Aarhus Universitet afholdt i December Eksamen i "Folkets Hus" i Amaliegade. Her kom det den 15/12 til et dramatisk Optrin, idet en ung Mand skød stud.jur. Johs. Jørgensen umiddelbart efter Eksamen. Han blev dræbt paa Stedet. Jørgensen var Son af en Nazipræst, han var selv Stikker, og hans Broder er Landsforræder tilknyttet Rester af Frikorps "Danmark".

..... o o o

GESTAPO MYRDER. "Aarhus Amtstidende"s Kommunal-politiske Medarbejder, Redaktør Morten Sørensen, blev d. 20 Dec. om Middagen skudt af en af Gestapos specielle Morderpatruljer da han fra sit Hjem var paa Cykel paa Vej til Postkontoret paa Fredriksbjerg Torv, hvor han skulle have en Postanvisning. Han blev dræbt paa Stedet. Sasvidt man har kunnet fastslaa, havde en lille graa Bil gjort holdt uden for Morten Sørensens Hjem kort før Mordet fandt Sted, og umid- delbart efter Bilen kom en Motorcyklist. Da Sørensen satte sig paa sin Cykel, fulgte både Bilen og Motorcyklen efter ham, og da han stod af Cyklen paa Fredriksbjerg Torv, blev der fra Bilen aabnet Ild mod ham fra en Maskinpistol. Han blev ramt af 2 Skud i Halsen.

Redaktør Morten Sørensen var meget afholdt. Han har i Aarenes Løb beklædt en Række faglige Tillidsposter, saaledes som Formand for Aarhus Journalistforening. Kort før Mordet paa Morten Sørensen havde den lille graa Bils Morderbesætning været paa Randersvej 116, hvor Smedemester C. Bardino blev myrdet. Han havde siddet ved Vinduet og druk - ket Morgenkaffe, da den graa Bil kørte op. En Mand sprang ud og løb hen foran Vinduet, hvor de affyrede deres Maskinpistoler mod Smedemesteren. Ogsaa han blev dræbt paa Stedet. - Bardino har i mange Aar været Sekretar for Aarhus Smedelaug. Disse Mord er rene Gisselmord, det skal sikkert være en Gengældelse for Likvidering af Stikkere. Men derfor vil alle ondartede Stikkere dog blive udryddede, den ene efter den anden. Gengældelsesmordene kan aldrig redde Stikkernes Liv.

Side 10

AARHUS EKKO

10. Januar 1945

Under en Razzia paa Aarhus Billard-Cafe paa Clemens Torv foretaget af Gestapo og Schalburg = knægte blev den 27aarige aarhusianske Repræsentant Soren Leth, Vester Kongevej 28, Viby dødlig saaret, da han forsøgte at bringe sig i Sikkerhed. En Premierlojtnant Bendtsen som opholdt sig i Cafeen blev anholdt. Cafeens Kjer Restauratør A. Thomson blev Dagen efter, d. 5 Jan., hentet og er endnu ikke løsladt.

..... 0 0 0

Endnu en Stikker dræbt. Nytaarsaftensdag blev Arbejdsmand Egon Becker Christensen dræbt paa Gaden han var Psykopat og kendt som en uforbederlig Tyveknaegt og Bedrager. Forrylig blev han løsladt efter en længere Fængselstraf, meldte sig straks til Tjeneste hos Gestapo, og optraadte nu som Provokator og Stikker paa en uhort Dnak og raa Maade. Folk, der kendte ham kunne vel vare sig, men det er utvivlsomt, at han har bragt mange Mennesker i Ulykke.

..... 0 0 0

GESTAPOARRESTATIONER. Lillejuleaften anholdt Gestapo Sognepræst Carl Bay, Risskov, og Dr. P. Kirketerp, Regensburggade 12. Dr. Kirketerp var ansat paa Marselisborg Hospital. Samtidig søgte man at anholde Journalist Bent Hommer Hansen "Aarhus Amtstidende". Da man ikke traf ham hjemme, tog man hans Hustru med. Hun blev dog senere løsladt.

I et af de Tilfælde hvor Tyskerne vilde anholde Folk i Aarhus, udgav de sig for Byvagten. Heldigvis opdagede en Dame, hvis Mand man vilde hente, at "Byvagten" talte med stærk Akcent. Hun ringede derefter til Vagten som selvfølgelig ikke kendte noget til Sagen. Det er naabenbart nødvendigt at indskarpe Folk ikke at lukke op, selvom det meddeles uden for Døren, at det er Byvagten, der vil tale med dem. Man kan meget let komme ud for Gestapofolk som taler Dansk uden Akcent og derfor har Mulighed for at bluffe.

..... 0 0 0

Bliv væk fra Biograferne, naar de spiller tyske Film. Alt for mange gaar stadig til tyske Film. Husk du støtter den nazistiske Propaganda i Danmark, naar du køber en Billet til en tysk Film. Lad Tyskerne og deres Horer være alene, naar der spilles tyske Film. I København er den fri Presse begyndt at offentliggøre Navnene paa Folk, der gaar til tyske Film. Maaske vi maa gøre noget lignende her i Aarhus, hvis Danskerne ikke kan holde sig borte fra det tyske midt.

..... 0 0 0

Danske Fanger døde i Tyskland. Fra Slutningen af 1943 og til 1. Jan. 1945 er 163 danske Statsborgere afaaet ved Døden i tyske Fængsler og Koncentrationslejre. Tallene for Dødsfaldene i de forskellige Lejre er følgende: Hamburg-Neu 30 politiske Fanger 13 Grænsegendarmere og 19 saekaldte "Vaneforbrydere og asociale Elementer". For de øvrige Lejre er Tallene: Buchenwalde 45 Politibetjente, Stutthof 5, Sachsenhausen 2, Ravenbrück 1, Auschwitz 1, Theresienstadt 45 danske Jøder og Dreibergen-Buzow 2. Dette vil det danske Folk aldrig glemme, hvorledes de nazistiske Banditter slæbte i Tusindvis af uskyldige danskere ned til svinske Koncentrationslejre og Fængsler, hvor de kaldt og kynisk tager Livet af dem. Sult og svinske Forhold. Lad os engang til høje Ordet Kultur fra en Tyskers Mund, saa spoger vi, hvormange Fanger dræbte i i jeres Koncentrationslejre i Løbet af Krigen?

..... 0 0 0

OVERRENSKOMSTSITUATIONEN

Murerne i København har paa en Generalforsamling vedtaget en Resolution, hvor man "Overfor D.s.F. udtrykker sin Beklagelse af, at D.s.F. rejser Kravet om Dyrtidstillæg uden først paa demokratisk vis at have forespurgt os som Medlemmer om, hvilke Krav vi ønsker rejst. I saa det forventede, at det Krav, der nu bliver stillet over for vore Arbejdsgivere, bliver Kravet om fuld Dækning for Dyrtiden. Og vi vil her minde om, at det er dette Krav, der er blevet vedtaget paa en Række af Sommerens Kongresser og paa et Utal af faglige Generalforsamlinger, bl.a. af vor Organisation. Vi mener derfor, vi nu med god Grund af vor øverste Ledelse kan forvente, at den i fuld Kontakt med alle Medlemmer gaar ind for dette Krav."

---0---

Berigtigelse. I forrige Nummer af AARHUS EKKO omtalte vi, at en Arrestbetjent Borge Jensen, var blevet suspenderet fra sin Tjeneste ved Fængselsvæsenet, men alligevel kommet ind i Byvagten ovenikøbet som Udrykningsleder. Det viser sig nu, at det er meget tvivlsomt om Suspensionen vil blive orøholdt, og vi beklager derfor at vi i vor Omtale har været lovlig haard ved Borge Jensen og Byvagtens Leder.

---0---

..... 0 0 0

Side 8

AARHUS EKKO

30 Januar 1945.

højeste politiske Visdom som det ikke var givet hverken Nordmand eller Hollandere at præstere Mogen til.

Imidlertid rantes Tyskerne af Ulykken først paa den sovjetrussiske Front og senere i Nord - afrika. Et hvert nyt Tysk Nederlag virkede befordrende paa den danske Modstandsbevægelse. Allerede i Slutningen af 1941 efter det tyske Nederlag ved Moskva fandt der i Danmark Massedemonstrationer Sted i København og andre Byer i Forbindelse med Danmarks Tilslutning til Antikominternpagten. I et af Regeringspartiernes Rækker - det konservative - opstod der en Spaltning. Den saakaldte ung-konservative Gruppe med den fhv. Formand for det konservative Partis Rigsdagsgruppe, Christmas Møller i Spidsen, erklærede sig uenige med den prohitlerske Politik, slog ind paa illegal Virksomhed og traadte i Forbindelse med det kommunistiske Parti for at organisere en Modstandsbevægelse. Resultatet blev Oprettelsen af en underjordisk Kamporganisation, der under Navnet "Danmarks Frihedsraad" fra dette Tidspunkt ledede den folkelige Modstandsbevægelse.

Skamlost Samarbejde.

I Løbet af 1942 skarpede Tyskerne deres Volds- og Udplyndringsregime i Danmark. Hitler lod sig repræsentere ved en af Gestapos Bødler, Dr. Best og bemyndigede den mest Tjenestvillige af de danske Ministre, den berygtede Scavenius til at danne en ny Regering, hvori indgik saa udprægede Hitlertilbedere som f. Eks. den tidligere Politichef i København Thune Jacobsen og den storindustrielle Gunnar Larsen og Socialdemokraternes Bording og Kjærbo, Fagforeningsleder Laur. Hansen og andre.

De tyske Okkupanter gav Regeringen Scavenius en særlig Opgave, nemlig uden Skaansel at bekæmpe den nationale Modstandsbevægelse. Forøvrigt havde ogsaa den tidligere Regering gjort, hvad den kunne for at bekæmpe denne Bevægelse, men Tyskerne havde ikke ment, at dens Bestræbelser var tilstrækkelige og nu stillede de Krav om drastiske Midler. Scaveniusregeringen paatog sig denne skamlose Gerning. Saaledes prægedes Udviklingens tredje Fase af Samarbejdet mellem de regerende danske Kredse og de tyske Fascister.

Scaveniusregeringen søgte meget energisk at kvæle den nationale Befrielsesbevægelse - men forgæves, Bevægelsen voksede. I Sommeren 43 blev Sabotagehandlingerne meget hyppige. De tyske Okkupanter begyndte at blive nervøse. De stillede Krav til den danske Regering om, at Dodsstraffen skulde indføres og at alle Sabotagesager skulde overgives til tyske Domstole, men ikke en Gang Scavenius kunne gaa med hertil. Situationen paa den sovjetrussiske Front var allerede den Gang meget betænkelig for Tyskerne, og det var ikke muligt at tage Fejl af det danske Folks Indstilling. Regeringen Scavenius dommissionerede og siden viste det sig umuligt at danne en ny Regering. Ministrenes Funktioner overtoges midlertidigt af Departementcheferne.

Dette Falitbo, som ikke har kunnet bringes til Afslutning, viser, hvor total fejlagtig den Politik var, som de regerende danske Kredse havde ført hidtil under Krigen og Besættelsen. Derimod er det ikke ensbetydende med, at disse Kredse selv har taget Afstand fra deres raadne Politik. Nej, det viser sig, at det endnu forholder sig som det siges i Hamlet: "there is something rotten in Denmark".

En Ting er klart: de danske Hitlertjeneres Ivor er i den sidste Tid i betydelig Dalen. Dette er ganske naturligt, for det første fordi man er ganske klar over, at Tyskland har taet Krigen og for det andet fordi den danske Befolkning store Masse stadig mere beslutsom understøtter den nationale Modstandsbevægelse og slutter Kreds om Frihedsraadet.

Siden August 1943 virker Frihedsraadet ved Hjælp af C. ..., ligesom det udgiver illegale Blade. Efter Oplysninger i engelske Blade fandt der i 1944 daglig en halv Snos Sabotagehandlingers Sted.

Efter at de fir politiske Partier, som havde støttet Regeringen Scavenius havde udstedt deres Proklamation om Underkastelse under Tyskernes Ønsker, kom Frihedsraadet med sit Opraab, hvori det bovises, at det er en tvingende Nødvendighed at fortsætte Kampen, og erklæres, at det danske Folk vil vedblive at kæmpe mod de nazistiske Banditter og den tyske Militærmaskine uden Hensyn til hvad det vil koste.

"Vi ønsker Fred, Frihed og Demokrati" hævder Frihedsraadet. -"Men vi faar ikke det gratis som Europas Folk maa købe med Blod, Taarer og Ruiner".

Det danske Raad, som befinder sig i London, er at betragte som Frihedsraadets politiske Organ i Udlandet. Dette Raad ledes af Christmas Møller, som i Foraaret 1942 dog fra Danmark til England. Saavidt det er os bekendt har ogsaa fhv. Udenrigsminister P. Munch siddet idette Raad samt Danmarks Gesandt i England Roventlov, nogle frisindede Journalister og Forretningsfolk o.s. Alle disse Personer er udprægede Tysk-Modstandere, men ikke desto mindre er det iøjnefaldende, at Raadet er noget eensidigt og ikke i sin Sammensætning minder om Frihedsraadet, som fører Kampen i Danmark.

Nogle danske socialdemokratiske Ledere, der er Tilhængere af Scavenius prohitlerske Politik, ynder at betegne det danske Frihedsraad som en "Chauvenisternes og Kommunisterne's Koalition". det naturligvis Nonsens. Man kan ikke kalde Christmas Møller og hans Meningsfæller Chauvenister; de

10. januar

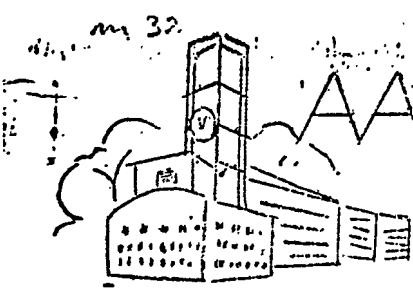
A R H U S E K K O

11/1/41

forsvare Danmarks Interesser i Modsetning til visse Socialdemokratiske Ledere, der forraade Fol-
kets nationale Interesse. - - - - - Saaeris kan maaske det Fjrhold begrundes en vis Tvivl, at Christmas
Møller og det af ham ledede Raad i Udlandet ikke i tilstrækkelig Grad har taget Afstand fra de
politiske Falloner, der førte Danmark ud paa den prohitlorske politisk ødelæggende Vej. Ganske
vist har det danske Raad kritiseret Scavenius Udenrigspolitik, men man har ikke set tilstræk-
kelige Tegn paa, at Raadets Medlemmer har brudt Forbindelsen med de indflydelsesrige danske Kredse,
som har understøttet Scavenius Politik og stadig forsætter deres raadne Maskopi med Okkupanterne.
Er det muligt, at de gamle Forbindelser mellem det danske Raad og disse reaktionære Klikker er
saa stærke? Forholder det sig saadan, kan man drage den Slutning, at Raadet i England ikke alene
ved sin Sammensætning, men ogsaa efter hele sin politiske Karakter, væsentlig adskiller sig fra
Frihedsraadet i Danmark. I saa Fald bliver Raadet i England ikke andet end en Slags Komite
mellem to Lejre, der befinder sig i vidt forskellige og uforligelige Positioner - nemlig Friheds-
raadet der kæmper mod Tyskerne, og de, der samarbejder med dem.

Dette vil være en principløs Navigatoren, der ikke ville føre til noget godt. Det danske Folks
Fremtid og dets nationale og politiske Livs Sanering kræver Fred, Frihed og Demokrati, saadan
som Frihedsraadet har understreget det. En Frenskridtspolitik er den eneste rette Vej. Efter
alt hvad vi ovenfor har udviklet, er Spørgsmaalet derfor om det danske Raad i Stand til at
slaa ind paa denne Vej? Fremtiden vil vise det.

..... o o o

AARHUS Ekko

8. Febr. 1945.

Udgivet af Kommunistisk Parti i Aarhus

8. Febr. 1945.

Den RØDE HÆR staar foran BERLIN

Som en Orkan brød den Røde Hær Vinter-Offensiv løs den 12. Januar, fejende den tyske Hær foran sig eller hvirvlede den fra hinanden, saa de enkelte Arædele til sidst ikke vidste hverken ud eller ind, søndersprængte og ødelagde som de var. Aldrig nogensinde i krigshistorien er en Offensiv blevet ført med en saadan Kraft, med en saadan Hærstyrke og med saadanne Resultater paa saa kort Tid.

Det er fuldkommen umuligt i en kortere Artikel bare at nævne alle de Resultater, der er opnaaet, vi kan kun tage de vigtigste.

De første ti Dage af Offensiven opnaaedes følgende Resultater paa de 5 sovjetrussiske Hovedarmers Kampfront:

Marskal Tjerniakofski kæmpede paa 3. hviderussiske Front ved Østprejsons Grænse. Tyskerne ydede her meget haard Modstand. Tyske Dagsbefalinger er fundet, hvori der gives Soldaterne Ordre til at slaas til sidste Mand frem for at vige. Og de gjorde det. Tiltrods herfor, tiltrods for veldige Befæstningsanlæg, tiltrods for Anvendelsen af V 1 og V 2 ar- obrede den Røde Hær tilslut, Østprejsons tredjorstørste By, Gumbinnen og en lang Række mindre Byer og truede med at omgaa Insterburg paa Vejen til Königsberg.

Side 2. AARHUS EKKO 9. Februar 1945.

.. Marskal Rokosofski i Spidsen for Tropperne paa Zhviderussiske Front startede umiddelbart Nord Warshawa. Hans Gennembrud havde Form som en Spydspids rettet mod Danzig. D. 21/1 medtes i en Dagsbefaling fra Marskal Stalin at Rokosofskis Tropper havde overskredet Østpreussens Grænse paa en Strækning af 75 km. og var trængt indtil 25 km. frem, hvor bl. a. Hitler-Imperialismens Heltkirkegaard Tannenbergs var blevet erobret.

Marskal Sjukof, den Røde Hærs Næstkommanderende, kæmpede paa 1 Hviderussiske Front, D. 17/1 tog han Warschawa med Storm, men slve denne store Begivenhed drukkede næsten som en Episode blandt de mange, for 5 Dage senere stod Sjukovs Tropper 170 km. Vest for Warschawa, med den højre Flanke støttet til Weichelfloden har de befriet Byerne Lodz, Polens største Industriby, Kolo og Wloclawek.

Marskal Konjef, har ført Tropperne paa den 1 ukrainske Front i et alt sanderknusende Tempo over Kielz og Czestochowa til, 10 Dage efter de startede har de tilbagelagt godt 250 km. og er paa en 90 km. bred Front trængt 30 km. ind i Øvre-Schlesien paa Vej mod Breslau. Ogsaa Tarnof og Krakow, Hovedsædet for al Administration i Generalguvernementet og vældige Spærrestillinger paa Vejen til Kulminerne i Katowitzområdet maatte give op for Konjefs Stormflod.

General Petrof paa 4 ukrainske Front kæmper i det sikkert vanskeligste Terrain i Karpaterbjergene. Han aabnede sin Offensiv vest for Sanof over en meget bred Front. Hans Tropper naaede frem til Nowyraz i Polen og erobrede Kosice i Slovakiet. — Men Fremgangen fortsatte over hele Frontlinien fra Østersøen til Karpaterne i voldsomt Tempo. I Dag er den altovervejende Del af Østpreussen erobret, der kæmpes allerede i Berlins yderste Befæstningslinier, og Oderen er overskredet paa en 90 km. bred Front mellem Breslau og Oppeln. Stort set udkrystalliserede den Røde Hærs Offensiv sig i 3 store Slag: Slaget om Østpreussen, Slaget om Berlins Worterrain og Slaget om Schlesien. Med Østpreussen mister Tyskerne baade en Provins og en Arac, Slaget omkring Frankfurt og Küstringssletten Berlin og i Schlesien mister Tyskerne et Industriomraade, som er af vital Betydning for Tysklands Krigsøkonomi.

Østpreussens Isolering fra det øvrige Tyskland fuldkrædtes d. 26/1 da Marskal Rokosofskis Tropper erobrede Marienburg paa Banen Königsberg Berlin og samtidig brød igennem til Østersøen Øst for Elbing. Under Gennembruddet stælte Rokosofskis Mænd ind i Grupper af tyske Soldater, som i største Hast var paa Flugt mod Vest. Da Redarmisterne trængte ind i Marienburg rullede et Tog netop ud fra Stationen, fuldt lastet med Forraad til Tyskerne. Et Skud fra en Sovjet Tank bragte Toget til Standsning og satte Punktum baade for Lokomotivfererens Liv og for den Østpreussiske Hærgruppes Flugtforsøg over Land. En spinkel Chance for at undslippe ad Søvejen syntes at være gaaet fløjten, da der nu finder Kampe sted i selve Byen Hitler kan sikkert afskrive de 20 Divisioner der staar i Junkernes Hjemland.

Rokosofskis og Tjerniakofskis Hærs har i Forening erobret to Trediedele af Østpreussen og gennembrudt det 100 km. dybe Forsvarsbalte i de Masuriske Sumpe, som Tyskerne siden den 1ste Verdenskrig regnede for uigennemtrængelige. Paa Rokosofskis venstre Floj staar Sovjettropperne frem over Weischols Munding, der skiller dem fra Danzig. Langere sydpaa har andre Enheder forset Weichel og faaet kontakt med Marskal Sjukofs Styrker øst for Bromberg, hvorved Byen Torun er blevet omringet.

Paa Midterfronten har Marskal Sjukofs Styrker bl. a. erobret Byerne Bromberg og Gniezno og har naaet den tyske Grænse ved Schneidemühl. Det syntes som om dette Fremstød har Retning mod Stettin. Andre Tropper har sluttet Ringen om Poznan, der ligger langt bag Fronten, og gaar mod Vest i Retning mod Berlin. Disse Tropper staar i Dag 50 km. fra Hovedstaden. Berlins civile Administration belæver sig paa Flugt, de værdifulleste Arkiver er allerede evakueret fra Ministerierne. Alle udenlandske Korrespondenter har faaet Besked om at Rejse. Samtidig oversvømmes den tyske Hovedstad af Flygtninge fra Øst. Berlins Folkestorm er blevet udkommanderet for at holde Kontrol over Flygtningestrømmen, som man ikke kan skaffe Tag over Hovedet.

Marskal Konjefs Tropper har naaet Oderfloden Nordvest for Breslau og staar i en Halvcirkel uden om denne. Syd for Byen er Oderfloden blevet overskredet paa en 90 km. bred Front og Byer paa den anden Side af Floden indtaget. Breslau Radio indstillede Udsendelserne d. 26/1 og Husblok efter Husblok pulveriseres nu af Sovjetartilleriet. Den Røde Hær har oprettet Brohoveder paa Oders Vestbred. Paa Konjefs Sydflanke er en væsentlig Del af det schlesiske Industriomraade med Byerne Gliwicz, Hinfenburg, Katowice m. fl. erobret.

Schlesiens Betydning for Tysklands Krigsindustri overgaaes kun af Ruhrområdet. For Krigen beregnedes Kulforekomsterne her til 113 Milliarder Tons, og den aarlige Produktion dækkede 15% af Tysklands Behov. I Schlesien produkoeredes endvidere 10% af Tysklands Staal, 80% af dets Zink og 50% af dets Bly. Under Krigen er Produktionen gæet betydelig samtidig med at mange Rustningsfabrikker er flyttet dertil fra det uberørte Vesttyskland. I 1944 udvantes i Schlesien 110 - 120 Mill. Tons Kul eller over 40% af Tysklands Aarsforbrug, og der fremstilledes 4 Mill. Tons Staal eller over 25% af den i Tyskland totalt fremstillede Mængde.

Giv Bladet videre til Venner og Bekendte. - V E R F O R S I G T I G !!!

strukturer i den tyske (og som bekendt den danske) Befolkning. Dagligt brug af brugen er skåret ned med 30%, og Anvendelsen af Gas er forbudt alle, som ikke har andre Kogemuligheder, al Peracn- og Ekspreskørsel er suspenderet, og udenbys Breve kan ikke længere afsendes. - Nogen Evakuering af de schlosiske Fabriker har der ikke været Tid til, og den Røde Hær har erobret en Mængde værdifulde, uskadede Maskiner.

Paa Marskal Petrofs Front, som i nogen Grad overskygges af de store Fræmstød længere mod Nord, er Fremrykningen fortsat støt baude i Sydpolen og i Slovakiet. Ved Slovakiets Sydgrænse, Nord for den ungarske By Miskolcz, er endnu en Armé gaaet til Offensiv, nemlig Marskal Malinofskis 2. ukrainske Front, som støder frem mod Nord. I Budapest fortsætter Tilintetgørelsen af de sidste Tyskere, som endnu forsvarer sig i den vestlige Del af Byen. Paa tre Uger er 60,000 Tyskere taget til Fange her. Sydvest for den ungarske Hovedstad er Tyskernes andet Forsøg paa at undsætte Budapests Garnison brudt sammen.

Trods de store Sejre er Sovjetfolket ikke blevet overmodigt, tværtimod advares der imod overdreven Optimisme og mod at man allerede nu betragter Sejren over Fascisterne som fuldbørdet. "Pravda" skriver i en Leder herom: "Den Røde Hær rykker kæmpende frem. Vort Lands og hele Verdens Opmærksomhed er koncentreret om Fronten, hvor de europæiske Folks Skæbne afgøres. Vi ved, at hårde Kamp forestaar. Fjenden vil ikke afstaa fra noget Middel for at udskyde sin uundgaelige Skæbne. Det fascistiske Rovdyrs Hule er omringet. Rovdyret er selv haardt saaret og forbløder. Men det har endnu ikke mistet Haabet om Fralse. Det regner stadig med, at de fideleskende Landes Vraebenbroderskab vil tøve med at føre sit Værk til Ende, til Fascismens fuldstændige og endelige Tilintetgørelse. Fjenden haaber endnu, at der skal opstaa en Røtne, hvori han kan stikke sin Lab. Kampene paa Øst- og Vestfronten vil besejre Fjenden hans Haab. Stadig voldsommere Slag fra Øst, Vest og Syd skal definitivt bryde Hitlerbandens Modstand. Den Røde Hær rykker frem paa fremmed Omraade, den marcherer mod Berlin. Dens Vrede fordobles ved Tanken om de Ødelæggelser, som Fjenden har forarsaget paa vor Jord, om de fædelige Borgeres Blod, som den grusomme Fjende har vaded Sovjetjorden med. Den Røde Hær glemmer ikke og kan ikke glemme det. Den rykker frem efter sit Fædrelands Ofre: Havn Sovjetborgernes Død og Lidelse! Den rykker frem for at befri sine Brødre og Søstre i tysk Fangenskab. Vore heroiske Kampere rykker frem som Sovjetpatrioter, som Bærere af Sovjetideen om Folkernes Venskab og Menneskenes Befrielse fra alle Slaveskæbner. Den Røde Hær sejrige Fane vil blive højest over Berlin!"

Mens Tyskerne saaledes paa Østfronten frar en negativ Bevægelseskrig med Retning bagud, som en korrespondent i Berlin udtrykker det, præges ogsaa Vestfronten af den Røde Hærs gigantiske Fremmarch. Det ventede tyske Angreb i det nordlige Elsass kvaltes i Fødslen. Ardennerkilen er likvideret, og Amerikanerne har naaet Grænsen mellem Luxemburg og Tyskland, hvorfra Hundstødt vor 6 Uger siden begyndte sin mislykkede Offensiv. I Nord trækker Tyskerne sig tilbage over Roerfloden, og i Syd graver de sig ned foran Colmar. Det bringer Forstærkninger fra Vest til Østfronten. Ifølge allierede Korrespondenter er foreløbig 3 hele Divisioner samt dele af flere andre overflyttet fra Vest til Øst. Det kan forventes at de Allierede benytter denne glimrende Lejlighed til Storaangreb mod Tyskland, saa at Skruestikken for Alvor klæmmes sammen om Nazityskland.

ET GODT INITIATIV. Da Heddolelserne om den Røde Hærs store Fremgang paa Vestfronten indløb startede nogle Kammerater en indsamling paa en Arbejdsplads med den udtrykkelige Begrundelse, at det var i Anledning af den Røde Hærs Sejre. Indsamlingen gav 400 Kr. til Partiet. Et økonomisk godt Resultat.

STØTTEFONDER. Vi har med Tak modtaget følgende Belsb, blandt andre, i den seneste Tid. Hull 50.-, GSV 25.-, Polla 5.-, Peter 5.-, Km. 75.-, R 9 35.-, Smedene 67,11, P.10.-, Kukkeren 10.-, Isak 5.- & 9 7.-, R R 5.-, M F 50.-, Pax 10.-, P.30.-, Smedene 76.-Te- Mads, 3,25, Aa.S. 5 + 5, 15 Kr.

SPØRG OM LILIE GRÅA MOR.

Intet skal glemmes.
Intet skal slettes ud.
Hver lille Ting
skal staa som Revolverskud.
Terror og Drab
og alt hvad de slog os med,
staar prentet i Hjertet
med Ar af dyb Fortrød

Waffen SS. Der Wehrmacht.
Gestapos Slang.
Stikkere. Frikorpsfolk.
Hver Schalbur, dreng.
Alle skal rammes,
som slog os ned,
ikke med Hånd, men med et frit Folks
Retfærdighed.

1941-4.

AARHUS EKKO

8. Februar 45.

Shellhusets Kældre.
Horsersøis Internat.
Frøselevlejren og Stutthof.
Theresienstadt.
Navnene staar som en Skampøl
for Tysk Kultur.
O, lyser med Indskrift af Blod
fra hver Cellemur.

Ingen skal glemme det!
Saaret blir aldrig lægt.
Skammen skal brænde sig ind
i hver ny tysk Slagt.
Fred og Fordragelighed?
Spørg lem, der faldt.
Spørg en graa, lille Mor,
der har mistet alt.

=====

SNESVINERIET I AARHUS!

=====

Efter det store Snefald i Aarhus den 27/1 og den 28/1 fik Sneen Lov til at blive liggende i Baderne, og en hel Uge var der ufremkommeligt for Cyklister de allerfleste Steder. For Biler og Busser var det uhyre besværligt at komme frem, og megen Øielæggelse var Følgen. For at tage et Eksempel paa Tilstandene: Om Torsdagen altsaa 5 Dage efter det største Snefald, var der siger vi skriver fem Grundejere der havde rensat deres Del af Kørebanen i Frederiksballe, Rosten var frosset. Paa Banegærdspladsen og Kørebanerne omkring Raadhuset var det saa sent som om Lørdagen, altsaa en Uge efter, umuligt at køre paa Cyale selv for den største Balancekunstner, og saadan var det alle Vegne. Det kan Aarhus ikke være bekendt. Det er vel ikke Tanken at Aarhus skal have Ord for at være den mest snavsede By i Landet. - Hvor ligger Skylden? Først og fremmest hos Grundejerne. De strejkede fuldstændigt. De viste sig med faa Undtagelser at være en Samling Situationsbissere, som udnyttede den Tilstand vi befinder os i efter Politiets Deportation til Tyskland. Dernæst Byraadet og Borgmesteren. De har deres store Ansvar. I Stedet for at skride ind og omgaaende, lade Byvagten notere en Række Grundejere, saa henstiller man efter flere Dages Forløb at man nu endelig maa se at faa gjort noget ved Sneen. Og fortæller samtidig at Byvagten desværre ikke kan overkomme at notere Grundejerne. Kan man ikke kalde det taabeligt.

Hvad om det var Arbejderne der havde strejket, eller Lejerne der ikke havde villet opfylde deres Betingelser, vilde man saa ikke omgaaende have skredet ind imod dem, høje Bæder, Udsmidning af Lejlighederne? Enhver ved at det vilde have været saaledes. Det er altsaa Samfundssind og Demokrati i Praksis. Det svarer ikke rigtigt til de skønne Ord i Aviserne. Nej, men Gang paa Gang viser det sig at kun Arbejdere og Smakkaersfolk er i Besiddelse af det virkelige Samfundssind, mens de bedrestillede blæser paa alt hvad der ikke er til deres egen Fordel. Derfor paa Røret snarest lægges om, ogsaa Byens Styre trænger til Folk som er mere i Overensstemmelse med Tidens Krav.

=====

ENDELIG EN INDSATS MOD BOLIGNØDEN.

=====

Alle er klare over at Husvilde situationen i Aarhus er fortvivlet og længe har det været skandaløse Forhold de Husvilde har kamperet under. Samtidig har Tyskerne kunnet beslaglægge hvilken Ejendom de fandt for godt, uden nogen kunde forhindre det. Derimod er der ingen som er kommet i Tanker om at beslaglægge ledige Værelser saa Husvilde kunde komme til at bo menneskeverdigt. Men nu har Kommunen gjort en mægtig Indsats. Det viste sig nemlig ved Schalburtagens af Venne lyst at Koglebanen ikke blev beskadiget. Og nu har Kommunen i sin store Visdom fundet ud af at der kan anbringes 6 Familier paa Koglebanen. En storslået Løsning ikke sandt?

Vi kunde tænke os en anden Løsning. Vi kender et Par Tarvebaroner, nogle Direktører, og et Par Forretningsfolk, som har nogle Villaer og flotte fem-værelsers Lejligheder. Vi ved nøjagtigt, at de godt kunde nøjes med det halve af det Beboelsesareal, de benytter og endda have mere end et Værelse pr. Familienmedlem. Hvad om deres Samfundssind var saa stort at de lejede noget af deres Overflod ud til haardt betrængte Landsmænd. Hvis vi havde Magten vilde vi tvinge dem. Men det er selvfølgelig os der er gult paa den, vi misforstår Demokratiet, det er Kommunens Indsats med 6 Familier paa Koglebanen, der er helt rigtig, ikke sandt?

GLAD FOR TALLENE!

Socialdemokraterne bringer i denne Tid nogle meget glade og optimistiske Betragtninger i deres Presse Landet over. Det drejer sig om den store Medlemsfremskud som man siger Socialdemokraterne har faaet de sidste Aar. Og det er klart at man er glad. Men nu skal man passe paa at man ikke glemmer det vigtigste i denne Glædens Rus. Man kommer navnlig i Demokraten til det Resultat at "det er Tilliden til den Indsats Socialdemokraterne vil gøre", der giver sig Udslag i flere Medlemmer. Vi synes at det havde været noget bedre om det var Takken for den Indsats Socialdemokraterne har gjort og givet i Øjeblikket i Danmark, som havde givet sig slige Udslag. Veksler paa paa Frontiden har Arbejderne i Danmark vist (fortsættes)....

=====

P A S P A S P R O V Ø K A T I O N E R F R A G E S T A P O S S I D E I

=====

... sigeligt af de sidste 10 Aar, men det er Indrindingen der stadig ventes paa. Maaske
 let var sundt for Udviklingen og en Del af de socialdemokratiske Ledere rensede deres
 Hjertor og Nyerer og blev klar over at der er en Indsats at gøre nu, både for Socialdemo-
 kratiet som dansk Arbejderparti og de enkelte Medlemmer som Danske og Arbejdere. Altfor me-
 gen Stirren ud i Fremtiden skaber ingen Forandring af Forholdene. Det er Indsatsen idag,
 der regnes med, ikke den man gør at gøre imorgen. Og uden at fornerne nogen mener vi at
 vort Partis Arbejde i disse Aar har vist at der kan gøres noget selv om Forholdene er nok
 saa vanskelige, bare man er klar over hvilken Politik man vil føre, og bare man tager fat
 uden Tanke for Ofre og Vanskelligheder. Vi stinser ikke paa vor Medlemfremgang, vi har ik-
 ke engang Tal paa alle de Medlemmer, vi har hidkøbt i tyske Fængsler og Koncentrationslej-
 re, vi har simpelthen ikke Tid til det. Saa vi anbefaler i al Beskedenhed, at man er lidt
 mindre glad for Tallene, men lidt mere glad for at tage fat sammen med os andre paa Dagens
 Opgaver. Vi tror nemlig at saa kan man med endnu større Tillid se den Fremtid i nøle, som
 er paa Vej.

OG SAA FOTOGRAFERNE ER LØGN!

Lange har vi vidst at tyske Artikler og Tæller var fyldt med Usandheder og Forfalskninger,
 det er nu engang Nazismens Væsen. At ogsaa de Billeder, som eventuelt illustrerer Artiklerne
 er falske har mange vel haft en svag Anelse om. F.eks. har man jo i en Ugeoverset Billeder
 af det bomberte Hamburg udgivet for at være Billeder fra London. Men i Januar Maaned har
 i alt Fald hele Aarhus faset sig, et billigt Grin over Tyskernes Propaganda. I "Hamburger
 Illustrerte" for den 4. Januar er der bl.a. nogle Billeder som skal forestille at være fra
 Tokio, altsaa Japan. Paa et af disse "japanske" Billeder ser man en Person i en "Springsele"
 som efter Underskriften bruges af de japanske Flyvere, naar de skal nedlands paa Havet, og
 denne Demonstration foregaar efter den tyske Toket paa en Badeanstalt i Tokio. Men ser man
 Nøjere til, opdager man i Baggrunden et Skilt, hvorpaa staar "Tobaksrykning er ikke tilladt"
 og saa opdager man pludselig at det er Svømmehallen i Aarhus, der er afbilledet. Forbindel-
 sen med Japan maa være noget man ofuld, naar man skal bruge Aarhus for at tage "japanske"
 Billeder, og med den Antagelse for deres tyske Ledere, kan "Hamburger Illustrerte" ikke
 være fyldt, naar de fylder dem med Løgn paa den Maade. Men maaske skulde man være mere for-
 undret, hvis det var Sandheder, man kunde finde i tyske Naziblade.

FORSLAG TIL NYE TUBORGSTRAKAT: - De sømme har vi nok af, de sømme kommer snart!!

6000 Tons Kul fra Beredskabslagene til Brug for Værnemagstransporter i Jylland!

Desværre maa det befrægtes, at det danske Produktionsliv paa en Række vigtige Omraader i
 den nærmeste Tid kommer ud for svære Belastninger. I Praksis eksisterer der totalt Udførs-
 elsforbud for særlige tyske Varer, selv om dette benyttes fra Centraladministrationens Si-
 de, og Tyskerne har i høj Grad deres Opmærksomhed henvendt paa de Lagre der trods alt fin-
 des tilbage i Danmark. Dette gælder alle Varegrupper. Tyskerne har allerede beslaglagt 30.
 000 Tons Kul, som efter Opgivende skulde bruges i Norge. Nu har de igen beslaglagt 6000 Tons
 Kul fra Beredskabslagene til Brug for Befordring af Værnemagtsoldater i Jylland, skønt de
 ved at de danske Statsbaner selv med den nælskearme Køreplan, der efter Persontrafikken kun
 indholder en Færdedel af det normale Antal To-kilometer, ikke har Brændsel nok til mere
 end en Maanedes Forbrug. Den nye Køreplan som træder i Kraft 1. Februar indholder ingen Ned-
 skæringer i Godstrafikken, men det er som syndligt at der inden længe ogsaa paa dette Omra-
 de maa iværksættes kraftige Restriktioner. Man er for Tiden indenfor Statsbanerne beskæfti-
 get med at regne ud, hvor Nedskæringen bedst kan fortages uden at alt for meget slaas i
 Stykker. Med den Køreplan der nu er i Kraft er der et maanedligt Forbrug paa ca. 5000 Tons.
 Ved Gennemførelsen af den nedskærte Person-Køreplan fra 1. Februar spares der 6000 Tons.

Tyskerne bruger til deres Befordring af Værnemagtsoldater og Materiel ca. 17-20.000 Tons
 af de 50.000 Tons pr. Maaned, men man regner med, at dette Tal vil stige yderligere, efter-
 haanden som de allierede Hære truer Tysklands Indre. Den militære Udvikling paa Østfronten
 er kommet meget overraskende for Tyskerne selv i ledende Stillinger. Netop som man selv i den
 dansk-tyske saakalte Begrænsningsudvalgte for at tilrettelægge de Mængder, Tyskland skulde yde
 Danmark i Bytte får Landbrugsvarer og Industriprodukter, kom Moddelelsen om, at Kuleeksport-
 ten var stoppet. De tyske Ledere vilde ikke tro Meddelelsen, for de efter nogen Bevar fra
 Berlin fik Besked om at det var Militæret, der havde udstedt Ordren. Rygterne om den totale
 Stansning af al Vareeksport fra Tyskland under, at det i den sidste Uge fra militær Side
 blev forbudt at indskrive Gods til Forsendelse paa alle tyske Jernbaner. Forbudet eksisterer
 stadig og der er næppe nogen Sandsynlighed for at en eventuel Ophævelse af Forbudet faar no-
 gen praktisk Betydning for Leverancerne til Danmark, da Forbindelsen for Øernes Vedkommende
 er stærkt truet og for Jyllands Vedkommende for Tiden udelukkende bruges til Transport af
 Militær og Materiel.

Paa Baggrund af Tysklands Militære Situation idag er der al mulig Grund til at være for-

berebet paa alle Eventualiteter med Hensyn til Opretholdelsen af Produktionen i Danmark. Gasværkerne bruger 60.000 Tons om Maanedens, Elektricitetsværkerne 40.000, DSB som nevnt 50.000 Tons og den private Industri ca. 55.000 Tons. Med de Lagre vi raader over idag, kan Produktionen kun opretholdes i stærkt begrænset Omfang.

Hitler inspicerer en Folkestormsbataillon, gaar fra Mand til Mand, ser dem dybt ind i Sjælene, og standser tilsidst foran en gammel, krumrygget Mand.

Hitler: - De var vel med i forrige Verdenskrig?

Manden: - Nej, min Führer, jeg var for gammel!

NAZISTISK HELTØGERNING. Fredn. den 12.1. sprængte Nazisternes Terrorkorps Etablissementet "Vennelyst" i Luften. Patersalen blev fuldstændig ødelagt. Der er anrettet Skade for 1/2 Million Kroner. Atter en nazistisk Krigsindsats af stor Værdi, eller er det maaske et Kulturfrestød?

S A B O T A G E N I A A R H U S

Paa Aarhus Centralstation skete d.13.1. Eksplosioner i tre Jernbanevogne med Gods til Varneaaften. Ogsaa paa Lunderskov og Viborg Stationer skete der Sprængninger Lørdag Aften. det første Sted i Sporskifterne, det andet i Lokomotivernes Drejeskive.

Den tyske Værnemagt har for ganske nylig indrettet en Pejle- og Fjernskriverstation i Kældren til Handels- og Landbrugsbanken i Aarhus. D.12.1. blev Stationen fuldstændig ødelagt af en Bombe, som Frihedskæmperne havde kastet ned i Kælderen gennem Ejendommens Nedstyrtnings-skakt.

Natten til d.17.1. bombesprængtes i Autocentralen i Grenaa en Lastbil tilhørende en Aarhusiansk Vognmand, der arbejder paa Flyvepladsen i Tirsstrup. Bomben var anbragt i Motorhjelmen, og Motoren blev fuldstændig ødelagt. Samtidig var tre af Lastbilens Dæk blevet fjernet. - Samme Nat blev en tysk Personbil bombet i en Garage i Grenaa, og der blev forsøgt Sabotage mod en stor Gravemaskine ved Grenaa Havn. En tysk Vagtpost opdagede imidlertid Bomben og smed den i Havnen, hvor den eksploderede uden at anrette Skade.

Hovedfyret ved Indsejlingen til Aarhus Havn, der efterhaanden er blevet en af de vigtigste Endestationer for Transporten til Norge, sprængtes den 19.1 i Luften.

12 Revolverbevæbnede Mand indfandt sig den 21.1 i Bio i Aabyhøj ved Aarhus, hvor den tyske Film, Drømmesøen, opførtes. De holdt Operatøren op og bortførte Filmen.

Den 2.2. skete en Eksplosion i en Transformatorstation i Aarhus Sydhavn. Eksplosionen forplantede sig antagelig som Følge af en Kortslutning til et Pakhus i Nærheden af FUB's Frelager. Pakhuset der tilhører Tysk Andels Korn- og Foderstofforrådning, var overtaget af Tyskerne og blev fuldstændig ødelagt. Ved Eksplosionen blev nogle tyske Soldater dræbt og en halv Snes Saaret.

OG SAA ER DER JERNBANESABOTAGEN. - den er et stort Kapitel for sig i disse Dage. Ustandselig - baade Nat og Dag - sprænges Skinnerne overalt paa de jyske Banelinjer. Ingen Togplan holder mere, alle Tog er flere Timer forsinkede hver Dag. Troppetransporterne blir forsinkede i dagevis overalt, og det lige nu hvor Tyskerne har Brug for hver Fanon og hver Mand til at forsvare Tysklands Hjerte. I Aarhus var Sprængningerne paa Banelinjen Mandag den 5.2 saa omfattende, at Bomberne eksploderede flere Timer i Træk. Næste Morgen besatte Tyskerne saa Banegården og indfangede 15 tilfældige Personer som Gidsler. De skulde sendes til Brabrand, for at man kunde prøve om der laa ueksploderede Bomber. Typisk nazistisk.

Jernbanesabotagen paa Fyn og i Jylland er nu ved at bringe et resultat, der hurtigt kan blive katastrofalt for de tyske Militærtransporter. Paa Fyn er Lagret af Skinner naaet Bunden, saa et en eller to Sprængninger vil udtømme det. Materiel kan daarligt fremskaffes fra Jylland, da Situationen her er mindst ligesaa alvorlig. Man overvejer endog at bruge Skinnermateriel fra Sidespor og Rangespør til Hovedlinjerne, hvilken betyder at Farten maasættes ned til 30 km paa Grund af de svagere Spor. Ogsaa Vigesporene er ved at slippe op. Herfindes kun et enkelt Restoplag paa Sjælland.

G I V B L A D E T V I D E R E T I L V E N N E R O G B E K E N D T E !

Russernes Fremrykning langs Østersøkyster
bremser Tyskernes materielle Udplyndring af Danmark.

Russernes hastige Fremrykning langs den tyske Østersøkyst har fuldstændigt ændret det Billede man oprindeligt fra dansk Side har dannet sig om Krigens afsluttende Fase. For det 1ste betyder Tabet af Østersøhavnene, at Tysklands systematiske Udplyndring af Danmark for Levnedsmidler og Industriprodukter nu maa foregaa i et langsommere Tempo, efterhaanden som Havnenes Antal formindskes. Der gaar saaledes en Historie om, at Tyskerne for 8 Dage siden bestilte to

For det andet afskærer Tabet af Østersøens Tyskerne fra at benytte den samme Taktik i Danmark, som de har gjort i Polen, Rusland og Holland, hvor de førte Kvæg, Maskiner, Heste og Grise til Milliardværdier ind i Tyskland. Inden mange Dage er det sikkert slut med Samfærdslen pr. Skib fra danske Havne til tyske Østersøhavne, og Transporten må derfor komme til at foregå ad Jernbaneforbindelserne ned gennem Sønderjylland. Med den stadig stigende Jernbane-sabotage - Forløden blev et større Trosskibstransporttog opholdt på Fyn i 4 Dage - vil det være begrænset, hvad Tyskerne i Krigens sidste Maanedes kan transportere bort. Der er allerede store Vanskeligheder med at få de stjaalne 30,000 Tons Kul ført videre fra Danmark. De stjaalne Kul ligger stadig i dansk Havn, samtidig med, at den ene danske Industrivirksomhed efter den anden må indskrænke Driften eller helt standse. Rystet vil vide, at Gosch Tandstikfabrikker allerede har lukket, og at B&W står foran Lukning.

"Kulturens Vej" Forløden saa man i Berntsegaden Hitler komme spadserende på Vej til Folkebiblioteket med "Moin Kampf" under Armen.

Hen skulle hen og have byttet den med "Lille Mand hvad nu".

Mange Arrestationer i Aarhus.

Gestapo har i de sidste Uger Arresteret talrige Aarhusianere fra snart sagt alle Kredse af Befolkningen. Det ser ud til at være Gidselarrestationer på maa og faa af Folk som man måske ved en eller anden Lejlighed har haft på "Liston". Og nu drojer det sig om at faa fat på saa mange Fanger som muligt, saa er Gestapo for den Sags Skyld ligeglad med om det er Folk, der har deltaget aktivt i Modstandsbevægelsen eller ej. En stor Del af de Arresterede er allerede overført til Frøslevlejren, saa det tyder ogsaa på det ovenfor anførte. Følgende af de arresterede har vi Navnene på: Vagtleder Carl Vilhelm Stecher Christensen, Trøjborgvej 60 - Handelslærling Knud Erik Houlberg Christensen, Sdr. Ringgade 69 - Assurandør Laurent Christensen, Park - Alle 3 - Mekaniker Sv. Erik Christensen Viborgvej - Støberiarbejder Chr. Christensen Bødker Høllestien 4 b - Retoucher Gerda Christiansen Oddervej 11 - Elly Damgaard Sejregade 18 - Garagemester Brunislav Dudzenski, Norsgade 7 - Kaptajn Karl Forssén Højbjerg - Blikkenslager Pedro Kaj Monrad Engolstad Hansen, Kongsvangsgade 6 - Ekspedient Poul Hindsted Dalgas Avenue 25 - Officiant Børge Jensen, Langlandsgade 211 - Sparkekasseassistent Gunnar Jensen, Samsøgade 99 - Jord og Betonarbejder John Jensen, Heibergsgade 26 - Dekorator Niels Chr. Jørgensen, Søndergade 30 - Murerlærling Poul Erik Knudsen, Samsøgade 82 - Skoleelev Erling Kristensen, Højbjerg - Jord og Betonarbejder Hans Laurson, Absalonsgade 47 - Meldelæder Mogens Lorentsen Klostergade 26 - Snedkerlærling Johan Kristensen Lund, Bissensgade 2 - Løjtnant Børge Madsen Nielsen, Marselisbulevard 18 - Karotmager John Nielsen, Ellehammervej 4, Rosenvang - Kontorlov Jørgen Hørslev Nielsen, Ingerslevsplads 3 - Kontorist Jens Nielsen Yngstrelinggade 98 - Lærling Stanley Nielsen, Trepkagade 6 - Maskinarbejder Carlo Chr. Paulli, Vester Ringgade 76 - Mekaniker Finn Petersen Banegaardsgade 20 - Skræder Karl Vestergaard Petersen, Chr. Winthersvej 5, Aabyhøj - Optikerlærling Gunnar Poulsen, Samsøgade 104 - Arbejdsmand Henry Poulsen, Langlandsgade 211 - Kaptajn Aksel Stenstrup Kosmussen Ndr. Strandvej 15, Risskov - Bønearbejder Johan Risch, Sønesgade 10 - Former Olav Sandberg, Hertzvej, Aabyhøj - Maskinlærling Charles Simonson, Marstangsgade 9 - Fuldmægtig Henning Schou, Ørumsgade 26 - Frisersvend Frank Sørensen, Samsøgade 89 - Fornikler Max Mozart Sørensen, Rosenkrantzgade 20

Aarhus Gestapo morer sig. Forleden Dag lykkedes det Gestapo ved et Tilfælde at tage en Duplikat fra FRIE DANMARKS lokale Blad her i Byen "Budstikken", hvilket bevirkede at "Budstikken" blev forsinket en Dag, i Stedet for Fredag udkom det Lørdag i denne Uge. Men til en Forandring fra deres ensformige Liv, med at lade deres 8 distrikte Tilbehørigheder gå ud over Vargeløse Fanger, har Gestapo denne Gang møret sig med at udsende en "Extraudgave" af "Budstikken". I denne meddeles at Gestapo har slået Vinduer og Døre ind til Budstikkens Trykkeri, og samtlige Lister og Kartoteker over Læsere og Bidragsydere er taget. Samtidig advares man imod at sove hjemme om Natten, da Gestapo sikkert vil arrestere en Masse Mennesker.

En Læser som får denne "Extraudgave" i Hænde ser snart hvor den er fremstillet. For det 2 første omgænges vedkommende meget dårligt med det danske Sprog, der er 6 Stavefejl i det. For det andet findes "budstikkens" Læsere i Ujviseren, det er ikke nødvendigt at have Kartotek over dem, for det er hele Aarhus Befolkning med ganske få Undtagelser nær. For det tredje er der ingen Græn af Modstandsbevægelsen som har Kartotek over sine Bidragsydere, det ved Bidragsyderne ganske nøjagtigt selv, for det er ikke nødvendigt på den Maade Opkrævningen foretages. For det fjerde kan enhver opmærksom Læser af "Pargvtt" se, at det ikke kan være udsendt af

8. Februar 1945.

AARHUS EKKO

Side 8.

Løgen fra den organiserede Modstandsbevægelse, men det vil vi lade Gestapo selv grunde over. Hold Sædlen op mod Lyset, saa er den sidste Rest af Tvivl om, hvorfor den stammer forsvundet. Saa klart kan det gøres naar Slynglerne fra Mejlgade prøver paa deres Provokationer. Men var forsigtig, vi kan vente flere og maaske bedre lavede Forfalskninger. Hænder ikke overilet nogen Retning, naar en af Modstandsbevægelsens Organisationer udsender Avertisler vil de altid komme gennem de normale Forbindelser.

D Ø D S F A L D. En af vore gode Kamerater fra Aarhus Blikkenslager Ejner Lundvang blev arresteret, saemt han havde kronisk Bronchitis og er nu død i Koncentrationslejren Neuengamme. Han havde været nedt til at gaa til Specialbehandling og en Forsømmelse af denne har sikkert fremskyndet hans Død. Man ved hvilke uhygiejniske Forhold "Kulturlandet" Nazityskland underkaster sine Fanger. Vort Parti har i Ejner mistet en af de mest ærerike og offervillige Kamerater. Altid var han parat til at gøre en Indsats, han havde al Tid, naar Partiet kaldte, uselvsk og dygtigt udførte han sit Arbejde. Vi der er tilbage vil mindes ham længe, og lover at ogsaa din Båd skal Krigsforbryderne gøre Regnskab for.

II

Bibliotekar ved Centralbiblioteket i Aarhus Chr. Bernhardt Minch er den 27. November død i Tyskland. Den Meddelelse herom er først naaet til Familien for faa Dage siden. Dødsårsagen er efter Tyskernes Opgivelse Lungebetændelse.

Bibliotekar ved Aarhus Kommunebibliotek Erik Schetler er død i Neuengamme.

Kaptajn A.S. Rasmussen, Aarhus, der var Leder af Vestre Luftværns Kommandocentral har begaaet Selvmord ved at tage 100 Tabletter. Han havde været arresteret af det tyske Politi i nogle Dage, men stod foran Løsladelse. Det er dog usandsynligt, at Kaptajn Rasmussen selv har vidst noget om dette.

II

NVT I SMAABIDDER

Paa et af de tyske Transportskibe, der i denne Tid ankommer i stort Tal til Aarhus med Soldater, som skal til Fronten, udbrod der forleden Mytteri. Soldaterne sked paa deres Officerer. Det Omraade af Havnen, hvor Skibet laa, blev straks afspærret og har været det i adskillige Dage.

Tysk Krigshavn i Aarhus? Tyskerne har efterhaanden næsten helt spærret Afgang til Aarhus Havn. Det betyder at Aarhus for Fronttiden udelukkende skal være tysk Krigshavn, og at alle "civile" Tilførsler skal standses.

Spør efter et Kulturfolk. Tyskerne har nu, urist af hvilken Grund forladt det gamle Herrensæde Klostergaard ved Øster. Tjeneren er i Amerika. "Kulturfolket" har efterladt sig tydelige Spor. Parken er gravet op og udelagt af "militære" Grunde, og Slottet befinder sig i en særegelig Tilstand. De herlige gamle Døre og Kamre er brækket ned og brugt til Brænde, de gamle søbne Kvinder med deres Kakler og Spejle af venetiansk Oprindelse er knust - de er sandsynligvis blevet brugt til Kastative - i Spisesalen er der kun fire af de gamle Barokstole tilbage, og kun to Lyskroner har faaet Lov til at blive hangende.

Tyskerne indførte den 16. ds Telefonaflytninger paa Centralen i Aarhus, Aflytningen varede kun et Par Timer, og det vides ikke om det gav noget Resultat. Den kan formodentlig genoptages naarbehøvet, saa fortsat Forsigtighed ved Brug af Telefon tilrådes.

Frydlovimøller Flemming Søren Møstrup Frank, Randersvej i Aarhus, der d. 27. i blev saeret af Revolverkugler, mens han laa i sin seng paa Aarhus Kommunehospital, hvor han var Patient, blev straks efter attentatforsøget flyttet over paa det tyske Lazaret paa Kommunehospitalet. For kort Tid siden var Frank Genstand for et mislykket Attentat.

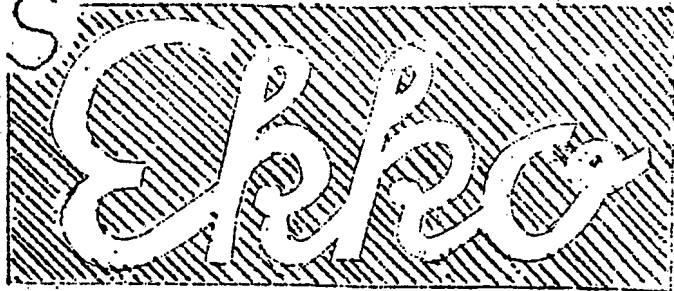
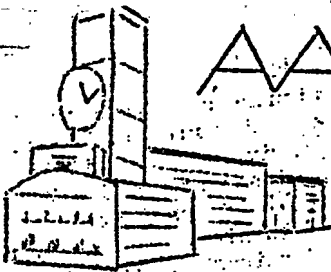
Tyske Soldater sked forleden en tysk Officer i Frederiksalle i Aarhus. Det menes at Soldaterne havde et privat Opgør med Officerens.

Den 40-aarige Købmand Søren Rasmussen, -Skæde, Fredericilagade 21, Aarhus blev den 14. d. dræbt af Pistolskud paa Cafe "Frieden" i Mønseløbsvej Skov. Skudene var kort før sine tyske Interesser.

En Tysker blev fælden bragt til Lazarettet i Aarhus gennemhullet af Kugler fra Havel til Kys. Han havde været sammen med en dansk Gestapomand paa Politistationen i Aarhus. Gestapomanden vilde vise Tyskeren hvordan en dansk Helt tog Ladning paa en Eskirpistol!

Marfæstner Si, vald Sofus Olson, Anholtgade 13, Aarhus, har den 14. d. taget sig af Døds ved Gas. Det var efterhaanden gaaet haa paa Nerverne, at blive betragtet som Landsforræder.

Aarhus Ny Avis i Mønstel meddelte i en Annonce i de lokale Blade, at Missionshotellet "Indtil videre er lukket paa Grund af Hotellens Overtagelse til andet Formaal"... Den kommunale Mønstel- og Realskole i Brabrand, den eneste Skole i Byen, er ogsaa taget af tyskerne.

1. MARTS 1945

UDGIVET AF KOMMUNISTISK PARTI I AARHUS

1. MARTS 1945.

Overenskomstsituationen

De samvirkende Fagforbunds Lønkrav var en Skuffelse.

Paa Baggrund af de sidste Aars faglige Kongresser, hvor Kritikken mod den førte Lønpolitik var uhyre skarp, og hvor alle Kongresser forlangte, at Arbejderne nu maatte have fuld Dækning for Prisstigningerne, virker D.s.F.'s Dyrtidskrav paa 22,5 Øre pr. Time for mandlige Arbejdere, 15 Øre for kvindelige og 7,5 Øre for Ungarbejdere som en stor Skuffelse. Men endnu værre er det, at man samtidig i Pressen fortæller Arbejderbefolkningen, at man dermed har forlangt, hvad der er udsækket i Henhold til Dyrtidsreguleringen.

Denne Paastand maa der protesteres kraftigt imod. Pristallet er siden Krigens Udbrud steget med 107 Points fra 183 i 1939 til 290 idag. Ifølge Overenskomsten af Oktober 1939, der gav mandlige Arbejdere 0,85 Øre i Timen for hvert Point, Pristallet steg, skulde de 107 Points have berettiget til et Dyrtidstillæg idag paa 90,95 Øre i Timen. Istedet for er Dyrtidstillæget paa 50,15 Øre pr. Time, og der resterer saaledes alene paa dette Beregningsgrundlag 40,80 Øre pr. Time. Men dertil kommer Vareforringelserne, som stadig ikke medregnes i Pristallet.

I 1943 opstillede Arbejderbevægelsens Erhvervsraad en Beregning over den aarlige Merudgift grundet paa Kvalitetsforringelserne, som saa saaledes ud:

Brændsel og Gas ..	282 kr.
Fodtøj ..	70 -
Beklædning ..	126 -
Levnedsmidler ..	16 -
Sæbe ..	17 -
Overgang fra Margarine til Smør ..	132 -

Ialt 637 kr.

Og selv om der siden den Tid er kommet yderligere Kvalitetsforringelser til, saa lad os bruge dette Tal.

Denne Merudgift paa 637 Kr. svarer til 32 Points i Pristallet og i Henhold til Oktoberoverenskomsten et yderligere Tillæg pr. Time paa 27,2 Øre. Dermed kommer vi op paa et Tilgodehavende til Arbejderne paa 40,30 + 27,20 ialt 68 Øre pr. Time.

Altsaa er Kravet fra D.s.F. paa de 22,5 Øre nøjagtig kun 33% af Arbejdernes Tilgodehavende.

Derfor er det naturligt, at Skuffelsen er stor, og naar Formandskendelsen foreligger ved vi, at Skuffelsen bliver endnu større. For vi aner, naar vi ser paa Arbejdsgivernes stejle Holdning og Formandsskabets tidligere kendelser, at der kun vil blive givet Arbejderne en Brøkdel af det stillede Krav.

Men Lønkampen maa føres videre, og nu maa Fagforeningsmedlemmerne lade deres Stemmer høre, saaledes at Offentligheden og D.s.F.'s Ledelse forstaa, at Grænsen for Arbejdernes Tålmodighed er naaet, og nu er det Arbejdsgivernes Tur til at ofre og vise Samfundssind.

oooooooooooo

26 Mill. Kr.!

Statsgarantien og Statstilskudet til Tørveproducenterne er udvidet for den nye Tørvesæson.

Skønt de første Garantier og Tilskud fra Staten blev givet med den Motivering, at Maskiner og anlæg skulde afskrives paa to Aar, saa er Tilskud og Priser paa Tørv ikke blevet mindre efter at det hele er fuldstændig afskrevet. Tværtimod - Priserne stiger, Statstilskudene til de haardt-rante Tørvebaroner er nu oppå paa 26 Millioner.

Det er klart, at vi skal skaffe alle de Tørv, Vi overhovedet kan, men behøver man derfor yderligere at fylde Tørvemillionærernes Lommer, kunde man ikke tvinge dem til at arbejde lidt mere i Samfundets Interesse, og ellers simpelthen beslaglægge de Mossearealer, der kan blive tale om.

Noget andet er, hvorledes behandles Arbejderne, som dog har Sliddet? Er der stillet nogensomhelst Garanti for dem? Saaledes at f.eks. deres Logi- og Kostforhold er menneskelige.

Var det ikke paakrævet med Garanti her ?

Restriktionernes Følger

241

Arbejdstidsnedsættelse og Afskedigelser har fulgt Restriktionernes Kølvan og en i Forvejen meget haardt belastet Arbejderklasse udsættes for nye drastiske Nedsættelser. I denne Sag maa Fagbevægelsen givetvis stille sig paa det Stændpunkt, at Arbejdsgiverne, der hidtil har tjent paa Krigen og Besættelsen, nu bør tage deres Del af Byrderne og i størst mulig Udstrækning holde Folkene i Arbejde, samt yde fuld Lønudligning, hvor Nedsættelse af Arbejdstiden maa foretages. Man har allerede nu paa flere Arbejdspladser indført Lørdagslukning, andre Steder foretager man Afskedigelser efter Behag, og i alle Tilfælde betyder det formindsket Indtægt og nye Byrder for Arbejderne.

Denne Udvikling maa der sættes ind imod.

Det mindste man kan forlange af Arbejdsgiverne er, at de betaler Differencen mellem fuld Ugeløn og den Fortjeneste, Arbejdsgiverne nu vil faa paa nedsat Arbejdstid indbefattet Arbejdsfordelingen. For de mange der allerede er kastet ud i Arbejdsløsheden, maa Samfundet øjeblikkelig træde til. Ogsaa her maa Kravene være: Full Erstatning. Store Dele af Arbejderklassen staar overfor den fuldkomne Ruin, hvis ikke alle Kræfter forenes i at komme de Lag til Undsætning, der rammes haardest af Restriktionerne.

Der maa rejses Krav herom paa Arbejdspladserne og i Fagforeningerne henholdsvis til Arbejdsgiverne og Myndighederne!

oooooooooooo

ET VARSKO TIL LEONARD HANSEN!

Ved Arbejdernes Fællesorganisations Generalforsamling, Søndag den 12. Februar, fik Formanden Folketingsmand Leonard Hansen et Varsel om, at hans Bnevældsherredømme er ved at være Slut. Kun de særlige Forhold, vi i Øjeblikket lever under, reddede Formandsposten for ham en stakket Stund endnu. Der skete paa Generalforsamlingen det, at Murer Orla Hyllested fik 89 Stemmer mod Leonard Hansens 113 Stemmer, 18 Stemmesedler var blanke. - Tronen vakler Leonard! - Nu vil man maaske sige, at det er Kritikken omkring Mejeriet Enigheden, der er Aarsagen til manglende Tilslutning til Leonard Hansen, nej, det er kun en del af Aarsagen. Der er mange andre grunde, der ligger langt dybere, og det er Folketingsmanden, der ved at blive klar over, Aarsagen findes hos Leonard Hansens hele Fremfærd, hans uforskammede Maade at behandle Folk paa, hans manglende Forståelse af Enheden i Arbejderbevægelsen, hans ufine Midler overfor anderledes tænkende, hele hans personlige Opførsel overfor de Mennesker, hvis Interesser, han er sat til at varetage. Deraf kommer det stadig større Frafald af hans Tilhængere. Leonard Hansen har haft Lejlighed nok til at forbedre sig, men lige til de sidste Dage har han vist sig uforbederlig. Man kan nu ikke i Længden lede Arbejdernes Organisationer ved Grovheder alene og andre ufine Midler.

Uansvarlig Skriveneri.

Flere jydsk Dagblade har i store Forsideartikler paastaet, at kun Kul fra Sjælland kan redde Toggangen i Jylland.

Hvad mener disse Blæde med den Slags Skriveneri? Alle ved, at hver Ton Kul, som Tyskerne kan faa fat i her i Jylland, bliver benyttet til Militartogene. Er det saa Meningen, at man yderligere vil hjælpe Tyskerne til at faa Kullet transporteret fra Sjælland til Jylland? Nej, jo mindre Kul, der er i Depoter her i Landsdelen, desto vanskeligere bliver det at gennemføre den tyske Transport.

Lad os ikke glemme det!

HVORFOR ER AARHUS BYRAAD IKKE MED ?

Vi har flere Gange her i AARHUS EKKO peget paa et man for at komme Bolignøden til Livs maa gaa ud til at beslægtede Dele af større Lejligheder, som alligevel staar ubenyttet hen.

En Del Kommuner her i Jylland har forstaaet at det var en Udvej og har henvendt sig til Indenrigsministeriet for at Kommunalraadene kunde faa denne Ret. Men Aarhus Byraad har endnu ikke taget Stilling til dette Spørgsmaal, hvorfor ?

Er der ikke store Muligheder netop her i Aarhus for at komme de husvilde til Hjælp paa en menneskelig Maade, i Stedet for det kvaksalveri der praktiseres i Øjeblikket paa Boligomraadet her i Byen. Vi mener det. Det vilde glæde Størsteparten af Aarhus Befolkning, hvis Byraadet vilde slutte op i den Henvendelse til Indenrigsministeriet og derved forstærke den i betydelig Grad. Maaske det saa var muligt at overvinde den reaktionære Departementschef Saurbrey's Uvilje mod at foretage sig noget for de daarligst stillede Lejere. Altsaa lidt Aktivitet udbedes!

STØTTEFONDEN: P.25.- H.V. 50.- E.R. 10.- Saniteten 50.- Provsten 5.- 333. 10.-
Tak for Bidragene. Men vi har Brug for flere Penge.

oooooooooooo

NAZISTERNES BESTEMTE UDEN GRÆNSER.

Mange Mennesker havde regnet med, at Tyskerne nu da stod saa nær foran deres totale Nederlag, vilde optræde mere som Mennesker i de fremmede Landsdele de endnu holder besat, for ligesom at udviske nogle af de Grusomheder, de har begaaet under Krigen. Men vi har herhjemme erfaret at det er tværtimod, aldrig har Nazisterne optraadt mere grusomme og bestialske i Danmark end nu paa det sidste. De dynger Skændselsgerning paa Skændselsgerning for ligesom at sætte Rekord i Forbrydelser. Man savner Ord for at karakterisere de sidste Dages Begivenheder.

I Odense, hvor man raaber Alarm udenfor et Sygehus, og da Lægerne løber ud, paa røde Djevelmønstre skyder de fire første, som viser sig i Bøen. I Aarhus, hvor man sprænger hele Strøggader i Luften uden Advarsel til Beboerne, ja endda lægger Brandbomber paa hver Trapp afstuds, saa Beboerne skal brænde inde. Eller Manddøden i Jylland, eksplosionen for anden Gang, hvor man anbring

er en Spræng-og Brandbombe i den ene Ende af en Vogn, saa en Masse uskyldige, tilfældige Mennesker dræbes og lemlestes paa det frygteligste. Hvad er det for Banditter, der kan foretage sig den Slags Handlinger, spørger man sig. Svaret er: Det er Nazister, dermed er alt sagt.

Nu er det ogsaa gaaet op for det danske Folk, at denne kulturløse, umenneskelige Forbryderbande, som Nazisterne er overalt, maa udryddes til sidste Mand. Derfor slutter alle Verdens friheds-og fredselskende Nationer og Mennesker sig sammen for endelig at gøre det af med den brune Pest, som har forurennet Europa.

Ogsaa her i Landet og i Aarhus har Nazisternes Rædselsgerninger haft den Virkning at Befolkningen slutter sig tættere sammen, harmfulde og sammenbidte melder nye Hundræder i Dag sig til Modstandsfrontens Arbejde, nu vil alle være med, for paa en eller anden Maade at gøre deres til at gøre det af med Barbarerne. Det er Resultatet af Nazisternes Værk. De mener at kunne skræmme Danskerne, de vil faa andre Ting at se. Kamper bliver haardere, der fødes et afgrundsdybt Had, men vi ved at et Folk som kæmper for Frihed og Ret mod fremmede Barbarer vil sejre!

oooooooooooooooooooo

SKAMLØSE TIL DET SIDSTE!

Nu har det officielle Tyskland faaet en anden Propagandaplade paa Grammofonen end tidligere. Nu er det ikke længere Herrefolket, som alle andre maa bøje sig i Støvet for, som de "Indermennesker" de er. Nu er det ikke Tysklands absolutte militære og økonomiske Overlegenhed, man fremhæver. Tysklands Pligt og Ret til at beherske hele Europa, og andre Landes Pligt til at arbejde for Tysklands Størhed og ellers blive udnyttet som Kolonier. Nej, Talen er en anden nu!

Nu er det det stakkels tyske Folk, dets Kvinder og Børn som fører en fortvivlet Kamp for deres Eksistens. Nu er Krigen ikke længere "et hardende og forrygende Staalbad" for Tyskerne. Nu skal Danmark tage sig af Tusinder af tyske Kvinder og Børn, saarede og Invalider. Man bøder, man trygler, lokker og truer. "Vis os Medlidenhed". Skamløse til det sidste er disse Nazister. Paa samme Tid, hvor de i tyske Koncentrationslejre piner Danske indel, samtidig med at de endnu i disse Dage deporterer nye Hundræder til det tyske Slavemarked, samtidig med at de myrder og skænder vore Landsmænd, brænder vore Byer, forlanger de at vi skal have Medlidenhed med deres selvforskyldte Ulykke.

Og Danskerne har Medlidenhed. De er ikke et fordervet, et korrumpet Folk, men Danskerne har Ære i Livet. Vi agter ikke godvilligt at pleje saarede Bøddler. Naar vi ser en Krigsinvalid med Besvære humpede omkring, føler vi rent menneskeligt Medlidenhed med ham, men saa tænker vi ogsaa: "Var du en af dem, der i Polen udryddede en hel Landsbyes Befolkning, var det dig, der stak Ild paa Laden, saa indespærrede Kvinder og Børn led en forfærdelig Død?". Og naar vi ser tyske Kvinder og Børn, der har mistet alt, har vi lyst til at hjælpe dem, men.. "Var du tyske Kvinde en af de mange, der i Breve til Manden opfordrede ham til at røve Pelsværk og andre Ting til dig i Sovjetunionen."

Giv os vore Landsmænd fri, hold op med Terror og Mord, gør Ende paa Nazismen og Slut paa Krigen, saa skal I se hvorledes Danskerne ogsaa vil hjælpe jer i jeres Forblindehed. Men kom til os med jeres Ve-råb for i vort Land at komme til Kræfter og gøre jer klar til nye Skændselsgerninger, samtidig med at I terroriserer vort Land og Folk. Det er topmalt Skamløshed!

oooooooooooo

LUFTANGREB PAA TIRSTRUP FLYVEPLADS.

Om Luftangrebet paa Tirstrup Flyveplads beretter et Øjenvitne, at Arbejderne blev overrasket af først to engelske Flyvemaskiner, som krosede meget lavt over Pladsen, for saa at dykke ned i et Flyverskjul, som indeholdt adskillige Maskiner og Benziner. Bomberne blev kastet præcist, saa tre Maskiner sprængtes og brændte, ligesom en Benzineholder eksploderede. En tredje Maskine dykkede ned og bombede to tyske maskiner som var parat til at gaa op. Begge Maskiner ødelægtes og Besætningerne dræbtes. Ingen danske Arbejdere kom til Skade, derimod tog adskillige Hundrede Mænd deres Afregning.

oooooooooooo

S A B O T A G E N.

Den 9. Febr. trængte nogle unge Mænd ind i Helge Egekvists Maskinfabrik i Gl. Vajlby. Der blev udlagt Bomber og ved Eksplotionerne skete der betydelig Skade, bl.a. veltede den ene Gavl-væg og Maskinerne blev ødelagte.

Forleden blev der forværet Sabotage mod et Stillads, hvorpaa Kulvognene køres hen til Lokotivene. Det blev sprængt, foruden blev det Maskineri, der trækker Vognene ødelagt. Skaden er betydelig, og til Vens for Tyskerne, der nu maa sørge for, at deres Lokomotivers Tendere fyldes. Natten til den 24. eksploderede 11 Bomber paa Banesterrnet. En meget stor Bombe eksploderede under et tysk Troppetransporttog udfor Viadukten ved Viby. Bomben ramte Lokomotivet og Vand og Damp hvædede ud. Lokomotivet blev ødelagt. Samme Nat sprang der en Bombe i tre Jernbanevogne og desuden eksploderede Bomber i to Jernbanevogne paa Møngelbanegaarden i Mølleengen.

Jernbanesabotagen har jo ellers et Omfang som aldrig før har i Jylland, foruden de ganske alvorlige Forsinkelser og Afbræk paa tyske Tropper, den forvolder, binder Sabotagen ogsaa ca. 30.-40.000 tyske Soldater som Vagtmandskab paa Banelinjerne i Jylland.

Den 26. Febr. eksploderede en Bombe i Aarhus-Hallens Gaard, hvor en Mængde tyske Køretøjer er parkeret. Der anrettedes en Del Skade.

oooooooooooooooooooo

Under en Kropsvisitation forleden fandt en tysk Soldat noget "haardt" under en Arbejders Skjorte. "Huffen brølede Tyskaren og trådte et Skridt tilbage. "Ja, Luftwaffe", sagde Arbejderen - og trak sin Cykluspumpe frem.

Med dyb Sorg maa vi atter meddele om Dødsfald blandt vore deporterede Partikammerater fra Aarhus. Det drejer sig denne Gang om en Forøgelse af den snart lange Dødsliste med fire Kammerater. Navnene er følgende:

Maler A.K. Petersen, Trækasgade 16, død den 22. December 56 Aar gammel. Han efterlader Hustru og flere Børn. Petersen var Bestyrelsesmedlem i Malernes Fagforening, og har været opstillet som kommunistisk Byråds-kandidat.

Tommer Henry C.A.M. Nielsen, Otto Ruds-gade 30, død den 2. Januar 52 Aar gammel. Han efterlader sig Hustru og to Sønner. Han var Medlem af Bestyrelsen for Husearbejdernes Fagforening. Blikkenslager Harald Lauridsen, Hertzvej 5, Aabyhøj, død i en Alder af knap fyrré Aar. Hans Hustru sidder i tysk Koncentrationslejr, og deres tolvårige Datter er i Pleje hos Familie. Billedskærer M. Damsgaard, Abildgade 32, død i tysk Koncentrationslejr.

Alle fire Kammerater var gode Medlemmer af kommunistisk Parti i Aarhus, de var dygtige og valdlidte af deres Kammerater paa Arbejdspladserne og i Fagfor ningerne. Deres Dødsfald er et stort Savn for vort Parti og deres Påkærende føler dyb, smertelig Sorg over deres Død. Vi kan ikke slette dem til Livsligen, men vi kan sørge for at deres Pladser i Partiet ikke staar tomme, at nye træder ind i deres Sted og fortsætter den Kamp, de har maattet slippe. Og vi kan love de Efterladte, at deres Mand og Fædre ikke skal blive glemt, de gav det højeste et Menneske kan give, for Socialismens Ide og for Fædrelandet. En Dag gør vi ogsaa op med deres Bødder og kræver dem til Regnskab.

I FAA LINJER

I den senere Tid er der her i Aarhus opklæbet trykte Plakater med Opfordring paa Tysk til Oprør og Desertering. Stemmningen blandt de tyske "tropper her i Byen er ogsaa paa Nulpunktet.

Der er en Del russiske Krigsfanger i Byen i denne Tid, deres Humør er i Modsætning til de tyske Soldaters meget høj. Russerne er sat til forskelligt Tvangsarbejde bl... graver de store huller i den store Havnemole, Hullerne er beregnet til Anbringelse af Sprengstof, saaledes at Havnen kan gøres totalt ubrugelig, naar Tyskerne trækker sig "planmessig tilbage" fra Aarhus.

En loo. Stikker blev skudt ned paa Aaboulevarden den 9. Febr., nemlig Bogholder Chr. Dahl, Bøgen Guldbergsgade 103.

Paa Østergades Hotel, der er Hjemsted for Kommandanturen, er der afsløret en større Tyvraifærd. Tre tyske officerer og en dansk Dame er arresteret. Kantine bestyres af en Hotelejer fra Tyskland, der havde taget Levnedsmidler i større Omfang og sendt hjem. De to andre tyske Officerer, hvoraf den ene er Major, har gjort sig skyldige i det samme. Damen hedder Knoblauch.

Jysk Væddeløbsbanes Stalde er blevet beslaglagt af den tyske Værnemagt.

Den 8. Febr. skød en tysk Skildvagt udenfor det gamle Amtssygehus sig selv. Det skete netop som et stort Antal engelske Bombere brændte København over Aarhus og Sirenerne blæste Alarm. Den 10. Februar blev et Medlem af det tyske Politi, Arthur Krüger, Blæmmevej 26 Aarhus, fundet død paa Toilettet i "Kasino". Han havde antagelig begaaet Selvmord.

Tyskerne har af Aarhus Byraad krævet en Bevilling paa 700.000 Kr. til Indkvartering af civile tyske Evakuerede.

D.S.B. havde regnet med at indvinde betydelige Kulmængder ved de store Udskæringer. Men endnu er det ikke lykkedes, da Tyskernes gode Transporter sluger det Kul, der spares, for Ojeblikket er Halvdelen af al Transport paa Banerne i Jylland tysk.

Gestapo indfandt sig forleden paa "Aarhus Stiftstidendes" Redaktion for at arrestere Frk. Inger Bentzen, der er ansat i Ekspeditionen. Men hun hoppede ud af et Vindu og forsvandt.

For at komme Jernbanesabotagen til Livs har Tyskerne i Kvarteret ved Langenes, Skanderborgvej beslaglagt en række Kolonihaver, som staar op til Jernbaneterrænet. Haverne bliver ryddet for Lysthaas og Buske, og russiske Krigsfanger sætter store Pigtraadsspærringer op for at forhindre Sabotører i at komme ned paa Terrænet. De tyske Soldater der bevogter Banlinjen omkring Aarhus optræder i mange Tilfælde meget udfordrende, i flere Tilfælde har de trængt sig ind paa Beboernes og forlangt varm Mad.

Foruden Aarhus Hallen og Missionshuset Carmel har Tyskerne beslaglagt Fjordsøgades Skole og Skolen paa Ingerslevs Boulevard bruges til Aflusningsanstalt. De øvrige Skoler skal belægges med Flygtninge.

Nogle bevabnede Mænd trængte d. 17. Febr. ind i Kaj Schmidts Forretning paa St. Poul's Plads og spurgte efter Indehaveren. Da Kaj Schmidt kom ned i Forretningen blev han skudt. Kaj Schmidt var kendt for sit udpræget nationale Sindelag. Et Par Dage efter blev den 30. årige Oscar Wægesgaard, Hjelmsengade 23, henrettet af Frihedskæmperne, han har under hele krigen arbejdet for Gestapo, og det var ham, der myrdede Kaj Schmidt. Straffen ramte ham hurtigt.

En Taxachauffeur blev forleden stanset af en tysk Mariner og hans Feltmadras, der vilde køres til Varna. Paa Strandvejen truede Tyskeren Chaufføren til at stan ud af Bilen og aflævere sin Tegnebog med 80 Kr.

En ung Mand, Oscar Hølling Christensen, Nørreport 16 blev forleden fundet med knust Hoved i Sjællandsgade. Det menses at han har været i Slagsmaal med to Tyskere.

En stor Alderlig tyske tropper holdt for nogle Dage siden i Lunbygade. De lavede et Spektakkel, saa beboerne i Gaden ikke kunde sove. Ved 1 Tiden trubte en af Beboerne Taknemligheden og bad om Nattens Svaret var flere Skud gennem Vinduet, saa begynte flere Soldater i den anden Ende af Gaden, at bestryge Gaden med Maskin- og en Soldat kastede en Haandgranat ind i Stue-ljsheden Lunbygade 7A, den havnede under en Fru Simonsens Seng, hvorved hun blev lægt paa Stedet. Det er nogle gode "Besytttere, vi har.

Gestapo har fortrængt en Kuznetz i Hjenlommen Sønnegade 12. Tyskerne anbragt Elektriker Peter ...

22. MARTS

UDGIVET AF KOMMUNISTISK PARTI I AARHUS

22. MARTS 1945.

1/4 AF TYSKLAND EROBRET!

De allierede Hære fra Øst og Vest kæmper sig Kilometer for Kilometer gennem tysk Omraade. I Øjeblikket er 1/4 af Tyskland fra før 1935 erobret og hver Dag udvides det erobrede Omraade. Trods Goebbels og Guderians Udtalelser om tyske Modangreb og Tilbagetrækning af de fjendtlige Hære er det ikke lykkedes den tyske Hær at tage en Fodsbred Jord tilbage i dette Aar. I Stedet for viger de tyske Hære alle vegne, og hvor de ikke viger bliver de tilintetgjort.

Et begyndende Kaos gør sig nu gældende i Nazityskland. Myndighederne har mange Steder fuldstændig mistet Kontrollen over Administrationsapparatet. Flygtninge i hundreatusindvis fylder Vejene, de saarede faar en uhyre nødtørftig Forbinding og bliver saa transporteret i dagevis over lange Afstande, ja helt til Danmark, inden de kommer under Behandling. Levnedsmiddelforsyningen er meget mangelfuld. Transportvejene bliver ustandselig afbrudt, de tyske Byer synker i Grus under de Allieredes Flyverangreb. Uroen gærer og Krigstrætheden kommer til Udbrud mange Steder, saaledes at Nazilederne maa udsende alvorlige Opraab om at tilintetgøre "den dunkle Indflydelse af asociale Elementer, som undlader at gøre deres Indsats og forsøger Faneflugt. De paagældende skal øjeblikkeligt og hensynsløst udryddes, og hertil appellerer man til hele Folkets Medvirken."

Øg Himmler svinger Bøddeløkse. Det er nu ikke alene almindelige Arbejdere og Bønder, som bliver henrettede, men det er Borgmestere, Partifunktionærer og Officerer, som ikke vil fortsætte den meningsløse Selvdudslættelse af det tyske Folk. Midt i alt dette gaar Goebbels rundt som en anden Klown og siger Morsomheder: "Fjenden har en uhyre matriel Overlegenhed, men vi har større aandelig Styrke, derfor vil vi sejre."

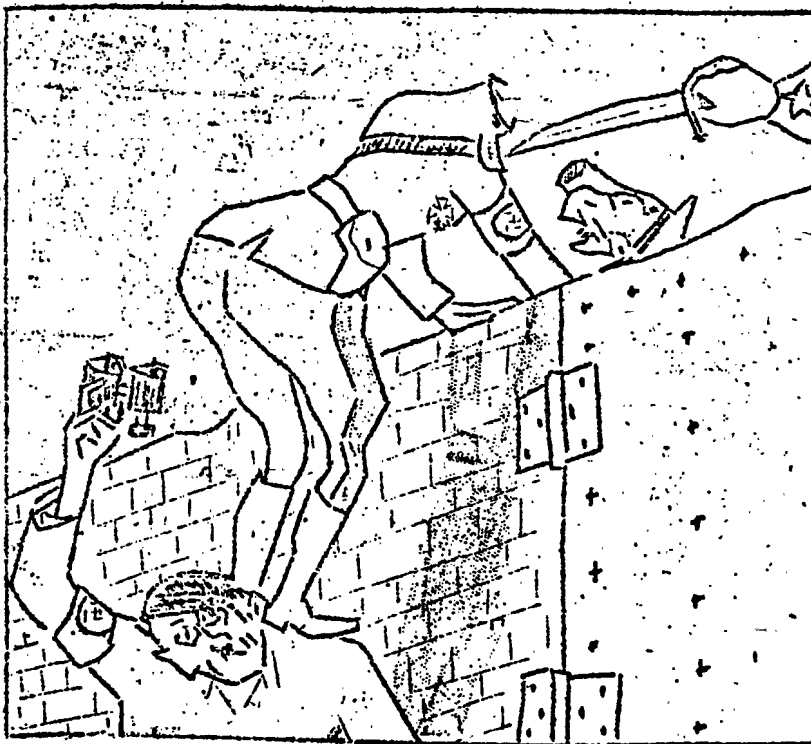
oooooooooooooooooooooooooooo

Mens Marskal Sjukofs Arme gør alt klar til det sidste Fremstød mod Berlin, og i Kampene om Oderen bl.a. har erobret en af de sidste Fæstninger inden Berlin, Küstrin, er hans højre Flanke ved at erobre Stettin, Tysklands vigtigste Østersøhavn. Længere tilbage kæmper to Sovjetarmeer under bl.a.

Marskal Rokossovskis Ledelse om Königsberg, Danzig - Gdynia. Disse Kampe er ogsaa traadt ind i deres sidste Fase, saaledes at Byerne nu beskydes af Artilleriet. Sovjettropperne har ellers naaet Østersøkysten over en bred Front, saaledes er bl.a. Byen og Havnen Kolberg erobret, og Kanontordenen fra de russiske Kanoner høres tydeligt paa Bornholm 90 km. borte.

Længere syd paa i Schlesien og i Tjekoslovakiet er Fronten ogsaa kommet i Bevægelse i de sidste Dage. I det nordvestlige Ungarn kæmpes der haardt om Adgangen til Wien. Tyskerne har her sat særligt stærke Modangreb ind, som sog alle er blevet knust med store Tab for Tyskerne.

Paa Vestfronten har der i den sidste Maaned været en større Offensiv igang, som resulteret i at en lang Strækning af Rhinens vestre Bred er blevet ranset for Tyskere. Bl.a. er de store Byer eller rettere sagt Ruindyrgerne af Köln og Koblenz erobret.

MIN GENERAL, SE LIGE HVOR LANGT VÆK RUSSERNE ER?

• Det er ogsaa lykkedes at oprette et meget stærkt Brohovede paa den anden Side af Rhinen ved Remagen. Samtidig med disse Kampe i Øst og Vest, bombes de tyske Byer ustandselig Dag og Nat, mange af Rhuromraadets Byer er fuldstændigt udslettet, ogsaa Dresden er kun en Ruinhob og Berlin er nu blevet bombet en hel Maaned igennem, hver eneste og samtidig flere Gange om Dagen. Men Nazilerne vil have hele det tyske Folk med i Døden, og det bliver ogsaa Resultatet, saafremt Tyskerne ikke kapitulerer. De Allierede er fast besluttet paa at udrydde den tyske Hær til sidste Mand, hvis den ikke overgiver sig.

Den allersidste Kamp er forestaaende, paa et nærmere aftalt Tidspunkt sætter Millionhærene sig i Bevægelse fra Øst over Oderen og fra Vest over Rhinen, og Krigen slutter naar de mødes midt inde i Tyskland.

Den tyske Hær er groggy, der mangler bare knock-out'en .

oooooooooooooooooooo

MEDLIDENHEDSKAMPAGNEN GAAR FOR FULD KRAFT

Det er Synd for Tyskerne. Først og fremmest slaas der paa de Strenge, at det er Synd for de tyske Børn. Der er ingen Tvivl om, at de tyske Børn har det daarligt. Naar Millioner af Mennesker er paa Flugt gaar det ud over Børnene i første Række, der er sikkert Tusinder af Børn, der gaar til Grunde under de Forhold.

Men hvad har Børnene ikke lidt i alle Europas Lande, som Nazisterne i Fremgangens Dage okkuperede. De nazistiske Bødlere tog intet Hensyn til Befolkningens Klager. De ulykkelige udplyndredes systematisk. Den fede Goering udtalte for nogle Aar siden, at hvis Folkene i Europa kom til at lide Hungersnød blev det ialtfald ikke det tyske. Tyskerne havde sikret sig deres Levnedsmiddelforsyning ved at røve fra de besatte Landes Frembringelser. Der var ikke tale om at tage noget Hensyn til de andre Folk.

Under Okkupationens første Tid, døde paa eet Aar hundredtusind græske Børn af Sult. Det rørte ikke det tyske Herrefolk en Døjt.

Hvordan det tyske Herrefolk for frem i Sovjetunionen kan Russerne tale med om. Den Indstilling til Humanitet, som en af de nazistiske Bandeførere udtrykte med Ordene: "Naar jeg hører Ordet Humanitet, afsikrer jeg min Revolver," syntes helt at have besjælet Herrefolket. Nogle Tal paa de Børn som direkte eller indirekte har sat Livet til paa Grund af Nazisternes Fremfærd i de okkuperede Omraader er endnu ikke tilgængelige. Det bliver en forfærdelig Statistik.

Man behøver ikke at paasinde om, hvordan jødiske Børn behandlede. Hundredtusinder smaa Børnesko i Ligfabrikkens Tøjmagasin i Maidanek udgør et gruppevækkende Vidnesbyrd. Det er muligt at de myrdede Børn ikke alle var jødiske, men gør det Sagen bedre, at der var polske og russiske Børn imellem?

Idag kan Tyskerne kun tilegne sig alt hvad de kan overkomme af Mad og Fornødenheder i Holland og Norge. Disse Folk lider bitter Nød, daglig dør mange hollandske og norske Børn af Sult, men Nazisterne lider ikke af Hæmninger af den Grund. Vi kan jo blot følge Nazisternes Udplyndringer i vort eget Land paa allernærmeste Hold, det, der nu hæmmes Tyskerne i Danmark fra en til Bunds gaaende Udplyndring er Transportvanskelighederne.

Men nu er Nazisterne midt i deres store Medlidenhedskampagne, i Tusindvis af pjaltede forsultne tyske Flygtninge er ankommet til Danmark, nye Tusinder og atter Tusinder er paa Vej, "die dummen Dänen" skal nok forsyne dem, mener de. Hvad Tyskerne ikke kan udføre af Levnedsmidler fra Danmark skal disse Flygtningeskarer nu spise op paa Stedet, inden længe er det de danske Børns Mad, som Herrefolket spiser fra os.

Der behøves Hjælp. Danmarks Riksråd er derfor ogsaa gaaet ind for, at den norske Civilbefolkning skal hjælpes i det Omfang, som man har Garantier for, at Maden kommer Civilbefolkningen til Gode. Hele det danske Folk staar bag dette Synspunkt. Det er Nazismens Ofre, der skal hjælpes. Helt grotesk vilde det være, at Undertrykkernes og Terroristernes Familier skulde hjælpes før deres Ofre.

Derfor vil Synet af de tyske Flygtningeskarer paasinde alle danske om, hvilken Nød Nazisternes Ofre lider, og man vil saa være med til at lindre denne Nød, hvor man kan. Heri Danmark har vi ogsaa et Flygtningeproblem, vi tænker paa de tusinder søm Gestapo har jaget fra Hjem og Familie, som lever en Illegals ikke altid misundelsesværdige Tilværelse. Her er ogsaa Brug for Hjælp, enhver Gruppe indenfor Modstandsbevægelsen skal bruge store Pengemidler for bare at skaffe disse Hjemløse Logi og Mad. Ogsaa det bør man tænke paa naar Tallen er om Hjælp.

Den nazistiske Medlidenhedskampagne maa derfor i Danmark faa den modsatte Virkning af den tilsluttede, i Stedet for Hjælp til Tyskerne maa den minde Danskerne om deres Forpligtelser til at hjælpe Nazismens Ofre og Modstandsbevægelsen. Denne Hjælp gives frivilligt og med Glæde.

oooooooooooooooooooo

STØTTEFONDEN: Vi takker for alle de Bidrag, vi har modtaget siden sist, og denne Gang vil vi adressere en særlig Tak til de mange, som hver Uge husker paa os, skønt Ugelønnen sandelig ikke er for stor i Forvejen. Vi er glade for den Sympati og anerkendelse af vort Arbejde, som paa denne Maade strømmer os i Møde. Hermed den ønskede Kvittering for nogle af de indkomne Beløb: V. og T. 5,-. K.P. 10,-. Far 10,-. "Lys" 100,-. "Hanon" 300,-. Pax 100,-. V.T. 5,-. Grenaa 50,-. Hammeren 250,-. Olympia 10,-. Oline 5,-. Top 105,-. F. 20,-. A.A. 100,-. Hatten af 5,-. G.100,-.

LØNKENDELSE OG LØNKAMP

Lønkendelsen den 3. Marts blev den Skuffelse, som de fleste Arbejdere havde forudsat Forspillet til Aarets Overenskomstsituation var ellers tilfredsstillende nok. De faglige Kongresser i Løbet af Sommeren og Efteraaret havde paa utvetydig Maade sagt deres Mening om Lønsituationen, og tusinder af Udtalelser fra Fagforeningerne rettet til Hovedledelsen og Offentligheden havde tilsagt deres Støtte til et Fremstød for fuld Erstatning for Prisstigningerne og Vareforringelserne. Denne aktive Indsats har været afgørende for at det i det hele taget er lykkedes at faa mere til Medlemmerne denne Gang end ved de tre foregaaende Aars Lønforhandlinger. Men tilfredsstillende er det ikke, fordi man kun fik en Ottendedel af hvad Arbejderne har rimelig Krav paa i Dag, der mangler altsaa godt 50 Øre endnu i Timelønnen for man kan sige, at Medlemmerne har naaet Reallønnen fra 1939.

Det havde været muligt især at naa længere frem. Storkapitalisterne er angstelige for at den Politik de selv har ført, skal slaa over i sin Modsatning, Angsten for Fremtiden gør sig gældende. Men skal Toppen af Arbejdsgiverforeningen tvinges til mærkbare Indrømmelser maa den føle den samlede Arbejderklasses Tryk mod sig. Hvis man fra D.s.F.'s centrale Ledelse bedre havde forstået som en virkelig Generalstab i Spidsen for en enig Arbejderbevægelse at føre et samlet Angreb mod Nej-Mandens Bastioner havde Resultatet været meget bedre.

Men Lønkampen maa ikke hvile, den maa fortsætte for fuld Kraft. Protesterne mod Kendelsen maa frem paa alle Generalforsamlinger og Møder i de kommende Dage, der maa skabes en Situation saa de ansvarlige Ledere er nødt til at handle. Arbejdsgiverne maa tvinges til større Indrømmelser. Der maa ogsaa protesteres af den Grund at D.s.F.'s Formand Ejler Jensen faktisk har afblæst Lønkampen, idet han i offentlige Udtalelser siger: "Det er en Forbedring af Dyrtidstilløbet selv om det ikke er hvad vi har krævet, men det er dog i den rigtige Retning og nu haaber jeg, at Prisfald vil blive skabt for at udligne den restrende Del." Denne Opfattelse maa man gaa imod. Medlemmerne kan ikke slaa sig til Ro og lægge Armene over Kors og sige, nu er vi lønmassigt naaet til Vejs Ende. Nu maa et forhaabentlig kommende Prisfald ordne Resten.

Selvfølgelig er alle Arbejdere, ja Flertallet af Befolkningen interesseret i et Prisfald, men det kommer ikke af sig selv, og Kampen for højere Lønninger maa i alt Fald ikke indstilles af den Grund. Protestbevægelsen er da ogsaa i fuld Gang. Fra Vejle Fællesorganisation forelæa allerede Dagen efter Lønkendelsen en skarp Protest, samtidig med at de virkelige Krav formuleredes paa rigtig Maade, ogsaa fra Randers foreligger der lignende Protester.

Heri Aarhus har forskellige Fagforeningsbestyrelser udtalt sin Protest mod den Maade Kravene var formuleret paa fra den centrale Ledelse. Fællesorganisationens Ledelse har er ikke rigtig indstillet paa, at der skal gøres noget, men saa maa Medlemmerne skubbe paa. At lægge Hænderne i Skudet og tænke, at det ikke er nødvendigt at udtale sig eller gøre noget i det hele taget, lad D.s.F.'s Ledelse om det, giver selvfølgelig overhovedet intet Resultat. Kun hvis D.s.F.-Lønkendelsen kan tages op til fornyet Overvejelse (ved at Ledelsen støtter sig til utallige Udtalelser alle Vegne fra, kan dette muliggøres), er der noget Haab om Revision.

Derfor maa de Folk som i Fællesorganisationens Ledelse er Modstandere af enhver aktiv Indsats, i den Retning, snarest belæres om, hvad Fagforeningerne her i Byen og Medlemsmasserne mener om Spørgsmaalet. For vær forvisset om, Hærgen er stor.

Meget modstræbende vedtog Forretningsudvalget for Fællesorganisationen en overmaade stærk Udtalelse mod Lønkendelsen, men den er Medlemmerne ikke tilfreds med, og der vil snart blive Lejlighed til en mere indgaaende Drøftelse og Formulering af Arbejdernes øjeblikkelige Krav.

Om man piber eller synger fra Reaktionen og Arbejdsgivernes Side, saa skal de nu aflevere nogle af deres uretmæssige Krigsførtjenester til Arbejderne. Og findes der Folk i Fagorganisationernes Rækker som vil stille sig paa tværs af Medlemmernes Ønsker, da vil de blive skubbet til Side. Buen er nu spændt for hårdt.

oooooooooooooooooooo

" K R A M M E R E N "

Du spørger mig, hvorfor vi slaas og hvorfor vi tror paa en Sag?
 Min Ven: Af vort Had og vor Trods skal Friheden fødes en Dag.
 Du ryster paa Ho'det og ser med mild Overbærenhed paa, at vi ofrer os selv for Ideer, som er større end du kan forstaa.
 Bare vent og se. Fremtiden an, er det Motto, du dækker dig bag. Og du tror at din Krammerforstand bringer Friheden til dig en Dag.

Du kan tage Fejl kære Ven, naar du tror man kan handle om Frihed og Fred. Naar de kommer med Terror og Mord maa du vælge imod eller med!
 Du maa vælge! Er Valget saa svært? Du er tavs og forsigtig og graa. Og alt det, som vi andre har kært, er langt større end du kan forstaa.
 Men husk, naar den Dag gaar paa Hald, hvor Bødlerne harget vor Jord, at den, de har martret ihjel, var din Bror!

SVAR DE DANSKE FLYGTNINGE, DE ILLEGALE, GENNEM DIN TILLIDSMAND. OG DU STØTTER FRIHEDSKAMPEN.

PANCKES OG LINDEMANN'S BLODTØRST UMÆTTELIG
+O+

Den højere Ober-Banditführer Pancke og Pyroman-Generalen Lindemann myrder og brænder efter en større Maalestok i denne Tid; de agter lige til den sidste Dag af deres Tilværelse at fortsætte deres Forbrydelser. Men Straffen vil ogsaa blive haard og retfærdig over dem og deres Haandlangere.

Siden den 27. Februar og indtil disse Linjer skrives har disse Masse-mordere henrettet 29 gode danske Mænd, officielt, og 8, uofficielt, altså ialt 37 unge danske Helte, hvis Minde vil leve saa længe Danmark bestaar.

De otte, som er henrettet uofficielt, er uden videre en for en hentet ud af deres Caller i Vestre Fængsels tyske Afdeling i København, taget med paa en Karetur i en Gestapobil, skudt i Nakken og smidt ud paa Gaden. Det er Herrefolket og dets "Retspleje". Siger man ikke til sig selv i sammenbidt Harm, at saadanne Individuer og et saadant System, som bruger den Slags Metoder, skal udrylles til sidste Mand - der er ingen anden Udvej - disse Folk er Djævlens Overmand. Og saa skal vi have Medlidenhed med deres Fligtninge, huse og føde dem! Nej og atter Nej!

Der er heller ingen Afslappelse i Gestapos, Generalernes og HIPOs systematiske Arbejde med at fylde de danske Fængsler, Fangelejre og tyske Koncentrationslejre med danske Patrioter. Alle Midler og alle Metoder tages i Brug. Der arresteres, foretages Razziaer og Husundersøgelser som aldrig før under Besættelsen. Naziaanden fornægter sig ikke! Den bliver tro mod sig selv til det sidste. Ikke paa Grund af Tinernes Logik eller af Heltemod, men simpelt hen, fordi Tyskerne mangler Fantasi til at forestille sig Situationen om nogle Uger, naar den er helt modsat. Hvis de menige Soldater i Gestapo idag evnede blot at forestille sig en Brøkdel af det, der venter Tyskerne overalt paa Jorden, hvor de end viser sig, vilde sikkert dømpe lidt paa deres personlige Brutalitet, der kendetegner deres smudsige Haandtering. De Danske, der er med ude paa deres natlige Razziaer og Anholdelsestogter, ved hvad der venter dem. Deres Angst er forklarlig, og Angsten bliver kompenseret over i Opkæftethed og Brutalitet. Det har altid været Marodørernes Reaktion.

Men vi har den Tilfredsstillelse, at den Tid, de har til at huse i, er ved at løbe ud og Modstandsbevægelsens Folk skal trofs alt nok bevare Taalmodigheden til Regnskabet's Dag er inde.

UTILITALENDE HANDEL MED TYSKERNE.

Lige saa unaturlig og uforstaaelig som Danskernes Overvarelse af tyske Film er den lyske Tuskhandel med tyske Soldater, som desværre flourer kraftigt her i Aarhus. Det er ubehandlede tyske Cigaretter, som afsættes mod Kontanter, Smørmarker eller andre Varer. Ogsaa Revorgods som Tyskerne f. Eks. har stjalet i Norge bliver adigt i Havnen af Tyske Soldater. Den Slags Handel er strafbart i Henhold til dansk Lov, da det jo drejer sig om indsmuglede Varer, og det er at haabe, at der vil blive nogle alvorlige Afklapsninger af de Danske, som køber disse Tyvekoster. Desuden er det en national forbryderisk Handling, man begaar ved dette uøvede Samkvem med tyske Soldater.

Det vilde være ønskeligt om man mærkede sig nogle af de værste Fyre, saaledes at den velfortjente Straf kan ramme dem, naar Besættelsen er ovre.

+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+O+

BYVAGTERNES OPTREDEN.

Vi har faaet en Del Klager over utilbørlig Optreden fra nogle Byvarters Side. Der findes enkelte Byvakter, som ikke kan tale, at de har en Knippel - de tror den skal bruges i Tide og Utide. Hvad ligner det, at mishandle en Mand, som har faaet sig en glas Aften - han er maaske lidt usikker paa Benene, eller vrøvler højrestet, men derfor behøver de da ikke at slaa ham ned med Knipen. Den Slags Unoder maa man lægge sig af. Ligeledes er Tiltaleformen paa Byvaktens Kontor under al Kritik - den er nærmest flabet - i Stedet for at være venlig og høflig. Nu maa Byvægten være kommet over de første Begyndervanskeligheder, saaledes at man godt kan forlange, at de nævnte Tilstande bringes til Ophør. Er det Ledernes Skyld, og det er der flere, der mener, saa maa de udskiftes. Er det enkelte af de menige Byvakter, som har vist sig uegnede til Jobbet, maa de selvfølgelig ogsaa fjernes. Byvakterne har alle Betingelser for at blive populære i Befolkningen, men saa maa de optrede som Vejledere og Beskyttere af Byens Befolkning, og i den Udstrækning Forholdene tillader det, ikke som Knippelsvingere og Tølpere.

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

CHRISTMAS MØLLER udtalte bl.a. under sit Ophold i Sverige fornøjet:

"Alle Indkomster som Foretagender, der har arbejdet for Tyskerne har skaffet sig, opføres paa en særlig Konto, og jeg regner med, at Foretagenderne har til hensigt at overlade Pengene til den danske Stat, at anvende til Udbetaling som Understøttelse til Anker eller Sabotører eller til dem, som forfølges.

BOTRYKKER BUSCH har straks benyttet den første givne Lejlighed til at indføre 3 Dages Arbejdsuge for sine Arbejdere. Denne gode danske Mand, som han ialtfald selv ynder at kalde sig, er efterhaanden berygtet for sine Udsvedningsmetoder. Saaledes regnes hans Trykkeri blandt Typografer for Byens daarligste Arbejdsplads. Men er der et eller andet Ben eller en eller anden Komite, hvor han kan sætte sig selv i Relief, er han paa Tærne. Med Danskheden er det ogsaa saa som saa, Tyskerne har ialtfald altid kunnet faa deres Tryksager og Protokoller lavet hos Busch, selv om det af og til skete gennem Mellemmand. Man maa jo passe paa, at det ikke virker iøjnefaldende, ikke samit Herr Busch. Men vi maa vel troste os med, at Typograferne vil benytte den først givne Lejlighed til at skaffe ordentlige Arbejds- og Fortjenstmuligheder paa dette Trykkeri.

o+o+o+o+o+o+o+o+o+o

DØDSFALD I NEUENGAMME KONCENTRATIONSLEJRE

Atter har vi med Sorg modtaget Budskabet om to Kammeraters Død i tysk Fangenskab. Arbejdsmand AAGE VODSTRUP og Kunstmaler THORVALD HANSEN.

Arbejdsmand Aage Vodstrup, Brændstrupvej 239 døde den 3. Februar i Koncentrationslejren Neuengamme. Vi har i ham mistet en god Kammerat, som trods svigtende Helbred, altid var i forreste Række, naar det gjaldt Kampen mod vore tyske Undertrykkere.

Ere være hans Minde.

En af de unge Malere, som kendte Thorvald Hansen nøje, har anmodet om at faa følgende Mindeord optaget:

Maleren Thorvald Hansen er den 16. Februar død i tysk Fangenskab i Neuengamme. Det er med Sorg og Harme, man modtager et saadant Budskab, thi baade som Kunstner og Menneske var Thorvald Hansen af de usædvanlige.

Thorvald Hansen, som var født i 1895 debuterede i 1931 paa Kunstnernes Efteraarsudstilling med et Mandsportræt og udviklede sig i de følgende Aar til en Højde, der placerer ham i første Række blandt vore Malere. I 1941 blev han Medlem af Sæmnesslutningen Kulingen.

Han tualede meget med Stoffet og var aldrig tilfreds med de Resultater, han opnaede, altid søgte han at bygge videre paa det han havde naaet. Fra de helt mørke Billeder arbejdede han sig op i Lyset og karakteriseredes som Gast paa "Den polycrome"s Udstilling i 1944 i den københavnske Presse som en af vore fineste Kolorister. Desværre fik han ikke selv Glæden af disse rosede Ord, da han sad i Neuengamme.

Som Menneske var han en sjælden Kammerat med en udpræget Retfærdighedssans og altid med et fast Standpunkt, som han kom tilknyttet selvstændig Tankon, og han var rede til at forsvare sine Standpunkter til sidste Blodsdråbe. Hans Intuition var usædvanlig, han greb aldrig fejl. Man kunde roligt forlade sig paa hans Dom. Selv i Kunstarter, som han ikke havde studeret særligt, var hans Afgørelser saa sikre, at Fagmand maatte bøje sig for dem.

Det er et stort Tab for vor Malerkunst, og mange vil sende en Tanke til hans haardt ramte Hustru, der altid med levende Interesse bistod ham i hans kunstneriske Karriere baade i onde og gode Aar.

oooooooooooooooooooooooooooo

Vi har modtaget:

RODEN TIL ALT ONDT

o+o

Man har før været enige om, at Roden til alt ondt var Lediggang. De seneste Aars Begivenheder har belært os Danske om, at dette ikke er sandt. For os bør det efterhaanden falde naturligt : at sige : Tyskerne er Roden til alt ondt.

Lad os holde fast ved de Ord. Lad os ikke glemme een eneste af Nazisternes Misgerninger og Djævlbedrifter !

Det maa ikke ske, at gode Danske indbyrdes lægger hinanden for Had som Følge af Hændelser, Tyskerne er Aarsag til.

Det maa ikke ske. Men det er desværre sket, f. Eks. i en jysk By, hvor Tyskerne havde beslaglagt en Række Skoler for at deres Flygtningehob kunde faa Husly. Autoriteter og Borgere kom i Opposition til Lærerne i Anledning af Nødskoleplanen, som man paatænkte at gennemføre.

Der blev talt haarde Ord til Lærerne. De blev beskyldt for at have lyst til at give Børnene fri, blot fordi de selv ønskede Ferie - Sludder !

Lærerne er - sævel som alle andre i Danmark med Respekt for sig selv - opsatte paa at faa ordnede Forhold. De brænder utvivlsomt af Trang til igen at faa fuld Skoletid, til isen i fuldt Maal at kunne udføre deres Arbejde til Fædrelandets Gavn.

Det er ikke Lærerne, der har lukket Skolerne. Det er Tyskerne. Til dem skal der tales haarde Ord. Mod dem skal der bruges stærke Argumenter. Det er dem, der skal kræves til Regnskab.

Lad os ikke offentligt bruge Fisk, saalange de, der burde smage Snerten, unddrager sig deres Straf.

Danskere staa sammen, glem aldrig : Tyskerne er Roden til alt ondt.!

HUSK BLADET SKAL VIDERE!

Den sorte Liste

Radiotekniker Poul Jepsen, Sdr. Ringgade 45 fjernede for nogen Tid siden en Bombe, som var anbragt af Frihedskæmperne ved Transformatoren ved F.D.B. i Sydhavnen, en lidt for emsig Herre.

Cigarhandler og Repræsentant J. Niss Hansen, Østergade 44 plejer intim Omgang med Gestapo i Bagvarelsot, hans Søn er i tysk Tjeneste. Den Gang visse Cigarhandlere skulde afstraffes for Sortbørs tilkaldte han tysk beskyttelse.

Arnold og Karen Larsen, Ove Gjeddesgade hjælper Tyskerne paa alle Maader, hun er ansat paa Østergades Hotel og han rejser rundt i specielle Erinder til Aalborg og Frederikshavn. I Hjemmet holdes der jævnlige Gilder med Sang og Skraal sammen med Tyskerne.

Edith Frandsen, Sjællandsgade 70,2 maa man være forsigtig med, hun har Omgang med tysk Polit og har truet Folk, at hun vilde melde dem til Tyskerne. Hun skal vist flytte ned i Hus vildeafdelingen lige overfor Politstationen.

Firmaet Anton Christensen, Glomans Bro vil hellere sælge f. Eks. Undertøj til tyske Soldater end til danske Kunder. Vi har et Eksempel, hvor en tysk Soldat kunde købe to Sæt Dameundertøj gammel Kvalitet til 17.00 pr. Sæt, mens en dansk Dame kunde få et Sæt i Jaarlig Kvalitet til 67.00 Kr! Lad os danskere huske dette Firma og andre ligesindede.

Murermester Carl Henry Knudsen, Fyensgade 8, der tidligere var beskæftiget i Tyskland, har nu slaaet sig paa Hestehandel. Han har saaledes kontraktmæssigt forpligtiget sig til at fremskaffe Hestekøretøjer til Brug ved Transport af tyske Flygtninge. Han skal foreløbig have modtaget 80.000 Kr. i Forskud til dette Formaal. Carl Knudsen modtager 8000 Kr. pr. Spand uden Hensyn til Kvaliteten, og hvad han kan købe dem under, er hans Fortjeneste. Da Carl Knudsen imidlertid ikke har nogen Forstand paa Heste, har han allieret sig med Vognmændene Søren Petersen, Toldbodgade og Martinus Pedersen, Aaboulevarden.

Axel Kaufmann, som har Forretning i Regina-Bygningen, har en "Nebengeschäft". Han opkøber og sælger store Partier Levnedsmidler, Røgvarer o.l. til Tyskerne, et Par Gange om Ugen lukker han sin Pakkeafdeling for sin officielle Forretning og har nogle fremmede Folk til at pakke Varer ind til Tyskerne. Penge lugter ikke, siger Axel Kaufmann, selv om det er Landets Fjender, man forsyner med gode danske Varer. En Gang kommer han og andre til at fortryde sine Handlinger.

Købmand Johs. Christensen, Hjortensgade 15 har under hele Krigen gjort sig store Anstrengelser for at betjene Værnemagtens Medlemmer paa bedste Maade, mens hans danske Kunder er blevet skidt behandlede. Nu gør han det ikke saa aabenlyst mere, nu kommer tyske Soldater og faar Kufferten fyldt i Bagvarelsot, men til Gengæld er de fleste danske Kunder blevet købt af hans Forretning. Og der findes ingen gode Venner i Hjortensgade mere!

Marinevægter Chr. Viborg, Grenaa Landevej ser paa Landejendom i Øjeblikket. Mon han faar særlig megen Gavn af den?

Marketender Rosendahl hos Byvæsten har tidligere været Kantinebestyrer for Tyskerne og har været ansat paa Restaurant "Nordlys", hvorfra han maatte forsvinde, da han fortalte Tyskerne for meget om Gasternes Udtalelser. Uforstaaeligt, at han nu kan bruges hos Byvæsten.

Byvægter med mistenkelig Omgang med Tyskerne. Tidligere NSU-Leder Carl Christensen ogsaa kaldet den "døde Murer" og Knud Ørskov er nægtig glade for Tyskerne og omgås dem mere end godt er. Ligeledes Karen Rosenkamp som passer Telefonen hos Byvægten har sin Sympati hos Besættelsesmagten. Rette vedkommende er herved advaret mod disse Folk, men hvorfor i Alverden faar man ikke rensat disse Elementer ud, de pynter bestemt ikke paa Korpsset.

STEGES I SIT
EGET FEDT.

NYT FRA AARHUS i faa Linjer.

Man har konstateret, at en Personbil, der holdt udenfor Randers Teater kort før det blev sprængt i Luften, tilhører Gestapo i Aarhus. Man har ogsaa genkendt en af Bombemandene.

Udenfor arbejdsmandenes Fællesledelses Kontor i Studsgade blev en Gruppe Arbejdere, der stod og talte sammen, den 24.2 beskudt af en yngre Mand, der udgav sig for at tilhøre det tyske Sikkerhedspoliti. Den 45aarige Arbejdsmand Niels Rasmussen, Badstuegade 18, blev alvorligt saaret, to andre fik Strejfskud. Gerningsmanden viste sig at være en af Vagterne ved Gestapostationen i Mejlgade. Han hedder Chr. Nielsen, og bor Christiansgade 2. Altsaa en af Landsforræderne.

3 BYVAGTER DRÆBT AF TYSKE TYVESOLDATER.

To tyske Soldater, vistnok Kystartillerister, forsøgte den 28.2 om Eftermiddagen at sælge en Harmonika hos en Musikhandler i Borggade; da Harmonikaen var efterlyst som stjålet tilkaldte Musikhandleren Byvægten. Byvægterne Anders Nielsen, Chr.C. Laursen kom til Stede. Da Byvægterne saa at det drejede sig om tyske Soldater, tog Baun, den tredje Byvagt, der var kommet ifølge med Nielsen og Laursen, Telefonen og ringede til det tyske Politi og anmodede dem om at afhente Tyvene. De to Tyskere blev nu helt desperate, trak Pistolerne og fyrede løs inde i Butikken. Laursen blev ramt af flere Skud i Bryst og Hoved, mens Butikkens Indehaver og Baun kastede sig ned paa Gulvet. Tyskerne løb derefter ud af Forretningen. Udenfor stod Anders Nielsen og vilde stoppe dem, men den ene Tysker trykkede sin Pistol af mod hans Bryst og han blev dræbt paa Stedet. Tyskerne forsvandt i Løb ned af Nørregade. Baun havde ved denne Episode paadraget sig et Chok, som et Par Dage efter udviklede sig til en Hjerneblødning, da han kørte paa Motorcykel. De to tyske Røvere fik altsaa 3 Menneskeliv paa Samvittigheden, og de gaar stadig fri og ustraffede omkring.

For nogen Tid siden passerede 300 tyske Desertører, som var blevet paaagrebet i Norge, Aarhus Banegaard. Desertørerne var meget stærkt bevogtede, og iblandt dem var flere Politisoldater og Officerer. De var glubende sultne og kastede sig som Ulve over det Rugbrød, tilfældige Tilskuere kastede til dem.

Tyskerne er ifærd med at befæste Brabrand Bakker og Charlottenhøj. Arbejdet gaar meget langsomt paa Grund af Materialelemangel. Desuden blev der forleden sprængt to Cementblandemaskiner i Luften af Frihedskampere, saa nu varer Arbejdet endnu længere.

Det viser sig nu, at Vagtleder ved Vestre Luftværnskommando K.Lykke Christensen, Silkeborgvej 124, er blevet skudt af Tyskerne under et saakaldt Flugtforsøg i Forbindelse med Arrestationen. Hvad der gør Lykke Christensens Tragedie endnu mere rystende, er den Omstændighed, at alt tyder paa, at han er blevet Offer for en Fejltagelse. Det menes nemlig, at Gestapo har været ude efter en Mand ved Navn Kaj Lykke Christiansen, som boede i Ejendommen ved Siden af. Først efter Mordet er Gestapo blevet klar over at det var den forkerte Mand; det menes at være den berygtede Gestapomand Dr. Peters, som ogsaa deltog i Mordet paa Repræsentant Sølling Fyenboe paa Strandvejen i Aarhus, der er Morderen.

Lørdag d.3.Marts blev en yngre Mand dræbt udenfor Hotel "Royal". Hans Papirer lød paa Korrespondent August Peters, Rentemestervej 36, København. Det var en ondartet Stikker, som her blev likvideret. Straks efter begyndte de grønne Banditter fra Mejlgade at skyde vildt om kring efter tilfældige forbipasserende, efter god Gestapo Sædvane. Her ved saaredes en Kurvægner Carl Nielsen, Banegaardsgade 6 meget alvorligt, saaledes at han nogle Dage efter er afgaaet ved Døden.

Besættelsesmagten har beslaglagt den store Ejendom Kystvejen 61. Boboerne blev smidt ud efter kort Varsel. Desuden er Det forenede Oliekompagnies Administrationsbygning paa Østmolen og DFDS' Lagerplads i "Børsen" ved Havnen beslaglagt.

Aarhus Motorkompagni (FORD) er blevet beslaglagt af Tyskerne, og er begyndt at arbejde med 70 importerede Arbejdere, der mødte med Værktøj og Haandmaskiner. De har faaet indrettet Spæe-og Sovesal paa Fabrikken, der er meget stærkt bevogtet.

VERNEMAGERHESTENE BLIVER SKUDT - PENGESEDLERNE BLIVER BRÆNDT.

I den senere Tid er adskillige Vognmand, der arbejder for Tyskerne paa Flyvepladsen ved Tirstrup, blevet holdt op af Sabotører, der har skudt deres Heste. Paa den Maade skal - efter hvad Arbejderne paa Flyvepladsen fortæller - en Snes Heste være blevet skudt, saa det efterhaanden kniber for Tyskerne at faa Vognmand. Hesteforsikringsforeningerne paa Mols har vedtaget ikke at udbetale Erstatning for de Heste, som arbejder for Tyskerne.

Flere Vognmand, som kører Lastbil for Tyskerne, skal gentagne gange være blevet holdt op og frataget deres Tegnebøger med flere tusind Kroner, hvorefter Pengesedlerne er blevet kastet i Generatorerne og brændt.

Hasselager Station blev sprængt i Luften d.6 Marts. I Stationsbygningen var der bl.a. en vigtig Blokpost. Saa nu er det vanskeligere at melde om Skader paa Strækningen, det sinker altsammen.

En Stikker havde meddelt, at Glarmester Hee i Grenaa husede en tysk Deserter, og Gestapo kom for at arrestere Glarmesteren og Deserteren. Glarmesteren var ikke hjemme, men da Deserteren saa, hvor det bar hen, rev han en Dolk frem og stak den i Hjertet paa den nærmeste Gestapomand, hvorefter han sprang ud af Vinduet. Et Øjeblik efter var han dræbt af en Række Pistolskud.

100 HIPO -Mænd i Aarhus.

Til Artillerikasernen i Frederiksalles, Bygningen i Dagmarsgade er der kommet 100 HIPO Mænd, de har lysegrønne Uniformer paa, og har sat Vagtposter ud paa Hjørnet af Frederiksalles og Dagmarsgade. Vi anbefaler alle Aarhusianere at tage dem i Øjesyn, naar man kører eller gaar forbi, det er rart at kunne kende dem igen, en Dag bliver der Brug for det. De er Landsforræddere af første Skuffe, enhver af dem er villig til at udføre et hvilket som helst Rakkerarbejde mod sine tidligere Landsmænd, bare de faar Ordre og Betaling for det. De faar snart Løn som forskyldt.

For nogen Tid siden overtog Tyskerne "Triangel's" Bilreparationsværksteder. Den 7. Marts er hele Virksomheden ødelagt ved Sabotage. Frihedskæmperne kreb igennem en Kloak, der fører under Virksomheden og anbragte Bomberne der. Før Eksplosionen blev samtlige Beboere paa Kystvejen advaret.

Paa den lille Ø Hjelm ud for Aarhusbugten kommer der nu ogsaa Tyskere. Man venter 40 Soldater til Øen, der har 11 Beboere. Man mener der skal etableres Udvikspost i det meget høje Myrtaarn, samt at Øen isvrigt skal befæstes med svart Skyts.

Besættelsesmagten har paabegyndt Gravning af Tankfælder rundt om Aarhus, 6 Meter brede og 3 Meter dybe. Arbejdet er paabegyndt ude ved Bellevue paa Vejlbj Ved og det slutter syd for Aarhus ved Silistria og Moesgaard. Indenfor Tankgravene er der allerede anbragt flere Rækker Skyttegrave.

Tyskerne har beslægtlagt Skolen paa Ingerslavsboulevard. Det er den syvende Skole i Aarhus, der er taget af Tyskerne. Godt 600 Børn er udeneffektiv Undervisning.

HIPO Mændene har allerede været ude at øve sig. Det var den 14. Marts og det gik denne Gang ud over Raadhuset, som blev meget medtaget. Desuden lagde de en Bombe under Motortoget i Riiskov, hvorved to Danske blev dræbt og en halv Snes saarede. Det maa betragtes som Gidselattentatet som Havn for den vellykkede Jernbanesabotage, der sinker Tyskernes Transporter umadeligt.

Overalt i Aarhus blev der Dagen efter flaget paa halv Stang, Biograferne aflyste deres Foresstillinger, og i Restauranterne var der hverken Musik eller Dans.

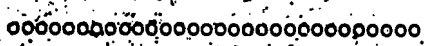
En 17-aarig Aarhus pige har anmeldt, at hun forleden Nat blev holdt op af et Medlem af det tyske Sikkerhedspoliti, som med Revolver truede hende til at tage Tojet af, hvorefter han voldtog hende.

For nogle Dage siden erobrede 8 Frihedskæmpere 500 Kilo Sprængstof fra Rhederiet Anholts Skib, som netop havde hentet det i København. Man havde først taget 2 Biler, hvorpaa Sprængstoffet saa blev borttransporteret, senere er Bilerne sendt tilbage til deres Ejere i uskadt Stand.

Den 16. Marts om Aftenen, mens et langt tysk Transporttog majsommeligt slæbte sig op mod Hasselager, dryssede en modig Frihedskæmper en Bombe ned i Lokomotivets Skorsten, da det passerede Viadukten ved Kongsvang. En tysk Vagtpost opdagede Frihedskæmperen i samme Øjeblik og skød efter ham, dog uden at ramme. Lokomotivet trillede nogle Meter endnu, saa eksploderede det med et magtig Brag, dermed var den Keretur forbi for denne Gang.

Malkemanglen i Aarhus er allerede føleligt paa Grund af de mange Hundrede tyske Flygtninges Ankomst til Byen i de sidste Dage. Tyskerne har bl.a. beordret i Hundrevis af Liter til Opsamlingslejrene, saaledes at Aarhusianerne i mange Tilfælde de sidste Dage har maattet undvare Mælk.

Tyskerne har i Grenaa belagt 4 Hoteller, 2 Gymnastiksale, Menighedshjemmet, Vandrerherberget og Svagbørnskolonien.

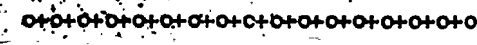

TIL BERLIN.

Den russiske Forfatter Ilja Ehrenburg, der i mange Taler har opflammet den Røde Hær i dens bundløse Had til Undertrykkerne siger bl.a. i en Tale til det nye Aar:

Vi vil gøre det af med det fascistiske Tyskland, saa vore Børn aldrig skal opleve en saadan Sorg. Vi elsker Livet alt for højt til at lade Ligbranderne fra Majdanek gaa frit omkring paa denne Jord. Vi holder alt for meget af Freden til at skaane Røveren. Vi opsøger dem for at tage deres Klæder og Hugtander. Vi kan først falde til Ro, naar vi har lagt den tyske Hær i Spændtrøjen. Vi falder først til Ro i Berlin...

En lang Sommerlag vil oprinde over de gulnede Marker. Lykken bliver Sejrens Lykke, og idag siger vi til hinanden: Et Glædens og Sejrens Nytaar.

1945

9 APRIL

Mens den nazistiske Krigsmaskine gaar sin Oplosning i Mæde med raske Skridt, mens Flyvetningestrømmen fra Syd ligesom en Grashoppesværn slaar sig ned i Danmark og forærer alt spiseligt medbringende Lus og Sygdomme, mens Gestapo og HIPO huserer i Danmark værre end nogen sinde - arresterer, torteter og myrder i tusinvis af gode danske Borgere - oplever vi den femte 9. April under tysk-nazistisk Besættelse.

Aldrig har Haabet, ja Visheden om en snarlig Afslutning paa Hitlerbandernes Hærgen været saa sikker og berettiget som nu. Men heller aldrig har Hadet og Kampænden mod Undertrykkerne og Enhælen mellem Danskerne været større end denne 9. April.

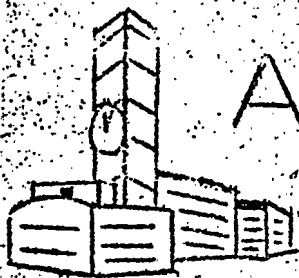
D A N M A R K S F R I H E D S R Å A D opfordrer alle danske til at manifestere deres Sammenhold med de fremmede Undertrykkere, til at vise Folkets Vrede mod Terroristernes Handlinger, og vise at vi enige og besluttsomme agter at gøre dem Livet surt, de Dage vi endnu skal have dem her i Landet. Vi vil ogsaa benytte denne sidste 9. April under Besættelsen til at minde alle de tapre Frihedskæmpere, som har maattet lade Livet i Kampen mod Voldsmagten, og de tusinder, som er slæbt i Fængsler og Koncentrationslejre.

F R I H E D S R Å A D E T opfordrer til at man demonstrerer denne Solidaritet og Vished i det danske Folk ved

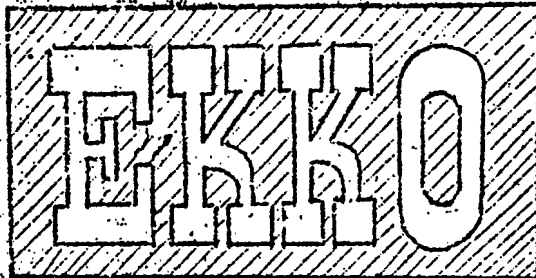
M A N D A G D. 9. A P R I L K L. 12 M I D D A G
A T L E G G E A L T A R B E J D E O G F Æ R D S E L S T I L L E
I 2 M I N U T T E R.

Denne Opfordring vil af fuld Kraft understøtte, Parolenmaa være: Alt ligger stille i By og paa Land i 2 Minutter den 9. April.

DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI
Mittjysk Distrikt.

AARHUS

20. APRIL 1945.

UDGIVET AF KOMMUNISTISK PARTI I AARHUS

20. APRIL 1945

KRIGENS ALLERSIDSTE FASE

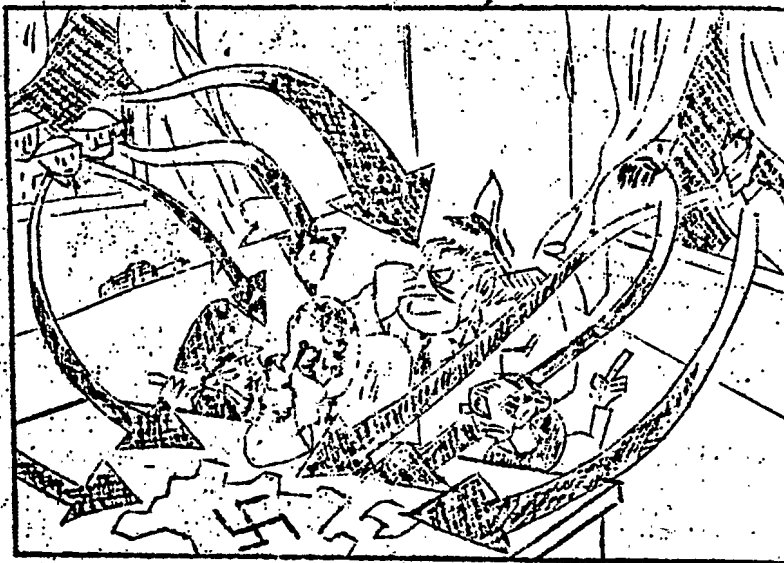
Den sidste Maaned har været en fuldstændig Katastrofe for den tyske Hær. Der er o-
verhovedet ikke nogen tysk Frontlinje mere, der er kun Støttestrukturer tilbage omkring de
store Byer i tysk Besiddelse som Hamburg, Berlin, Dresden og München. Over Halvdelen af
Tyskland er nu besat. Hele Ruhrområdet er erobret. De Allierede staar ca. 60 km fra Lü-
beck. Naar denne By er naaet om faa Dage er Tysklands Forbindelse med Danmark afbrudt.
3/4 af Holland er befriet. Bremen er indkredsset fra 3 Sider og de allierede Tropper staar
umiddelbart syd for Hamburg, øst for Hamburg er Lauenburg erobret.

Den Røde Hær har befriet Østrigs Hovedstad Wien, hvor store Arbejderdemonstratio-
ner med røde Faner kom Sovjettropperne i Møde. Nu rykker Sovjetsoldaterne op igennem Øst-
rig mod Sydtyskland. Tjekoslovakiets sydlige og østlige Del er befriet, og Amerikanerne
rykker nu ind over den vestlige Grænse. Slutkampen om Berlin er ogsaa begyndt. Med uhyre
Kraft bryder den Røde Hær igennem Berlins ydre Forsvarsrækker, Slagflyvere lægger ustand-
selig Bombetapper, Granater fra Tusinder Kanoner hagler ned over Nazihæren, Tyskerne faar
ikke et Minut Ro. Snart plantes Sejrens Fane i Berlin. De allierede Hære nærmer sig og
saa fra Vest og Syd Hovedstaden, og om kort Tid kan de 3 Stormagters Administrationsraad
tage Sæde i Berlin, og dermed vil den organiserede tyske Modstand sikkert være forbi. Til-
bage staar saa Udrensingsaktioner bl.a. i Norge og Danmark.

Nazisternes planlægger og bebuder en Partisanrigt fort af de restorende fanatiske
Tilhængere, men den vil snart blive knust, da det tyske Folks Flertal vil være imod en
saadan Krig. De har faaet Krig nok i de omtrent seks Aar der er gaaet. Blandt de 1,5 Mill
Fanger, som er taget den sidste Maaned er der flere store Krigsforbrydere og Naziledere
f. Eks. von Papen og Landbrugsminister Darre, desuden har man fanget flere Kommandanter fra
de middelalderlige Koncentrationslejre, som er blevet erobret den sidste Tid. Snart vil
Verden faa at se og høre hvilken Afgrund af Forbrydelser det nazistiske System har gjort
sig skyldig i siden 1933. Tusinder af Vidnere er blevet befriet, Tusinder af Ild ligger u-
begravede i Lejrene saa enhver kan se, at det er Mennesker, der er pint ihjel. Verden vil
meget snart kunne se befriet op, naar Nazisternes Hæren er bragt til Standsning.

Men for vort Land staar Befrielsen tilbage, og General Lindemann og Pancke har ud-
stedt en Dagsbefaling, hvori de bebuder Kamp i Danmark til sidste Patron.

Mon - lad os nu se
naar Berlin og hele
Nordtyskland er erobret
hvormeget Mod og Lyst
der er tilbage hos
de tyske Besættelses-
tropper her i Danmark,
men skal det komme til
Kamp, vil man ogsaa her
finde Frihedshæren rede
til at tage sin sidste
Torn sammen med de alli-
erede Hære.

HUSKER DU ADOLF, DA DU BESØGTE
FRONTEN?
NU BESØGER FRONTEN DIG!

GIV
BLADET
VIDERE

20. APRIL 1945

UDGIVET AF KOMMUNISTISK PARTI I AARHUS

20. APRIL 1945.

ENHEDSTANKEN VINDER STADIG NYE TILHÆNGERE

Enheden indenfor Arbejderbevægelsen er i stor Fremgang. Flere og flere Socialdemokrater udtaler sig for et Arbejderparti paa socialistisk Grundlag efter Besættelsen.

En socialdemokratisk Fagforeningsmand A. R. Vendelbo har udgivet en lille Pjece "Dagen og Vejen", hvori det bl. a. hedder:

"Alle Arbejdets Mænd og Kvinder vil sikkert forstaa, at naar Enighed og Sammenhold blandt alle Danske er en afgjort Betingelse for, at vort Folk kan komme gennem Prøvelserne mod Ere og Liv i Behold, er det en lige saa indlysende Sandhed, at naar det drejer sig om Arbejdernes Klasseinteresser, maa disse Interesser i Dag, i Morgen og i al Fremtid, varetages i Enighed af Arbejderne selv. Arbejdernes ubrydelige Enhed maa være Maalet, og det bør kun paa dem selv, om de vil naa det. ———"

"Kald til Samling af hele den danske Arbejderklasse. Krav af Lederne i Fagforeninger og Partiforeninger at de fuldt og helt skal gaa ind for det Ønske om Enhed og Samarbejde, der lever saa stærkt i mange Arbejdersind. Krav saavel en politisk som en faglig Samling af Arbejderne. ———"

og han slutter Pjecen med disse Ord: "Maatte danske Arbejdere blot lære at forstaa, hvilke vide Perspektiver, der gennem Enighed og Samling vil kunne aabne sig for dem selv og deres Klasse og derigennem for deres Land. Kunde det ske, vilde der maaske være nogle Draaber af Krigstidens stridende Strømme af Blod og Taarer, der ikke var flydt forgæves."

En Kreds af Socialdemokrater som ialt Fald har Grupper i saa godt som alle jyske Byer udgiver Bladet FOLKEVILJEN, hvis vigtigste Opgave det har været at agitere for Enhedstanken blandt Socialdemokraterne, samtidig med at faa Kredse med i Modstandsbevægelsen, som hidtil ikke har været saa stærkt repræsenteret her.

Vi Kommuniste hilser med Glæde disse Bestræbelser, idet vi i mange Aar har arbejdet for at skabe en virkelig Enhed indenfor Arbejderbevægelsen, og vi mener ligesom disse Socialdemokrater, at det er en livsbetingelse for Arbejdernes Organisationer, at der skabes politisk Enhed hurtigst muligt efter Besættelsen.

Men for at skabe en virkelig og for Arbejdernes Interesser gavnlig Enhed er det nødvendigt at diskutere de Fejl, som er begaaet og maaske stadig begaas. Der maa nemlig herske fuldstændig Klarhed over paa hvilket Grundlag Enheden skal dannes. Vi mener derfor at ærlig og positiv Kritik kun kan virke befordrende for den rigtige Politik.

I FOLKEVILJENS Aprilnummer er der en Artikel, som meget positivt gaar ind for politisk og organisatorisk Enhed indenfor Arbejderbevægelsen. Man stiller sig bl. a. paa A. R. Vendelbos Standpunkt om at et Arbejderparti er Maalet. Desuden siger man om Kommunisternes Program, som er offentliggjort i Pjecen "Folkets Vilje-Landets Jov", at de Punkter kan enhver Socialdemokrat underskrive, og man mener, at Socialdemokratiet vil have de samme Krav paa deres Efterkrigstidsprogram.

Saa er vi altsaa rørende enige og kan tage fat med forenede Kræfter og realisere vore fælles Krav. Rent teoretisk ser det saaledes ud, men i Praksis er det jo endnu ikke helt saaledes. For det første er der endnu en Del Socialdemokrater tilbage som intet vil vide af Enheden, som er sig selv nok, som intet har lært og intet har glemt trods de sidste Aars Besivenheder. For det andet har de Socialdemokrater som helt er inde for Enhedstanken endnu en Masse gamle Fordomme og Betænkkeligheder siddende i Kroppen, som de maa af med, hvis Enheden skal virkelig gøres.

En Del Betænkkeligheder kommer frem i den omtalte Artikel i FOLKEVILJEN, og vi vil her gennemgaa dem en for en, for at udtale vor Mening om disse Betænkkeligheder og maaske derved skabe større Klarhed om Spørgsmaalene.

KOMMUNISTERNE OG DEMOKRATIET.

"Den første Forudsætning er naturligvis, at Kommunisterne mener det ærligt med deres Bekendelse til Demokratiet, ———"

Dertil vil vi sige, at vort Parti altid har kæmpet for et virkeligt Demokrati. De, der har fulgt Begivenhedernes omkring den spanske Borgerkrig, ved, at ogsaa danske Kommuniste rejste, trods den danske Regerings Forbud, til Spanien og lod deres Liv for det spanske Demokrati mod fascistisk Diktatur. Man ved ogsaa, at Kommunisterne idag overalt kæmper Side om Side med alle andre for Demokratiet mod Diktaturet. Men vi kan vist allerbedst sammenfatte vor Mening om Demokratiet ved at citere vort Partis Formand Aksel Larsens Ord fra Landspartikonferencen i Odense 1938. Det er Ord, som gjaldt dengang, som gælder nu, og som har Gyldighed i de Dage, der kommer:

"Lad mig da benytte Lejligheden til, som saa mange Gange før, at fastslaa, at vort Parti er et demokratisk Parti. Vi er Tilhængere af det sande og virkelige Folkestyre, vi ønsker, at Folkets Flertal skal være bestemmende, og vi anser det ikke for nok, at Folket selv vælger sine Representanter til Stats- og Kommunebestyrelserne osv, men mener, at Folket bør have Kontrolret over

de valgte, at disse skal være forpligtiget til at udøve Folkets Vilje, og at ogsaa Administrationen af de vedtagne Love og af Samfundets Anliggender i det hele taget ikke skal være Monopol for Overklassen, men lægges i Hænderne paa Folket selv og Folkets Børn.

Vi giver os ikke tilfreds med et saakaldt "politisk Demokrati", hvor Flere af de af de væsentlige Forudsætninger ikke engang af Navn er opfyldt. Vi er klar over, at sandt Demokrati, saadan som det er virkeliggjort gennem den socialistiske Sovjetunionens frie Forfatning, ikke kan skabes under Kapitalismen, hvor den enkelte i Kraft af Fødsel, Arv, Brutalitet eller Held faar Ret til at tilegne sig Udbyttet af andre Menneskers Arbejde og derigennem Mulighed for at skabe sig ogsaa andre materielle Forrettigheder.

Vi tilstræber et socialistisk Demokrati, hvor alle Samfundsrigdomme tilhører Samfundet - hele Folket - og forvaltes af Samfundets Organer under Folkets Deltagelse og Folkets Kontrol, hvor der hersker økonomisk, politisk og kulturelt Demokrati.

Vi anser ikke Demokratiet i Danmark for at være fuldkomment eller blot tilfredsstillende. Vi tilstræber en Forfatnings Demokratisering efter de Linjer, jeg lige har trukket op, og forbeholder os Ret til at arbejde herfor. Man angriber noget Parti, nogen Gruppe, Fraktion eller Klike det bestaaende - oment ufuldkomne Demokrati for at forringe det, at gøre Folket retsløst, da ætter vi med alle Midler at bekæmpe saadanne Forsøg.

Vi har altid været Modstandere af - aldrig Tilhængere af Mindretalsstyre eller Mindretalsdiktatur. Vi vil bekæmpe alle Forsøg paa at indføre noget saadant - hvorfra de saa end kommer."

At Kommunisterne trods dette faar Ord for at være Diktaturtilhængere, beror paa, at Kapitalisternes Privilegier i Sovjetunionen er bortfaldet, hvor Kapitalismen er afskaffet og det arbejdende Folk regerer, der udøves altsaa Tvang med Kapitalisterne, men vi tror heller ikke at Socialdemokraterne noget Sted mere ønsker en Weimar-Forfatning; "Verdens mest demokratiske Forfatning", som i Tyskland efter den første Verdenskrig, i Ly af hvilken Hitler og Nazismen voksede sig stor og stærk. Vi tror at alle virkelige Venner af Demokratiet ønsker at udøve Diktatur imod Demokratiets Fjender. Ellers er vor Bekendelse til Demokratiet jo bare Snak.

HAARDE ORD OM HENANDEN.

"----- og derfor maa Angrebene i den kommunistiske illegale Presse paa navngivne Socialdemokrater høre op paa nuværende Tidspunkt."

Vi vil dertil sige, at der har været meget faa Angreb paa navngivne Socialdemokrater i vor illegale Presse, i de Tilfælde, hvor der har været, har der altid været meget stærk Grund hertil, idet det har drejet sig om enkelte Tilfælde, hvor Socialdemokrater direkte er gaaet Tyskernes Erinde, har modarbejdet Modstandsbevægelsen eller arbejdet paa kompromitterende Maade for Besættelsesmagten. Det mener vi, er den illegale Presses Pligt at bringe den Slags Angreb, uanset hvilket politisk Parti de Personer tilhører, som det gaar ud over. Naar vi bringer Angreb har det altid været Tilfælde, som ogsaa er blevet fordømt af egne Partifæller. Anderledes vil vi heller ikke fremtidigt se paa disse Ting. Og vi kan godt fortælle, at der er flere Tilfælde, som vi tier stille med for Enhedens Skyld. F. Eks. findes der den Dag i Dag Folk som lokalt indtager ledende Funktioner i Socialdemokratiet, der ikke undser sig for paa Partimøder at tilsvine os og Modstandsbevægelsen, men vi regner med, at Socialdemokraterne selv kan gøre op med disse Folk.

"Det gælder ogsaa Stillingen til de samvirkende Fagforbund og Kritikken af, at Socialdemokratiet gik med til den af Venstre gennemtvungne Socialnedskæring."

Der er vi altsaa virkelig uenige. Kommunisterne vil aldrig ophøre med at kritisere alle Forholdsregler, som er til Skade for Arbejderklassen, uanset om det er D.s.F.'s Ledelse eller den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe, som har vedtaget dem og gaaet ind for dem. Man skriver jo selv i Artiklen, at Enheden kan skabes paa Grundlag af vore Programpunkter, saa er det vel ogsaa Meningen at kritisere og fordomme dem, som i Praksis arbejder lige modsat. Enheden skal vel dannes for at skaffe Forbedringer ikke bare for Enhedens egen Skyld.

GENOPRETTELSE AF REALLØNNEN.

"----- hertil er at sige, at saalænge Landet ikke er genopbygget, saalænge Produktionen ikke er i Sving, kan Reallønniveauet ikke genoprettes, hvis det er ment som et Fremtidsmaal er det derimod lidt fattigt, thi Reallønnen af 1939 var ikke saa høj, at den kan opstilles som Ideal."

Vi mener, at Genoprettelse af Reallønnen af 1939 er muligt idag, saafremt alle de, som har mandedoblet deres Realindtægter fra 1939 blev tvunget til at aflævere deres tjener-tjenester, derfor er det vort første Maal. Det er absolut ikke noget Ideal, men et Trin paa Vejen frem. Hvis man siger at det er umuligt at genoprette Reallønnen for Produktionen er i fuld Sving anerkender man altsaa den Udplyndring af Arbejderklassen som har fundet Sted i Krigens Aar som umuligseligt, det er Produktionskapaciteten der er Skyld deri.

NATIONALISERING OG SOCIALISERING

"Med Hensyn til Punktet "NATIONALISERING AF UDENRIGSHANDEL, MONOPOLER OG BANKER" gælder det, at naturligvis er der noget, der skal nationaliseres, men der er ogsaa meget, der skal socialiseres."

Vi har før i AARHUS EKKO skrevet en Artikel om Forskellen mellem Nationalisering og Socialisering. Og vi vil bare gentage, at man ikke kan socialisere noget indenfor et kapitalistisk Samfunds Rammer, derimod kan man nationalisere. Først naar Kapitalismen er afskaffet kan man socialisere.

Til Slut siger Artiklen, at man maa det kapitalistiske System til Livs, før man kan udnytte Samfundets Produktionskraft 100%, og kun gennem Socialiseringen (Socialismen) gaar Vejen til økonomisk Velstand for alle i vort Land. Det er selvfølgelig saa rigtigt som det er skrevet. Men da endnu ikke hele det arbejdende Folk - Arbejdere, Haandværkere, Ruusmand, Handlende og Aandsarbejdere - er enige med os i at afskaffe Kapitalismen til Fordel for Socialismen, maa vi foreløbig slaas for de daglige Forbedringer af Lønnen og Løveforholdene. Vi ønsker ikke noget Mindretalsstyre, vi ønsker at Flertallet skal styre til Flertallets Gavn. Derfor maa vi først vinde Flertallet for vor Politik. Det gaar hurtigere naar Enheden er skabt i Arbejderbevægelsen, ogsaa derfor er det nødvendigt, at vi er enige i Midler og Maal.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

ER KAPITALISMEN IDEALET ?

Organet for den højeste Fordømmelse JYLLANDS POSTEN prøver i en Leder d. 19. April at tilde sine Læsere ind at Socialisme betyder LIGEMAGERI og ens Løn for alle uanset Dygtighed og Uddannelse. Til det Formaal finder man et Par socialdemokratiske Udtalelser frem, dels herfra Landet, dels fra Sverige, som skal bevise at der findes Socialdemokrater, som mener, at Socialisme er en Vederstyggelighed, og at Ligenagari er af det onde. Til Gengæld er det selvfølgelig det KAPITALISTISKE SPEKULATIONS- OG PROFETSAMFUND, der er Idealet, JYLLANDS POSTEN og andre politiske Taagehorn har selvfølgelig Lov til at mene, hvad de vil om Socialismen, det forandrer jo ikke Kendsgerningerne, men at give sine Læsere Indtryk af, at Socialismen betyder Ligenagari, det er lovlig frakt. Allerede KARL MARX skrev for over 100 Aar siden om dette Spørgsmaal, at under Socialismen vil enhver faa LØN EFTER DET ARBEJDE HAN UDFØRER, men at han til Gengæld ingen Penge kan tjene ved Spekulation og Udbytning. Altsaa det der foregaar i Praksis i SOVJETUNIONEN. Desuden er det en Kendsgerning, at hverken Socialdemokratiet eller det Kommunistiske Parti nogensinde har fortalt, at Socialisme betyder ens Løn for alle uanset Arbejdet, de udfører.

Men den politiske FORDØMMELSE fortsætter selvfølgelig i JYLLANDS POSTEN, ogsaa med løgnagtige Paastande.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

PROFESSOR MOGENS FOG REDDET UD AF GESTAPOS KLØR.

Ved Bombardementet paa Skolhuset lykkedes det en Del af de danske Fanger at slippe ud, blandt dem er Professor Mogens Fog, som har siddet i 5. Mdr. hos Gestapo. Han er nu i Sikkerhed og skriver en Artikel i FRIT DANMARK 9 Aprilnummer.

Vi tillader os herved at citere Slutningen af denne Artikel:

Endnu eet maa enhver Landsmand gøre sig klart. I denne totaltære Krigs sidste Fase er der Brug for alle Kræfter. Ligesom Frontarmeerne stadig maa udfylde Hullerne efter de faldne medfrie Tropper, kræves der nye Folk i Frihedsirontens Rækker til Erstatning for de Tab, Gestapo tilføjer os. Den enige Modstandsvilje i det danske Folk er den unaadelige Reserave, hvorfra Frihedskampen har hentet sine Reserver. Der vil vi ogsaa hente dem nu. Der er aktive Grupper, som har mistet Mandskab. Det maa fornyes. Der er Bløde, som sætter Arbejdskraft til Fremstilling og Fordeling. Den maa skaffes. Der er eftersøgte, som søger Boliger. De maa finde Husly. Der er Trykkerier, Lagre og Vaaben, som skal gemmes. De maa i Skjul.

Agtpaagivenheden overfor Stikkere og Provokatorer maa ikke svækkes, men ingen dansk maa sige Nej, naar Folk, han kender og kan stole paa, beder om en Haandsækning til det endelige Opgør. Enhver ved, hvilken Risiko, han udsætter sig for, hvilke personlige og materielle Ofre, det kan kræve at træde ind i aktivt Arbejde for Landets Befrielse. Men der er en Appel, ingen kan overhøre : MINDET OM DE TUEINDER, DER ALLEREDE HAR OFRET DERES LIV, FRIED ELIER ETVENDOM FOR AT SKABE VORT LAND OG VORT FOLK EN TRYK FREMMEID.

Hvad de har begyndt, maa vi ændre fuldende.

Vi maa handle som det !

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

S T Ø T T E F O N D E N : Vi takker for alle indkomne Beløb, som vi har modtaget siden sidst, og offentliggør hermed de, der er ønsket Kvittering for paa denne Maade :

- Aa.S. 12.-, A.R.J. 5.-, Drea 1.-, Fumme 1.-, A.B.C. 10.-, F.S. 10.-, P.5.-, Bjørn 10.-, B.C.10.-
- G.S.V. 15.-, De 7. 15.-, Ark.Stalin 10.-, Drea 1.-, J.E. 10.-, KAT 50.-, P. 30.-, Smedene 115.03
- Kortet 10.-, P. 5.-, 249. 10.-, H. Tobak og 10.-, Liberty 10.-, Polle 10.-, Ejner 5.-, Vi To 10.-
- J.H.S. 20.-, Mussolini 2.-, E.V. 7.-, X9 15.-, TOT 10.-, M.F. 50.-, Ingrid 2.-, OB 5.- Valde 3.-
- ED 2.-, Indsæber 8.-, Pierre 5.-, Firkloveret 8.-, +12,50, 36 5.-, Matten af 5.-, Jørgen B.5.-
- Kuk 2.-, Tito 15.-, HK 3,15, 88 8.-, Jo-jo 14,10.-

FELLESORGANISATIONEN I AARHUS FORLANGER OJEBLIKKEGELIG LØNREVISION.

Som vi skrev sidste Gang er Harmen mod Lønændelsen af 3. Marts meget stor. Dyrtdstillaget regner alle Fagforeningsmedlemmer for utilstrækkelig, da det jo kun er en Brøkdel af, hvad Medlemmerne rimeligt kan gøre Krav paa. Man var ogsaa utilfreds med den vage Maade Fællesorganisationens Ledelse tog Spørgsmaalet paa, og krævede en energisk og højrestøt Protest imod Uretfærdigheden. Men Medlemmernes Aktivitet skulde til før det lykkedes at mande Leonhardt Hansen op til Daad, og saa prøvede han alligevel paa alle Maader at sabotere en Protest. Arbejdsmændenes Fællesledelse blev enige om at kræve Fællesorganisationen indkaldt til ekstraordinært Fællesbestyrelsesmøde med Dyrtdskendelsen paa Dagsordenen. Mødet blev som bekendt afholdt Mandag d. 26. Marts, hvor Chr. Jensen, Formanden for Arbejdsmændenes Fællesledelse sagde nogle kraftige Ord om den Behandling Arbejderne havde været udsat for under Krigen. Hvorledes Millionerne ruller til alle mulige Formaal, mens Arbejdne spises af med en Klatskilling. Flere andre tilstedeværende havde Ordet og udtalte sig i samme Retning, mens Leonhardt Hansen var Modstander af at der skulde protesteres, Tidspunktet var forpasset (Hvorfor har L.H. saa ikke sørget for at der blev protesteret paa det af ham mente rigtige Tidspunkt?). Da han markede, at Stemningen var imod ham, halde han lidt i Land og mente, at man i saa Fald burde stryge de sidste Linjer i den foreslaede Resolution. Men Forsamlingen sagde Nej, hvert Ord skulde med. Til Slut blev Resolutionen vedtaget med ca. 230 Stemmer for og 18 imod. Aarhus Fagforeningers Tillidsmand har saa stærkt som det er muligt protesteret mod den daarlige Lønændelse. Man Fagforeningsmedlemmerne stopper ikke Kampagnen af den Grund, paa hver eneste Generalforsamling i dette Foraar vil Lønændelsen blive behandlet og Protester vedtaget imod den, indtil man fra Arbejdsgiverne og DSF's Ledelse finder ud af, at Uretfærdigheden skal bringes til Ophør. Vi bringer til Slut Resolutionens Ordlyd:

"Fællesbestyrelsen for Arbejdernes Fællesorganisation i Aarhus der repræsenterer 23.000 organiserede Arbejdere, forsamlet til Generalforsamling i Folkets Hus Mandag d. 26. Marts til Drøftelse af den af Formandskabet afsagte Lønændelse, udtaler sin skarpeste Protest mod den afsagte Lønændelse og beklager at Formandskabet ikke fulgte de samvirkende Fagforbunds Krav om Dækning for Pristallet og undlod at tage Hensyn til de store Vareforringelser, som har fundet Sted under Krigen.

Generalforsamlingen protesterer endvidere paa det skarpeste mod Arbejdsgiverforeningens Stilling overfor den nuværende Overenskomst-situation, hvor det har vist sig - efter at der var udsendt Parole fra Arbejdsgiverforeningen og forskellige Forbund om Optagelse af fornyede Overenskomstforhandlinger - at Arbejdsgiverforeningen, hvor enkelte Organisationer var kommet overens med deres lokale Arbejdsgivere, havde forkastet de opnaaede Resultater og forbuitt deres Medlemmer at give noget som helst Tillæg.

Generalforsamlingen vil derfor forlange, at den Tale fra d'Hrr. Arbejdsgiveres Side om at vise Samfundssind, at vi er i samme Baad osv nu saa forstumme, og vi lægger det fulde Ansvar over paa Arbejdsgiverforeningen, naar det efter Krigen vil komme til alvorlige Arbejdskonflikter. Vi kræver derfor den afsagte Lønændelse omgaaende taget op til Revision, og De samvirkende Fagforbunds Krav om fuld Dækning for Pristallet gennemført."

TØJRATIONERING

En af de største Forsyndelser med Hensyn til Befolkningens Forsyning med Varer under Krigen er den manglende Tøjrationering. Tusindvis af Arbejderfamilier har ikke været i Stand til at skaffe sig det fornødne Tøj paa Kroppen, fordi de ikke havde Pengene til at købe det paa Lager, den Gang der endnu var noget at faa, mens derimod Velhaverne har fyldt deres Garderobe- og Linnedskabe til Sprængning af gode Tekstilvarer. Samtidig har tyske Besættelsesstropper i "arevis" købt op alt hvad de kunde og senit hjem til Tyskland, og nu er de tyske Flygtninge kommet og flaar de sidste "ester ud af Forretningerne. Men den største Del af Arbejderbefolkningen kan stadig kun være Tilskuere, for nu strækker Lønnen ikke mere til at købe selv de mest nødvendige Beklædningsgenstande. Hvad gør man saa fra Samfundets Side, sørger man nu i den tolvte Time for en ordentlig og retfærdig Fordeling af det forhaandenværende? Nek, man gør ikke. Man overlader

III STILLE

Mange og hæslelige er de Forbrydelser, der kan fostres i et Menneske i dets utrolige Nedværdigelse. Men ogsaa Forbrydelserne har deres Klasseskel, som ethvert blot nogenlunde rettænkende Menneske kan nikke bifalder til. Men hvor ofte har vi ikke hørt det samme rettænkende Individ - i al Uskyldighed naturligvis - brillere i Selskaber eller paa Kontoret, hos Vænnor og Bekendte eller endog paa Gaden med Historier, om Frihedskæmpernes Færd, Historier, som han enten selv har opdigtet eller som rygtevis er tilflydt ham. Historier, som undertiden har haft den mest skæbningsvangre Virkning paa Frihedskæmperne, fordi der i ethvert Rygte kan være netop det lille Sandhedskorn der hos Gestapo kan finde Grobund og vokse sig til en truende Fare for Patrioternes Arbejde.

Dette "rettænkende Menneske er i sin Tankeløshed sunket ned paa samme Stæde som Stikkeren, paa det laveste Forbrydelsens Trin. Han er medansvarlig for de Pinsler og Rædsler, Gestapo og deres Agenter spreder om sig blandt danske Borgere. Han er medansvarlig for de Hundreders Død i tyske Pestlejre. Han er en Forræder mod sit Folk og dets Kamp.

Det er haarde Ord. Men der skal skarp Lud til skurvede Hoveder og ingen Advarsel kan blive for skarp for de Mennesker, der tankeløst pladrer ud med Ting, de ved eller ikke ved. Man kan i alle Tilfælde yde den lille Indsats i Frihedskampen, AT TIE STILLE.

slupelthen til forskellige private Institutioner, at tigge gammel Tøj sammen til Arbejdernes Børn, som i Tusindvis længe f. Eks. ikke har haft Undertøj. Er disse Tilstande et demokratisk Land værdigt?

Nu har Dansk Tekstil Unions Formand Grosserer O. Weikop paa et Møde udtalt sig og advaret mod en Testilrationering efter Krigen. Det er altsaa nu Meningen, at ogsaa efter Krigen skal det samme gentage sig. Alle hengemte Krigsformuer skal bl. a. sættes i nye Tekstilvarer, der kommer til Landet, mens Arbejderbefolkningen endnu engang bliver Sorte Per.

Men det er jo ikke sikkert det gaar her som visse Krese tror, Arbejderne vil præsentere deres Krav paa andel i Forbrugsvarerne, og der vil være Magt bag Kravene denne Gang. Tarmlødheden er forbi, Resignationens Tid er Slut. Nu vil Arbejderbefolkningen forlange at faa først. Velhavnerne kan slide paa deres Hamstringslager indtil Smakaarsfolk har faaet Tøj paa Kroppen. Derfor bliver der Tøjrationering under en eller anden Form, trods "Onkel Halfdan" og Grosserer O. Weikop.

NYT FRA AARHUS i faa Lirjet.

Den 19. Marts gennemførtes omfattende Sprængninger paa Aarhus Rangerbanegaard. Fem Spor-skifter og nogle Spor blev beskadiget, saa der ikke kunde afsendes Tog i Tiden fra Kl. 4-Kl. 14.

Den 22. Marta om Aftenen stormede Gestapo i Aarhus den Lejlighed og arresterede Civilingeniør Flor fra Frichs Fabrikker og en Mand, der senere er blevet identificeret som Dr. med Poul Astrup, København. Gestapofolkene optraadte som en Flok Gangstere under Aktion. Med en Tøj-snor svinebandt de deres Fanger. Derefter plyndrede de Huset for Cigaretter og Spiritus og gav sig god Tid til at nyde Tilværelsen mægtigt henslangt i gode Stole og med Benene Op paa Bordet. Fru Flor blev med Maskinpistol i Ryggen tvunget til at lave Kaffe til dem og servere, hvad Huset formaadede af Brød og Kager. Da den ene af Fangerne trak lidt paa Armen, fordi Rebet snarede, gav en af Gestapomændene ham et saa voldsomt Slag med en Maskinpistol, at Armen lammedes. Der blev sat Vagt i Lejligheden i 36 Timer, og yderligere to Mænd, som indfandt sig, blev arresteret.

Til Aarhus Havn ankom den 19. om Morgenen en 7000 Tons stor Damper "Tijuka" med svar Slagside. Den var i Lordags ud for Anholt blevet Minesprængt i Agterstavnen og slæbtes i Havn af Hjelpefartøjer. Den kom fra Norge med Tøpper, Materiel og Heste. En Del Soldater blev dræbt og saaret ved Minesprængningen. Hjelpefartøjerne maatte i rum So tage en Del af Last en om Bord. -Den 7000 Tons store Damper "Maroo Brunner" er paa Vej til Norge med 500 Mand til Afløsning blevet minesprængt. En Del Soldater omkom, og en Del saarede er indbragt til Aarhus. Ogsaa et tredje Skib har Tyskerne mistet paa en Uge ved Aarhus. Det er den 12000 T. store Transportdamper "Mar del Plate", der den 21. Marts blev slæbt ind i Aarhus Havn som Havarist efter en Minesprængning ud for Sjællands Odde. Den havde haft 700 Mand om Bord, men de bar blevet reddet. En videre er en Minestryger "UZ Kiel" blevet minesprængt.

Tyskerne har beslaglagt Aarhus Lodsbaade "Hermes" og "Aros", samt den københavnske Læster "Juno", der laa i Aarhus Havn.

For nogen Tid siden stod ca 100 russiske Krigsfanger opmarcheret i en af Gaderne ved Aarhus Godsbanegaard, hvorfra de skulde sendes videre med Tog. Der var kun fire tyske Soldater til at passe paa Fangerne, men de optraadte til Gangald yderst brutalt. Blot en Fange drejede Hovedet pryglede de løs paa ham. Efterhaanden samlede der sig en større Menneskemængde omkring Stedet, og Harmen over Hurrefolk-Repræsentanternes Brutalitet var aabenbar. Menneskemængden indtog til sidst en direkte truende Holdning overfor Vagtposterne, og en ældre Herre kunde ikke styre sig. Han gik hen til en af Tyskerne og snorrede ind i Ansigtet paa ham: "Jeres Kvinder og Børn skal faa samme Behandling!" Det var en Fryd at se, hvordan denne Salut fra en jævn dansk Mand virkede svalende paa de støvletrampende Tyskere. Alt det hovne gik pludselig af dem, og da Kvarterets Beboere snart efter arrangerede en Bespisning af Fangerne, protesterede Vagterne ikke, men saa blot til med et sløvt og trist Udtryk i Ansigterne. Der var ingen i Kvarteret, der fik Malk den Aften, det blev altsammen skænket for Russerne. En enkelt Husmor smurte alene 200 Rundtenommer Rugbrød med Fedt. Krigsfangerne spiste med glubende Appetit, og da en russiskfødt Dame raabte til dem paa Russisk, at de befandt sig i Danmark, og at de blot skulde være ved godt Mod, for det hele var snart forbi, straaledes deres Ansigter af Glæde.

Efter forlydende er den 10.000 T. store tyske Transportdamper "Hansett", der forleden sejlede fra Aarhus til Norge med en Ladning V-Bomber om Bord, minesprængt i Nærheden af Samsø. Bombelasten eksploderede og saa vidt vides er ingen af de ombordvarende blevet reddet.

Den 20. Marts blev den 45-aarige Snedkermester Møller, Riegevej 9, Riiskov fundet skudt i Dalgas Avenue. Han var Stikker.

Frihedskamperne forcerede for nogen Tid siden Pigtraadsspærringerne til de stærkt bevogtede Militær- og Flytningalejre ved Marselis Boulevard. Der anbragtes en kraftig Sprængladning i Lejrens Transformatorstation, der blev helt ødelagt. Lejren er fuldstændig uden Elektricitet.

Carl Christensens Cylinderudboringsfabrik er blevet overtaget af Tyskerne. De danske Arbejdere er blevet afskediget.

Aarhus.

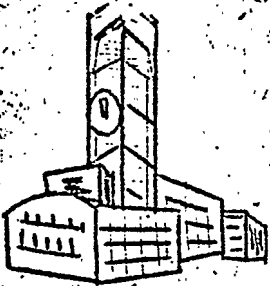
De tyske Tropper i Danmark har kapitulert
meddeles det over Londons Radio Kl.20.35.
Kapitulationen træder i Kraft fra Kl.8 Morgen
Lørdag d.5.Maj 1945.

-O-O-O-O-O-O-O-O-O-O-

NAZITYRANIE ER SLAAET! LANDET ER ATTER FRIT.

Folket kræver nu:

Løsladelse af alle fængslede Patrioter!Arrestation af alle Landsforrædere!Forbud mod Naziorganisationer!Udrensning af Administrationen for alle, der har
samarbejdet med Fjenden!Konfiskation af alle Krigsfortjenester!Styrkelse af Demokratiet (21.Aars Valgretsalders)Radikal Forbedring af det arbejdende Folks Leve -
vilkår!**DANMARKS KOMMUNISTISKE
PARTI,**

AARHUS

EKKO

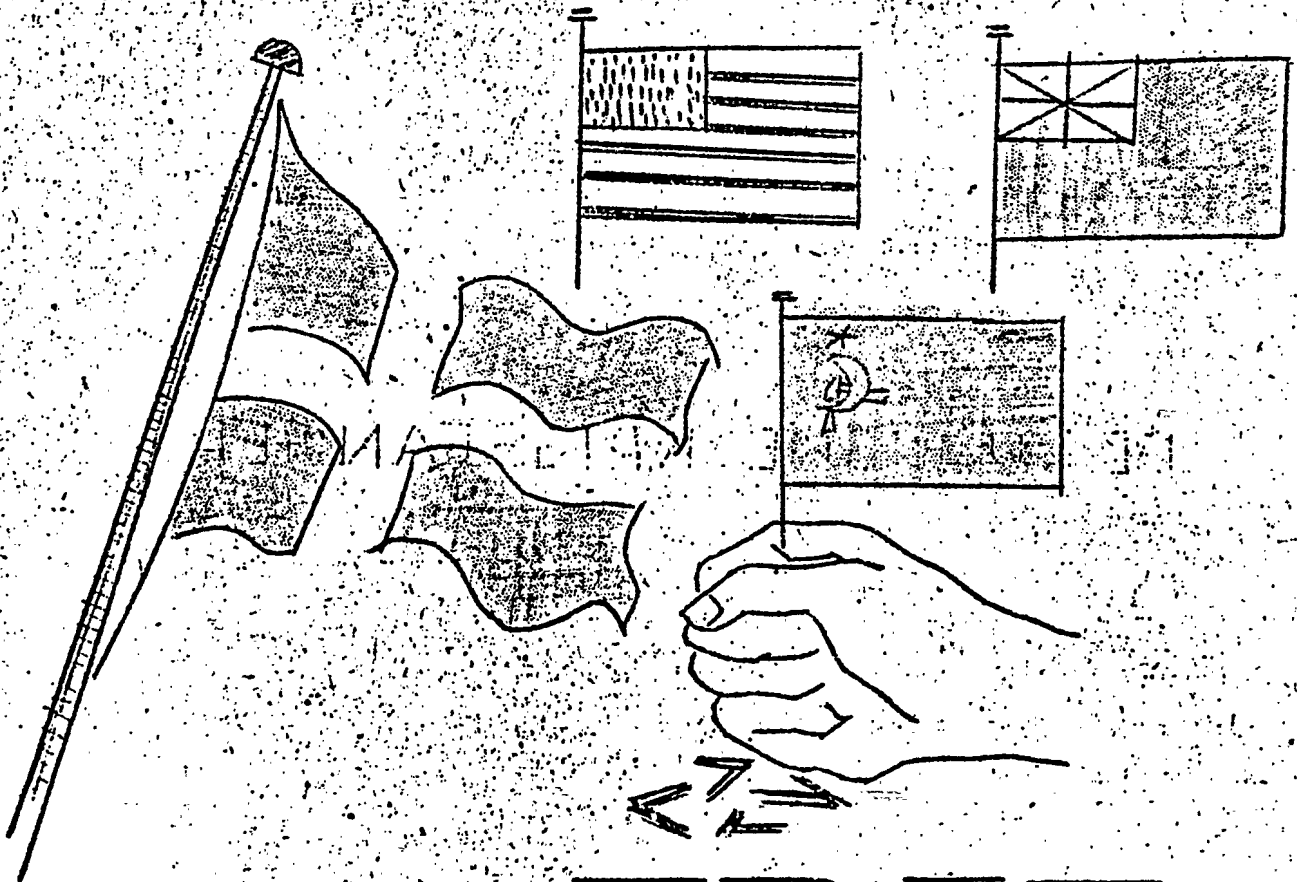
MINDSTE PRIS 25 ØPE

8 April 1945

Udgivet af Kommunistisk Parti i Aarhus

8 April 1945

DANMARK

ATTER FORTIT

AARHUS EKKOS

Illegale Periode forbi.

Efter i snart 4 Aar at være udkommet illegalt, slutter Aarhus Ekko med dette Nummer denne Periode. Vi har bestrebt os for at udkomme mindst en Gang om Ugen i den Tid, det er ikke altid lykkedes os. Gestapo har desværre haft Held til at afbryde Arbejdet en kort Tid, en Gang mellem. Fem forskellige Redaktører er det lykkedes at fængsle, tre Gange blev vort Trykkeri taget. Et Par Hundrede Indsamlere af Penge til Aarhus Ekko er blevet sat fast. Men trods alt er Aarhus Ekko stadig udkommet, har stadig rejst sin Røst mod Nazityranniet, mod Udplyndringen, mod Varnemagere og Stikkere. Utrætteligt har Bladet talt for Frihed og økonomisk og politisk Retfærdighed. Vi har kunnet glæde os over en stadig stigende Sympati, som bl.a. har givet sig Udtryk i, at man forlangte flere Blade rundt om paa Arbejdspladserne, og at Pengene strømmede ind. Og nu er det altsaa forbi med Illegaliteten. Det er selvfølgelig med Glæde, at vi kan afslutte vor "underjordiske" Tilværelse, og vi mener ganske ubeskædet, at vi har udfyldt en Plads i Modstandsbevægelsen her i Aarhus.

Nu er Landet frit igen og dermed er ogsaa Modstandsbevægelsen Opgaver slut. Nu venter nye Opgaver paa at blive løst. Nu skal Demokratiet styrkes og udvides, og den økonomiske Ulighed afskaffes. Ogsaa til disse Opgaver er det nødvendigt at have et Blad, der taler ud af kærskent Hælg om disse Ting. Dette Blad agter vi ogsaa at komme med. Det er vor Mening at udgive et trykt Ugeblad LAND OG FOLK JYDEK UDGAVE. Det kommer meget snart og vi haaber, at det vil kunne interessere Befolkningen i Aarhus paa samme Maade som AARHUS EKKO.

Vi benytter Lejligheden til at takke alle vore Medarbejdere, Bidragydere og Læsere for al Hjælp, Sympati og Interesse, og vi haaber, at de allesammen vil tage lige saa godt imod vort nye Blad.

D A N M A R K F R I T

Da vi om Aftenen den 4. hørte Budskabet om, at Tyskerne i Nordvesttyskland, Holland og Danmark havde kapituleret betingelsesløst, kunde vi næsten ikke fatte, hvad det betød. Det var virkelig saadant, at man maatte sunde sig, og saa kom det - - - Jamen saa er Landet jo frit. Fri for de tyske Besættelsesstropper. Saa kan vi faa gjort rent efter dem. Merkelagningen er ophævet, Bestroktionernes sparsomme Lys kan frit skinne ud fra vore Vinduer. De illegale kan flytte hjem til deres Bopæl. De fængslede Patrioter vender hjem fra Fangeløjrene. Fri, Fri, Fri. Hvem kan fatte alt det med det samme, det overvalder en. Man gaar en Tur paa Gaden. Man synes allerede, at Luften er blevet anderledes. Engelske og danske Flag kommer frem, Dannebrog vejer snart fra hver en Flagstang. Menneskene ser glade og lykkelige ud, de taler til en, man ser ikke mere mistænksomt paa dem, man ler med og siger: "Ja heldigvis, nu er vi fri."

DE RUSSISKE KRIGSFANGER

De russiske Krigsfanger i Aarhus er da mest glade af alle. De er blevet usselt behandlet af Tyskerne. Russerne er dem, som Tyskerne har behandlet værst af alle Fanger. De blev bogstaveligt talt sultet langsomt ihjel, stik imod alle Krigsloves Regler. Samtidig med dette maatte de udføre haardt Arbejde for Besættelsesmagten. Mange Arbejdere i Aarhus har, hvor de kunde komme gæstet med dette, stukket Brød til dem. De var saa himmelhenrykte for bare at faa et Rugbrød, at de var villige til at lave al mulig Husflidsarbejde i deres sparsomme Fritid til Gengæld. Det var fenomenalt, hvad de var i stand til at fremstille med de simpleste Materialer, Træaffald, Metalrester og de tarveligste Redskaber, saasom en daarlige Kniv, Saa eller en Sten lavede de med Taalmodighed de smukkeste Ting. Vi har set en pragtfuld Ugle, lavet af Træspearer. Et overordentligt Cigaretetui, cicoleret med pragtfulde Ornamentor, lavet af Resterne af en gammel Kedel ved Hjælp af en Sten og et Saa. Ja der er mange Aarhusianere, som har lært disse russiske Mennesker at kende som flittige, opfindsomme og samtidig overordentlig godmodige Mennesker. Mange forstaar bedre de Resultater, man har opnaaet i Sovjetunionen, naaar man bliver bekendt med hvad disse almindelige russiske Arbejdere og Bønder er i Stand til at præstere under de usle, primitive Forhold, de lever under i de nazistiske Fangelejre. Ingen skal mere fortælle (fortsættes næste Side)

Folk, som har haft Kontakt med ~~Den tyske Hær~~ er ~~ikke og~~ ~~ikke~~ Deres Initiativ og Virksomhed ~~er~~ alt at komme langt over ~~for~~ ~~for~~ af de tyske Soldater, vi har set ~~til~~.

Dagen efter Kapitulationen af den tyske Hær i Danmark var bekendtgjort, saa man hist og her i Aarhus Russere omgivet af en Mængde Mennesker, som gav dem alt muligt. Mælk, Kiks, Cigaretter o.s.v. Paa Silkeborgvej saa man et rørende Syn. To Russere omgivet af mindst 30 Børn. Alle Børnene vilde tage disse Russere i Haanden og gaa med hen ad Gaden.

Russernes Ansigter udtrykte en Glæde, som ikke er til at beskrive, og samtidig var de saa betagede af Rørelse, at de var nær ved at græde. Hvor var det et smukt Syn. Hvor var det befriende menneskeligt. Hvor gjorde det godt at se, naar man i Aarevis har set paa "Hærfolkets" hovne og brutale Manerer.

Modstandsbevægelsens Folk er straks fra den første Dag efter Kapitulationen gaaet i Gang med Arrestationen af Stikkere, Hijfolk og andre Landsforrædere, Befolkningen hilser med Glæde den resolute og haandfaste Maade, der tages fart paa alle disse Syngler med, og vi tror, at hele Befolkningen vil være behjælpelig med ogsaa at uskadeliggøre de Landsforrædere, det er lykkedes foreløbig at holde sig skjult.

Men vi advarer imod at tage sig selv til Rette, vi skal ingen Lynchjustits have, ingen individuelle Afstraffelser eller Mishandlinger paa Gaden eller andre Steder. Forbrydere skal for de dertil indrettede Domstole og de skal straffes haardt og retfærdigt, men lad os vise os selv og Verden, at vi er et sundt og demokratisk Folk, som det ikke er lykkedes den tyske Nazisme at ødelægge, og at Afstraffelsen af Forbrydere foregaar paa en værdig og kultiveret ret i Danmark.

Prayda skriver bl. a. i sin udenrigske **SAN FRANCISCO** Oversigt den 29. April 1945.

Det vil naturligvis være forkert at overse de betydelige Vanskeligheder, der hindrer Skabelsen af en effektiv Sikkerhedsorganisation, men man maa ikke lade Armene synke foran Vanskelighederne, men tværtimod se at faa Bugt med dem, og hvis der er nogen der bliver forskrækket over disse Vanskeligheder, vidner det om, at han ikke forstaar den store Betydning af Samarbejdet mellem Stormagterne, som har udvidet sig og konsolideret sig i Løbet af denne Krig. Det engelske Blad "Daily Mail" har ganske Uret, naar det hævder, at de fleste Menneske ikke venter sig noget stort af Konferencen. Bladet hævder at dette Synspunkt ikke er kynisk, men blot realistisk. I Virkeligheden er dette Standpunkt paa ingen Maade realistisk, men maa betegnes som ret kynisk. Hvis Daily Mail indskrænkedes sig til dette Anfald af sort Melankoli og Pessimisme vilde Skaden ikke have været saa stor endda, men Bladet prøver at begrundes i Pessimisme med en fuldstændig forkert Tolkning af Sovjetunionens Standpunkt. Bladets Medarbejder, Georg Murrard stiller, Avist af hvilken Grund, Sovjetunionens Sikkerhed op imod den internationale Sikkerheds Interesser. Da G. M. indser Sikkerheden af sit Standpunkt, opfinder han Legenden om Sovjetunionens Ligegyldighed overfor Konferencen og hævder, at det er Sovjetunionens Mening, at denne Konferencen skulde indskrænke sig til de Beslutningerne fra Dumbarton Oaks og Yalta. Det er vel overflødig at bevise, at den Slags Opfindelser ikke har noget med Sovjetunionens Standpunkt at gøre.

Dette Standpunkt blev med enestaaende Klarhed og Prægnans fremsat af Udenrigskommissær Molotov i hans Tale paa Konferencen. Molotov udtalte: "I vort Land er Folket opdraget i Troen paa og Hengivenhed for Samarbejde, der tilsigter Oprettelsen af en fast international Sikkerhedsorganisation. Jeg ønsker endvidere at forsikre Konferencen om, at Sovjetborgerne opmærksomt vil lytte til de Ønsker og Forslag, der vil blive fremsat af alle oprigtige Venner af den store Sagbl. hele Verdens Nationer. De skal en Gang for alle vide, at man kan stole paa Sovjetunionen, hvad Beskyttelsen af Folkets Fred og Sikkerhed angaar. For denne store Sag indestaar urokkeligt vort fredselskende Folk, Sovjetregeringen, den Røde Hær og vor store Marskal Stalin.

G R E K E N L A N D.

Det er en Fortrydelse mod alt, som vi har kæmpet for i denne Krig, at de første, som dømmes til Døden i Athen ikke er Samarbejdsmænd men heltmodige Antifascister, Kæmpere fra Elzas..." disse Ord udtales af den græske delegerede paa den internationale faglige Konferencen i London, Ziartides. Han fortsætter: Udviklingen vil vise, hvem der har Ret i Grækenland. Jeg mener, det har de jævne Mænd og Kvinder, som har kæmpet og gjort Modstand mod Okkupanterne i tre og et halvt Aar. Under Parolen: Frihed eller Død", har Elzas kæmpet og sluttet med Sejr over Undertrykkene. Medens Hødet her foregaar, staar græske Sømand, Mænd som tappert har udført deres Arbejde paa Fartøjer som fulgtes af Fjendens U-Baadeti Vinutters Gang herfra, for den græske Søkrigsret og hvorfor? Fordi de organiserede Fagforeningskomiteer om Bord paa de græske Fartøjer. Ziartides frem hævdede til slut: "vi er et lille fattigt Folk, men i Forhold til vor Størrelse har vi bragt mindst lige saa store Ofre i den antifascistiske Kamp som nogen anden af de forenede Nationer. den betydningsløse Vedtagelse til den overflødig at bevise, at den Slags

M A I D A N E K

Nedenstaaende gengiver en Del af en Beretning, som er skrevet af Iris Morley, Yorkshire-Posta Specialkorrespondent.

Massemord i Gaskamre.

Lejren, der skal bevares som Museum, ligner en af de typiske Koncentrationslejre, man saa godt kender fra Filmen. Den er 40 Kvadratkilometer stor og omgivet af elektrisk Pigtraadshegn. Vagttårnene ligger med 200 m. Mellemrum og langs Pigtraadshegnet er der med 50 m. Mellemrum opstillet Maskingeværer og Projektorer. Indenfor Hegnet ligger en Enetages Trabarak.

Det første, vi besøger, er Badeanstalten - en meget moderne Badeanstalt med lange Rækker af Brusebade. Det eneste markværdige ved den er en Jærndør, der aabner sig mod et andet firkantet Rum, ca. 10 Kvadratmeter stort. Dette Rum har ingen Vinduer. I den anden Ende af det findes en Dør. Det er Dødsværelset. Mordene foregik paa følgende Maade: Ofrene maatte klæde sig af og tage et varmt Styrtebad. Derefter, medens deres Legemer endnu var varme og fugtige, altsaa særlig modtagelige for Gas, blev de trængt ind i det indreste Rum - otte paa hver Kvadratmeter. Saa blev Rummet hermetisk lukket, og Gassen strømmede ind.

Der fandtes ialt 6 Gaskamre. Udefra ligner de kæmpemæssige Boxe af Beton. I de fire af dem anvendtes den saakaldte Cyklongas - i de andre Koloxid. Rummene var af forskellig Størrelse men naar de var helt fulde, kunde de tilsammen rumme 2000 Mennesker.

Da vi gik ud, bemærkede jeg en lille Detail, der satte alt dette i Forbindelse med Verden udenfor - Jærndøren var leveret af et Firma i Berlin ved Navn Auret.

Inde i Lejren - Tyskerne afskyr Sløseri - findes Kompostdynger af menneskelig Aske og hensmuldrende Legemsdele. Jeg talte 14 Høje, der alle var omkring 15 m lange.

Det viste sig imidlertid at være umuligt at brænde alle disse Menneskekroppe. Af forskellige Fangers Vidnesbyrd fremgaar det, at ca. 18.000 Mennesker blev dræbt paa store Dage som f. Eks. den 8. November 1943. Overalt i Lejren findes Massegrave skjult under Møddinger.

Krematoriet ligger paa Toppen af en Bakke og Skorstenen peger som en truende Finger mod Himlen. Der var en frygtelig Stank, og man behøvede ikke at anstrenge sig for at forestille sig en Søjle af tyk Røg, der bredte en Guldug over Lublin Dag og Nat. - Der findes i Krematoriet 5 Ovne med Jærndøre, der alle er oversæet med Revner, fremkaldt af den kolossale Hede - 1700 Gr. Celcius - der forvandlede Ovnens Indhold, 5 eller 6 Menneskelegemer, til Aske paa nogle faa Minutter. Ca. 1900 Mennesker blev brændt her hver eneste Dag.

Paa den anden Side af Skorstenen findes en Fold, der rummer Resterne af 50 halvbrændte Kroppe, som de flygtende Tyskere maatte lade ligge.

1.500.000 myrdet.

Nejagtig 3 m fra Ovnene ligger S.S Manden Mussfeldts Hus. Han havde Ledelsen over Krematoriet. Skønt dette Hus blev stukket i Brand, da Tyskerne flygtede, findes der dog en Del Møbler tilbage samt flere Hundrede Urner, som Mussfeldt fyldte og solgte til enorme Priser til Ofrenes Familier. Disse stakkels Mennesker troede i deres tragiske Uvidenhed, at de fik udleveret deres Kæres Aske, som om der overhovedet fandtes noget individuelt i Maidanek.

Man kan ikke lade være med at tænke paa Mussfeldt. Selv om han var saa fordærvet, at han var helt uberørt af sit Arbejde, kunde jeg ikke lade være at undre mig over, om hans Lugtesans ogsaa var blevet saa sløvet, at han ikke bemærkede den stadige Stank af brændt Kød.

Hvormange Mennesker er der blevet myrdet i Maidanek? Lejren kunde rumme 70.000 og at domme efter det Princip, som en af Bødlernes udtalte i Ordene: "Hvilken Ret har disse Mennesker til at leve længere end to Uger?" maa man have arbejdet hurtigt. Man maa regne med, at Ofrenes Antal er mellem en og halvanden Million, maa eftersom hver Fange havde Fangedragt, Nummer og Nationalitetsmærke, der ved hans Død gik videre til den næste, fandtes der ikke nogen Lister at gaa ud fra.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

O S W I E N C I M

Oswienim er en anden af de Dødslejre, der er afsløret efter at Tyskerne er blevet slaaet tilbage. Hertil førtes især polske og jødiske Kvinder. De unge, sunde Piger inellem Fangerne var ikke tiltænkt nogen lot Død. En af de befriede polske Piger fortæller herom: "... der fandtes en Gruppe Læger, som gjorde alle mulige Eksperimenter især paa sunde Piger. Man indpodede alle Slags Sygdomme paa dem, foretog farlige Operationer og Læmlestelser, og de faa, som overlevede det, kom tilbage som læmlastede Krøplinge eller Idioter for at kastes i Dødskamrene, hvortil alle syge og svage efterhaanden blev ført. Det skete paa den "medicinske" Afdeling og var saa uhyggeligt, at de agerende Læger var forskrækkede derved. En af dem begik Selvmord over, hvad han havde set og gjort.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

UNGDOM!

DU HAR KÆMPET DU HAR GJORT DIN PLIGT!

DU HAR SAT LIVET IND I KAMPEN MOD NAZISMEN
OG YDET DINE OFRE-- NU ER BEFRIELSESKAMPEN
FORBI. -

DU HAR KÆMPET FOR FRIHED
OG RETTIGHEDER .

-RET TIL AT VÆRE MEDBESTEMMENDE OM DIT
LANDS STYRKE!

-RET TIL ARBEJDE OG GODE KÅAR!

-RET TIL AT SKABE DIG EN FREMTID!

VI HAR OPNÅET VORT LANDS FRIHED VED KAMP, MEN VI UNGE VIL IKKE FÅ
VORE RETTIGHEDER GENNEMFØRT HVIS VI SLAPPER AF NU-- VI SKAL FORTSAT
KÆMPE.

DET ER STORE OPGAVER, DER SKAL GENNEMFØRES. DU SKAL VÆRE MED, TIL AT
BYGGE DET SANDE DEMOKRATI, DET DEMOKRATI, HVOR UNGE IKKE BLOT HAR
PLIGTER, MEN OGSÅ HAR RETTIGHEDER.

DERFOR SLUT OP PÅ VORE KRAV.-

VÅR RET-

RET TIL UDDANNELSE .

RET TIL ARBEJDE -

RET TIL BOLIGER -

RET TIL FREMTID -

DANMARKS KOMMUNISTISKE PARTI.

ARRHUS EKKO.
BERLINS FALD

Med Berlins Fald og definitive Erobring d.2.Maj var den sidste Modstandsvilje knust i den tyske Krigsmaskine. Berlin blev erobret paa 16 Dage. Alt havde været forberedt i langere Tid paa dette gigantiske Sammenstød. Den røde Hær havde Tusinder af Tanks og Kanoner klar til den endelige Erobring af den nazistiske Hovedstad. Nazisterne klamrede sig til sidste Øjeblik til Haabet om Uenighed blandt de Allierede, men dette Haab blev beskæmmet. Ingen af de 3 Stormagter var uenige om Krigsførelsen eller om at forlange ubetinget Kapitulation til alle de allierede militære Styrker.

Da det russiske Stormløb begyndte meddelte Berlins Nazileder Goebels, at Berlin vilde blive forsvaret til sidste Anødsdræt, og at Berlin og Prag aldrig vilde blive erobret. Hitler vilde blive i Byen og personligt lede Forsvaret, og man lovede, at Berlin vilde blive den Fæstning, hvor den Røde Hærs Stormløb vilde blive standset.

Ak, alt blev anderledes. Det var den tyske Krigsmaskines sidste Anstrengelse og endelige Nederlag, der fandt Sted i Berlin, det var Nazisystemets endelige Sammenbrud og totale Opløsning som skete i Berlin. Det blev Hitler, Goebels og andre Naziføreres Endeligt. Det blev den endelige Kapitulation og Krigens Afslutning, som blev besejlet ved Slutkampen om Berlin.

Den Røde Hærs Sejrsfaner over Berlins Ruiner tog Pippet fra alle de resterende tyske Styrker i Holland, i Nordvesttyskland og Danmark og Norge. Berlins Fald betød Danmarks Befrielse uden nazistisk Slutkamp, derfor takker vi den Røde Hær, som uimodstaaeligt fra Stalingrad til Berlin, den 2500 km lange Vej, sønder slog og nedtromlede den modbydeligste Krigsmaskine, Verden nogensinde har set.

Det blev den engelske Hær, som sammen med den amerikanske har ydet sin store Indsats i Nedkæmpelsen af Nazimagten, som fik Lov til at foretage Sejrstøget ind i Danmark, hyldet af det taknemlige og lykkelige danske Folk, men lad os ikke glemme i disse Dage, at uden Sovjetunionens og den Røde Hærs gigantiske Ofre og Sejre, var Hitlers System aldrig blevet slaaet, og Danmark ikke blevet fri paa denne Maade.

FOLKETS DAGBLAD

Det første illegale Blad, der udkom under den tyske Besættelse af Landet, var det kommunistiske Partis politiske Maanedsbrev, som efter fem Numre skiftede Navn til LAND OG FOLK. I tre Aar er LAND OG FOLK udkommet regelmæssigt trods Forfølgelser først fra det danske Politi og siden Gestapo. Store Tab har vi lidt. Mange Kammerater maatte gaa i Fængsel eller blev deporteret til Tyskland paa Grund af deres Arbejde ved LAND OG FOLK. Men Bladet vedblev at udkomme og var med sit Oplag paa ca. 120.000 Eksemplarer pr. Nummer det næststørste af samtlige illegale Blade

I Dag kan vi atter åbent træde frem for det danske Folk, og vort Talerør vil være FOLKETS DAGBLAD. Tekniske Vanskeligheder vil de første Dage umuliggøre Udsendelsen af det store moderne Dagblad, det er vor Agt at skabe, men vi kan love Læserne, at Bladet vil gøre Fremskridt for hver Dag, der gaar.

FOLKETS DAGBLAD vil fortsætte den Frisindets, Fremskridtets og Demokratiets Linje, som har skaffet LAND OG FOLK sine Hundrettusinder af Læsere. Sørg derfor for at få FOLKETS DAGBLAD, selv om det maa ske i de første Dage kan være forbundet med visse Vanskeligheder.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

STØTTEFONDEN: Vi har modtaget følgende Beløb siden sidst:

Bob 75.-, G.S.V. 15.-, Sten 10.-, S.P.I. 5.-, Arbejdsdrengen 5.-, Kulhandleren 25.-, Snekkeren 10.-, SYMP. 20.-, K. t 10.-, FF. 20.-, Far 20.-, Top 75.-, Stjernen 20.-, F. 10.-, A.R. 50.-, Isak 2+ 12 15.-, Bente 5.-, Tito 9.-, Jo Jo 8,45.-, Peter 1.-, 7. 100.-, Firkloveret 8.-, ++ 4.-, Roosevelt 5.-, A. 20.-, Ejner 2.-, Skolepigen 5.-, Hatten af.-, H.K. 25.-, Tom 200.-, Kulhandleren 25.-, Hans Ven 25.-, Snekkeren 2 x 10.-, Onkel 50.-, Tak for Papiret D.A.K.K.F. 10.-, Hermed takker vi alle, som har hjulpet os under den illegale Periode med Penne og paa anden Maade.

-0-0-0-0-0-0-0-0-

KAMPEN MOD DE TYSKE UNDERTRYKKERE ER ENDT. OG DEN ER ENDT LYKKELIGT, TAKKET VÆRE FRIHEDSFRONTENS STORE INDSATS, TAKKET VÆRE DE STORV ALLIEREDES FULDSTÆNDIGE SEJRE PAA ALLE FRONTER. NU BEGYNDER NYE A. BEJDER, NYE MAAL, DER SKAL NALES. DIN PLADS ER NU I FRIHEDSFRONTENS REKKER!

Niels Aage Nielsen, f. 25. Juni 1913, Student Marselisborg Skole 1933, cand. mag. 1942, Undervisningsassistent ved Aarhus Universitet 1945. Arresteret af det danske Polit 11. December 1942 for illegal Bladvirksomhed („Frit Danmark“), løsladt 4. Maj 1943 efter Udsoning af tre Maaneders Fængsel i Aarhus Arrest. Under Jorden fra 30. Juni 1944 og indtil Befrielsen. (Dæknavne: „Bang“, „Gregersen“ og „Jessen“). Fra Januar 1944 Medlem af Region II's Ledelse og fra April 1945 af Jyllandsledelsen.

DEN ILLEGALE PRESSE

I. Den kommunistiske Presse

De spredte Tilløb til en illegal Presse, der var i Besættelsens første 14—15 Maaneder — mest cirkulerende Afskrifter af Digte o. l. — er for intet at regne i Sammenligning med det Opsving, den frie Presse tog efter det danske Politis Aktion mod de mest fremtrædende Medlemmer af Danmarks kommunistiske Parti den 22. Juni 1941.

Aarhusafdelingen af D.K.P. havde gennem et Stykke Tid forberedt sig paa Illegaliteten. Demokratiske Valg af Ledere maatte naturligvis opgives. Den arresterede Byleder havde udset Kontorist *Helge Ryberg Rasmussen*, Stadsingeniørens Kontor, til Byleder. Han havde indtil et Aarstid i Forvejen været Medlem af Socialdemokratiet, var ikke kendt af Politiet som Kommunist, og var ogsaa i Partiarbejdet blevet holdt tilbage til denne vigtige Opgave. Jeg fungerede som Reserve for Ryberg. Kun vi to kendte hele Opbygningen af Organisationen i Byen og alle Navnene paa Afdelingslederne. Omstillingen til Illegalitet faldt os alle vanskelig, skønt vi naturligvis lige siden den 9. April havde drøftet, hvorledes Arbejdsforholdene vilde blive, og hvilke Opgaver vi vilde blive stillet overfor. I Tiden før Krigen havde flere af os jo ogsaa lært en Del af de tyske Emigranter, der opholdt sig i Byen. Vi havde ogsaa studeret forskellige, navnlig russiske Romaner om illegalt Arbejde. Jeg husker, hvor vi misundte Russerne de lette Forhold, de havde haft under Zartiden. I det vidtstrakte Land kunde de bare rejse til en anden By langt borte og tage et andet Navn. At Situationen skulde udvikle sig saadan i Aarhus, at mange eftersøgte bare gik under Jorden i deres egen By og fortsatte at færdes som andre Mennesker, vilde vi have haft vanskeligt ved at fatte. Naa, det drejede sig paa dette senere Tidspunkt jo heller ikke om at gemme sig for det danske Polit. Men der var i den første Tid adskillige Forholds-

regler, der maatte træffes af Hensyn til de danske Myndigheder og af Hensyn til den danske Befolkning, der som Helhed ikke saa særlig villigt paa Kommunisternes illegale Arbejde. Det at indsende en Politianmeldelse paa en, der beskæftigede sig med illegale Ting, regnedes længe ikke for Stikkeri. Hvordan skulde det ogsaa blive det, naar Statsminister *Buhl* saa sent som i en Radiotale i Efteraaret 1942 opfordrede Befolkningen til endelig at anmelde alle, som maatte formodes at beskæftige sig med illegal Bladvirksomhed eller Sabotage?

Der gik lang Tid, inden vi var naaet saa vidt overalt, at selv politiske Modstandere af Kommunisterne med Glæde aabnede deres Hjem for dem. Henrik Ibsens Fyndord om, at den er stærkest, der staar alene, var lige modsat al illegal Erfaring. Jo stærkere Forankring Modstandsbevægelsen havde i Folket, des større Slagkraft fik den naturligvis.

Det første Netværk af illegale Forbindelser blev lagt over Landet i Sommeren 1941. I Nørrejylland havde vi gentagne Gange Besøg af Læge *Erik Skinhøj*, der havde studeret sine første Aar i Aarhus. Naturligvis var der Vanskeligheder med at faa Folk, der altid havde rettet sig efter Lovens Bud, listet ind paa „Forbryderbanen“. Der var Arbejdere, der dengang — ganske som mange Bønder endnu i 1945 — kom med den Indvending, at det var ulovligt. Men den danske Arbejders sunde politiske Instinkt sagde ham i Almindelighed hurtigt, at Kampen med „ulovlige“ Midler var nødvendig og rigtig, og at denne Kamp baade maatte rettes mod Tyskerne med samt deres direkte Hjælpere og mod de Kredse herhjemme, der førte en unational Politik ved at læsse den økonomiske Hovedbyrde paa den brede Befolkning og nedsætte dennes Købeevne, hvorved Tyskerne fik friere Spil.

Det grundlovsstridige Forbud mod kommunistisk Virksomhed med tilbagevirkende Kraft, der var blevet gennemført de facto i Juni, fik juridisk Gyldighed i August 1941. De første illegale Publikationer, vi uddelte her i Byen, indeholdt Protester mod dette Grundlovsbrud skrevet af Partiets Formand *Aksel Larsen*. Den første var et *Aabent Brev til Regeringen ved Hr. Statsminister Th. Stauning* paa to dupliserede Sider, den anden en stor Pjece *Danske Toner*, der solgtes for 50 Øre.

I August og September uddeltes Løbesedler, der vendte sig mod De samvirkende Fagforbunds Forsøg paa at faa udpeget og fjernet Kommunisten i Fagforbundenes Bestyrelser. Dette Forsøg paa at faa Arbejderne i hele Landet pacificeret og underlagt Eftergivenesspolitikken lykkedes dog ikke. Her i Byen var *Leonhard Hansen* en af de ivrigste for denne Sag.

I Oktober kom første Nummer af *Politiske Maanedsbreve*. Det tryktes i Ryberg Rasmussens Lysthus i Tromsøgade 6 af Ryberg og hans stadige Medarbejder Arbejdsmand *Alfred Andreasen*. Begge kom de ud

for mange Omskiftelser i deres illegale Tilværelse, men blev aldrig taget af Tyskerne og kun for en kort Tid af det danske Politi. De benyttede til Fremstillingen en gammeldags Duplikator, hvor man skulde have hvert Blad i Haanden. Oplaget var 600 Eksemplarer. Dette lille fire-sidede Blad er som en Slags Moder til den senere overvældende Mængde af illegale Blade herhjemme. Man finder allerede i første Nr. omtrent samme Emner behandlet som senere. Der er udenrigspolitiske Kroniker bl. a. med Kommentarer til Nordmanden *Viggo Hansteens* Henrettelse. Under „Herhjemmefra“ berettes om *Gunnar Larsen* og *Scavenius*, om de socialdemokratiske Fagforeningsledere, der truer de Kommuniste, der ikke frivilligt vil træde ud af Fagforeningsbestyrelser med Politianmeldelse og Internering. Der berettes om *Martin Andersen Nexøs* Løsladelse, og vi finder den første Stikkerudhængning. Det er en Mand, som hele Landet nu kender fra hans Forbindelse med *Gunnar Larsen* og *Thune Jacobsen*, „Hestetyven“, *Rudolf Christiansen*, der i Folkekøkkenet i København havde udtalt, at han gerne vilde stille en Lejlighed til Raadighed for Partiledelsens hemmelige Møder, og „saa har Aksel Larsen jo ogsaa et Sted at ty hen.“ Bladet foreslaar — uhyre langmodigt efter vor Opfattelse nu — at give ham en Dragt Prygl som Straf. — I Nr. 2 (Nov. 1941) der er paa otte Sider, finder man bl. a. en Advarsel mod Bogtrykker *Hammeken*, der nu sidder og venter paa Dødsdom i København, og en Omtale af fire Domme fra Silkeborg paa fra 3 til 12 Maaneders Fængsel for Uddeling af „Danske Toner“. Maanedsbrevene fortsætter ind i 1942, da de ændrer Titel til *Land og Folk*.

Bladet tryktes en Tid i Ryberg Rasmussens Privatlejlighed i Laurvigsgade 16 paa Christiansbjerg, men Trykkestedet maatte snart flyttes. Den Gang var der jo Muligheder for at slippe fra en Anklage, hvis en Husundersøgelse viste sig resultatløs, hvorfor de mere fremtrædende Folk passede paa saa vidt muligt at have deres Lejlighed rensat.

Kommunelærer, mag. art. *Hans Chr. Sørensen* fandt det nye Sted i et Sidelokale til Munkegade Skoles Sløjdsal, et saare uromantisk Sted om Dagen, naar Skoledrengene savede i Takt der, men om Natten, naar *Andreasen*, *Ryberg* og *Sørensen* arbejdede her, sænkede *Mystiken* sig over Skolen. Et saadant Sted er der altid mange mærkelige Lyde om Natten. Hvis Skolebetjenten skulde vise sig nysgerrig, blev *Makkerne* laast inde, og *Lærer Sørensen* havde en „Søforklaring“ om nogle Høvl, han skulde slibe. Efter saadanne Nætter kom han ofte ud for, at han med urokkelig Alvorsmine maatte deltage i Lærerværelsets Diskussion om, hvor mon den Slags Blade blev trykt.

Stedet var naturligvis, naar man bortser fra de vanskelige Adgangsforhold, glimrende egnet til sin nye Anvendelse, især naar man betænker, at Distribueringscentralen laa i en lille vedbendbevokset Villa i Thunø-

gade 43, der støder op til Skolens Baghave, og at denne Villa tilhørte en udmærket konservativ Borger, Overassistent *Viggo Hansen*, Aarhus Raadhus, kendt for sine muntre Lejlighedsviser og Revuer til KU-Fester. Hvem vilde have faldet paa, at det kommunistiske Centrum, som Politiet saa ivrigt søgte, laa hos denne velagtede Borger? — Forbindelsen til *Viggo Hansen* var gaaet gennem *Ryberg*, der havde ham til nærmeste Foresatte paa Raadhuset. *Hansen* havde anet noget om *Rybergs* Virksomhed og ikke helmet, før han fik Lov til at være med. I dette Forhold ser vi her i Byen ligesom *Kimen* til det enestaende Samarbejde mellem forskellige Anskuelse og Partier, der skulde føre til saa store Resultater for vort Land. *Viggo Hansens* senere Indsats, der førte til hans Død i *Neuen-gamme*, skal behandles i Afsnittet om *Frit Danmark*.

November bragte flere Flyveblade i Anledning af Danmarks Tilslutning til Antikominternpagten, og jeg skrev selv — under Pseudonymet „*cand.*“ et lille Opraab paa to Sider betitlet: *Prolog til den skønsomme Læser*, det første Materiale, som Partiet udsendte her, der var beregnet paa de intellektuelle Kredse. Om Nyordningen og Modstanden herimod fra de intellektuelles Side hed det heri:

„Den nye Metternichperiode sætter i Vesteuropa sine Spor baade i videnskabelig og kunstnerisk Literatur, saavelsom i Billedhuggerkunst, Malerkunst, Musik og Film. Epigoneriet og Dilettantismen er saa absolut Nyordningens Yndlinge. Derfor vokser i Europa ogsaa de intellektuelles Modstand mod Nazismen, og de søger Samarbejde med alle Befolkningslag, som har aandelige og materielle Motiver til Modstand. Ogsaa danske intellektuelle har et Ansvar over for Medborgere og Efterkommere. Hitler viger kun for et gigantisk Modtryk, der maa komme allevegne fra ... Vi maa gaa den Vej, de norske Professorer *Seip*, *Paasche* og *Sommerfelt* har anvist. Vi maa være med i Arbejdet paa et tysk Nederlag.“

Jeg syntes egentlig, det var et smukt Program, jeg der fremsatte, og derfor har det baade undret og moret mig efter Kapitulationen at finde mit gamle Flyveblad i Sikkerhedspolitiets Arkiv indleveret med en indigneret Anmeldelse fra en intellektuel Familie her i Byen, der paa et senere Tidspunkt har gjort en udmærket illegal Indsats!

I November 1941 kom første Nummer af et lokalt Blad *Aarhus Ekko*, Fortsættelse af det tidligere legale Ugeblad af samme Navn. I Indledningen er Formaalet med en illegal Presse defineret:

„I Kampen for vort Lands frie Fremtid gælder det at styrke Befolkningens Tro paa den endelige Sejr og at mobilisere dens faste Vilje til at kæmpe for at naa til Sejr. Vor Opgave bliver at bringe alt det frem, som kan styrke Sejrstroen og afsløre de Angreb, der fra mange Sider rettes mod Landets Sikkerhed.“

Og *Aarhus Ekko*, der vedblev at udkomme lige til den 5. Maj om Morgenen, har faktisk spillet en uvurderlig Rolle for Modstandsbevægelsens Vækst i Byen. Arbejdet med Bladet har ikke været let. Utallige er de Steder, det har været duplikeret. Arbejdet med Bladet har været

saa farligt, at jeg tror at kunne sige, at flere her fra Byen er omkommet paa Grund af Arbejde med Aarhus Ekko og de andre kommunistiske Blade, end ved Sabotage, og dette ændres ikke, selv om man tager Hensyn til den procentvise Fordeling af Deltagere i Arbejdet, thi skønt der naturligvis har været flere, der har uddelt Blade, end Sabotører og Sabotageimplicerede, er den numeriske Forskel alligevel ikke særlig stor. Det har hele Tiden — af Sikkerhedsgrunde — været en forholdsvis snæver Kreds, der fordelte vor kommunistiske Presse.

Fra Begyndelsen af 1942 kan nævnes *Indlæg I* af Magister Hans Chr. Sørensen rettet til de intellektuelle (Februar) og Flyveblade til Arbejderne i Byen bl. a. med Protester mod Sociallovgivningens Foringelse, Arbejdskortene, Pristalsreguleringen og Forligsnævnets Kendelse. I Marts 1942 udsendtes en Protest mod, at Forfatterne *Andersen Nexø*, *Hans Kirk* og *Soya* var blevet slettet af Finansloven.

I et Opraab fra 9. April 1942 kaldes der til en Samling af mere betydningsfuld Art end Samling om Alsang og Algang. Det hedder heri bl. a.:

„Vi herhjemme har ingen Ret eller Grund til at tro, at Frelsen udelukkende skal komme udefra, at andre skal kæmpe den bitre Kamp og bringe de store Ofre for os saaledes, at vi blot skulde behøve at vente roligt paa at høste Sejrens Frugter uden at have bidraget til Sejren selv! Rettens og Frihedens Sejr er afhængig af, at alle gør deres Indsats i Kampen. Fronten mod Nazismen gaar ogsaa i Danmark. Og det danske Folk, som ikke har ladet nogen Tvivl om sin Mening, bør nu samlet og med Styrke gaa ind i Verdenskampen mod Fascismen, der samtidig er Kampen for Danmarks Frihed... Lad alle Danske enigt og solidarisk organisere Modstanden mod Undertrykkelsen og Udplyndringen. Lad os derigennem deltage i den store europæiske Frihedskamp, som er et Led i Verdenskampen mod Fascismen og Barbariet.“

Duplikeringsstedet var i Tiden fra Efteraaret 1941 til Sommeren 1942 Kælderen i Viggo Hansens foromtalt Villa. Fra September 1942 havde man imidlertid et virkeligt illegalt Trykkeri i Byen. Maskinen var ganske vist kun det primitive Apparat, Fluesmækkeren. En hel Række Numre af Land og Folk tryktes herpaa (Kendetegn: Hovedet er Linoleumstryk). Trykningen fandt Sted først i et „lejet“ Kælderværelse hos *Thorvald Jensen*, Strandmarksvej, Risskov. En ung Mand blev sendt ud for at ordne Formaliteterne. Der skulde bl. a. opstilles en Hylde til Papir og et lavt Bord til Fluesmækkeren. Under Forhandlingerne blev det ikke drøftet, hvad der skulde foregaa i Kælderen, men da vor Mand skulde til at gaa, bemærkede *Thorvald Jensen*: „Ja, jeg ved godt, at det egentlig ikke er noget, man spørger om, og det rager jo saadan set heller ikke mig, men — er det en Sender eller en Modtager, der skal installeres?“

Da man ikke turde have Apparatet hos ham længere, blev det flyttet ud til Murerarbejdsmand *Tage Larsen*, Brabrand, og derfra kom det til *Snedker Hansen*, H. C. Andersensvej, Aabyhøj.

Fluesmækkeren kunde kun trykke en Side af Gangen. Da man til sidst var oppe paa 6000 Ekspl. til det nørrejske Distrikt, maatte man altsaa tage 24,000 Aftryk. En Gang, da Bladet var blevet forsinket fra København, arbejdede man i 40 Timer i Træk. Papiret skaffede Folke­tingsmand *Alfred Jensens Broder, Marinus Jensen, Frugtauktionen*. Det var Fællesforeningens Makulatur — egentlig beregnet til at lægge i Frugt­kasser — der her fik en bedre Anvendelse. Sættere var Typograferne *Carl Buur Jensen* og *Aage Larsen*, der begge har deltaget længe i Blad­virksomheden. Medvirkende var iøvrigt den utrættelige Paalæggerske fra Jyllands Papirværk, Frk. *Paula Nielsen*, Maskinmester *Willy Schmidt*, der i Maj 1943 blev dræbt under Sabotageforsøg, og Møbelsnedker *Erik Petersen*, der var med lige fra Begyndelsen og først arresteredes i April 1945.

Paa et noget senere Tidspunkt tryktes Land og Folk paa *S. Sørensen* og Sønners Trykkeri i Mejlgade 50. Det gik dog desværre galt. Baade Far og Søn blev taget og døde i Tyskland. Fluesmækkeren blev ogsaa taget — iøvrigt af det danske Politi.

Pengene til Partiets Bladvirksomhed blev som bekendt samlet ind i Smaabeløb blandt Arbejderne, der ofte viste en enestaaende Offervilje. Man kan roligt sige, at havde de mere besiddende Klasser vist den samme økonomiske Offervilje, vilde vor Modstandsbevægelse have kunnet løse endnu større Opgaver, end den gjorde. Som Følge af de knappe Midler maatte Bladfolkene ofte øge Risikoen for at spare et Par Kroner. En Mand som *Jens Schrøder* fra Aalborg, der arbejdede under Jorden her i Byen i 1942, var dette gaet i Blodet i den Grad, at han, da han engang skulde flytte et større Papirlager fra en Fiskehandel i Østergade ud til Blikken­slager *Lundvang, Frederiks Allé*, der iøvrigt senere er død i Tyskland, vilde spare til en Budcykle og derfor transporterede Papiret paa en Dame­cykle i mange Smaapartier. Dette vakte et Par patruljerende Betjentes Opmærksomhed, og saa var det Papirlager røget!

Et Flyveblad af 4. Novbr. 1942 meldte om nye Arrestationsbølger over hele Landet. Blandt de arresterede var Aksel Larsen. Der var foretaget ialt 200 Arrestationer af Rigspolitiet i Forening med Gestapo, en Bebu­delse om den „faste“ Kurs, der nu skulde føres efter Scavenius' Magtover­tagelse. Den 7. November foretog Kriminalpolitiet forstærket med Ordens­politiet den største Razzia i Byens Historie — ikke engang overgaaet af Gestapo — efter en Sabotør, *Gunnar Gram*, der var flygtet fra Arre­sten. Razziaen foretoges efter meget vilkaarlige Principper — i alle Til­fælde uden Dommerkendelse —, bl. a. hos flere Personer, der bar jødisk­lignende Navnel, og ramte ikke det illegale Bladvæsen, skønt mange af de implicerede blev ilde berørt ved at konstatere, at de stod i Politiets Arkiver. Samme Dag udkom dog et Særnummer af Land og Folk i An-

ledning af 25-Aarsdagen for Oktoberrevolutionen, og da Razziaen var overstaaet, fejrede de illegale Bladfolk Festdagen forskellige Steder, hvor Politiet lige havde været.

Den 14. November udkom en Protest mod Scaveniusregeringens Handlinger:

„Hvor lumpent, hvis vi i Dag, hvor Tyskerne overalt er trængt i Defensiven, hvis vi netop nu gav os! Nej, vi maa, koste hvad det vil, gaa i hensynsløs Kamp mod dem, der vil knytte vor Skæbne til Hitler... Derfor: forstærk overalt den aktive Kamp mod Tyskernes Udbytning af vort Land.“

Den 13. December konstateredes det i Land og Folk, efter at *Døsing*, *Chievitz* m. fl. var blevet arresteret og *Mogens Fog* og *Ole Kiilerich* eftersøgt, at Regeringens Politik var, at enhver, der vovede at tale dansk, arresteredes som „Kommunist“.

Fra Foraaret 1943 kan af specielle Publikationer nævnes Valgopraabene med Opfordring til at stemme blankt fra Marts, og fra Slutningen af Maj: „Dansk Patriot falden for Landsforræders Kugle“ om den unge Maskinmester Willy Schmidt, der var faldet under Sabotageforsøg mod et tysk Miltærlager i Rømersgade. Det indeholdt en Opfordring om at give ham en storslaaet Begravelse, en Opfordring, der fandt stor Genklang i Byen. Det slutter med disse Linjer: „Deltag alle i Ødelæggelse af den tyske Krigsproduktion her i Landet, saa vi fortsat kan blive forskaanet for Luftbombardementer. Vær alle med til at hjælpe de modige Unge, der sætter Frihed og Liv paa Spil for vort Lands Skyld. Hjælp ikke Politiet i Jagten paa danske Patrioter.“

Kronen paa Værket i den illegale Presses Kampagne blev sat i de bevægede Dage i August 1943.

I et betydningsfuldt Særnummer af Aarhus Ekko, udsendt efter Afslutningen af Strejken i Esbjerg, findes følgende Kommentar:

„Ogsaa Aarhus og Omegn har i den senere Tid været Hjemsted for en lang Række for Tyskerne meget alvorlige Sabotagehandling, og hvad Dag, det skal være, kan vi blive ramt af Tyskernes Hævn, og da er det godt at have et Eksempel som Esbjerg at se hen til. For det kan altsaa nytte at gøre Modstand.“ — (Esbjerg opnaaede ved Folkestrejken, at den tyske Undtagelsestilstand blev ophævet.) „Sejren blev vundet af den menige Mand. Det var Folket, der tog sin Skæbne i sin egen Haand. Det var de menige Fagforeningsmedlemmer, der satte igennem, at Arbejderklassens organiserede Magt skulde sættes ind. Det var hele Byens Befolkning, der sluttede op bag Arbejdernes Organisationer i en fast, national Fællesfront til Værn om elementære, danske Rettigheder. Saadan har Esbjergs Befolkning givet et straalende Eksempel for hele vort Folk. Fasthed og Sammenhold maa være Modstandsfrontens Parole. Saadan gaar vi frem for et frit Danmark.“

Og Aarhus gik ogsaa frem til Kamp.

Anledningen til Folkestrejken i Aarhus var en Dødsdom ved tysk Krigsret, der Onsdag den 25. August blev afsagt over den unge *Paul Edwin Kjær Sørensen*, der stammede fra Aarhus, og hvis Fader arbejdede paa

Oliemøllens Sydhavnsafdeling. Kjær Sørensen havde deltaget i en Vaaben-transport fra Rold Skov.

Natten mellem Onsdag og Torsdag uddeltes overalt i Byen et Op-
raab, der opfordrede til at besvare den tyske Dødsdom med en General-
strejke, paa samme Maade som denne allerede var i Gang i flere andre
danske Byer. Torsdag kunde Partiet udsende en Resolution, vedtaget af
2000 strejkende Arbejdere, der var forsamlede til Møde i Folkets Hus.

„2000 aarhusianske Arbejdere forsamlet til Møde i „Folkets Hus“ er-
klærer hermed eenstemmigt, at alt Arbejde skal hvile, indtil følgende Ind-
rømmelser er tilstaaet os.

- 1) Paul E. Sørensen skal overgives til danske Myndigheder og døm-
mes efter dansk Lov. Endvidere kræver vi, at andre Danske, som
hensidder i Fængsel, tages ud af disse og overgives til danske
Myndigheder.
- 2) Vi kræver, at tyske Soldater kun bærer Vaaben, naar de er under
Kommando.
- 3) Vi kræver, at de tyske Soldater holdes inde efter Mørkelægningen.“

Paa Mødet var endvidere nedsat en Strejkekomité. Grænsen mellem
legalt og illegalt var ophævet. Flere af de ledende illegale Personer var
nødt til at optræde som Talere ved dette og følgende Møder. I „Folkets
Hus“ kom man imidlertid kun een Gang. Leonhard Hansen fortsatte
den Linje, han var slaet ind paa ved Fjernelsen af de kommunistiske
Fagforeningsmænd, forbød de Strejkende at komme i Bygningen og til-
kaldte Politi. Det er vel som Tak for denne korrekte Optræden, at han
nu er genvalgt til Folketinget. — Fredag kom ogsaa et Særnummer af
Aarhus Ekko om Strejkens Forløb her og andre Steder. Ogsaa Søndag
den 29., efter at den militære Undtagelsestilstand var erklæret, kom der
et Særnummer.

Opfordringen til fem Dages Strejke i Begyndelsen af December som
Protest mod Henrettelsen af fem unge Sabotører fra Aarhus og Randers
(deriblandt den unge Kommunist stud. oecon. *Georg Mørk Christiansen*)
blev ikke fulgt.

Derefter udsendtes et „Aabent Brev fra Sabotørerne i Aarhus“ skrevet
af Kommunalærer, mag, art. Hans Chr. Sørensen. Sørensen, Sabotøren
Aksel Petersen og jeg, der boede sammen i en Lejlighed i Ove Geddes-
gade 1, duplikerede det her paa en „laant“ Duplikator. Det indeholdt
bl. a. en Erklæring om, at Sabotørerne kun kunde fortsætte med deres
farefulde Arbejde, dersom de fra Befolkningens Side fik Støtte, hvorved
der altsaa sigtedes til den Demonstration mod Georgs Henrettelse, som
vi havde haabet paa, og som udeblev. Iøvrigt benyttede *Krenchel* Flyve-
bladet i Uddrag i en af sine Artikler.

Fra 1943 af er det vanskeligt at følge med i, hvem der har redi-

geret Aarhus Ekko, og i, hvem der har trykt dette, Land og Folk og de andre Publikationer. Mange af de medvirkende er desværre døde nu, andre har forladt Byen, og der har hersket en saa gennemført Arbejdsdeling og Hemmelighedsfuldhed om denne Deling, at det paa nærværende Tidspunkt er ugørligt at skrive en fyldestgørende Oversigt. Men nogle Hovedpunkter kan gives.

Fra Sommeren 1942 til sin Arrestation den 6. Juni 1944 var Lederen af midtjyske Distrikts kommunistiske Organisationer Fagforeningsmanden *Heigaard* fra København. Heigaard, der gik under Navnet „Carl“ eller „Lasse“ redigerede Aarhus Ekko i mange Perioder. Indtil Sommeren 1944 ledede den unge *Steen Lykkeberg* („Bette Søren“, „Kaj“) fra Horsens Fremstillingen og Distribueringen. Af Medlemmer af Redaktionen fra Foraaret 1944 kan nævnes Blikkenslager *Lundvang* (død i Tyskland), Maskinarbejder *Henry Lauritzen*, Aabyhøj (død i Tyskland), Typograf *Aage Larsen*, Kontorassistent *Fritjof Palm*, Maler *Chr. Brønnum* fra Hjørring („Latterfuglen“) og Maskinarbejder *Frode Thomsen*.

Den 21. Juni 1944 blev en Katastrofens Dag for Partiets Bladvirksomhed, som den 30. blev det for Sabotagen. Over 40 af de mest fremtrædende Mænd i Arbejdet arresteredes. Noget af denne Oprulning skyldtes vel Heigaard, der naturligvis var nødt til at opgive lidt, da Gestapo havde et udstrakt Kendskab til hans Virksomhed, men Hovedparten skyldtes en af de frækkeste Stikkere i Undergrundsbevægelsens Historie: *Grethe Bartram*, der længe havde været med i Bladarbejdet og havde to Brødre i Tyskland for Sabotage. Grethe Bartram blev først afsløret en Maanedes Tid senere — iøvrigt ved Meddelelse fra Frit Danmarks Gestapoforbindelse — og naaede derfor at lave en Del Forstyrrelser efter Reorganiseringen i Juli. Hun var da bl. a. Skyld i Steen Lykkebergs og Ingeniør *Damgaards* Arrestation.

Fra Efteraaret til Kapitulationen redigeredes Bladet af Partisekretær *Heinrich Davidsen*. En kort Oversigt over de forskellige Steder, hvor Bladet er blevet duplikeret, ser saaledes ud:

Hos Købmand *B. O. Lauridsen*, Laurvigsgade, hos Fru Kunstmaler *Hansen*, Vestergade 84 (den meget talentfulde Kunstmaler *Thorvald Hansen* og hans lovende Søn, den kun 16-aarige *Ib*, der allerede som 14-aarig havde haft Malerier udstillet, blev begge arresteret for kommunistisk Bladvirksomhed og døde i Tyskland. Den anden Søn *Preben* var ligeledes i Tyskland), hos Billedskærer *Sv. Andersen*, Trøjborgvej 2 d., hos Mægler *Nordsegl*, V. Søgaard, Gl. Aaby (både han og hans Kone blev arresteret). I April duplikeredes Bladene i Kildegaarden 1 hos Repræsentant *Jørgen Nielsen*, der et Aars Tid før duplikerede Budstikken samme Sted. Han blev arresteret og var til Paavisning i Stueetagen, mens Bladfolkene opholdt sig i Kælderen; det lykkedes dem dog at slippe væk med deres Blade ned

til *Villy Andersen*, Nørreport. Her blev Bladene anbragt paa et Loftsværelse. — „Nu troede vi da, de laa godt og sikkert,“ fortæller *Emil Gregersen*, Formanden for D.K.U. „Men næste Dag, mens vi opholdt os i Stueetagen, kom Gestapo og slæbte alt væk fra Værelset.“ Den følgende Dag kiggede Fru Andersen ind paa Loftsværelset. Der var ikke meget at finde, kun en Seddel laa der med følgende makabre Besked: „Det tyske Sikkerhedspoliti har været her. Pas godt paa Skattebørn, vi kommer igen. Hilsen SS.“

Derefter duplikeredes Bladet en Gang i Malernes Fagforening, og tilsidst søgte man tilbage til Fru *Johs. Nielsen*, Ellehammervej 4 (hendes Mand sad arresteret, men hun arbejdede videre, og her havde man duplikeret før.), og her blev det sidste Nummer af Aarhus Ekko til Natten mellem den 4. og 5. Maj. En stolt Nat for de unge Bladfolk. Det var lykkedes at holde Bladet i Gang i tre og et halvt Aar. Det havde kostet dyrt, men Indsatsen havde ikke været forgæves, saa sandt som den kommunistiske Presse havde været førende med Hensyn til at aktivisere Arbejderne og den brede Befolkning i Byen, og Bladgrupperne havde givet Stødet til Dannelsen af de første aktive Modstandsgrupper.

Frit Danmark-Grupperne

Bladet *Frit Danmark* var blevet stiftet den 9. April 1942 paa Initiativ af *Aksel Larsen* og *Christmas Møller*. Det var tænkt som et Organ for alle Antinazister, der ønskede at gøre en Indsats for Landets Befrielse. Bladet repræsenterede altsaa ikke nogen afgrænset politisk Gruppe, men Personer fra alle Partier, saa vel som Personer, der ikke tilhørte noget politisk Parti, men havde Danmarks Befrielse som eneste Maal.

For at skaffe Bladet den størst mulige Udbredelse opmuntrede Ledelsen af Bladet til Dannelse af lokale Fordelings- og Fremstillingsgrupper i alle større Byer. I Aarhus blev den første Gruppe dannet paa følgende Maade:

Overassistent *Viggo Hansen*, der tidligere har været omtalt i Afsnittet om den kommunistiske Presse, var af *Ryberg Rasmussen*, som han arbejdede sammen med, blevet opgivet som Emne for *Frit Danmarks* Arbejde. *Viggo Hansen* modtog pr. Kurér de første Blade fra København og uddelte dem her i Byen. Snart begyndte han imidlertid at duplikere Bladene ved Hjælp af nogle unge K.F.U.M.ere og Kommuniste. Samtidig blev jeg af *Ryberg Rasmussen* sat i Forbindelse med *Hansen* og aftog en Del Blade til Byen, senere ogsaa til midtjyske Distrikt, hvor jeg paa forskellige Rejser besøgte Folk, som man havde optaget Forbindelse med fra kommunistisk Side, og som var villige til at gøre et Arbejde for Udbredelsen af Bladet, og for at skaffe Penge til dets Fremstilling. Det sidste var næsten det vanskeligste. Og i den første Tid ofrede *Viggo Hansen*

personlig meget paa Bladet. Sammen redigerede og udgav vi ogsaa et lille lokalt Blad *Aarhus Nyt*, der imidlertid kun kom i to Numre. Der eksisterer vist ikke længere noget Eksemplar af Bladet.

Omkring 1. December 1942 traf Viggo Hansen Beslutning om at forholde sig i Ro et Stykke Tid, da der havde været flere Tegn paa, at Politiet var ved at faa Færten af hans Virksomhed. Jeg flyttede da Duplikatoren op til stud. oecon. *Georg Mørk Christiansen*, Randersvej 116, hvor næste Nummer af Bladet blev duplikeret af Georg, hans Mor, Fru K. S. *Christiansen*, stud. mag. *Hans Mølbjerg* og stud. oecon. *Svend Aage Olsen*. Byledelsen var blevet en ren Studentergruppe, og Trykkestedet var i lang Tid de smaa, lavloftede Stuer paa Randersvej.

Den 8. December arresteredes Viggo Hansen af det danske Politi. Hans Søn, der advarede mig, fortalte dog, at der ikke var blevet fundet noget ved Husundersøgelsen, og jeg forholdt mig i Ro. Den 11. December blev jeg imidlertid ogsaa arresteret. Samtidig blev seks andre, væsentlig Kommuniste arresteret. Viggo Hansens Nerver havde ikke kunnet holde til Presset, og han havde opgivet baade sit Forhold til den kommunistiske Presse, *Frit Danmark* og *Aarhus Nyt*. Viggo Hansens Arrestation skyldtes Angivelse fra Kontorist *Tage Hedeager*, der senere blev likvideret som Stikker. Lederen af *Frit Danmark*-Gruppen i Randers Repræsentant *Emanuel Poulsen* og flere andre tilstod; jeg mente, det var klogest at nægte alt. Ved Underrettens Dom den 17. Februar 1943, der to Maaneder senere stadfæstedes af Landsretten, fik Hansen 5 Maaneders Fængsel, jeg tre Maaneders Fængsel og Poulsen 60 Dages Hæfte. Viggo Hansen fortsatte efter sin Løsladelse med illegalt Arbejde, men arresteredes den 1. Februar 1944 af Gestapo for Udlevering af en Røde Kors Liste med Navne paa arresterede Personer. Han var nu fængselsvant og holdt Stand overfor Gestapo. Han blev ført til Tyskland, hvor han døde i Neuengamme i Slutningen af November 1944. En Pioner og et sjældent fint og godmodigt Menneske var gaaet bort.

Den 12. December 1942 udsendte den nydannede *Frit Danmark*-Gruppe for at støtte de arresteredes Sag en Løbeseddel, hvori man erklærede ikke at kende Grunden til deres Arrestation. Gruppen fortsatte støt Arbejdet. Leder var den unge *Georg Mørk Christiansen*, der i Intelligens og Modenhed ragede højt op over sine jævnaldrende. Han gik imidlertid i Foråret over i Sabotagearbejdet, det Arbejde, der førte til hans Arrestation og Henrettelse i Efteråret 1943.

II. Budstikken og Frit Danmarks anden Periode.*)

I Foraaret 1943 var nogle Studenter, der ikke havde Forbindelse med Frit Danmarks Hovedledelse, begyndt at fremstille Bladet selv. Det drejede sig om stud. mag.'erne *Erik Reske-Nielsen* og *Thorkild Korsgaard*, stud. oecon.'erne *Jens Fisker* og *Knud Brix* og stud. med. *Aksel Stenderup*. Første Nummer kom de ikke helt ærligt til. Da de manglede Penge, listede de en Aften over fra Kollegiet paa Studenterraadets Kontor og „laante“ her Duplikator, Papir og Sværte. Bladet, der faldt ind ad 150 Brevsprækker i Aarhus den 9. April om Morgen, indeholdt bl. a. en Opfordring til to Minutters Stilhed Kl. 12.

Opfordringen blev ikke fulgt. Der maatte et planmæssigt Arbejde og et langt større Oplag til. I en Forretning i Aarhus indkøbtes en Duplikator paa Kredit, og der blev nu fremstillet et 8-sidet Blad, der fik Navnet *Budstikken*. Første Nummer er dateret Juli 1943, og Bladet kom derefter lige til Befrielsen. Under Titlen stod: Udgivet af FRIT DANMARKS Aarhus-Gruppe. Det var paa dette Tidspunkt en Tilsnigelse, men man var ikke klar over, at der eksisterede en virkelig Gruppe, der havde Forbindelse med Hovedledelsen. Ad mærkelige Omveje, der førte helt til København og tilbage til Kollegiets Nabo, Ortopædisk Hospital, fik Gruppen nu Kontakt med den „ægte“ Gruppe gennem *Elias Bredsdorff*. Foruden stud. mag. *Mølberg* sad en ung færøsk Læge *Holm* og Dr. med. *Agerholm-Christensen*, Ortopædisk Hospital, i Ledelsen. Den 9. Juli mødtes en Repræsentant for *Budstikken*, stud. med. *Jørgen Kieler* (senere den bekendte Organisator af Jødetransporterne til Sverige og Medstifter af Sabotageorganisationen *Holger Danske*) med *Agerholm-Christensen* og *Elias Bredsdorff* som Repræsentanter for Hovedledelsen. Man enedes om et Samarbejde. Den gamle *Budstikke*-Gruppe indordnedes under FRIT DANMARKS Hovedledelse og blev repræsenteret i Aarhusledelsen.

Første Nummer af *Budstikken* var blevet indledet med følgende lille redaktionelle Forord:

„Frit Danmark“s Aarhus-Gruppe paabegynder med dette Nummer Udgivelsen af et lokalt illegalt Blad for Aarhus og dens Opland. Baret har vi — under Inspiration af *Vilhelm Mobergs* fortræffelige Frihedsepos „Rid i Nat“ — døbt med Navnet *Budstikken*. Konklusionen i *Mobergs* Bog lyder: „.... men et eller andet Sted i Verden vil det altid findes, i al Evighed. For det er Budet: Vi skal være frie Mænd! Der løber en *Budstikke* ved Nat og ved Dag, gennem Aar og gennem Aarhundreder, den har et vigtigt Ærinde, den bærer igennem Tiderne et Bud, der har

*) Resten af Afsnittet om F.D.-Gruppen bygger paa en Beretning af stud. oecon. *Knud Brix*.

Hast, det første og ypperste af alle Bud. Budstikken kommer, Budstikken gaar: „Rid i Nat, endnu i Nat!“ Vor Budstikkes Motto er ogsaa Frihed, og den henvender sig til alle sine Læsere med Kravet: *Bring Budstikken videre.*“

Og Aarhusianerne var ikke sene om at lyde Budet. Budstikken blev hurtigt populær.

Hovedledelsens Instrukser naaede nu Aarhus gennem Seminarielærer Elias Bredsdorff (nuv. Redaktør af det legale Frit Danmark), der under Navnene „Sander“, „Møller-Nielsen“, „Mortensen“ o. s. v. var paa stadige Rejser i det nørrejyske Distrikt (Omraadet nord for Horsens-Ringkøbing). Bredsdorff var gaaet frivilligt under Jorden i Sommeren 1943. Med utrættelig Energi arbejdede han som Rejsesekretær paa Udvidelsen af den illegale Presse. Han var Manden med Ideerne og de store diplomatiske Evner og samtidig Manden, der forstod sig paa alle de praktiske Fiduser, der skulde bruges for at sikre Arbejdet. Naar han ikke var paa sine 14-Dages Ture, boede han i Aarhus, hvad den illegale Presse i Byen selvfølgelig havde megen Gavn af. Under sit lange Virke i Jylland oplevede han naturligvis meget ofte, at Grupperne blev revet op, men han havde fortrinlige Evner til at finde nye egnede Folk frem. Han er en af dem, der har betydet mest for det illegale Arbejde i Jylland. Han har deltaget i Tusinder af Møder i de jyske Byer. Der er mange, der allerede nu griber sig i at længes tilbage til „de hyggelige Dage“ under Besættelsen, naar de havde Besøg af „Chefen“. De mindes ham, som han sad mageligt tilbagelænet i Husets bedste Stol, det aandfulde blege Ansigt med de halvt lukkede Øjenlaag rettet opad. Cigarettrøgen drev ud af Næse og Mund, og den destingverede, melodiose Stemme udsurgte, retledede og fremsatte Planer. Faa Mennesker er som Bredsdorff gaaet op i Modstandsbevægelsen hver Time paa Dagen. Han har selv indrømmet, at det var det sidste, han tænkte paa, inden han faldt i Søvn om Natten.

Frit Danmarks Aarhus-Grupper deltog ogsaa i Arbejdet paa at gennemføre Strejkerne i de bevægede Augustdage. I et Flyveblad udsendt den 28. August fremstilledes de Krav Frit-Danmark-Gruppen stillede saaledes:

1. Alle danske Fanger i tyske Fængsler overgives til dansk Retsfølgelse.
2. Enhver Form for Polititjeneste udøves af dansk Politi.
3. Tysk Militær, der ikke er under Kommando, færdes uden Skydevaaben.
4. Tyske Soldater skal forblive i deres Kvarter fra Mørkets Frembrud.
5. Kasernen i Vester Allé lukkes, og det derværende tyske Militær interneres, indtil Dysenteri-Epidemien er standset.

Det sidste Krav, som var meget populært i Byen, var Frit Danmarks

eget. Bladet havde nu opnaet den Stund, som dets lille Gruppe havde længtes efter. Det betød noget i de kritiske Dage. Befolkningen ventede hver Dag paa de illegale Blades Paroler, og de *rettede sig efter dem*. Det var en Magtprøve mellem det tyske Hovedkvarter paa den ene Side, og de illegale Bladredaktioner og Strejkeledelsen paa den anden Side. Modstandsbevægelsen kunde kun opfatte det, der skete den 29., som en Sejr for dens Politik. Folket havde erklæret Tyskerne Krig, og Tyskerne havde modtaget Udfordringen.

Men naturligvis bragte Undtagelsestilstanden og det, der fulgte efter, mange Ubehageligheder for den illegale Presse. Allerede den 28. om Aftenen opnaede stud. oecon. Knud Brix at blive visiteret af tyske Soldater, da han var paa Vej til Kollegiet med en større Pakke illegale Tryksager paa Cyklen. Pakken blev heldigvis ikke undersøgt. I det hele har Brix været fulgt af Held gennem de to Aar, hvor han var i Forgrunden i det illegale Bladarbejde, og det skønt han ogsaa har haft med Sabotagen, Spionagen og Sendevirksomheden at gøre. Naar Mistanken først meget sent faldt paa ham, skyldes det, at han har haft en formidabel Evne til altid at se ud, som om han kun havde ufornuftige Tanker i Hovedet.

Midt i September Maaned greb Oprulningen af den saakaldte Frit Danmarks Sabotagegruppe under Georg Mørk Christiansens Ledelse ogsaa ind i Bladgruppernes Mandskab. Stud. mag. *Børge Olesen* arresteredes, da han vilde advare Georg Christiansen, og kom ikke hjem fra Tyskland før længe efter Kapitulationen. Samme Skæbne overgik hans Ven, den unge Kunstmaler *Jørgen Rytter*, der blev taget, da han vilde advare stud. oecon. *Svend Aage Olsen*, der imidlertid allerede var flygtet til Sverige.

Arrestationerne greb om sig og fortsatte helt hen i November Maaned. Den 14. Oktober blev Dr. med Agerholm-Christensen arresteret. Det lykkedes ham ganske vist 14 Dage senere at blive overført til det tyske Lazaret ved at simulere Blodspytning — Blodet kom fra et lille Hul i Armen — og at flygte herfra gennem et Toiletvindue, men i Danmark kunde han ikke blive. Læge Holm maatte ogsaa forlade Byen, og snart efter blev det stud. mag. *Reske-Nielsen Tur*. Denne dygtige unge Historiker, der havde skrevet de fleste af Budstikkens Artikler, tog ogsaa til Sverige.

Jeg redigerede et af Numrene, men det var nu blevet nødvendigt at skaffe Forstærkning til Byen, og i November dukkede Adjunkt *Peter P. Rohde* op i Byen, under Navnet Dr. Jacobsen (senere Hedegaard og Poul Rasmussen). Rohde var sammen med nogle og halvfems andre Kommunnister flygtet fra Horserødlejren den 29. August. Efter en Del Begyndervanskeligheder — det var ikke nemt at dumpe ind i et illegalt Arbejde efter at have siddet arresteret i over to Aar — blev han en ganske fortrinlig Arbejdskraft for Budstikken og Frit Danmark.

Aarhusledelsen blev reorganiseret og kom efterhaanden til at bestaa af stud. oecon. Knud Brix, Kommunelærer *Holger Petersen*, Læge *Poul Kirketerp*, Undervisningsassistent *O. Strange Petersen*, Journalist *Bent Hemmer-Hansen*, den socialdemokratiske Fagforeningsformand *Chr. Christiansen* (Chr. Dansker) og Assurandør *Kielgast*. Sidstnævnte arresteredes i April 1944 og erstattedes af Radioforhandler *Otto Kaae*. Der var ved denne store Ledelse tilstræbt en alsidig Repræsentation for Forretningslivet, Arbejderne og Akademikerne, saa Gruppens Virksomhed kunde siges at have virkelig Kontakt med den lokale Befolkning.

Der var dog fortsat store Vanskeligheder med Arbejdet, baade økonomiske, organisatoriske og praktiske. Penge skulde man bruge mange af og specielle Indsamlingsgrupper oprettedes. Her kan nævnes fhv. Skolebestyrer, Redaktør *Kirkegaards*. Kirkegaard arresteredes i Juni 1944 og døde i Tyskland.

Vanskelighederne med at finde egnede Lokaler til Duplikator og Sæteri blev i hele Besættelsestiden aldrig løst for mere end ganske kort Tid ad Gangen. Frit Danmark maatte have sit eget Sæteri, da ingen Bogtrykker turde lægge Typer til, af Frygt for, at det skulde være muligt ad denne Vej at spore Trykkestedet. En Tid var Sæteriet anbragt i den unge Bibliotekar *Erik Schöttler-Nielsens* Lejlighed i Klintegaarden, Opgang F, lige over det tyske Marinekontor og Gestapochefen *Schwietzgebels* Privatlejlighed — hvad Bladets ene „Forretningsfører“, Hr. *Hedegaard Rasmussen*, ansaa for en Betryggelse.

Duplikatoren blev anbragt hos „den billige Skræder“, *Gunnar Storgaard*, i Søndergade 15 o. G., hvis lille Værksted snart blev et konspiratorisk Arnested, hvor et Utal af Personer færdedes: Pressefolk, Sabotører og Militærfolk, hvortil kom alle Kunderne og Spejderdrengene, som Storgaard var Fører for! Til sidst blev det dog Frit Danmark-Folkene for broget. De trak sig ud af Foretagendet, der derefter en Tid var Kontor for *Toldstrup*, indtil Gestapo opdagede det. Storgaard flygtede og mærkeligt nok gik ingen i Fælden. Vi var en tre-fire Militærfolk, der traf Storgaard i et ejendommeligt Antræk, paa Storetorv og blev advaret af ham. Vi undte os saa den lille Fornøjelse at cykle langsomt forbi de Gestapofolk, der stod paa Vagt paa Søndergade.

Det nye Duplikationssted blev en Kælder i Sønderallé 29, hvor der nu er Ostelager. Samtidig anskaffedes en elektrisk Duplikator, mens Økonomien blev stærkt forbedret ved Salg af illegale Bøger, som Gruppen modtog fra København. Særlig viste Hvidbøgerne om den 9. April og den 29. August sig at være en fin Salgsvarer, der indbragte flere Tusinde Kroner.

I April 1944 var Økonomien blevet saa god, at man kunde købe et Trykkeri i Viby. Det viste sig dog desværre ikke at være nogen heldig Transaktion. Planen var at lade Trykkeriet drive af en Mand, der var ansat

af Frit Danmark, saaledes at Bladet altid kunde nyde Præferencebehandling. Det lykkedes imidlertid ikke at finde den rette Mand; Folk paa Stedet begyndte at snakke om, at der vist var noget fordægtigt ved det saa længe lukkede Trykkeri. Gestapo fik en Anelse om, hvad her foregik, man naaede kun at benytte det en enkelt Gang og maatte tilsidst sælge det igen.

Juni Maaned 1944 blev en stormfuld Maaned for Frit Danmark, som det blev det for det kommunistiske Parti og for Militær- og Sabotagegrupperne.

Kielgast blev tvunget til at forlade Byen, fordi han var blevet truet med Anmeldelse til Gestapo af en Direktørfrue, som kendte hans Forhold og mente ad denne Vej at kunne tvinge Bladet til at dementere nogle Beskyldninger, der var fremsat mod hendes Mand. Kielgast flygtede, men blev kort efter arresteret i Horsens. Derved blev Gruppen tvunget til at opgive Lokalet i Sønderallé. Den 6. Juli blev dette stormet af Gestapo, der skubbede den helt uskyldige Sagfører, hos hvem Lokalet var blevet lejet, foran sig. Samme Morgen, Invasionsmorgenen, trængte Gestapo ogsaa op i Lejligheden i Klintegaarden, hvis Beboere alle blev arresteret og senere ført til Tyskland. Værst for de illegale Organisationer var Arrestationen af „Carl“ (Fagforeningsmanden *Heigaard*, København), der var Leder af Kommunisternes midtjyske Distrikt.

Sætteriet var imidlertid ikke længere i Klintegaarden. Det var allerede en Maaned tidligere blevet flyttet ud til Lærer *Arne Mathiasen*, Grumstolsvej 20, Højbjerg, der ejer en Villa, der er som skabt til at huse Folk. der maa gaa under Jorden i Aarhus. Jeg havde ogsaa udset mig den, men da jeg kom, fik jeg at vide, at Sætteriet stod der, og at der allerede var ved at være Snak i Kvarteret om de mystiske Ting, der foregik der. En ukendt Dame havde været der for at advare ham. Arne Mathiasen arresteredes dog først i August. Men da var Sætteriet fjernet. Sabotagegrupperne havde skaffet et Loftlokale paa Jens Baggesensvej, men Værtinden blev hysterisk over, at vi havde sat en ny Laas i Døren. Bredsdorff og Peter P. Rohde kom i deres Kvide atter til mig og jeg lod det flytte til Sabotøren *Morten Ruges* Telefonkontaktsted, Revisor *Maaløe*, Viborgvej 32. Faa Dage efter arresteredes Ruge, og Maaløe flygtede. Ved ihærdige Opringninger til Stedet opnaaede vi omsider at faa Gestapo til at tage Telefonen. En hidsig Stemme forlangte at faa Navn og Adresse paa den, der ringede op! Sætteriet var gaaet tabt, men det var et rent Tilfælde, at Bladets flittige Altmuligmand, „August Petersen“, Arbejdsmand *Kristian Andersen* fra Horsens, der ogsaa havde siddet i Horserød, ikke var blevet taget, idet han havde været i Lejligheden, mellem to Gestapobesøg, med en Pakke med Sats. Næste Dag listede han efter flere heldigvis forgæves Opringninger op i Lejligheden og fjernede denne Pakke. Paa denne Maade

fik Bladet altsaa Halvdelen af sin Sats tilbage, men maatte for Eftertiden trykkes i to Omgange, da nye Typer ikke var til at opdrive. Resten af Sætteriet blev, efter en kort Gæsterolle i Vestre Ringgade 68, hvor Værten sagde op, inden man var kommet i Gang, anbragt i en lille Lejlighed paa Skovvangsvej, hvor Sætteren, Typograf *Svend Hansen* fra Randers, var indlogeret.

I Højbjerg stod ogsaa en Tid Duplikatoren. Det var hos Snedker *Erik Hansen*, som efter endt Afbenyttelse sænkede den ned i et hemmeligt Rum under Gulvet. Maskinarbejder *Folmer Kruuse* bistod ham med Arbejdet. Begges Fruer var ivrige Deltagere i Duplikeringen. „August“ transporterede i læssevis af Materiale paa sin evindelige Budcykle. Det gik nogle Maaneder, men da Omegnens Børn begyndte at løbe ind i Forretningen og sige: „Vi ved da godt, hvad I laver her,“ maatte Duplikatoren atter flyttes.

Denne Gang kom den ud til Redaktør *Hemmer-Hansen*, Aaby Østergaard i Aabyhøj. Et ypperligt beliggende Sted, hvor „August“, der blev sat til at betjene den, fik den venligste Behandling af Husets Beboere.

Redaktionen, der havde ført en meget omflakkende Tilværelse, fik i sidste Halvdel af 1944 fast Tilhold hos Ingeniør *Haxen*, Risskov. *Fru Haxen* blev samtidig en Slags Redaktionssekretær. — Stud. mag. *Tage Madsen*, der boede i Bispegaarden, ledede herfra med sejt Energi og store organisatoriske Evner Distributionen af Bladet. Hos Bispefamilien, der altid var glad for illegalt Besøg, fandt naturligvis mange Møder Sted.

Den Kreds af Mennesker, der samlede sig om Bladet, havde i det hele taget grundigt ændret Karakter. Mens det oprindeligt udelukkende havde været Studenter, der skrev, duplikerede og fordelte det, var der nu, knap et Aar senere, saa at sige ikke flere Studenter tilbage; kun Knud Brix var stadig med. Ogsaa Bladet selv havde skiftet Udseende. Det var nu blevet til et Ugeblad paa 4 Sider, hvoraf de to var reserveret „Frit Danmarks Nyhedstjeneste“, og de to helliget Lokalstof. Oplaget steg efterhaanden til 8000 Eksemplarer, og det blev nødvendigt at tage endnu en Duplikator i Brug. Ved Raadhusforvalter *Haldings* Mellekomst fandt det nye elektriske Apparat sit Hjemsted i et Kælderlokale i Raadhuset, hvor *Tage Madsen* med Bistand af Varmemester *Kammer* fra Lemvig rullede det halve Oplag, mens „August“ og Sætteren *Svend Hansen* tog sig af den anden Halvdel i Aabyhøj.

Opgaverne

Budstikken naede altsaa i Løbet af 1944 sin endelige Form. Efterretningssystemet blev ordnet betryggende, en effektiv Kontrol af Nyheder og Udhængninger blev gennemført, saa at Fejltagelser blev begrænset til et absolut Minimum. Vanskelighederne ved at kontrollere en Meddelelses

Rigtighed var uhyre store, da der af Hensyn til den illegale Sikkerhed var snævre Grænser for, hvor mange Mennesker og Institutioner, man kunde henvende sig til. Efterhaanden samlede Gruppen sig i stigende Grad om de større Sager og Forbrydelser, kulminerende med Opsporingen af og Kampagnen mod den jyske Schalburgfører, Ingeniør *Olaf Schmidt*, der endte med hans Likvidation. Ellers havde man gerne Aftale med Likvidationsgrupperne om ikke at nævne de Personer i Bladet, som det var Meningen at rydde af Vejen. Saaledes havde man det meste af et Aar fældende Materiale liggende mod Storstickersken *Grethe Bartram* uden at kunne benytte det. Takket være Forbindelse med Schwietzgebels kvindelige Privatsekretær, der dog desværre omkom ved Bombardementet af Kollegiet, og med nogle østrigske Gestapofolk — de samme der efter Kapitulationen udpegede over 50 Gestapofolk og SS'ere ved den danske Grænse — var Bladet fra Tid til anden i Stand til at bringe adskilligt Nyhedsstof, som Tyskerne regnede for at være „streng geheim“, saaledes den udtømmende Liste over, hvem der var blevet dræbt, saaret eller var sluppet uskadt fra Bombardementet af Kollegierne.

Arbejdet med Udhængningerne førte efterhaanden til Skabelsen af et fuldstændigt Kartotek over nationalt kompromitterede Personer. En Fortegnelse paa over 1700 Navne med tilføjede Oplysninger blev duplikeret i 50 Eksemplarer beregnet til Cirkulation, hvorved Oplysningerne skulde suppleres. Gestapo fik ved en Razzia fat i ca. 30 af disse Hæfter.

For at raade Bod paa det Misforhold, at Bønderne stadig blev forsømt med illegal Litteratur, der var tilpasset efter deres Forhold, begyndte Pastor *Seidelin* og *Frue*, *Knebel*, senere assisteret af nuværende Finansminister *Thorkil Kristensen*, Udgivelsen af et illegalt Blad, *Plovfuren*, der blev stillet under Frit Danmarks Ledelse, godkendt i København og fra Aarhus distribueret af Kontorist *Holger Madsen*, siden efter dennes Arrestation i August af Budstikkens Folk. Arkitekterne *Bodil* og *Gunnar Krohn* stillede Lokaler til Raadighed. Læge *Georg Moltved* sendtes ud paa Landet for at øge Bladets Udbredelse.

Ved et Dyrskue, der afholdtes i Hjørring i August Maaned, spredte Aarhusgruppen 4000 Eksemplarer af et lille Særblad for Landboere, trykt i Aarhus, og det Vers, der var blevet indlagt i Midsommervisen og ved et dristigt Kup blev udslynget gennem Højtaleranlægget, var skrevet af det poetisk begavede Gruppemedlem, Læge *Kirketerp*. Afsyngelsen skaffede dog desværre en Række uskyldige Mennesker Fængsling og andre Ubehageligheder. Trods disse Anstrengelser for at trænge ud paa Landet, og til Trods for, at et stigende Antal Blade blev sendt ud til Bønder, Andelsfolk, Præster og Højskolefolk, havde Ledelsen dog stadig en levende Følelse af dette Arbejdes Utilstrækkelighed.

Af anden Bladvirksomhed, som Frit Danmarkgruppen gav sig af med,

kan nævnes et tysk Blad, *Deutsche Nachrichten*, der blev fremstillet i Forbindelse med en østrigsk Officer. Det kom en fire-fem Gange, fra Efteraaret 1943 til Efteraaret 1944, i ca. 2500 Eksemplarer og blev bl. a. udspredd paa alle tyske Flyvepladser. Bladet, hvis første Nummer indeholdt Beretningen om Dannelsen af *Freies Deutschland* i Rusland og bragte de Taler, som Generalerne *von Seydlitz* og *Lackmann* havde holdt. Iøvrigt indeholdt Bladet naturligvis konstant kraftige Opfordringer til tyske Soldater om ikke at skyde paa danske Frihedskæmpere og om at gøre fælles Sag med disse, naar det afgørende Øjeblik kom.

Krigens Afslutning optog en stor Del af Diskussionerne inden for F.D.-Gruppen. Man begyndte at forberede Efterkrigstidsmøder, drøftede Genindførelsen af Demokratiet og tog Stilling til de Problemer, der maatte rejse sig i Sammenhæng med Besættelsens Ophør. — Netop med Henblik paa denne Tid bestemte Frihedsraadet, at der skulde oprettes Lokalkomiteer i alle større Byer, og det blev overdraget F.D.-Grupperne at faa disse Komiteer dannet. De skulde være et alsidigt Udtryk for Frihedsbevægelsens Grene og derfor rumme Repræsentanter for Frit Danmark, Studieringen, Dansk Samling, det kommunistiske Parti, Fagforeningerne, Byen og Militærorganisationerne.

I September Maaned, mens dette stod paa, blev Bredsdorff nødsaget til at forlægge sin Virksomhed. Dette stod i Forbindelse med, at der var blevet Brug for ham i København efter *Mogens Fogs* Arrestation, dels med, at Gestapo havde hans Billede og var ivrigt paa Jagt efter ham. Hans Arbejde som Rejsesekretær maatte naturligvis føres videre, og Aarhusgruppens Medlemmer delte da hans Distrikt mellem sig. Strange Petersen fik Randers, Hobro, Aalborg og Vendsyssel, Kirketerp Horsens og Skanderborg, Holger Petersen Viborg, Nykøbing M., Thisted, Struer, Holstebro og Skive, Brix Silkeborg, Herning, Ringkøbing, Skern, Askov, Grenaa og Æbeltoft. Ved en lille illegal Kongres i Oktober, der blev afholdt i Aarhus paa Vennelyst — officielt en Filatelist-Kongres — og hvor der var mødt Repræsentanter for hele Jyllandsdistriktet, blev Ordningen godkendt.

Generalstrejken i Dagene omkring den 19. September havde jo vist, at Frihedsbevægelsen havde hele Folket bag sig. De smaa Sedler, som Gruppen om Natten uddelte i Aarhus i Lokalkomiteens Navn — Komiteen var paa det Tidspunkt endnu kun under Dannelse —, gjorde Underværker. F.D.-Gruppen havde vedtaget Strejkeopfordringen paa et Møde Søndag Formiddag og fastsat Strejkens Begyndelse til Mandag Kl. 12. Ti Minutter over 12 var Arbejdsnedlæggelsen total. Ikke en Butik, ikke et Kontor, ikke en Restaurant var aaben. Gruppen havde naaet sit Maal, den var blevet et Organ for Folkets Kamp.

Sidste Periode fra December 1944

Lige siden Sommerferien var Arbejdet gaaet glat, uden alvorlige Uheld. Bladets Standard var hævet, Forretningsgangen indarbejdet, Økonomien betrygget, og Gestapo havde længe ikke truet, var jo delvis lammet efter Bombardementet.

Saa pludselig skete Uheldet. Lørdag den 2. December blev Peter P. Rohde arresteret, da han kom for at tale med Redaktør *Knud Tågholt*. Denne var imidlertid den foregaaende Dag blevet arresteret, og Gestapo holdt Vagt i Lejligheden. Rohde blev udsat for meget haard Behandling fra Gestapos Side. Det staar saaledes endnu uklart for ham, hvad der skete med ham paa hver af de følgende tre Dage. Han lagde den fornuftige Plan, hellere at røbe Materiel end Mennesker og holdt saa længe, at de nærmeste Medarbejdere blev advaret. Rohde havde boet i Risskov i Lærer *Grønborgs Villa*. Grønborg var flygtet til Sverige. I Villaen boede desuden Lærer *Nord* og Frue fra Silkeborg, der var gaaet under Jorden for Arbejde med F.D. i Silkeborg, og som paa forskellig Maade arbejdede for Gruppen i Aarhus. Da Gestapo kom herud, laa Fruen i Sengen med daarligt Ben, og Nord, der foregav at være en Lærer, der skrev paa en videnskabelig Afhandling, erklærede, at han nok syntes, der havde været noget fordægtigt ved Hr. Rasmussen. Han gik f. Eks. meget ofte og rodede med noget i Garagen. Mens Gestapo var herude, bragte Nord Dagens Post, som Fruen først havde holdt skjult i Sengen, ned i Kælderen. Da Gestapo samtidig kom her ned, maatte han lægge den under en Maatte foran Centralfyret, men noget senere lykkedes det ham at faa Brevene brændt, Gestapo forlod Huset. Nord fik sig og sin Kone bragt i Sikkerhed. Men to Timer efter var Tyskerne der igen. Som Hævn over Danskernes Frækhed blev Huset sprængt i Luften. Ved denne Lejlighed røg endnu nogle Afsnit af Rohdes store Danmarkshistorie i Luften. De første havde han maattet efterlade i Horserød.

Brix var blevet underrettet om Rohdes Arrestation i Æbeltoft om Natten og kom med en Lægebil til Aarhus tidligt om Morgenen. Han og Tage Madsen, der havde haft Gestapobesøg om Natten, besluttede sig til at faa fjernet Abonnentlisten, der laa i Trykkeriet paa Raadhuset. Hos Raadhusforvalter Halding traf de den dristige Likvidationsmand, Overbetjent *Jørgen Jensen* („H. C.“), der sammen med Halding gik med dem. Mens de, skarpt bevæbnede, var ved at rydde op i Kælderen, kom en Raadhusbetjent farende ned med Elevator og meddelte, at Gestapo var der. Takket være Haldings store Kendskab til Raadhuset, blev alle dog reddet. Gestapo satte Nøglen i Døren i den anden Ende af Lokalet, da de styrtede ud. Raadhuset var omringet, men Tyskerne havde dog glemt CB-ernes Udgang, som de saa benyttede. — Deres næste Ærinde gjaldt:

Tage Madsens Værelse. Brix ofrede sig og gik derop. Alt laa hulter til Bulter, men Gestapo havde ikke fundet en Bankboxnøgle, der laa i en Brøddaase. Brix betegner disse Minutter i denne Lejlighed som de uhyggeligste i hans Liv. Hver Gang nogen kom op ad Trappen, indbildte han sig selvfølgelig, at det var Gestapo, der kom igen. Gruppens Bankbog kunde han imidlertid ikke finde. Gestapo havde taget den, og Kontoen, der var paa 4000 Kr., blev spærret om Mandagen. Kontorchef *Eering* — iøvrigt Bredsdorffs Vært gennem et helt Aar — blev nu tilkaldt og skaffede Brix ind i Handelsbanken, hvor han fik fjernet alt, hvad der var i Gruppens fire Boxe.

Det lykkedes at faa Arbejdet til at gaa videre. Bladet udkom regelmæssigt, saa udadtil mærkedes der den første Tid ikke noget til den Revolution, der var sket. Raadhustrykkeriet var jo væk, og den sidste Duplikator blev flyttet ud til Lærer *Christensen*, Hans Jensensvej 2.

Lillejuleaften kom den næste Katastrofe. Kristian Andersen („August“) blev genkendt efter et Fotografi af to Gestapofolk, just, mens han sad og nød sin Julefrokost i Kroen i Krogen. Samtidig arresteredes Dr. Kirketerp og Pastor *Bay*, Risskov, der ofte havde været Gruppen behjælpelig, bl. a. med Logi. Gestapo havde benyttet de faa Oplysninger, som Rohde havde maattet rykke ud med, paa et saa sent Tidspunkt, at de forskellige var flyttet hjem igen.

Flere af Gruppens Medlemmer maatte nu forlade Byen. Af Veteraerne blev kun to tilbage: Strange Petersen, som Gestapo gentagne Gange søgte at komme til at tale med, og Kommunalærer Holger Petersen, som de af en eller anden Grund ikke kom til, men som naturligvis ikke kunde vende tilbage, da han nu engang var gaaet under Jorden. I den rekonstruerede Gruppeledelse indtraadte forskellige, der i længere Tid havde haft Forbindelse med den: Direktør *Nymark*, Pastor *Knudsen*, Professor *Schönheyder*, Expeditionssekretær *Steenshøj*, Læge *Randlev-Madsen* og Forretningsfører *Baunsgaard*.

Der maatte paany foretages en gennemgribende Reorganisation af hele F.D.-Arbejdet i Jylland. Aarhus, Aalborg og Vejle blev Centralbyer for hvert sit Distrikt, og hver af disse Byer sendte en Rejsesekretær ud for at drøfte Problemerne med Grupperne og Lokalkomiteerne. En Gang om Maaneden blev der fra nu af holdt en fælles jysk Kongres, hvor Dr. med. *Teit Kærn*, fra F. D.s Hovedledelse, samledes med Rejsesekretærene og Bylederne i de tre Centralbyer og gav Oplysninger om Arbejdet i Hovedledelsen og Frihedsraadet, samt i det hele taget formidlede Kontakten mellem Provinsgrupperne og København.

Arbejdet med Budstikken blev i lang Tid forfulgt af en næsten usandsynlig Kæde af Uheld. Gestapo syntes i en Periode nærmest at snuble over Duplikatorer, Fordelingssteder o. s. v., og en lang Række

Hovedledelsen og Frihedsraadet, samt i det hele taget formidlede Kontakten mellem Provinsgrupperne og København.

Arbejdet med Budstikken blev i lang Tid forfulgt af en næsten usandsynlig Kæde af Uheld. Gestapo syntes i en Periode nærmest at snuble over Duplikatorer, Fordelingssteder o. s. v., og en lang Række af Distributører og andre Medarbejdere blev arresteret og ført til Frøslev. Det lykkedes dog at holde Arbejdet i Gang, takket være stud. oecon. Erik Hansen, som ustandselig var paa Jagt efter nye Steder til Trykning, nyt Materiel og nye Medarbejdere. I Begyndelsen af Januar kom Duplikatoren til Chauffør Svend Jensen, Brendstrupvej 9, men allerede den 5. Februar trængte Gestapo ind her og beslaglagde Duplikatoren og en hel Del adresserede Konvolutter, hvorved de kom paa den morsomme Ide at udgive en falsk Budstikke. Iøvrigt havde de gjort det en Gang før, men nu blev den altsaa sendt til de Folk, der var vant til at modtage Bladet. Naturligvis var en Masse pæne Mennesker hængt ud i dette Nummer.

Dagen efter anskaffedes ny Duplikator og et nyt Sted, og det blev af Sikkerhedsgrunde bestemt, at kun een Mand maatte vide, hvor Duplikatoren stod. Derefter blev denne Mand naturligvis taget ved en Gaderazzia, altsaa fuldstændig tilfældigt.

To medicinske Studenter tog sig nu af Fremstillingen og Distributionen, mens Redaktør Brix-Petersen, Aarhus Stiftstidende, fremskaffede Stoffet. Disse Folk holdt det saa gaaende, til Krigen holdt op.

Alle disse Uheld var naturligvis gaaet haardt ud over den regelmæssige Fordeling, Oplaget var ogsaa gaaet ned. De mange skuffede „Abonnenter“ vil maaske efter at have læst denne Beretning tilgive det sidste halve Aars Uregelmæssigheder.

III. Observer

Observer-Gruppen har kun ønsket at give de mest nødtørftige Oplysninger. Gruppen blev stiftet i Foraaret 1944 og udgav et Blad, der kom en Gang om Maaneden, sidste Gang i Oktober 1944, i en vis Periode kom der en Nyhedstjeneste en Gang om Ugen. Denne Nyhedstjeneste var i et Nummer slaaet sammen med Budstikken lige før Gruppen blev opløst. Filialer af Bladet udkom i Aalborg, Randers m. fl. Steder under Navnet: *Budstikken, fri jysk Tidende*. I Slutningen af September blev Aalborg-redaktionen arresteret, to Mand kom til Dachau, Resten til Frøslev. I Slutningen af November arresteredes Randersredaktionen og den 1. December to Mand af den første og to Mand — den ene Redaktør Tågholt — af den daværende Redaktion i Aarhus og blev sendt til Frøslev, de øvrige gik under Jorden eller rejste til Sverige. Dermed maatte Bladet ophøre. November-December Numeret, der var stencilleret, blev aldrig trykt. —

Gruppen havde haft Forbindelse med forskellige andre Grupper. Foruden at uddele Observer i ca. 1000 Eksemplarer uddelte den et tilsvarende Antal af Frit Danmark. Desuden solgte den Bøger fra „Frit nordisk Forlag“ og „Skipper Clement Forlag“, Aalborg (der i Virkeligheden laa i København).

IV. Folkeviljen

Bladet *Folkeviljen* blev startet i Randers i Efteraaret 1943 af en Gruppe Socialdemokrater, hvis Ønske det var, at Socialdemokraterne nu ogsaa skulde være med i Frihedskampen, og som samtidig ønskede at fremme Enhedsbestræbelserne inden for Arbejderklassen. Denne Linje fastholdtes i Bladet. Der skulde slaas en Streg over Fortidens Skænderier, det var Arbejderklassens Fremtid det gjaldt.

Efter at Bladets Virksomhed efter en Razzia i Randers havde været centraliseret i Aalborg indtil Februar 1944, blev Aarhus det Sted, hvorfra Traadene udgik. Der var Grupper i de fleste større jyske Byer og i Odense. Aalborggruppen bestemte sig paa det Tidspunkt til at gaa imod Enhedsbestræbelserne og sluttede sig til *Dansk Presse*, som paa den Maade — noget fejlagtigt — kom til at skilte med Navnet *Folkeviljen* i sit Hoved.

I dette Arbejde i Aarhus var Raadhusbetjent *Jens Hansen*, hvis Navn senere fløj over Landet, da han paa Socialdemokratiets Kongres erklærede Kommunisternes Krig, den ledende Kraft! Havnearbejder *Svend Aage Nielsen* var Kasserer, og fhv. Folketingsmand *Holger Eriksen* skrev de politiske Artikler, der gik ind for Enheden. Pedel *Carlo Madsen*, Folkebiblioteket, organiserede Bladenes Uddeling. I de første Foraarsmaaneder 1945 blev *Folkeviljen* fremstillet paa Folkebiblioteket. Senere stillede Vicevært i Aldersrenteboligerne ved Vestre Ringgade, *Carl Rasmussen*, Lokale til Raadighed for Trykningen. *Carlo Madsen* var den ledende Kraft i Organiseringen af socialdemokratiske Militærgrupper i Aarhus, der dannedes i snæver Kontakt med Kommunisternes Repræsentant i Jyllandsledelsen, Dr. med. *Poul Astrup*, og efter at denne var blevet arresteret, og jeg havde afløst ham, med mig. Desværre blev nogle Navnelister brændt paa Grund af en Razzia i Folkebiblioteket, saa de socialdemokratiske Grupper kom ikke op paa mere end ca. 75 Mand. Selvfølgelig var der ogsaa Socialdemokrater i andre Grupper, men den Paastand, som Socialdemokraterne lod sig henrive til i Valgkampens Hede, at de skulde have dannet ca. en Fjerdedel af Militærgrupperne, er overdreven — for at anvende et meget overbærende Udtryk.

Men som sagt, paa det Tidspunkt var Forholdet til Kommunisterne og Samarbejdet med dem udmærket. *Jens Hansen* foretrak saaledes at lade *Folkeviljen* repræsentere i Lokalkomiteén ved Kommunisternes Re-

præsentant, Maskinarbejder *Karl Møller*, fremfør ved en socialdemokratisk Repræsentant, der efter hans Mening ikke var tilstrækkelig renlivet Modstandsmand.

V. Forskellige andre Publikationer

Det kan nævnes, at stud. jur. *Jørgen Hesseldahl*, der, efter at han maatte gaa under Jorden, blev en kendt Sabotør i Aalborg under Navnet „Tage“, mens han var her i Byen, havde Hovedoplaget for *Fri Presse*.

Dansk Samlings fikst trykte *Morgenbladet* uddeltes naturligvis her som i andre Byer.

Information, der jo kun kom til Spidserne i det illegale Arbejde, havde ogsaa sine Korrespondenter her i Byen. Det var Redaktør *Sven Hansen*, *Jyllandsposten*, samt Redaktør *Georg Andrésen* og Frk. *Karen Zeuner*, *Aarhus Stiftstidende*, der uafhængigt af hinanden stod for Nyhedstjenesten. Desuden havde Andrésen og Frk. Zeuner Forbindelse med Budstikkens Nyhedstjeneste og havde forberedt Udsendelsen af *Information* til Abonnenterne i Omraadet Jylland—Fyn, hvis Forbindelsen over Storebælt skulde blive afbrudt.

En meget betydningsfuld Publikation, *Du danske Bonde*, der paa forskellig Maade opfordrede Bønderne til at være med i Modstandsarbejdet, udsendtes af Redaktør *Balslev-Jørgensen*, *Aarhus Stiftstidende* („Hvem skabte Krisen?“, „Landbrugets Vej er let at se“, „Forholdet til Tyskerne“ og „Opgørets Dag nærmer sig“), Redaktør *Andrésen* (Artiklen: „Byen venter paa Landet“) og Rejsesekretær i D.N.U., stud. mag. *Niels Petersen*, *Informations* „Jessen“ („Den tyske Propaganda“). *Balslev Jørgensen* skaffede alle Pengene, og man fik den 8-sidede Tryksag trykt i Hedensted hos Bogtrykker *Axelsen* i Oktober—November 1944. Den udsendtes i et Oplag paa 100,000 til samtlige Landbrugsorganisationer, Mejerier, større Gaardmænd, Lærere, Præster og Slagtere. Hele Oplaget var udsendt den 3. December. Tre Dage efter blev Redaktør *Andrésen* arresteret, uden at det paa noget Tidspunkt lykkedes Gestapo at konstatere hans Forbindelse med det illegale Bladarbejde.

Det har ikke været nogen nem Opgave at skrive om den illegale Presse. En Del Oplysninger er muligvis forkerte, men navnlig er mange Mennesker, der har gjort et stort og godt Stykke Arbejde for de forskellige Blade, ikke blevet nævnt. Men de vil vist alle give mig Ret i, at ingen af os kæmpede for Berømmelse. Vort Maal var at medvirke til, at den illegale Presse kunde forsvinde, at vi kunde faa vor Ytringsfrihed tilbage.

Niels Aage Nielsen

(Her fra „Aarhus under Besættelsen“)